

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 39 / Hejmar 457 / Çile 2020

Halkların mücadelesinin başarısı Demokratik Modernite çizgisiyle mümkündür

Paris Katliamı'nın hesabını sormak

Ronahî Serhad >8-9

2019 şunu ortaya koymuştur; eğer öncülük ortaya çıkarsa; kapitalizmi, emperyalizmi, erkek egemenlikli ve sömürücü sistemi, şovenist milliyetçi sistemleri, kadın, toplum ve kültür kırımını, her türlü kırımını yerle bir edecek, halkları özgür ve demokratik yaşama kavuşturacak bir güç bulunmaktadır.

Bu yönüyle 2020, halklar açısından gerçekten ayağa kalkışın, mücadelenin geliştirildiği bir yıl olacaktır. Halklar ayağa kalkacaktır ama demokratlara, sosyalistlere, özgürlükçülere düşen görev ise bunların öncülüğünü geliştirmek olmalıdır. Öncülük konusunda kafa yormalı, sorunlara nasıl çözüm bulunacağı açıkça ortaya konulmalı. Bu da bütün dünyadaki halkların, sosyalist güçlerin, demokratların kafa kafaya vermesi, dayanışma içinde olmasını gerektiriyor. Birbirlerini güçlendirmeleri, birbirlerinin eksikliklerini tamamlamaları gerekiyor.

Artık herhangi bir teori, düşünce sadece yerel olamaz. Hem evrensel karakteri olacak hem de yerel karakteri olacak. Evrensel olmadan yerelde başarılı olamaz.

>2-7

**Serxwebûn
39. Yılında**

**İnsan zihni kuantum
düzeninde işlemektedir**

Orhan Kendal

>26-27

**Demokratik Türkiye ve Özgür Kürdistan
Ortadoğu Devrimi'nin en büyük hamlesidir**

>20-23

**SERXWEBÛN: Önderliğin bize verdiği
özgürlük anahtarı**

Ronahî Serxwebûn >24

Kürdistan'da İlk Serxwebûn

Faruk Sakık >25

**Mücadelenin başarısı, doğru ve
yeterli örgütlenmiş eylemli hale gelmiş kadro
öncülüğü ile mümkündür**

Duran Kalkan

Parti öncülüğü demek; bilinçli ve örgütlü kadro gücü demektir. O halde öncülükteki yetersizlik ve zayıflık bilinçli ve örgütlü kadro duruşundaki yetersizlik ve zayıflık anlamına gelmektedir. Bu da hem nicelik düzeyinde ve hem de nitelik düzeyinde ortaya çıkmaktadır.

Mevcut durumda Özgürlük Hareketimizin başarması gereken görevleri her alanda yürütmek için var olandan çok daha fazla kadroya ihtiyaç vardır. Aynı zamanda mevcut görevleri daha doğru ve yeterli anlayan, onları gerçekleştirmek için daha hazırlıklı olan eğitilmiş ve örgütlenmiş kadro gücü de gereklidir. Önder Apo kadroyu, "Örgütlenmiş ve eylemli kılınmış hakikat" olarak tanımladı.

>10-13

**Bu savaşın kazananı
Özyönetim Direniş şehitleridir**

Dilzar Dilok >18-19

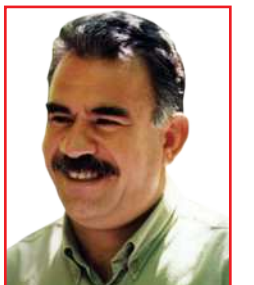
Gerçeğin dili olarak edebiyat

Rêber Apo'nun 21 Haziran 1994 tarihli değerlendirmesidir

Sanat tarihi, toplumları çok iyi işler. Siz sanatla ilgili bir kitapta her şeyi bulabilirsiniz. Devrim için gerekli olan, sanatın daha da ilerici, devrime ilgili yanısıdır. Yani gelişmeye ne kadar köstektir, ne kadar yol açandır?

Zamanla iyi dinlediğim Kürtçe türkü, beni ulusal soruna çekmiştir, etkisi hayli belirgin olmuştur. Demek ki burada iyi bir türkü veya türküyü iyi söyleyen biri, beni devrime çekmiştir. Bu kadar bir etki gücü var. Daha sonraları heybetli sanat eserlerini gördüğümüzde; heykeller, sanat abideleri, camiler, çeşmeler, kervansaraylar, etkili romanlar okuduğumuzda, bizi derinden etkiledi.

>14-17

Halkların mücadelesinin başarısı Demokratik Modernite çizgisiyle mümkündür

Mustafa Karasu

2019 yılı Ortadoğu'da siyasal gelişmelerin hızlandığı, savaşın derinleştiği, ilişkilerde ve dengelerde kimi değişikliklerin olduğu bir yıl olarak geçti. Zaten yılın başında DAİŞ'in toprak hakimiyeti sonlandırıldı. Bunda Rojava'daki QSD güçlerinin Kürt, Arap, Süryani ittifakının gücü belirleyici oldu. Bu yönüyle aslında Ortadoğu halkları için gerçek seçeneğin Kuzey-Doğu Suriye'de Kürt, Arap, Süryani ve bölgede yaşayan tüm halkların kurduğu toplumsal ve siyasal sistem olduğu görüldü. Ancak bu sisteme karşı Türk devletinin düşmanlığı daha da derinleşti. Türk devleti Kuzey-Doğu Suriye halklarının DAİŞ'i yenilgiye uğratarak Suriye'de Ortadoğu'ya örnek bir siyasal toplumsal sistem kurmalarını kendileri için tehlikeli gördü. Aslında bu tutumuyla, Türk devletinin Ortadoğu'daki gericiğin merkezi olduğu bir

lâki, vicdani ilkeyi gözetmeyeceği açıktır. Onların demokrasi diye, halkların özgürlüğü diye bir sorunu yoktur. Onların siyasetinin ahlâki, vicdani ve hiçbir insani değeri yoktur. Tek ölçü vardır; kendi çıkarlarıdır. Kendi çıkarlarına hizmet ediyorsa en faşist, en gerici iktidarla ilişki kurarlar. Soğuk Savaş döneminde kapitalist-empyalist sistem bunu yapmıyor muydu? Bütün faşist diktatörlükleri, insanlık ve halk düşmanı güçleri desteklemiyor muydu? Aslında soğuk savaşın o dengeleri üzerinde Sovyetler Birliği de kendiyile ilişki içinde olan ama halkı üzerinde baskı yapan birçok devleti desteklemiştir. O gün sosyalizm adına, Sovyetler Birliğiyle ilişki adına Ortadoğu'da ve dünyanın başka yerlerinde baskıcı rejimleri desteklemişlerdir. Bugün de Rusya kapitalist-empyalist çıkarları temelinde böyle devletleri desteklemektedir.

Şu anda dünyadaki sistem, kapitalist

değillerdir. Avrupa, çıkarlarını daha çok ABD'yle ilişki üzerinden sürdürmeye çalışmaktadır.

**Klasik sömürgeci tarz,
klasik emperyalist hakimiyet
geride kalmıştır**

Bu mücadelenin şu anda bazı yönleriyle 20. yüzyıldan kalan alışkanlıklarla sürdürüldüğü de söylenebilir. Sovyetler Birliği'nin ya da Çin'in, ABD'yle rekabeti, mücadeleleri esas olarak kapitalist sistemin yeni durumuna göre yürütmektedir. Bazen de eskisi gibi bazı alanlarda, bazı yerlerde alan hakimiyeti biçiminde biraz daha sert biçimde sürmektedir. Ortadoğu söz konusu olduğunda tabii ki dünya dengelerinde merkezi bir yeri olduğundan biraz daha çekişmeli, birbirini geriletmek isteyen bir mücadele sürdüğü açıktır. Tabii bu

**Suriye'de dengeler
hala yerine
oturmamıştır.
Suriye'de savaş
sürecektir.**

**Suriye'nin kısa
sürede bir barışa ve
istikrara kavuşması
mümkün değildir.**

**Mevcut durumda
Suriye'deki aktörleri
uzlaştırmak ve bir
araya getirmek
mümkün değildir.**

**Nitekim Suriye
rejimi Cenevre'ye
oturmadı. Kürtler
zaten Cenevre'ye
alınmıyor. Bu durum
çözüm için yaratılan**

**platformlardan
bir sonuç
alınamayacağını
gösteriyor. Ne
Astana'nın, ne
Cenevre'nin sonuç
alacak özelliği
yoktur. Aslında**

**Uzlaşmaya yatkın,
üzerinde bir uzlaş
sağlanacak tek
proje Kuzey-Doğu
Suriye halklarının
ortaya koyduğu
siyasal ve
toplumsal projedir.**

kabul ettirmişlerdi. Daha doğrusu Türkiye dönemselsel olarak kabul etmek zorunda kalmıştı. Şu anda da Türk devleti hala dönemselsel olarak Başûrê Kurdistanlı güçleri kullanmaya çalışmaktadır. Böyle bir kullanma politikası yürütürken de ABD'nin bölge politikalarına uyumlu olmaya çalışmaktadır. Kuşkusuz Türkiye'nin çok katı inkarcı Kürt politikaları Türkiye'nin özellikle dış politikasında sorunlar yaratmaktadır. Çünkü ABD de Rusya da Türkiye'yi kullanmak istiyor. Ama Türkiye'nin çok katı Kürt politikaları da onların genel politikalarını yürütmelerinde sıkıntılar ortaya çıkarmaktadır. Bu bakımdan zaman zaman pürüzler ortaya çıkmaktadır.

Ancak şöyle çok çirkin ve ahlâksızca bir politika yürütülüyor; ABD de Rusya da Türkiye'nin Kürt hassasiyetini biliyor. Kürtlerin üzerine saldırmasına izin vererek Türkiye'yi kendi politikaları doğrultusunda kullanıyorlar. Rusya, Efrîn'e saldırtmaya izin vererek Doğu Guta ve çeşitli yerlerden çetelerin çekilmesini sağladı. Güya Rusya böyle yaparak adım adım Türkiye'yi Suriye'den çıkaracağını hesaplıyor. Fakat Türkiye'yi tanımasını istiyor. Sanki Türkiye kendisiyle hareket ediyormuş gibi! Türkiye'ye bir taraftan Rusya'yla ilişki kurarken diğer taraftan Rusya'nın kendisine yönelik bu politikalarını boşa çıkarmak için ABD ve Batı'yla ilişkilerini sürdürüyor. Kuşkusuz Türkiye Kuzey-Doğu Suriye'ye saldırırsa bu ABD'nin izin vermesi ve onayıyla oldu. ABD böyle yaparak aslında Türkiye'yi Rusya'yla, rejimle daha fazla karşı karşıya getirmek istiyordu. Ancak bu gerçekleşmedi. Yine Kuzey-Doğu Suriye üzerinde Rusya'yla Türkiye'nin ortak politikaları gelişti. Aslında Türkiye çok sıkışmıştı. Türkiye her ne kadar Kuzey-Doğu Suriye'nin belli bölümüne girdiyse de çok teşhir olmuştu. Bu nedenle Kuzey-Doğu Suriye'nin diğer yerlerinde etkinlik sağlaması kolay değildi. Bundan dolayı şantajla, tehditle bu defa da Rusya'yı devreye soktu ve sınırda Rusya'yla birlikte devriyeler gezdirdiler. Rusya bundan yararlandı. Kendisini belli düzeyde Fırat'ın doğusunda da etkili kıldı. Bu yönüyle Rusya'yla ABD geline aşamada Suriye üzerinde belli bir denge oluşturdular.

**Suriye'de dengeler
hala yerine oturmamıştır**

ABD'nin Suriye'de etkisiz kaldığı, Rusya'nın çok etkili olduğu biçimindeki değerlendirmeler yanlıştır. Türkiye'nin NATO ülkesi ve ABD ile ilişkili olduğu düşünülürse; ABD belki Kuzey-Doğu Suriye'nin eskisi gibi geniş alanlarını tutmuyor ama Türkiye'nin tuttuğu alanları da bir yönüyle ABD'nin siyasi etkisinin olduğu alanlar olarak görmek gerekiyor. Dikkat edilirse Rusya ve Rejim İdlip'e yöneldiğinde ilk karşı çıkanlar ABD ve Avrupa oluyor. Belki mültecilikten dolayı sahip çıkıyor diyorlar ama sadece mültecilikle sınırlı görmemek gerekiyor. Türkiye'nin belli politikalarından rahatsız olsalar da yine de Türkiye ile ilişkilerini sürdürüp Suriye üzerindeki etkinliklerini sağlamak istiyorlar.

daha anlaşıldı. Türkiye değişmeden, dönüşmeden, Türkiye'deki soykırımcı faşist ve demokrasi düşmanı sistem geriletilmeden ne Kürtlerin Kürdistan'ın tüm parçalarında özgürlüğü kazanılabilir ve güvenceye alınabilir, ne de Ortadoğu'da demokratikleşme gelişip halklar özgürleşebilir. 2019'un ortaya koyduğu en temel gerçek bu oldu.

Türk devletinin bu kadar gerici bir saldırganlık içinde olması bir yönüyle de ABD ve Rusya'nın yaklaşımlardan güç almasındandır. Hem ABD hem Rusya Türkiye'yi kullanarak bölgede kendi amaçlarına ulaşmak istemektedir. Türkiye'nin böyle bir siyasi güç olduğunu görmüşlerdir. Türk devleti kendi anti-demokratik ve Kürt düşmanı sistemini korumak için her türlü güçle en gerici işbirliği yapmaya hazır olduğunu ortaya koymuştur. ABD de Rusya da Türkiye'nin bu zaafını kullanarak kendi Ortadoğu politikalarında bu gücü kullanmaktadırlar. Ortadoğu'nun dünya dengelerinin kurulduğu ve mevcut durumda Üçüncü Dünya Savaşı'nın sürdüğü bir yer olduğu düşünüldüğünde ABD ve Rusya gibi dünya siyasetinde aktif rol oynamak isteyen güçlerin hiçbir ah-

sistemdir. ABD de Rusya da kapitalist sistemin içindedir. Bunlar sistem içi güçlerdir. Mücadeleleri de sistem içi mücadelelerdir. Belki 19.-20. yüzyılda sistem içi mücadeleler cepheleşmeyle çok kanlı çatışmalara yol açıyordu ama, kapitalizmin küreselleşmesi sonucu hepsinin çıkarı birbirine bağlanmıştır. Bu yönüyle artık kapitalist sistemde tekelleri, kapitalist dünyanın bir parçasını diğerinden koparıp ayrı bir dünya oluşturmaları mümkün değildir. Katı cepheleşmeler ve bu temelde savaşlar olmayacaktır. Bu açıdan sistem içi mücadele daha çok da sistem içi hiyerarşinin nasıl oluşacağıyla ilgilidir. Şimdiki dönemin mücadelelerinin karakterini böyle görmek gerekiyor. Bu açıdan da ABD ile Rusya, Ortadoğu'da konumlarını güçlendirmek istiyorlar. Yoksa tümüyle birinin diğerini tümünden tasfiye ettiği, etkisizleştirdiği bir siyasal, toplumsal, ekonomik ilişkiler olmayacaktır. Ama hiyerarşik bir düzen de kurulacaktır. Şimdi Ortadoğu'da ABD ile Rusya kim daha fazla etkili olacak mücadelesi yürütüyorlar. Yoksa birbirlerini tümünden ortadan kaldırma, yenilgiye uğratma gibi bir stratejik yaklaşım içinde

mücadeleyi yürütürken de ister ABD olsun, ister Rusya olsun, ister Avrupa ya da Çin olsun yerel aktörler üzerinden kendilerini etkili kılmaya çalışıyorlar. Yoksa doğrudan kendi etkinliklerini kurmaları mümkün değildir. Belki 19. yüzyılda bu söz konusuydu, 20. yüzyılın belirli dönemlerinde söz konusuydu ama artık yerel güçlere dayanmadan devletlerin sadece askeri güçleriyle gidip bir yerleri işgal edip, etkin olmaları, klasik bir sömürgeci gibi davranmaları söz konusu olmamaktadır. Bu tarz bir emperyalist hakimiyet geride kalmıştır.

ABD'yle Rusya arasındaki mücadele söz konusu olduğunda ABD'nin Türkiye'ye dikkate aldığı, Türkiye üzerinden çıkarlarını korumak istediğini görmek gerekiyor. ABD, Kürtler üzerinden Ortadoğu politikalarını belirliyor, Ortadoğu'da etkili olmak istiyor, biçiminde bir yaklaşım yanlış olur. Böyle bir durum söz konusu değildir. Kuşkusuz Başûrê Kurdistan'la belli ilişkileri var ama onu daha çok şimdiye kadar Türkiye'yle birlikte ele alıyorlardı ya da Türkiye'nin katı Kürt düşmanlığı vardı ama PKK düşmanlığı ve yok etme üzerinden Türkiye'ye Başûrê Kurdistan'daki statüyü

Böyle görmek gerekiyor. Kuşkusuz Suriye'de Esad yönetimi eskiye göre biraz daha konumunu güçlendirmiş durumdadır. Bu toprak hakimiyeti olarak da siyasi hakimiyet olarak da böyle gözüküyor. Ancak hala ABD'nin, Avrupa'nın Esad yönetimi mevcut haliyle kabul etmedikleri, çeşitli yollarla etkisizleştirilmek istedikleri görülüyor. Türkiye ve çetelerini desteklemelerinin bir yönü de budur. Şimdi bu çetelerin Suriye'de ne etkisi ve gücü var? Buna rağmen Cenevre görüşmeleri yürütülüyor. Kürtler ve bir bütün Kuzey-Doğu Suriye halkları Cenevre'de yok, ama muhalif denilen çeteler bir siyasi muhatap olarak görülüyor. Niye bu çetelerin arkasında duruyorlar ya da o güçlere bir siyasi muhatap olarak Cenevre'de yer veriyorlar? Çünkü onlar üzerinden Suriye'yi şekillendirmek istiyorlar. Suriye'nin şekillendirilmesinde etkili olmak istiyorlar. Bu gerçeklik bile Suriye üzerinde Türkiye'yi nasıl kullandıklarını açıkça gözler önüne sermektedir.

Şunu belirtmek gerekir; Suriye'de dengeler hala yerine oturmamıştır. Suriye'de savaş sürecektir. Suriye'nin kısa sürede bir barışa ve istikrara kavuşması mümkün değildir. Mevcut durumda Suriye'deki aktörleri uzlaştırmak ve bir araya getirmek mümkün değildir. Nitekim Suriye rejimi Cenevre'ye oturmadı. Kürtler zaten Cenevre'ye alınmıyor. Bu durum çözüm için yaratılan platformlardan bir sonuç alınamayacağını gösteriyor. Ne Astana'nın, ne Cenevre'nin sonucu olacak özelliği yoktur. Aslında Kuzey-Doğu Suriye halklarının ortaya koyduğu siyasal ve toplumsal proje etrafında belli bir uzlaşma gerçekleşebilir. Uzlaşmaya yatkın, üzerinde bir uzlaşma sağlanacak tek proje budur. Yoksa çetelerin öngördükleriyle Suriye'nin öngördükleri birbirlerine hiçbir zaman yakınlaştırılmaz. Ama Kuzey-Doğu Suriye halklarının ortaya koyduğu projelerle hem muhalifler hem de mevcut Suriye rejimi bir uzlaşma içine çekilebilir. Ama o da dışlandırdığına göre demek ki Suriye'de barış ve istikrarı, siyasal bir çözümü yakın olarak görmemek gerekiyor.

Şu bir gerçektir; ABD de Rusya da Kürtlerin Suriye'de çok etkili olmasını istemiyor. ABD, Türkiye'yle ve KDP'yle ilişkiden, yine PKK karşıtlığından dolayı Suriye'deki demokratik güçlerin, özgürlükçülerin etkili olmasını istemiyor. Rusya da Suriye rejimiyle, yine İran'la kurduğu ilişkiden dolayı Kürtlerin çok etkili olmasını istemiyor. Çünkü İran'ı ve Suriye'yi kullanmak istiyor. Özgürlükçü demokratik Kürtleri kullanamayacağına göre o zaman kullanacağı güçler lehine Kürtler üzerinde baskıyı sürdürmek isteyeceği açıktır.

Suriye'de İran da vardı ama giderek İran üzerindeki baskı artırılıyor. İran'ın Irak'ta, Lübnan'da zorlanması bir yönüyle de İran'ın buralara çekilmesi ve Suriye'yi bırakmaya zorlama politikalarıdır. Ama Rusya ve Suriye İran'la hala ilişkilidir. Bu bakımdan Suriye politikasında çok açık görünür biçimde bir müdahil güç olmasa bile belli düzeylerde hala Suriye'de bir İran etkisi olduğundan söz edilebilir. Şimdi Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı yaşanıyor dediğimize göre çok yoğun bir siyasal mücadele var. Yeni dengelerin kurulması sürecinde güçler kendi pozisyonlarını güçlendirmek, rakiplerini de zayıflatmak istiyorlar. Bu yönüyle ABD'yle İran arasında çekişme var. İran'ın Rusya'yla ve Suriye'yle ilişkileri var ama İran'ı geriletmek isteyen birçok güç var. ABD, özellikle İran'daki devrim sonrası ortaya çıkan İsrail karşıtlığından dolayı İran'ı geriletmek istiyor. Yine Sünni Arap ülkeleri İran'ı geriletmek istiyorlar. Türkiye açık bir şekilde ortaya

koyarsa da o da İran'ın geriletilmesini istiyor. Bu yönüyle İran'ın geriletilmesini isteyen birçok güç var Ortadoğu'da. ABD de bundan yararlanarak böyle bir siyasal ortamda İran'ı geriletmek için uğraşıyor.

Irak'ta bu yönlü bir baskı uygulanması bunun sonucudur. Nitekim göstericilerin İran'a yönelmesi de, böyle İran karşıtı birçok gücün ortada olduğu bir siyasal atmosferde oldu ve ivme kazandı. Eğer bu kadar İran karşıtlığı olmasaydı Irak içinde İran karşıtı hareketler bu düzeyde gelişmezdi. Ama diğer yandan tabii İran'ın Irak'la ilişkileri yeni değil. Tarihi bir ilişkidir; dönemsel bir ilişki ve etki değildir. Her ne kadar Irak Şiileri içinde Necef ve Kum farklılığı olsa da sonuçta tarihi olarak Şiilerin İran'a dayandığı ve oradan güç aldığı bilinmektedir. Ancak kapitalist modernite çağında milliyetçiliğin geliştiği son yüz yılda bazı Şiilerin biraz daha Arap yanlısı oldukları, Arap milliyetçiliğine yöneldikleri görülüyor. Ama hala Şiiler söz konusu olduğunda Şiilerde baskın kimlik Araplıktan çok Şiilik olmaya devam ediyor. Bu açıdan Irak'taki mücadelede İran'ın hemen geriletilmesi söz konusu değildir. Kasım Süleymani olayıyla İran önemli bir darbe yedi. Moral, motivasyon ve psikolojik anlamda çok olumsuz bir konuma düştüler. Halbuki yakın zamana kadar Lübnan'daki, Suriye'deki, Yemen'deki, Irak'taki etkileriyle bir moral, motivasyon ve psikolojik üstünlükleri bulunuyordu. Bir güç gösterisi içindeydiler. Ama Kasım Süleymani'nin Bağdat'ta öldürülmesi bu güç gösterisine, moral ve motivasyonuna büyük bir darbe olmuştur. Bu yönüyle sorunu birkaç kişinin öldürülmesi olarak görmemek lazım. Bu darbeye birlikte İran'ın önemli bir güç kaybettiğini görmemiz gerekiyor. Siyasal gücünün zayıfladığını görmemiz gerekiyor. İran karşıtı güçlerin cesaretleneceği, İran'a yönelik tutumların daha da net konuşulacağı görülüyor. Bu yönüyle geri çekilecek denilen ABD'nin tam tersine Ortadoğu'da bir etkinliğini artırma hamlesi yaptığını görmemiz gerekiyor.

Trump zaman zaman geri çekileceğini, geri çekilmeleri gerektiğini söylüyor. Tarih boyu cumhuriyetçilerin içe kapanık politikaları olmuştur. Böyle bir gelecekleri vardır. Kapitalizmin küreselleştiği, sermayenin serbest ve güvenli dolaşımına ihtiyaç olduğu, kapitalizmin bu kadar dışa açıldığı bir dönemde artık ABD'nin klasik cumhuriyetçi geleneye dayanarak içe kapanmaları söz konusu olamaz. Dışa yönelik yüz bırakılmayacaktır ama bunun tarzı, yöntemi farklılaşabilir. Bu bakımdan ABD'nin bölgeden geri çekileceği söylemlerini ciddiye almamak lazım. Ama politikalarına, belirli müdahalelerine alternatif yöntemler ve araçlar kullanacaktır. Bazı yerlerde doğrudan kendisi değil de kendisinin etkisinde olan güçleri kullanacaktır. Nitekim Trump'ın politikasında Ortadoğu'da etkili olalım ama bu yükü sadece biz çekmeyelim, kapitalist sistem bir bütünse o zaman bu bütün içindeki güçler de yük paylaşsınlar diyor. Böyle bir tez, politika var. Trump'ın bu politikayı yürütmeye başladığı anlaşıyor. NATO üyelerini, diğer ülkeleri biraz daha Ortadoğu içine çekmeye, Ortadoğu'daki masrafları, yükü paylaşmaya zorlayacaktır. Kapitalizm mantığı böyledir. Kapitalizm mantığı tabii ki çok çıkarıcıdır. Trump, ABD sermayesi Ortadoğu'da yürüttüğü harcamaların hepsini yüklenmek istemiyor. Yaptığı harcamalarda kesinti yaratarak bunları ABD sermayesinin geliştirilmesi, büyütülmesi, diğer güçlerle rekabet edilmesi için ayrılmasını istiyor. Sorun buradadır. Çünkü Sovyetlerin dağılmasıyla birlikte Avrupa kendi sermayesini güçlendirmeye yöneldi. Hatta

◆ ◆ ◆

İran, Irak'ta etkisini kolay kolay bırakmayacak, bu bakımdan da Irak'ta belli düzeyde bir çatışma yaşanacaktır. İran'ın çatışmadan Irak'taki mevzilerini bırakması düşünülemez. Ancak pozisyonunun zayıfladığını görmek gerekiyor. ABD bir askeri müdahale düşünmediğini açıkça ortaya koydu. Bu tabii başka araçlarla müdahale etmeyeceği anlamına gelmiyor. Siyasi, ekonomik müdahale yapacak, toplumsal muhalefeti kışkırtacak, tahrik edecek ya da toplumdaki muhalefetin yükselmesini sağlayacak, ekonomik ve siyasi baskıyı artıracaktır. Bu açıdan İran içinde de sorunların yaşanacağı açıktır.

◆ ◆ ◆

sosyal devlet politikasını bıraktı, oradaki harcamaların hepsi tekelleri burjuvazinin hizmetine sokuldu. Ama Soğuk Savaş'ta olduğu gibi NATO'nun yükünü yine ABD çekmeye devam etti. ABD'nin bunu değiştirmek istediği anlaşıyor.

Ortadoğu'daki dengelerde değişiklikler oldu. ABD bir kısım Araplarla ilişki içinde. İsrail zaten stratejik müttefiki. Türkiye çok yönlü oynasa da aslında ABD Kürt kartıyla, Kürt tehdidiyle Türkiye'yi bu çok yönlü İran politikasından uzaklaştırmaya çalışıyor. Rusya'yla ilişkilerinden uzaklaştırmaya çalışıyor. Böylelikle Rusya, İran, Suriye ve diğer müttefikleriyle birlikte Ortadoğu'da güç olmalarına karşı ABD de kendi ağırlığını artırmaya çalışıyor. 2019'un 2020'ye devrettiği durum budur.

ABD, Irak'ta Sünnilerle, Şiileri dengelemek istiyor

Irak'a kayan ABD-İran mücadelesi sürecektir. Ancak şu görüldü ki, iki taraf da çok şiddetli savaşa yönelmek istemiyorlar. ABD bir askeri müdahalenin sonuçlarının iyi olmayacağını düşünüyor. Bu yönüyle kendisinin teknik, ekonomik ve siyasi imkanları var, bu imkanlarla İran'ı daha fazla kuşatacağını düşünüyor. Bir taraftan Kasım Süleymani eylemleri gibi bazı eylemlerle baskı altına alacak, frenleyecek ama diğer yandan da ekonomik, siyasi baskısını sürdürerek sonuç almak isteyecektir. Bu mücadele özellikle de Irak üzerinde daha yoğun sürecektir. Çünkü Irak'ta, İran geriletildiğinde önemli düzeyde amaçlarına ulaşmış olacaktır. Tabii Irak'ta mücadelenin yoğunlaşması kuşkusuz yeni durumlar ortaya çıkaracaktır. Sünnilerin konumu var, Sünniler bu durumda biraz daha canlanacaktır. Zaten ABD bir yönüyle de Sünnilerle Şiileri Irak'ta dengelemek istiyor. Kürtler zaten Sünnidir. Bu yönüyle Şiilerle ilişkili olacak ama Şiileri de Sünni baskısı ve Kürt ilişkisi üzerinden belli bir hizaya çekecek. Şiilerin İran'a yaklaşması durumunda Irak'ı parçalama şantajını kullanacaktır. Irak'ı parçalama şantajını kullanarak Irak üzerindeki etkinliğini sürdürmek isteyecektir. Zaten Türkiye'nin Barzani'yle, KDP'yle ilişkileri var. Yine Sünni Araplarla ilişkileri var. Bunlar dikkate alındığında Irak'ta İran'ın işinin kolay olmadığı anlaşıyor. Her ne kadar Kasım Süleymani olayından sonra Şiilerde bir birleşme ortaya çıktysa da çok karmaşık mücadele içinde ABD, Sünni ve Kürt kartıyla, tehdidiyle Şiilerin bütünleşmesini önleyecektir. Bunu böyle görmek mümkündür. Ama İran, Irak'ta etkisini kolay kolay bırakmayacak, bu bakımdan da Irak'ta belli düzeyde bir çatışma yaşanacaktır. İran'ın çatışmadan Irak'taki mevzilerini bırakması düşünülemez. Ancak pozisyonunun zayıfladığını görmek gerekiyor. ABD bir askeri müdahale düşünmediğini açıkça ortaya koydu. Bu tabii başka araçlarla müdahale etmeyeceği anlamına gelmiyor. Siyasi, ekonomik müdahale yapacak, toplumsal muhalefeti kışkırtacak, tahrik edecek ya da toplumdaki muhalefetin yükselmesini sağlayacak, ekonomik ve siyasi baskıyı artıracaktır. Bu açıdan İran içinde de sorunların yaşanacağı açıktır.

Ancak ABD-İran çekişmesi ele alınırken Rusya olayını gözden uzak tutmamak lazım. Rusya, İran'la ilişki kurmuştur. Bu ilişkiyi bırakmak istemeyecektir. Rusya için İran ilişkisi, Türkiye ilişkisinden, Ortadoğu'daki Suriye ilişkisinden çok çok önemlidir. Çünkü İran'la Rusya sınır gibidir ya da Rusya'nın İran ilişkisi stratejik açıdan önemlidir. Hem siyasi hem de askeri açıdan önemlidir. Bu bakımdan Rusya da

İran'ın geriletilmesini ya da İran'ın kendi denetiminden çıkıp başka güçlerin denetimine girmesini istemeyecektir. Zaten ABD biraz da İran-Rusya ilişkilerinden dolayı İran'a böyle bir askeri müdahaleyle yıkma politikasına yönelmeyecektir, yönelmeyeceği görülmektedir.

Türkiye Sünnilerle ilişki geliştirecektir. Türkiye'nin Kürtlerle ilişkisi bir kullanma ilişkisidir. Yoksa Irak'ta Kürtlerin güçlenmesini istemez. Ancak Irak'taki bu karışıklıktan Kürtleri, Irak'a şantaj olarak kullanıp bazı avantajlar elde etme çabaları olacaktır. Bir ihtimal eğer ABD Kürtler, Sünniler ve kendine bağlı Şiiler üzerinden Irak'ı kontrol edemezse Başûr Kürtlerini bağımsız devlet konusunda teşvik edebilir. Bunun Kürtlere ne kadar yarar, ne kadar zarar getireceği ayrı bir tartışma konusudur. Devlet demek, 'Kürtlere fayda getirir' demek değildir. Irak'ın bu siyasal istikrarsızlık ve karışık döneminde Kürtler Demokratik Ulus çerçevesinde bir demokratikleşme projesiyle gitseler hem federasyonlarını güçlendirirler hem de Irak siyaseti içinde daha fazla etkili olurlar. Bu aslında Kürtlerin sadece Başûr'da sınırlı bir etkiye sahip olmasını değil, Irak üzerindeki güçlü etkileri temelinde tüm Ortadoğu'da kendilerini etkili kılacak, tüm Ortadoğu'da Kürtlerin etkili olmasını sağlayacak bir konum ortaya çıkarır. Ama Başûrê Kurdistan'daki siyasi güçlerin böyle geniş perspektifli daha büyük kazanmayı düşünen, bütün parçaların geleceğini düşünen bir yaklaşımdan çok birkaç şehirde hegemonyalarını, iktidarlarını kurmak isteyen bir siyasal eğilimi var. Herhalde bu eğilim kendisini önümüzdeki dönemde de dışa vuracaktır. Ama Kürtler için doğru politikanın bu olmadığını, doğru politikanın Irak'ta kendisini daha etkili kılmaya ve bu temelde bütün Ortadoğu'da kendisini etkili kılacak bir politik inisiyatifle bir hamleci yaklaşım göstermek olduğunu söylemek gerekir. İnisiyatifin başkalarında olduğu bir siyasi projeye değil de inisiyatifin kendilerinde olduğu bir siyasi projeye, hamleye yönelmelerinin birçok güçle sorunlar yaşayacağı bir devletçikten daha büyük ve doğru sonuçlar çıkaracağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Gelinen aşamada Rusya ve Rejim, İdlip'i tümüyle ele geçirmek istiyor

Türkiye'nin Rusya'yla yapılan anlaşma sonrası Halep'ten çekilip İdlip'e gelmesi aslında hem Rusya açısından hem de Türkiye açısından geçici bir durumdu. Türkiye de biliyordu ki, Rusya ve rejim geçici olarak bu anlaşmayı kabul etti. Uzun süre İdlip'te çetelerin kabul edilmeyeceğini Türk devleti de iyi biliyordu. Öte yandan Rusya da daha sonra İdlip'e yönelerek çeteleri ortadan kaldıracaklarını düşünerek geçici bir anlaşma imzaladı. Halep'ten çeteleri buralara çektiler. Tabii bunun karşılığında Türkiye'nin Efrin'e girişine izin verildi. Türkiye-Rusya ilişkilerinin Kürt karşıtlığı biçiminde gelişmesi böyle gerçekleşti. Gelinen aşamada Rusya ve rejim İdlip'i tümüyle ele geçirmek istiyor. Türkiye de bırakmak istemiyor. Türkiye aslında zamana yararak oradan çekilmek istiyor. Rusya ve Suriye ise Lazkiye ve Halep'ten dolayı İdlip'i önemli görüyor. Bu bakımdan burada mücadele var. Ama bu mücadelede görüldü ki İdlip'te ABD ve Avrupa Türkiye'yi destekliyor. Belki müteciler gerekçe gösteriliyor ama esas olarak Türkiye üzerinden Suriye'yi etkilemek istedikleri için böyle bir yaklaşım gösteriyorlar. Dikkat edilirse İdlip'e yönelik bütün rejim ve Rusya saldırılarına ABD ve Avrupa karşı çıkıyor. Türkiye de buna dayanarak orada varlığını sürdürmeye çalışıyor.

Şimdi durum biraz farklılaştı. İdlip üzerinde yoğun bir saldırı olunca Türk devleti burayı da bir pazarlık konusu yapmaya çalışıyor. Nasıl ki Halep'ten çetelerin çekilmesini pazarlık konusu yaptıysa şimdi de buradan çetelerin çıkarılmasını pazarlık konusu yaptığı anlaşılıyor. Bu konuda Rusya çok pragmatik. Hiçbir ahlâki değeri ve ilkesi olmayan, tamamen kendi çıkarını esas alan bir politika izliyor. Bu yönüyle esas olarak da Türkiye'nin Kürt düşmanlığını görüp Türkiye'ye Kürtler konusunda tavizler vererek oradan Türkiye'yi çıkarmaya çalışıyor. Türkiye'nin de zaten istediği bu. Türkiye de her zaman, "Kürtler konusunda taviz vererseniz, Kürt halkının özgürlük mücadelesini ezmeme göz yumarsanız ben de sizlere çeşitli konularda destek ve taviz veririm," diyor. Artık Türkiye-Suriye, Türkiye-ABD ilişkilerinde, hatta Türkiye'nin her türlü ilişkisinde esas denklem ve pazarlık konusu bu tarzda yürümektedir. Son zamanlarda Türkiye'nin Rusya'yla kurduğu ilişkilerde İdlip'i bırakma karşısında Suriye'nin doğusunda Türk devletinin bazı hamleler yapması, buna Rusya'nın göz yumması biçiminde pazarlıklar yapıldığı bilgileri geliyor. Yine Libya konusunda Rusya, Türkiye'ye biraz esnek yaklaşım içine girdi. Rusya bu tür politikalarla İdlip'te Türkiye'nin etkisini kırmaya çalışıyor. Efrin konusunda hala politikası değişmiş değil. Efrin, Suriye'nin parçası olduğu halde Rusya, İdlip'e ve başka yerde gösterdiği hassasiyeti Efrin'de göstermiyor. Bu da Rusya'nın Suriye üzerindeki politikasının çok kirli bir politika olduğunu gözler önüne seriyor.

Bu yönüyle ABD'nin kirli politikasıyla Rusya'nın kirli politikası arasında çok fazla bir fark yok. ABD, Türkiye'yle stratejik ilişkileri çerçevesinde böyle bir politika izliyor. Rusya ise Türkiye'yi Suriye'de geriletme, rejimi biraz daha güçlendirme çerçevesinde Kürtler üzerinden pazarlık yapıyor. Aralarında sadece böyle bir farklılık bulunmakta. Şunu bilmek gerekiyor; ABD-Türkiye ilişkileri bazı sorunlar yaşasa da daha uzun vadeli ilişkilerdir. Ama Türkiye-Rusya ilişkileri bugün iyi gözükse de uzun vadede sorun yaşayacak bir ilişkidir. Olayları değerlendirirken bu temel durumu dikkate almak gereklidir. Her ne kadar Erdoğan, "bizim Rusya'yla ilişkilerimiz stratejiktir" dese de bu sadece Rusya'yla yürüyebileceği döneme kadar Kürt düşmanlığı çerçevesinde böyle bir politika yürütecek. Rusya da Türkiye'yi Suriye'den çıkartma, biraz zayıflatma konusunda Kürt karşıtlığı üzerinden Türkiye'yle ilişkilerini sürdürecektir. Bu ilişkinin böyle bir karakterde olduğunu bilmek lazım.

Rusya'yla Türkiye arasında karmaşık bir ilişki var. İdlip konusunda Türkiye'yle Rusya'nın görüşleri farklı. Aslında karşı karşıyalar ve ortak yaklaşımları yok. Ama karmaşık bir ilişki de sürdürüyorlar. Bir yönüyle her ikisi de bu ilişkinin taktik ilişki olduğunu biliyor ama bu taktik ilişkiden şimdiye kadar her ikisi de belli düzeyde yararlandı. Kürt düşmanlığı üzerinde yürütülen taktik ilişkiden yararlandılar. Ama tabii ki bu politikanın bir sonu var. Sonunda İdlip konusunda Rusya'nın dediklerini gerçekleştireceği açık. Artık bunu hangi pazarlıkla yapacak, hangi süreçte gerçekleştirecek o biraz zamana bağlı. Çünkü Halep'i, Lazkiye'yi baskı altında tutan bir İdlip gerçeğini Rusya'nın kabul etmesi mümkün değil. Özellikle de Türkiye'ye yakın bir alan olduğundan buranın Türkiye desteğiyle çetelerin güçlendiği, üslendiği bir alan olarak görmek istemiyorlar. Bu bakımdan İdlip üzerindeki mücadele sürecektir.

Türkiye, ABD ve Avrupa'nın desteğini

**Eğer bugün,
Suriye'de siyasi
gelişmeleri hala
belirleyen, etkileyen
güç kimdir dersanız,
yine Kuzey-Doğu
Suriye'deki devrimci
demokratik güçlerdir.
Türk işgali de olsa,
Rusya'nın ve ABD'nin
varlığı da bulunsa
Kuzey-Doğu
Suriye'deki özerk
yönetim Suriye'deki
dengelerde en
önemli bir güç
konumundadır. Türk
devleti, çeteler bu
gücü ederek Suriye'de
etkin olmak
istiyorlar. Rejim de
aynı anlayışla hareket
ediyor. Tabii burada
direnişçiler çetelere,
Türk işgaline karşı
direniyorlar.
Direnmek dışında
oradaki özgür ve
demokratik yaşamın
başka bir seçeneği
yoktur. İşgalciler
saldırdı, belirli
yerleri aldı ama Türk
devletinin dünyada
çok büyük bir
teşhirinin
gerçekleşmesi
sağlandı. ABD'nin
politikaları teşhir
oldu. Direnişçilerin
dünya halklarından
aldığı destek arttı.**

arak bir dönem daha İdlip ve çevresinde kalmak istiyor. Ne kadar kalabilirse orada kalacak ve çeteleri de kullanacak. Nasıl ki, Serêkaniyê'de ve Girê Spî'de kullandıysa. Şimdi de oradaki çetelerin bir kısmını alıp Libya'da kullanıyor. Yani İdlip gibi çetelerin yaşam alanlarını tutarak Suriye'de onları kullanmaya devam ediyor. Bu açıdan İdlip Türkiye açısından çetelerin kontrol edileceği, kullanılacağı bir alan konumundadır. Şimdi de Rusya'yla rejim saldırınca sınırda kamplar kurarak aslında yine orası üzerinden Rusya'ya ve Suriye'ye zorlayan, pazarlık gücünü elinde tutan bir konumda kalmak istiyor.

Türk devletinin bu çeteler üzerinde yürüttüğü politika giderek sadece Suriye açısından değil tüm Ortadoğu açısından bir sorun haline gelmiş bulunuyor. Çetelerini şimdi Libya'ya gönderiyor. Bunların çoğunluğu DAİŞ artığı, El Nusracı olduğu halde ılımlılar diye kontrol ediyor ve kullanıyor. Libya'ya göndermesiyle birlikte Arap dünyası tepki gösterdi. Ürdün kralı açıkça Türk devletinin çeteleri desteklediğini söyledi. Bunların aslında DAİŞ ve El Nusra'nın benzeri olduklarını ve Türkiye'nin çetelerin merkezi haline geldiğini görüyorlar. Arap Birliği, Mısır, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri karşı çıktı. Arap dünyasının çoğunluğu karşı. Türk devletinin

değer ifade etmesi demektir. Türk devleti zaten bu süreci kullanarak bu tür politikalar izliyor. Ama Türk devletinin Kürt karşıtlığı üzerinden geliştirdiği bu politikalarının giderek sadece Kürtleri, Suriye'yi değil bütün Ortadoğu halklarını, dünyayı olumsuz etkileyen bir konuma geldiği herkes tarafından görülüyor. Türkiye'nin Libya'ya yönelik politikaları, adımları içeride ve dışarıda yaşadığı siyasi çıkmazın sonucudur. Ve bu çıkmazı da şantajlarla kurtarmaya çalışıyor. Bir nevi yıkılışa doğru giderken kendini kurtarmak için her yolu deniyor.

Türkiye bütün bu politikalara bir şantajla taviz almak için yöneliyor. Yoksa tümenden Libya'ya, Suriye'ye, şuraya buraya hakim olmak biçiminde bir gücü yok. Ne Doğu Akdeniz'de ne Libya'da ne de Suriye'de hakim olabilir. Ama bu tür şantaj ve tehdit politikalarıyla tavizler koparıp kendine bazı imkanlar açmayı düşünüyor. Ama politikanın bu karakteri ve çirkinliği attığı taşın ürküttüğü kurbaya değmeyeceği düzeydedir. Almak istediği tavizden daha fazlasını kaybedecek bir kumar oynamaktadır. Bu yönüyle Libya politikasında kaybedeceği açıktır. Nitekim Berlin Konferansında da bütün herkes Türkiye'nin politikasına karşı çıkmıştır. Türkiye'nin politikasını kimse desteklememiştir. Türkiye oraya da gitmiş, şantaj yap-

gerekçesiyle ifade ediliyor. Ama esas gerekçe bu değil. Esas olarak hem Suriye politikasında etkinliğini sürdürmek hem de Irak üzerindeki baskısını yürütmek istiyor. ABD'nin konumlanması böyle. ABD mevcut durumda Suriye'den vazgeçmiş değil. Hatta Suriye'deki varlığını Irak için de kullanmaya devam edecek. Özellikle Irak'ta İran'la yaptığı çekışmede Suriye'deki varlığını da baskı aracı olarak kullanacak. Bu gerçekliği görmek gerekiyor. Rusya her ne kadar Türkiye'yle anlaşarak Fırat'ın doğusuna girip belli bir etkinlik kazandıysa da bu etkinliği ancak Kürtlerle anlaşırca bir anlam kazanır. Yoksa Türkiye, ABD'nin politikalarını yürüteceğinden kaybeden Suriye ve Rusya olacaktır.

Şimdi Rusya orada Kürtlerin statüsünü kabul ederek, Kürtlerle ilişki geliştirerek Suriye'de etkili mi olacak, yoksa hala Kürtleri kullanarak Türkiye'den taviz alırım biçiminde bir politika yürüterek sonunda Suriye'de tümenden kaybedeceği bir duruma mı düşecektir; bunu zaman gösterecektir. Çünkü mevcut Özerk Yönetimin, QSD'nin, PYD'nin, oradaki devrimci demokratik güçlerin varlığının devam etmesi dışında Rusya'nın ve mevcut Suriye rejiminin o alanlarda bir varlık göstermesi söz konusu değildir. Bu gerçeği bir kere böyle değerlendirmek gerekir. Eğer söylenil-

belki Cezayir'le, Tunus'la ilişkisi var ama onların da Türk devletinin bu politikalarına destek vermedikleri açık. Bu durum Türkiye için çok risklidir. Türkiye bu çeteleri kullanıp Libya'da, Suriye'de taviz alma, dünyayı tehdit edip şantajla taviz alma politikası izliyor. Bu Türkiye için gerçekten amiyane deyimle iki ucu pislik olan bir politikadır.

**Türk devleti, içinde bulunduğu
çıkılmazlardan kendini
şantajlarla kurtarmaya çalışıyor**

Bu politikadan Türkiye belki kısa vadede belli sonuçlar almak istese de uzun vadede olumsuz olarak Türkiye'ye dönecektir. Türkiye'nin bu politikalarını Arapların kabul etmesi mümkün değildir. Avrupalılar da kabul etmiyor. Zaten Mısır, İsrail, Kıbrıs ve Yunanistan arasında gaz birliği kuruldu, buna İtalya da dahil oldu. Tüm bunlar Türkiye'yi gerçekten giderek yalnızlaştıracak politikalar. Şantajla, jeopolitik konumunu ve NATO'yu kullanarak tepkileri azaltmaya, üzerine gelen saldırıları püskürtmeye çalışsa da bu politikalar artık hiç kimsenin kabul edeceği politikalar değildir. Bugün Rusya göz yumabilir, ABD çıkarları için göz yumabilir; çünkü Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı sürüyor. Dünya savaşı demek her ilişkinin, her ittifakın güçler açısından bir

miştir. Biz olmazsak barış olmaz demesi bu anlama geliyor. Bunun tabii ki kabul edilebilir yanı yoktur. Bunun bugün bir değeri olsa da yarattığı sorunlar nedeniyle olumsuz karşılığı olacaktır. Birçok ülke Türk devletine beklenen sertlikte cevap vermezlerse bile ciddi rahatsızlıkları var. Berlin Konferansı'na çağırılmaları bile Türkiye'yi bu yarattığı sorunlardan uzaklaştırmak içindir. Çağırılmayı Türkiye'yi desteklemek için değil, Türkiye'nin bu politikalarını etkisizleştirmek, mahkum etmek ve vazgeçirmek için yaptıklarını görmek gerekiyor. Berlin'de Türkiye'nin herhangi bir kazancı olmamıştır. Ama hala belli düzeyde sorun olmaya devam ediyor. Çünkü tümenden geri adım atamıyor. İçerde kaybetme korkusu var. Tümenden dışarda kuşatılma korkusu var. Bu kuşatılmayı gevşetmek istiyor. Kendisine yönelik politikaları yumuşatma çabaları yürütüyor. Ama bugün çeşitli güçler Türkiye'nin politikalarına yumuşak yaklaşım gösterecek de sonuçlarının Türkiye için ağır olacağı şimdiden söylenebilir.

**ABD, Suriye'deki varlığını
Irak için de kullanmaya
devam edecek**

Roja'ya'daki işgal saldırısı sonrası ABD kendini yeni biçimde konumlandırdı. Irak sınırında konumlandırması petrol

diği gibi Türkiye'yle anlaşarak Türkiye'nin Kuzey-Doğu Suriye'nin diğer alanlarını da işgaline onay verecekse burada kaybeden Rusya olacaktır. Ancak Kürtler direnirse yine Rusya ve Suriye rejiminin oralarda varlığının bir anlamı olabilir. Çünkü Kürtler mevcut rejimle uzlaşmak istiyorlar. Tabii rejimle uzlaşmak demek Rusya'yla da ilişki kurulması demektir. Türkiye girdiği ve hakim olduğu andan itibaren artık hiç kimse oralarda Rusya'nın ve Suriye'nin bir etkinlik kurmasını beklememelidir. Rusya böyle bir yaklaşım içindeyse tamamen bir gaflet içindedir ya da Suriye'deki siyasal denklemi anlamamış durumdadır.

Kuşkusuz Türk devleti hem ABD'yle hem de Rusya'yla ilişkilerini Suriye'de etkili olmak için kullanmaya çalışıyor. En azından bunları kullanarak Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırmayı hedefliyor. Türk devletinin böyle bir hedefi var. Bir taraftan Suriye'nin şekillenmesinde etkili olmak istiyor. Ama bunu başaramazsa da Suriye'de Kürt halkının özgürlük mücadelesinin ezilmesini ve tasfiye edilmesini kendisi açısından yeterli görür. Çünkü hala Türkiye'nin temel stratejisi Kürtleri ezmek ve tasfiye etmektir. Bu çerçevede yaklaşıyor. Kuşkusuz Ortadoğu'da siyasi etkinliğini de artırmak istiyor. Bu ikisini de yürütmek istiyor. Ama gücü yetmezse, zorlandığı yerde Kürt halkının özgürlük mücade-

lesinin bastırılmasıyla yetinme gibi bir politika içerisine gireceği de açıktır.

Suriye'de siyasi gelişmeleri belirleyen Kuzey-Doğu Suriye'deki devrimci demokratik güçlerdir

Tabii ki bütün bu politikalarla karşı da Suriye halkları direnmiyor. Kuzey-Doğu Suriye'de Kürtler, Araplar, Süryaniler direniyorlar. Çünkü demokratik ve özgürlükçü bir sistem kurmuşlardır. Bu sistemin tasfiye edildiği yerde sadece Kürtler kaybetmeyecek ve Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bastırılması durumu ortaya çıkmayacaktır; Süryaniler de Araplar da tamamen iradeleri kırılmış, ezilmiş ve çete gruplarının denetiminde büyük bir siyasal ve toplumsal baskı içinde nefes alamaz, yaşayamaz hale gelecektir. Bunu görüyorlar. Çetelerin girdiği yerde nasıl bir sistem kurduğu ortadadır. Suriye Demokratik Güçlerinin hakim olmadığı yerlerde nasıl bir siyasal ve toplumsal yaşam olduğu çok iyi görülüyor. Mevcut devletin olduğu yerlerde de çetelerin kurduğu gibi çok baskıcı bir sistem olmasa da orada da tamamen otoriter, baskıcı, halkların iradesini dikkate almayan bir sistem var. Bu yönüyle aslında bazı farklılıklar olsa da özünde mevcut devletin de çetelerin de politikalarının içinde demokrasi ve halkın iradesi yoktur. Sadece mevcut rejimin toplumsal yaşamda biraz daha esnek bir yaklaşımı bulunmaktadır. Çeteler gibi kendi düşüncelerini, yaşam tarzını çok katı biçimde kabul ettirmek isteyen bir durum yok. Mevcut rejim için, kendi siyasi hakimiyetini kabul ettirmek esastır. Çeteler ise sadece siyasi hakimiyeti kabul ettirme değil, halkın tümünden boyun eğmesini değil, aynı zamanda kendi istedikleri düzeyde bir yaşam biçimini sürdürmelerini dayatıyor. Tabii iki biçim de halkların iradesini kıran bir politikadır. Bu nedenle de Kürtler de Araplar da Süryaniler de direnecektir, direnmektedirler.

Eğer bugün, Suriye'de siyasi gelişmeleri hala belirleyen, etkileyen güç kimdir dersiniz, yine Kuzey-Doğu Suriye'deki devrimci demokratik güçlerdir. Türk işgali de olsa, Rusya'nın ve ABD'nin varlığı da bulunsun Kuzey-Doğu Suriye'deki özerk yönetim Suriye'deki dengelerde en önemli bir güç konumundadır. Türk devleti, çeteler bu gücü ezerek Suriye'de etkin olmak istiyorlar. Rejim de aynı anlayışla hareket ediyor. Tabii burada direnişçiler çetelere, Türk işgaline karşı direnmiyorlar. Ama Suriye'yle de rejimle de bir anlaşma arıyorlar. Bu yönüyle direnişin Rusya ve Suriye'ye dolaylı olarak yardımcı olduğu, onları rahatlatan bir direniş olduğu açıktır. Direniş sürdüğü müddetçe Rusya'yla ve rejimle anlaşma imkanlarının artacağını söylemek gerekiyor ya da direniş oradaki halkların kaderini belirleyecek. Direnmek dışında oradaki özgür ve demokratik yaşamın başka bir seçeneği yoktur. İşgalciler saldırdı, belirli yerleri aldı ama Türk devletinin dünyada çok büyük bir teşhirinin gerçekleşmesi sağlandı. ABD'nin politikaları teşhir oldu. Direnişçilerin dünya halklarından aldığı destek arttı. Bu yönüyle direnişin önemli siyasal sonuçları olmuştur.

Kuşkusuz Kuzey-Doğu Suriye halkları belirli mevziler kaybettiler. Serêkaniyê'de, Girê Spî'de mevzi kaybettiler. Bu yönüyle siyasi ve askeri güçlerde bir yıpranma yaşandı. Ama eğer direnişin ortaya çıkardığı koşullar; yani Türkiye'nin, ABD'nin politikalarının teşhir olması ve dünya halklarının desteği doğru değerlendirilirse bu saldırıların ortaya çıkardığı sonuç Kuzey-Doğu

Suriye halklarının lehine bir direniş ve siyasal gelişmeye yol açabilir. Mevcut durumu bu doğrultuda değerlendirmek mümkün. Siyasal ve askeri alanda kayıplar oldu ama bu direnişin yarattığı sonuçlar var. Yaratılan bu sonuçlar bundan sonraki süreçte direnildiği takdirde Kuzey-Doğu Suriye halklarına büyük kazandıracak gelişmeler ortaya çıkarabilir. Dolayısıyla bazı mevziler kaybedilse bile direniş gösterildiğinde ve bu direniş devam ettiği takdirde Türk devletinin girdiği yerler olan Girê Spî ve Serêkaniyê onlar için Pirus zaferine dönüştürülebilir. Ama direnildiği takdirde, direniş sürdürüldüğü takdirde, bu konudaki güçlü irade ortaya konulduğu takdirde böyle sonuçlar ortaya çıkacağı açıktır.

Türkiye'nin Rusya'yla bir anlaşma yapmak zorunda kalması, doğrudan saldırarak belli yerleri işgal etme yerine Rusya'yla ilişkilerle siyasi ve askeri etkinlik sağlama politikasına yönelmesi zorlanmasından dolayıdır. İşgalin dünyada yarattığı tepkiden kaynaklıdır. İşgal Türkiye açısından bedeli ağır bir işgal oldu. Bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Dünyada ilk defa bu kadar teşhir ve tecrit oldu, zorlandı. Aslında direniş sürdürülebilseydi Rojava, Kuzey-Doğu Suriye Türkiye için bataklığa dönüştürülüp orada çöküntüye uğratılabilirdi. Ama ABD'nin yaptığı oyunlar, hileler, Kürtlerle kurduğu ilişkiler bu durumun ortaya çıkmasını engelledi. Trump yönetimi direnişin sadece Türkiye'ye kaybettireceğini değil, kendisine de kaybettireceğini görerek Türkiye'yle bir anlaşma yaparak büyük kaybetmelerinin önüne geçtiler. Türkiye-ABD anlaşması her iki taraf için de kaybetmenin önüne geçme anlaşmasıdır. Kendilerini kurtarma anlaşmasıdır. Yoksa Kürtlerin hayrına yapılan bir anlaşma değildir. Bu yönüyle Kürtler de bu anlaşma sürecine dar yaklaşmışlardır. "Savaşı durduruyoruz, diğer alanları koruyoruz demişlerdir." Ama büyük kazanma imkanlarını ve düşmana kaybettirme gerçeğini görememişlerdir. Dar yaklaşımla bazı şeyleri koruma, durdurma, elde tutma anlayışıyla yaklaşmış ama büyük kazanma imkanı da bu yönüyle kaçırılmıştır. Bunu da ABD o güne kadar ki Kürtlerle ilişkileri üzerinden sağlamaya çalışmıştır. Kürtlere bazı sözler vermişlerdir. Girê Spî ve Serêkaniyê dışında Türk devletinin saldırısının olmayacağı ve göç edenlerin yerine döneceği belirtilmiştir. ABD'nin bu yaklaşımını QSD güçlerinin, Kürt siyasi güçlerinin kabul etmesiyle bu anlaşma yürürlüğe konulmuştur. ABD ve Türk devletinin ya da Trump'la Erdoğan'ın kendini kurtarması için böyle bir ateşkesi, böyle bir anlaşmayı gerçekleştirdikleri bugün daha iyi görülmektedir. Sıcağı sıcağına belki bu anlaşılmamıştır. Ama sonrasında Kürt güçleri de bütün demokratik güçler de Kürt halkı da bu gerçeği görmüştür.

İnsanlık artık devletçi sistemi yaşamak istemiyor

Rojava Direnişi ve devrimi etrafında dünya ve bölge halklarının çok büyük bir dayanışması ortaya çıktı. Gerçekten de bu büyük desteğin ve dayanışmanın, direniş etrafında bu büyük bütünleşmenin çok önemli nedenleri ve sonuçları bulunmaktadır. Rojava Devrimi'nin evrensel karakteri önemlidir. Dünya düzeyinde bu kadar desteklenmesinin nedeni evrensel karakteriyle ilgilidir. Bu da devletçi sisteme karşı alternatif Demokratik Konfederal sistemdir. Yani halkların, emekçilerin yönetim sisteminin, demokratik sosyalist sisteminin Rojava'da pratikleşmesinin gerçekleş-

Rojava etrafında gelişen halkların dayanışmasının, toplumların desteğinin Kürtler için ne anlama geldiğinin çok iyi ele alınması, değerlendirilmesi ve bunun Kürt halkının özgürlük mücadelesi açısından güce dönüştürülmesi gerekiyor. Kürtler dış dünyadaki ilişkilerini bu temelde kalıcılaştırabilirler. Daha nitelikli hale getirebilirler. Kürtler itibarlı kılınmıştır. Kürtleri en itibarlı kılan Rêber Apo'nun öncülüğüdür, çizgisidir, bu temelde PKK'nin yürüttüğü mücadeledir. Kürtler onurlu ve itibarlı hale gelmiştir. Sadece Ortadoğu'da değil, dünyada da onurlu ve itibarlı hale gelmişlerdir. Bu çok önemlidir.

mesidir. Bu çok önemlidir. İnsanlık artık devletçi sistemi yaşamak istemiyor. Devletler, Ortadoğu'da da dünyada da halkların üzerinde büyük bir yük haline gelmiş durumdadır. Devletçi sistem en fazla Ortadoğu'da yaşanmıştır. Katmer katmer sorunları ağırlaştırmıştır. Bu bakımdan Ortadoğu halkları bu devletçi sistemden kurtulmak istiyor. Ortadoğu halklarının rahatsızlığı geline aşamada sadece bir iktidar değişimi değildir. Devletsiz bir sistem öngörüyorlar, devletlerden kurtulmak istiyorlar. Belki bunun ideolojik-politik öncülüğü yetersiz, bu nedenle istenilen sonucu alamıyorlar. Ama Ortadoğu halklarının ayağa kalkışında böyle bir yan var. Rojava Devrimi'ni desteklemesinde böyle bir boyut var. Dünyada da halklar devletlerden kurtulmak istiyorlar. Buna karşı kapitalist sistem devletleri küçülterek cevap veriyor. Halkların devletten kurtulma mücadelesini böyle boşa çıkarmak istiyor. Sözde devleti küçülterek, ince biçimde toplumun hücrelerine daha fazla nüfuz edecek biçimde yaşatmak istiyor. İşte Rojava Devrimi etrafında dünya halklarının kalkışını böyle anlamak gerekiyor. Bu büyük bir umut yaratmıştır. Devletsiz de bir siyasal yaşam olabileceğini, toplumsal, ekonomik yaşamın olabileceğini Rojava sisteminde görmüşlerdir. Bu da halkların, sosyalistlerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin Rojava Devrimi'ne sahiplenmesini beraberinde getirmiştir.

Rojava Devrimi kadınların makus talihinin kırılabilceğini göstermiştir

Rojava Devrimi'nin bir kadın devrimi olma gerçeği vardır. Bu, kadınlarda büyük bir heyecan yaratmıştır. Kadınların ikinci görüldüğü erkek egemen sistemde, hala erkeğin bir eklektisi olarak görüldüğü bir dünyada kadınların Rojava'da bu kadar öne çıkması kadınlarda heyecan yaratmıştır. Rojava Devrimi kadınların makus talihinin kırılabilceğini göstermiştir. Bu açıdan Rojava Devrimi'nin sahiplenilmesinin bir yönü de Rêber Apo'nun Kadın Özgürlük Çizgisinin dünya kadınlarında yarattığı heyecandır. Bunlar gerçekten çok önemli dönüm noktalarıdır. Devletsiz sistem erkek egemenliğinin olmadığı sistemdir. Devletçi sistem zaten erkek egemenlikli sistemdir. Devlet olduğu müddetçe kadınların gerçek anlamda özgür ve demokratik yaşama kavuşmaları mümkün değildir. Kadın özgürlüğünün olduğu bir yerde de devletçi sistem olamaz, iktidar olamaz. Kadın gerçeği, Kadın Özgürlük Çizgisi devlete ve iktidara karşıdır. Rojava Devrimi'nin devlet karşıtı gerçeği, dolayısıyla kadın özgürlükçü yanı yeni bir heyecan yaratmıştır. Rêber Apo'nun, "21. yüzyıl kadın yüzyılı olacak," değerlendirmesinin ilk pratikleşmesi Rojava Devrimi olmuştur. Bu da tüm dünya kadınları ve demokratik güçler açısından güçlü bir çekim gücü haline gelmiştir.

Öte yandan Rojava Devrimi'yle birlikte şu da görüldü; büyük bir enternasyonal dayanışma ruhu var. Enternasyonalizm ölmemiş, halkların, emekçilerin dayanışması ölmemiş. Özgürlükçü güçlerin dayanışması dimdik ayakta. Kapitalizmin küreselleştiği dünyada enternasyonalizmin daha da ihtiyaç haline geldiği, toplumların daha fazla birbiriyle dayanışma yapabileceği gerçeği Rojava Devrimi etrafında görülmüştür. Bu aslında yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Bundan sonra birçok olay karşısında dünya halkları bir araya gelecek, ortak tepki verecek. Nasıl ki kapitalizm küreselleşmiş; halklar ve emekçiler üzerinde ortak bir sömür, baskı, egemenlik kuruyorsa buna karşı da halkların daha

fazla dayanışma ve birlik olma, ortak mücadele zemini yaratma imkanını ortaya çıkarmıştır. Rojava Devrimi'nin bir de bu etkisi ve bu özelliği görülmüştür. 20. yüzyılda Sovyetler Birliği etrafında bir enternasyonalizm oluştu. Daha önce Marks ve Engels'in sosyalist anlayışları temelinde Birinci Enternasyonal, daha sonra İkinci Enternasyonal kuruldu. Sonra Üçüncü Enternasyonal gerçekleşti. Ekim Devrimi'nden sonra daha çok Sovyetler Birliği'nin, devletlerin etkisiyle, yönlendirmesiyle bir enternasyonalizm gerçeği şekillendi.

Günümüzde ise sadece emekçilerin değil, kapitalizmden zarar gören bütün sistem karşıtı güçlerin bir araya geldiği bir enternasyonal anlayışı ortaya çıktı. Yani sadece emekçilerin, işçilerin enternasyonalizmi aşıldı. Çünkü kapitalizmi sadece işçi karşıtı göstermek kapitalizmi ele almada ve kapitalizmin insanlık ve toplum karşıtı olarak görmede yetersizlik yaratıyordu. Şimdi emekçiler dahil kadınlar, gençler herkesin kapitalist ve devletçi sisteme karşı çıkması, kapitalizm karşıtı cepheyi çok büyümüştür, güçlendirmiştir. Kapitalizm eskiden sadece emekçileri karşıtı buluyordu ama artık sadece işçileri, emekçileri, sosyalist güçleri değil, çok geniş bir toplumsallığı karşıtı bulacak. Tüm devlet karşıtı güçleri, kapitalizmin zarar verdiği güçleri, ekolojist güçleri, tüm kadınları karşıtı bulacak. Bu bakımdan Rojava Devrimi enternasyonalizm açısından da güçlü bir zemin yarattı. Bundan sonra enternasyonal çalışmalar, halklar arasındaki dayanışma daha güçlü biçimde yapılabilir. Bunun zemininin güçlü olduğu görüldü. Bu da heyecan yarattı. Bundan sonra devlet karşıtı kadın özgürlükçü, kapitalizme karşı olan anti-kapitalist bir enternasyonalizmin devlet karşıtı bir enternasyonalizmin çok güçlü biçimde ortaya çıkacağını gösteriyor.

Tabii bu dayanışma ciddi sonuçlar yarattı. İdeolojik, siyasi etkisi oldu. Dünya kapitalizminin merkezi ABD şok oldu. Trump yönetimine karşı büyük tepkiler ortaya çıkardı. Öyle ki, ABD'deki toplumu, müesses nizamı etkiledi. Avrupa'daki devletleri, hükümetleri etkiledi. Halkların gücü, insanlığın vicdanı o biçimde ayağa kalktı ki, ilk defa dünya genelinde ortaya çıkan bu dayanışma iktidarlara fazlasıyla sarstı. Bu da gerçekten çok önemli bir gelişmedir. Şu görüldü, artık iktidarlara dünya halkları dayanışmayla sarsabilir. Amerika'da iktidarı sadece Amerikalılar değil, Fransa'da iktidarı sadece Fransızlar değil, dünya halkları da bir araya gelerek devlet iktidamlarını sarsabilir. Sadece içerdeki güçler değil, dışardaki halkların dayanışmasının da otoriter, sömürücü, baskıcı güçleri sarsabileceği görüldü. Halkların Rojava Devrimi etrafında birleşmesi, Türk devletinin işgalini ve bu işgalin arkasındaki ABD'ye karşı tepki gösterilmesi gerçekten önemli sonuçlar oldu.

Türk devleti de şok oldu. Türk devleti ilk defa bu kadar paniğe kapıldı, teşhir oldu. Her ne kadar görüntüde dikkate almıyor gibi gözükseler de çok fazla sarsıldılar. Özellikle televizyonlardaki panellerde, yani resmi konuşmalar dışındaki tartışmalarda Türkiye'nin dışarda nasıl tecrit ve teşhir olduğunu tartıştılar. Sahada etkili oluyoruz ama masada, dünyada, propagandada yeniliyoruz biçiminde bir değerlendirme yapmak zorunda kaldılar. Gerçekten de propagandada, dünya halkları karşısında önemli bir yenilgi yaşadılar. Bu açıdan eğer Rojava devrimcileri, Kuzey-Doğu Suriye halkları doğru değerlendirilirse, dünya halklarının desteğinin yarattığı dayanışmadan güç alarak mücadeleyi geliştirilirse Türk devletinin işgali bir Pirus zaferine rahatlıkla dön-

üstürülebilir. Dayanışmalar, sahiplenmeler bu gerçeği oraya koydu.

Kürtleri itibarlı kılan Rêber Apo'nun öncülüğüdür, PKK'nin yürüttüğü mücadeledir

Evrensel olarak bu etkiler olurken tikel olarak, yani Rojava, Suriye, hatta Ortadoğu açısından da çok önemli sonuçlar doğurdu. Kürtler ilk defa bu kadar dünyada tanındılar. Kürt halkının özgürlük, demokrasi ve var olma mücadelesi çok güçlü moral destek kazandı, dayanağa kavuştu. Şunu söyleyebiliriz; şimdiye kadar Kürt halkının önemli bir mücadelesi oldu, diplomasisini yaptılar, etkileri ve propagandaları oldu ama hiçbirisi Rojava Devrimi etrafında gelişen bu dayanışma kadar sonuç almadı, etki yaratmadı. Ancak dünya halklarının, emekçilerin, kadınların, gençlerin Rojava Devrimi etrafında büyük bir dayanışma içerisine girmesi Kürt halkının geleceğini, özgürlük ve demokrasi mücadelesini güvenceye alan bir zemin yarattı. Kürt halkı her parçada ortaya çıkan bu durumu doğru değerlendirirse özgür ve demokratik yaşam mücadelesinin imkanları fazlasıyla arttı. Bunun değerini çok iyi bilmek

Önceden Kürtler çeşitli güçlerin kullandığı işbirlikçiler olarak görülüyordu. Hatta bir Avrupalı on yıllar önce Kürtleri bölge devletlerinin ateşleyip birbirlerinin üzerine attığı bir paçavra olarak değerlendirmişti. Bundan daha onur kırıcı bir şey olabilir mi? Yine "avukatsız halk" olarak değerlendiriliyordu. Bundan daha güçsüzleştirici, daha moral bozucu bir durum olabilir miydi? İşte Rojava Devrimi'yle, Rêber Apo'nun Kürt Özgürlük Hareketiyle onlarca yıldır yürüttüğü çabalar böyle büyük bir sonuç ortaya çıkarmıştır.

Bunu sadece 8-9 yıllık Rojava'daki mücadeleyle açıklamak yetersizdir. Bu PKK'nin onlarca yıldır yürüttüğü mücadelesinin sonucudur. Önderliğin büyük düşünce, öncülük ve devrimci gücünün sonucu ortaya çıkmıştır. Bu yönüyle değerlendirirken de sadece 8 yıllık, şu kadar haftalık direnişlerin sonucu olarak değerlendirmek yüzeysel bir yaklaşım olur. Bu bakımdan bunun onlarca yıllık verilen mücadelenin, halkın mücadelesinin, şehitlerimizin fedakârlığı, emeği ve kanı üzerinde gerçekleştiğini bilmek gerekir. Dünyanın her tarafında Kürt halkı ayakta. Şehitlerimizin fedai mücadelesi olmasaydı, Rêber Apo'nun ideolojik çizgisi, yaşam

devrimi dünya halklarını etkilemiştir. Dünyada kadın gerçeği de devletçi sistem gibi bir krizi yaşıyordu. Devletçi sistem krizli olduğu gibi erkek egemenlikli sistem de krizdeydi. Kadınlar da büyük bir arayıştaydı. Ama bu arayışı feminizmle sınırlıydı. Bazı kadın hakları, sosyal, kültürel haklar elde etmekle sınırlıydı. Bireysel özgürlüklerle sınırlıydı. Ama kadının topluma damgasını vuracak, toplumu değiştirecek, toplumun ruhu olacak bir kadın özgürlük anlayışı yoktu. Rêber Apo'nun Kadın Özgürlük İdeolojisiyle kadın tarihini çok güçlü ortaya koyması, kadının insanlık tarihindeki, toplumdaki yerini tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermesi kadının duygusunda, düşüncesinde, ruhunda, örgütlenmesinde, eyleminde ve duruşunda bir patlama ortaya çıkardı. Kadın gerçeğini tüm boyutlarıyla ortaya çıkardı. Bu dünyayı etkiledi. Dünyadaki kadın arayışına yön verdi.

Feminizm kapitalizm koşullarında bir tıkanma yaşıyordu. Önderlik, feminizmin yaşadığı tıkanmayı reel sosyalizmin tıkanmasına benzer biçimde değerlendiriyordu. Nasıl ki reel sosyalizm halkların özgürlük ve demokrasi özlemini, eşit yaşam özlemini bir ideolojik-politik yaklaşımla tıkamışsa, feminizm

lazım. Bu sadece PKK için, sadece Rojava devrimcileri için, Bakur için değil, bütün Kürtler açısından çok büyük değer ifade etmektedir. PKK düşmanlığı yapan çeşitli Kürtler bile bunun değerini bilmelidirler. Bu açıdan Rojava Devrimi Önderlik çizgisinin, Rojava'daki devrimci mücadelenin, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin, PKK öncülüğündeki mücadelenin tüm Kürtlere ne kadar büyük değerler kazandırdığının yaratılan bu gerçeklikte görülmesi gerekiyor.

En iyi diplomatik çalışma olmuştur. Kürt diplomasisinin büyük başarısı ve zaferidir. Bundan daha büyük diplomatik başarı ve zafer olamaz. Bu sadece halkları değil, devletleri de etkilemiştir, tüm siyasi güçleri etkilemiştir. Kürtler bu dayanışmadan büyük güç kazanmışlardır. Rojava etrafında gelişen halkların bu dayanışmasının, toplumların desteğinin Kürtler için ne anlama geldiğinin çok iyi ele alınması, değerlendirilmesi ve bunun Kürt halkının özgürlük mücadelesi açısından güce dönüştürülmesi gerekiyor. Kürtler dış dünyadaki ilişkilerini bu temelde kalıcılaştırabilirler. Daha nitelikli hale getirebilirler. Kürtler itibarlı kılınmıştır. Kürtleri en itibarlı kılan Rêber Apo'nun öncülüğüdür, çizgisidir, bu temelde PKK'nin yürüttüğü mücadeledir. Kürtler onurlu ve itibarlı hale gelmiştir. Sadece Ortadoğu'da değil, dünyada da onurlu ve itibarlı hale gelmişlerdir. Bu çok çok önemlidir.

mücadele felsefesi, öngördüğü demokratik sistem olmasaydı, halkımızın onlarca yıllık mücadelesi olmasaydı bu gelişmeleri yaratmak mümkün değildi. Bu bakımdan bu direnişler etrafında ortaya çıkan siyasi sonuçları doğru değerlendirip ele alırken bunların nasıl ortaya çıktığını, hangi tarihsel temele dayandığını da bilmek ve hakkını vermek çok önemlidir.

Rojava'da gerçekleşen kadın devrimi şahsında Ortadoğu'nun gerçek gücü, tarihi açığa çıkıyor

Rojava Devrimi tabii bir kadın devrimi olarak ortaya çıkmıştır. Ortadoğu'da yeni bir zihniyet ve yaşam felsefesi anlayışı ortaya çıkmıştır. Artık kadınlar Ortadoğu toplumlarının tarihine yakışır biçimde öne çıkmaktadır. Neolitik devrimin öncüsü kadınlardır. Şimdi kadınlar yine Ortadoğu'da böyle bir öncülük görevi görüyorlar. Aslında Rojava'da gerçekleşen kadın devrimi şahsında Ortadoğu'nun gerçek gücü, tarihi açığa çıkıyor. Erkek egemenlikli zihniyet Ortadoğu'nun gerçek tarihini örten, gerçek tarihinin tümüyle görülmesini engelleyen bir durumu ifade ediyordu. Rojava'daki kadın devrimi örtülen, karartılan toplumsal gerçeklikleri, kadın gerçeğini, Ortadoğu gerçeğini tümüyle ortaya çıkarmıştır. Kadın devriminin böyle sonuçları olmuştur. Öte yandan kadın

de kadın özgürlük anlayışını, özlemini küçük burjuva bireyciliği, küçük burjuva anlayışı, toplumdaki kopuk, sadece kadınların birey olarak bazı haklara kavuşmasını hedefleyen bir yaklaşımla tıkamaya uğratmıştı. Çünkü erkek egemenlikli sistemi, kapitalizmi tümenden aşmadan kadınları özgürlüğe kavuşturmak mümkün değildir. Sadece hak kazanarak kadınların özgürleşmesi mümkün değildir. Toplum tümüyle değişmeden, toplumun ruhu kadın özgürlükçü olmadan, toplumun ruhundaki bütün erkek egemenlikli genler sökülüp atılmadan kadınların özgür ve demokratik yaşama kavuşması mümkün değildir. Üzerindeki baskı hafifleyebilir, zulüm azalabilir ama kadın ne gerçek özgür ve demokratik yaşama kavuşabilir, ne de toplum içinde kendini tümüyle etkin kılabilir. Çünkü mevcut sistem erkek egemenlik sistemidir. Erkek egemenlikli sistemi yaşıyor. Bu nedenle bu sistemi köklü değiştirmeden, bu sistemin ruhunu değiştirmeden kadının gerçek anlamda özgürlüğüne kavuşması mümkün değildir. Bu yönüyle Önderlik çizgisinde Rojava Devrimi'nin kadın devrimi olarak gelişmesi dünya çapında gerçekten büyük bir heyecan yaratmıştır.

Öte yandan Rêber Apo'nun Kadın Özgürlük İdeolojisiyle dayalı kadın özgürlükçü çizgisi özgürlüğe gerçek anlamını kazandırmıştır. Kadın özgür ol-

◆ ◆ ◆

**Rojava Devrimi
tabii bir kadın
devrimi olarak
ortaya çıkmıştır.
Ortadoğu'da yeni bir
zihniyet ve yaşam
felsefesi anlayışı
ortaya çıkarmıştır.
Artık kadınlar
Ortadoğu
toplumlarının
tarihine yakışır
biçimde öne
çıkmaktadır.
Neolitik devrimin
öncüsü kadınlardır.
Şimdi kadınlar yine
Ortadoğu'da böyle bir
öncülük görevi
görüyorlar. Aslında
Rojava'da gerçekleşen
kadın devrimi
şahsında
Ortadoğu'nun
gerçek gücü, tarihi
açığa çıkıyor. Erkek
egemenlikli zihniyet
Ortadoğu'nun gerçek
tarihini örten, gerçek
tarihinin tümüyle
görülmesini
engelleyen bir
durumu ifade
ediyordu. Rojava'daki
kadın devrimi örtülen,
karartılan toplumsal
gerçeklikleri, kadın
gerçeğini, Ortadoğu
gerçeğini tümüyle
ortaya çıkarmıştır.
Kadın devriminin
böyle sonuçları
olmuştur.**

◆ ◆ ◆

madan özgürlüğün gerçek anlam ifade etmesi mümkün değildir. Kadın özgürleşmeden, kadın toplumda güçlü ve örgütlü bir irade olmadan gerçek bir demokratikleşme olamaz. Demokratikleşme ve özgürlük sakat kalır. Kadınların değerlendirmesiyle; özgürlük yarım kalır, demokratiklik ve demokrasi yarım olur. Sosyalizm yarım olur. Bu yönüyle Kadın Özgürlük Çizgisi özgürlüğe, demokrasiye, sosyalizme gerçek anlamını kazandırmıştır. Bu bakımdan gerçekten kadın devrimine, kadın özgürlük çizgisine dayalı özgürlük, demokrasi, sosyalizm anlayışı dünyada özgürlükçülerin, demokratların, sosyalistlerin umutlarının çok yükselmesini, büyük moral kazanmalarını sağlamıştır. Özgürlükçüler, kadın özgürlüğüyle kendilerinin nasıl özgürlükte derinleştiğini, kapsamlılaştığını görünce moral kazanıyorlar. Demokratlar, kadınların toplumda örgütlü gücüyle, kendi iradeleriyle demokratik yaşama katılmalarının gerçek demokrasiyi nasıl güçlendirdiğini görerek heyecanlanıyorlar. Sosyalistler, kadın özgürlüğü olmadan, kadın özgürlük ruhu tümüyle toplum ruhu haline gelmeden gerçek sosyalizmin olmadığını, olamayacağını görüp, kadın özgürlüğünün toplumun ruhu haline gelmesinin sosyalizmi gerçek ruhuna, gerçek temeline kavuşturduğunu görerek büyük bir heyecan duyuyorlar, coşkuya kapılıyorlar. Böylelikle Özgürlük Mücadelesine daha yoğun katılma, demokrasi mücadelesine daha coşkuyla katılma, sosyalizm mücadelesini daha coşkuyla, daha heyecanla verme gerçeği ortaya çıktı. Bu da tabii ki özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi verenlerin etkinliğini, gücünü katbekat artırıyor. Böylelikle devletçi sistem ve kapitalist sistem karşısında, baskı ve zulüm karşısında özgürlükçüler, demokratlar, sosyalistler daha güçlü hale geliyor. Özgüvenleriyle mücadeleye daha güçlü atılma imkanlarını ortaya çıkarıyor. Bu yönüyle kadın özgürlük mücadelesinin toplumsal mücadeleye, özgürlük ve demokrasi mücadelesine neler kattığının çok iyi görülmesi gerekiyor. Çok kapsamlıca değerlendirilmesi gerekiyor. Biz burada temel başlıkları ortaya koyduk. Bu konular kapsamlıca değerlendirilebilir ve bu temelde de özgürlük, demokrasi ve sosyalist güçler daha büyük heyecan, daha büyük coşkuyla mücadeleyi geliştirirler, mücadeleye atılırlar.

Devletçi, sömürücü, kapitalist sistemin temelleri sarsılıyor

2019 gerçekten de emekçilerin, dünya halklarının çok güçlü biçimde ayağa kalktığı yıl olmuştur. Ortadoğu'da zaten Arap Baharıyla Arap halkları ayağa kalkmıştır. Ortadoğu'da da Lübnan'da, Irak'ta, Sudan'da, Cezayir'de, İran'da çok güçlü halk hareketlilikleri ortaya çıktı. Dünyada her yerde halklar ayakta. Şili'de kadınlar, Fransa'da emekçiler güçlü biçimde ayağa kalktı. Hong Kong'ta Çin'e karşı tepkiler gelişti. Sudan'da El Beşiri iktidarının devrilmesinden sonra halkın irade olduğu, artık kendi etkisini ortaya koymak istediği bir süreç ortaya çıktı. Dünya genelinde ekolijist hareket de İsveçli Greta Thunberg adlı genç kızın öncülüğünde bir atılım yaptı. Tüm bunlar artık halkların devletçi sistem karşısında, baskı karşısında olduklarını, bu baskı altında yaşamak istemediklerini, özgür ve demokratik bir yaşam arzuladığını ortaya koymaktadır. Tabii ki devletçi sistemin krizi bunu ortaya çıkarıyor, kapitalist sistemin krizi bunu ortaya çıkarıyor. Erkek egemenlikli zihniyetin ortaya çıkardığı toplumsal yaşam, krizi derin-

leştiriyor. Kapitalizmin manevi moral değerleri yıkması bu krizi ortaya çıkarıyor. Kültürel yozlaşma bu krizi ortaya çıkarıyor.

Artık insanlığa moral veren bir kültür yaşamı yok, kültür-sanat üretimi yok. İnsanlık bir yönüyle de moral güçtür, moralle ayakta kalıyor. Moral ve manevi değerleri tarih boyu dinler, sanatçılar ve edebiyatçılar vermiştir. Şimdi bunu ne kültür insanları, sanatçılar, edebiyatçılar veriyor, ne de din alanı veriyor. Dini devlet kullanıyor, din devletin hizmetine sokulmuş. Sanat, kültür kapitalizmin hizmetine sokulmuş. Din, sanat, kültür yozlaştırılmış. Sanatçının bireycileştiği, kapitalizme hizmet ettiği yerde insanlıkta moral değer kalır mı? Bu yönüyle aslında bugünkü çürümeden en başta da kültür-sanat çalışmaları sorumludur ya da kültür-sanat çalışmasının yapılamaması, gerçek sanat-kültür insanlarının ortaya çıkmaması bu durumdan sorumludur. Bu gerçekliğin görülmesi gerekiyor. Yine tarih boyu halklara vicdan, ahlâk, moral vermiş, maneviyat kazandırmış dinlerin, inançların bugün bu misyonunun tam tersine devletin hizmetine sokulması; halklara, toplumsal değerlere sahip çıkan durumdan çıkması bugün dünya-daki krizi daha da ağırlaştırmıştır. Krizin bir boyutu baskının ve sömürünün yattığı krizdir. Ancak diğer yandan da moral değerlerin çöküntüsünün krizidir. Kuşkusuz bunu kapitalizm ve devletçi sistem yapmaktadır. Buna karşı halklar gerçekten büyük bir boşluk içinde yaşıyorlar, boşluğa düşürülmüşlerdir. Bu bakımdan ayaklanıyorlar, ayağa kalkıyorlar. Aslında dibe vurarak yukarı çıkma denilir; bir nevi insanlık dibe vuruyor; dibe vurdukça yukarı çıkışları başlıyor. Bu yönüyle devletçi, sömürücü ve baskıcı sistem reddediliyor.

Bu konuda 2019'da gerçekten çok güçlü mesajlar verilmiştir. Devletler, egemenler bu durumdan ürküyorlar. Bundan nasıl kurtulabileceklerinin hesaplarını yapıyorlar. Devletçi, sömürücü, kapitalist sistemin temelleri sarsılıyor. Kendilerini yeniden nasıl yaşatırlar bunun hesabı içindeler. Toplumlari, halkları nasıl yeniden sömürücü, baskıcı, devletçi sistemin otoritesi altına alabilirler, onları ikna edebilirler, onların rızasını alabilirler, onları sistemi kabul edeceği hale nasıl getirirler hesabını yapıyorlar. Çünkü sadece baskıyla, zorla, şiddetle halkları kontrol altında tutmak zordur. Bunu zaman zaman bazı ülkeler bir dönem yürütebilirler. Ama halkları uzun süre baskı altında tutmak mümkün olmayacağından halkların kabul edebileceği, sistem içine çekileceği yol ve yöntemler geliştirmeleri gerekmektedir. Bu bakımdan da sistem karşıtı bu eylemlere karşı kapitalist modernitenin, devletçi, erkek egemenlikçi sistemin de kendini ayakta tutmak için arayış içinde olduğu açıktır. Yoksa bu dalga giderek iktidarcı, devletçi sistemi, sömürücü sistemi yerle bir eder. Böyle bir mesaj ve gerçeklik ortaya çıkmıştır. Burada temel sorun şudur; bu hareketler gelecekte de devam edecek ama sadece mevcut haliyle yürütüldüğü, kendi alternatif sistemini inşa etmediği takdirde giderek sistemin alacağı tedbirlerle, yöntemlerle bu sistem içinde yaşayabilecek hale getirilebilirler. Sistemin parçası haline getirilebilirler. Sistem güçleri kendisini yine bir dönem topluma kabul ettirebilirler, toplumun rızasını alabilirler.

Bu durumun mutlaka çözülmesi, önüne geçilmesi gerekiyor. Şu anda halklar ayağa kalkıyor ama ideolojik-politik öncülük zayıftır, doğrultuları yoktur. Nasıl bir siyasal sistem, nasıl bir toplumsal, ekonomik yaşam; bu konuda çok etkili projeler yoktur. Reel sosyalist yaklaşımlarla, devletçi sosyalist anlayışlarla, milliyetçi ulusalcı eğilimlerle, kadın öz-

gürlüğünü toplum içinde hakim kılmayan feminist yaklaşımlarla toplumsal sorunlara çözüm bulmak mümkün değildir. Sistematik çözüm projesi gerekiyor. Sistematik toplumsal, ekonomik, kültürel yaşam anlayışının ortaya konulması gerekiyor. Böyle bir öncülük olursa bu siyasal, toplumsal hareketler başarıya ulaşabilir. Şimdi böyle bir sorun var. Öncülük sorunu çok ciddidir, çok acildir. Yoksa bu halk hareketlilikleri bir süre sonra söner ve sistem içileşir. Hatta sistemin kendini dönüştürmesi temelinde güçlendirmesine vesile olur. Çünkü halk hareketleri devletçi sistemi uyarıyor, kapitalizmi uyarıyor. Kapitalist modernite de bunun karşısında yoğunlaşarak, düşünerek bir çare üretecektir. Yani sonuçta sistemin yumuşatılması, yani sistemin kabul edilebilir hale gelmesi biçiminde yol ve yöntem geliştirilmesi sonucu verecektir. Halklar yine sömürü, baskı ve egemenlik altında, kadınlar yine erkek egemenlik sistem altında yaşamaya devam edecektir.

Öncülük konusu denilince de bu konuda gerçekten derli toplu, sistematik tek ideolojik-teorik duruş, yapılanma ve sistem önerisi Réber Apo'ya aittir. Réber Apo'nun devletçi sisteme karşı Demokratik Modernite çizgisinde Demokratik Konfederalizm, demokratik yönetim önerisi bulunmaktadır. Bir siyasal yönetim önerisinin, projesinin ortaya çıkması lazımdır. Yani devletçi sistem karşısında nasıl bir yönetim ortaya çıkacak, yeni yönetim nasıl olacak bunun ortaya konulması gerekiyor. İşte bunu ortaya koyan Réber Apo'dur. Demokratik Konfederalizm ile devletin alternatifini ortaya koymuştur. Yine kapitalizmde ortaya çıkan tekçi ulus anlayışı, farklılıkları yok etmek isteyen ulus-devlet anlayışı da en temel krizlerdendir. Bunun karşısında da Réber Apo'nun Demokratik Modernite çizgisi doğrultusunda Demokratik Ulus anlayışı var. Erkek egemenlikli sistem karşısında kadın özgürlükçü anlayışı var. Sadece kadın haklarının genişletilmesi değil, kadın özgürlük çizgisi temelinde tüm toplumun kadın özgürlük ruhuyla şekillenmesi, toplumun özgürlük ve demokrasi temelinde köklü dönüşümünün esas alınması var. Kadın özgürlüğü gerçekleşmeden de gerçek demokrasiyi, özgürlüğü yaratmak, devlete karşı alternatif bir sistem yaratmak mümkün değildir. Bunu da ortaya koyan Réber Apo'dur.

Sistem karşıtı hareketlerin çözmesi gereken en temel sorun öncülük sorunudur

Öte yandan kapitalizmin büyük bir ekolojik yıkım var. Dünya, doğa, insanın yaşam ortamı alarm veriyor. Buna karşı da en doğru yaklaşımı Réber Apo ortaya koyuyor. Kuşkusuz Murray Bookchin ve birçok bilim insanı, sosyolog toplumsal ekoloji konusunda çok değerli araştırmalar yapmıştır, büyük katkıları olmuştur. Yeşil hareketlerin, ekolojik hareketlerin ekolojik bilincin gelişmesinde önemli katkıları olmuştur. Ama onlar da bir bütünlüklü siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel sistemi ortaya koymadıkları için gerçek bir alternatif sistem ortaya çıkmıyor. Kapitalizme ve kapitalizmin doğayı yıkımına karşı bir mücadele geliyor, bir ekolojik bilinç geliyor ama köklü çözüm bulacak ideolojik, teorik, politik bir yapılanma gerçeği, bir sistemleşme gerçeği ortaya çıkmıyor. Réber Apo'nun endüstriyalizme karşı eko-endüstri alternatifini ortaya koyması, bunu sadece bir ekolojik yaklaşımıyla değil; devletçi sisteme karşı konfederal anlayışı, kadın özgürlükçü anlayışı, Demokratik Ulus anlayışı, iktidar ve devleti sınırlayan anlayışla birlikte köklü bir çözüme kavuşturuyor.

◆ ◆ ◆

2020, halklar açısından gerçekten ayağa kalkışın, mücadelenin geliştirildiği bir yıl olacaktır. Halklar ayağa kalkacaktır ama demokratlara, sosyalistlere, özgürlükçülere düşen görev ise bunların öncülüğünü geliştirmek olmalıdır. Öncülük konusunda kafa yormalı, sorunlara nasıl çözüm bulunacağı açıkça ortaya konulmalı. Bu da bütün dünyadaki halkların, sosyalist güçlerin, demokratların kafa kafaya vermesi, dayanışma içinde olmasını gerektiriyor. Birbirlerini güçlendirmeleri, birbirlerinin eksikliklerini tamamlamaları gerekiyor. Artık herhangi bir teori, düşünce sadece yerel olamaz. Hem evrensel karakteri olacak hem de yerel karakteri olacak. Evrensel olmadan yerelde başarılı olamaz.

◆ ◆ ◆

Çünkü ekolojik krizi yaratan da yine sömürücü anlayıştır, erkek egemenlikli devletçi, iktidarcı, baskıcı anlayıştır. Bunları da ortadan kaldırmadan tamamen ekolojik sorunlara, doğanın yıkımına, eko sistemin dağıtılmasına alternatif geliştirmek mümkün değildir. Bu açıdan 2020 yılında halkların mücadelesi gelişirken bu alternatif gerçeğin de ortaya konulması gerekiyor.

Bu hareketler sonuç alacaksa öncülük sorununun çözülmesi şarttır. Öncülük sorununun da bütünlüklü çözülmesi önemlidir. Reel sosyalizmden ciddi dersler çıkarılması gerekiyor. Reel sosyalizmden ciddi dersler çıkarılmadan, Réber Apo'nun ortaya koyduğu reel sosyalizm eleştirileri derinliğine anlaşılmasın ve kavranmadan kapitalist sistem karşısında alternatif olunamaz. Evet kapitalizme ve emperyalizme karşı olunabilir. Ama karşı olmak ayırdır, ona alternatif yaratmak ayrı bir şeydir. Zaten şu anda tepkiler var. Toplum tepki koyuyor, kadınlar tepki koyuyor. Bu yönüyle kapitalizme, emperyalizme karşı bir tepki var. Ama sadece tepkilerle, karşı olmakla baskı, sömürü, emperyalizm ve kapitalizm ortadan kaldırılamaz. Bu açıdan öncülük sorunu çok çok önemlidir. Sistemi bütünlüklü çözmek ve bütünlüklü bir alternatif koymak çok çok önemlidir. Bu nedenle 2020 yılında bunun üzerinde yoğun durulması gerekiyor. Yoksa halk hareketleri Arap Baharı'nda olduğu gibi sistem içileşecektir ya da bazı güçler kendi çıkarları doğrultusunda kullanacaklardır. Halkların hareketi demek güç demektir. Halkların ayağa kalkışı güç demektir. Bu gücü tabii ki çeşitli güçler kendilerini etkili kılmak için kullanmak ister. Sapkın İslami örgütler bunu böyle kullanmak istedi. Başka güçler de kullanır. Bazı yerlerde milliyetçi şoven kesimler kullanılır. Bazı yerlerde sermayenin serbest ve güvenli dolaşımını gerçekleştirmek için kapitalizm kullanır. Nitekim Ortadoğu'da kullanmaya çalışıyor.

Ortadoğu'da halklar özgürlük ve demokrasi istiyor, devletçi sistemden koptuk istiyor. Emperyalizm, kapitalizm ve sömürüden kurtulmak istiyor. Bu nedenle binlerce yıllık devletçi geleneye tepki duyuyor. Yerel otoriter güçlere, yerel despotlara tepki duyuyor. Eğer doğru öncülük yapılmazsa bu tepkileri en iyi kapitalist güçler kullanır. Çünkü kapitalist modernist güçler de Ortadoğu'daki siyasal, toplumsal, kültürel yapılanmayı değiştirmek istiyor. Kendi emperyalist, kapitalist, bireyci, sömürücü, liberal anlayışları temelinde Ortadoğu'yu değiştirmek istiyor. Bu değişim değildir, bu halkların çıkarına değildir. Bu halkların aleyhine olacak bir değişim dönüşümdür. Ortadoğu'nun kapitalizme, emperyalizme, modernizme ve oryantalizme karşı direnişi, halkların despot iktidarlara karşı tepkisi değerlendirilerek kırılmak isteniyor. Yani halkların direnişi halkların aleyhine sonuç verecek bir biçimde kullanılmak isteniyor. Arap Baharı'ndan sonra çeşitli güçler bu direnişi kendi çıkarları için kullanmaya çalıştılar. Şimdi kapitalist modernite de kullanmaya çalışıyor. Halkların Ortadoğu'daki iktidarlara karşı toplumsal, siyasal, ekonomik, kültürel yapıya karşı, çözümsüz olan bu politikalarına karşı kapitalist modernite kendini çözüm olarak ortaya koyuyor. Bu çok çok tehlikelidir. Mevcut despot iktidarlardan, mevcut yerel gerici unsurlardan daha tehlikelidir. Uzun vadede daha tehlikeli bir durumu ifade ediyor. Belki kısa vadede belirli yumuşamayı, o kesimlerin baskısını, zulmünü biraz hafifletmeyi sağlayabilir. Mevcut devletlerin toplum üstündeki baskısı bireysel haklara dayalı bazı yumuşamalarla kısmen azalabilir. Çünkü sermayenin gü-

venli ve serbest dolaşımı, kapitalizmin çıkarları, tüketim toplumu bunu gerektiriyor. Ama bu Ortadoğu için tarihi bir yıkım olur. Ortadoğu için en büyük kayıp kapitalist modernitenin Ortadoğu'ya hakim olmasıdır. Bu açıdan hem dünyada hem de Ortadoğu'da halkların bu ayağa kalkışının doğru rotaya girmesi, doğru çözüme kavuşmasını sağlamak için ideolojik-politik öncülüğün ortaya konulması gerekiyor.

Bu bakımdan Réber Apo çizgisine sahiplenlenlere, PKK'lilere, PKK'yle ittifak içinde olan güçlere, gerçek sosyalistlere, demokratlara, özgürlükçülere, kadın özgürlükçü güçlere ve ekolojistlere çok önemli görevler düşüyor. Halkların bu ayağa kalkışının, uyanışının demokratik sosyalist bir öncülüğe kavuşturulması gerekiyor. Özgürlükçü demokratik bir öncülüğe kavuşturulması gerekiyor. Gerçek anlamda alternatif ortaya koyan bir öncülüğe kavuşturulması çok çok önemlidir. Bu konuda Réber Apo'nun düşünceleri yol göstericidir. Réber Apo'nun düşünceleri Ortadoğu için çok önemli olduğu gibi dünya için de çok önemlidir. Kuşkusuz Réber Apo zindan koşullarında doğrultuyu, genel çerçeveyi vermiştir, bazı ayrıntılara da girmiştir. Ama bunun pratikleşmesi tabii ki daha da fazla yoğunlaşmayı, çaba göstermeyi ve emek vermeyi gerektiriyor. Önderlik yapacağını yapmıştır. Her şeyi İmrallı zindanındaki Réber Apo'dan beklemek yanlış. Teorinin daha da kapsamlılaştırılması ve derinleştirilmesi sağlanabilir. Bu konuda da yoğunlaşmalar yapılabilir. Réber Apo, "benimki mutlak, tamamlanmaz, eksikliği yoktur" demiyor. Ama gerçekten doğrultuyu ortaya koyuyor. Tarihsel toplumu çok köklü çözümlemiştir. Parçalı değil bütünlüklü çözümlemiştir. Bu yönüyle doğru yöntemi, doğru bakışı, doğru felsefeyi, doğru paradigmayı ortaya koymuştur. Artık demokratik sosyalist güçlere, aydınlara, demokratlara, kadınlara, gençlere düşen görev bu doğrultuda teoriyi ve ideolojiyi etkili kılmak, derinleştirmek, örgütlülüğü, eylemliliği kapsamlılaştırmak ve bu çizgisi bütün halkların eylemlerini başarıya götürecektir düzeyde toplumlara taşırmak kalıyor.

Bu yapıldığında gerçekten de 2019 çok büyük bir umut veriyor, heyecan yaratıyor. 2019 şunu ortaya koymuştur; eğer öncülük ortaya çıkarsa; kapitalizmi, emperyalizmi, erkek egemenlikli ve sömürücü sistemi, şovenist milliyetçi sistemleri, kadın, toplum ve kültür kırımını, her türlü kırımını yerle bir edecek, halkları özgür ve demokratik yaşama kavuşturacak bir güç bulunmaktadır. Bu yönüyle 2020, halklar açısından gerçekten ayağa kalkışın, mücadelenin geliştirildiği bir yıl olacaktır. Halklar ayağa kalkacaktır ama demokratlara, sosyalistlere, özgürlükçülere düşen görev ise bunların öncülüğünü geliştirmek olmalıdır. Öncülük konusunda kafa yormalı, sorunlara nasıl çözüm bulunacağı açıkça ortaya konulmalı. Bu da bütün dünyadaki halkların, sosyalist güçlerin, demokratların kafa kafaya vermesi, dayanışma içinde olmasını gerektiriyor. Birbirlerini güçlendirmeleri, birbirlerinin eksikliklerini tamamlamaları gerekiyor. Artık herhangi bir teori, düşünce sadece yerel olamaz. Hem evrensel karakteri olacak hem de yerel karakteri olacak. Evrensel olmadan yerelde başarılı olamaz. Tabii ki yereli de doğru anlamadan evrensel bir çizgiyi de başarıya götüremek mümkün değildir. 2019 gerçekten büyük bir coşku ve heyecan yaratmıştır. 2020 de böyle olacaktır. Eğer öncülük yapılsa gerçekten 2020'de dünyanın çehresi çok köklü biçimde değişikliğe uğratılabilir.

Paris Katliamı'nın hesabını sormak

Ronahî Serhad

Sara, Rojbîn ve Ronahî-yoldaşlar şahsında devrim şehitlerimizi saygıyla anıyorum. Kadın özgürlük mücadelemizin kimliğini temsil eden Sara-Sakine Cansız yoldaş sadece Kürdistan Kadın Hareketi için değil, aynı zamanda dünya devrimci sosyalist mücadelesi açısından da bir öncüyü. Şehadeti, yeri doldurulamaz bir kayıptır.

Avrupa'nın tanınan, popüler şehirlerinden olan Paris'te 9 Ocak 2013'te yapılan suikastın üstü örtülemez. Bu katliamla ne amaçlandı ve katliamın üstünden 7 yıl geçmesine rağmen neden yargılanmanın yapılmadığı üzerinde durmak önemlidir.

Katliamın gerçekleştirildiği 2013 yılında AKP hükümeti, Kürt sorununu sözde çözme amaçlı Rêber Apo'yla yeniden görüşmeleri başlatmıştı. Bu görüşmeler kamuoyuna daha yansımamışken suikast yaşandı. Bir taraftan görüşmelere başlangıç yapılıyor gibi göste-

siyasi ihtilaflar, mücadele eden ideolojik-siyasi-toplumsal parti olarak çeşitli güçlerle vardır. Bu başka biçimlerde yaşanmaktadır. Ama bir tek Türk devleti dönem itibarıyla böyle bir planın uygulayıcısı olabildi.

**Sara Yoldaş
özenle seçilmiş bir hedefti**

AKP hükümeti yavuz-hırsız misali olayın hemen ardından katliamı Hareketimizin üzerine atmaya çalıştı. Üstelik hiçbir inandırıcılığı olmayacağını bilmelerine rağmen ilk andan itibaren özel savaş dilini kullandılar. O dönemde Başbakan olan Tayyip Erdoğan, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Bu bir iç hesaplaşma olabilir, bunun yanında şu anda teröre karşı bizim vermiş olduğumuz bir mücadele var, mesafe almak istiyoruz, bunu arzu etmeyenler de var. Bunlar tarafından da böyle bir provokatif çaplı bir girişim

Bu suikast tekil bir olay olarak görüldü. Oysa bu çapta planlanan suikast bir konsepte dayalıydı. Bu, yeni bir dönemin başlangıcıydı. Ve İmralı'da sürdürülen imha sürecinin devamıydı. Arkası da gelecekti. Bu suikast planı sonradan basına da yansıdığı gibi ve açıklanan Türk devletinin dillendirdiği PKK'yi Çöktürme Planı'nın startıydı. Çöktürme Planı, soykırımcı Türk devletinin uyguladığı imha-inkar siyasetinin zirveye taşınmasıydı. Rêber Apo üzerinde yüzde yüz tecritin derinleştirilmesi, PKK Hareketinin imhası, Kürt halkının iradesinin kırılması için fiziki soykırım dahil her türlü şiddetin kullanılması, Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi öncülerinin imha edilmesi, savunma güçlerinin darbelenmesi, cinsiyetçi politikaların derinleştirilerek kadın mücadele dinamiğinin eritilmesi, gelenekselliğe yeniden hapsedilmesi. Paris katliamının devamı olarak Bakur'da Sêvê ahlâkDemir, Pakize Nayir, Fatma Uyar Silopiya'da polis ve askerler tarafından katledildi. Bakur Özyönetim Direnişi'nde Sûr, Gever ve Nisebîn'nin mahalleri yıkıldı, yüzlerce insan yakılarak katledildi. Bu savaş soykırım planı olarak Rojava'ya taşındı.

rilirken diğer taraftan bu suikast gerçekleştirildi. Heval Sara, özel olarak seçilmiş bir hedefti. PKK'nin kurucu önder kadrolarından olması aynı zamanda Kuruluş Kongresine katılan bir kadın olması ve hem genel hem de kadın özgürlük mücadelemizdeki rolü göz önünde bulundurulduğunda stratejik bir hedef olarak seçildiği anlaşıyor. Heval Sara ile aynı zamanda Kürt-Alevi kadın kimliği de hedeflendi. Önderliğimiz bunu 'ikinci Dersim Katliamı' olarak değerlendirdi. Dersim katliamı başta olmak üzere Kürtlere reva görülen katliamcı siyasetin değişimi için Önder Apo'yla yoldaş olup, PKK'yi kuran Sara yoldaş şahsında Dersim ikinci kez vurulmuş oldu. ahlâk

Bu, düşmanın mücadelemize karşı yeni bir saldırı döneminin de başlangıcı oluyordu. Hem savaşın şiddetlenmesi hem de ilk kez yurt dışında hedeflenmesi yeni saldırı konseptinin uygulanma biçimini gösteriyordu. Rêber Apo'ya ve Hareketimize verilen mesaj, 'katliam'dı. Amaç çizgilerine gelinmemesi halinde tasfiyeyi derinleştirmek, diğer taraftan hükümetin kendisini siyasi çözümünden yana gösterip büyük engelleyici güçlerin ise kontravari planlarının tehlikelerine işaret edip manipülasyon yaratmaktı. Görüşmelerde katliamın AKP hükümet yetkililerinin, 'bilgilerinin dışında' olduğu söyledi. Bunun hiçbir inandırıcılığı yoktu. Türk devleti dışında Hareketimize böylesine düşmanlık besleyen ve bunun için suikastle cinayet planını geliştirebilecek başka bir güç yoktu. İdeolojik-

de olabilir" dedi. Hükümet yetkilisi Cemil Çiçek de, "Örgüt içi infaz" belirlemesi yaparak süreci sabote etmeye yönelik girişim olarak değerlendirmişti. Yine dönemin AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, "Yapılış şekline bakılırsa bu daha çok PKK'nın kendi içindeki bir iç hesaplaşması gibi görünüyor. Bu süreci sabote etmeye yönelik bugünlerde bu ve benzeri şeyler olabilir" ifadelerine yer verdi. Hepsini ağız birliği yaparak, yani aldıkları karar gereği yoğunca kendi medyalarında bunun propagandasını yaptılar.

Dikkat edilirse 'sürecin' sabote edilmesinden söz ettiler. Bu gerçekte olmayan ama oluyor gibi gösterilen 'sürecin' sabote edilmesi oluyordu. Bu suikastle süreç şişirilip sunulmuş oluyordu. "Demokratik Çözüm Sürecine girilmek isteniyor ve tam kararlılık var ama bu kararlılığa müdahale var" denilmek istendi. Kararlılığı kökten sarsacak, derin güven bunalımına itecek denli bir tecihle Sara Yoldaş seçilmiş oluyordu. Böylesine tarihi bir adıma, siyasi suikastle müdahale edilmiş havası yaratıldı. Hem de müdahale PKK'nin kendi içinden geliyordu. PKK kadrolarından herhangi birine yapılmıyordu. PKK kurucularından ve Hareketimizin önder kadrolarından Sara Yoldaş özenle seçilmiş bir hedef oluyordu. Ve beraberinde yıllardır KNK temsilciliğini yapan Fidan Doğan ve ahlâkgençlik hareketi kadrosu genç yoldaşımız Leyla Şaylemez ile birlikte üç kişinin katledilmesiyle dehşet planı tamamlanmış olacaktı.

Kürt sorununun çözümü radikal bir devrimci mücadeleyi gerektirir

Esasta Kürt soykırımına yüklenen Erdoğan, çözüm süreci gibi siyasi hamlelerle toplumsal güce kavuşarak iktidarını sağlama almaya çalıştı. Oysa ortada siyasi çözüm aldatmacasıyla kendi çıkarları gereği zaman kazanarak büyüme ve savaşa hazırlanma amacının dışında bir şey yoktu. AKP, özel savaşın siyaseti olarak çözüm söylemini gündemde tuttu. Öyle ki diyalogla siyasi çözüm isteyen taraf AKP hükümeti gibi gösteriliyor, istemeyen taraf olarak da dış güçler de dahil olmak üzere derin devlet, kontra güçlere işaret ediliyordu. Türkiye'de uzun bir geçmişi olan ve esasta PKK hareketini tasfiye, Kürt halkının inkâr ve imhası üzerinden kirli savaş yöntemleriyle örgütlenen derin devlet ve onun hala işbaşında olan Ergenekon gibi kontra örgütleri işaret edildi. Bu bir hedef şaşırtmaydı. Oysa Erdoğan'ın iktidarda kalmasını sağlayan bu güçlerdi. Bu güçler olmadan Erdoğan bir hiçti. Oyun bu şekilde kurgulanmıştı: Kendisi çözümünden yana görünecek Paris katliamıyla da 'çözümü istemeyenlerin' ahlâkneler yapabileceği gösterilmiş olacaktı! Bunun sonucunda. Önderliğimiz, Hareketimiz, Kürt halkı ve çözümünden yana olan geniş bir çevre Erdoğan-AKP hükümetine 'can simidi' gibi sarılıp son şans olarak bakacaktı! Bu da AKP'ye Kürdistan, bölge ve dünya çapında siyasi prestij sağlayacaktı! O nedenle barışa giden "Çözüm

Süreci" tabiri, siyasetin anadili haline geldi. Hala da 'barış' söylemi Kürt halkının siyasi temsillerinin dilinden, halkımızın dilinden düşmemektedir. Barışı istemenin, barışı sağlamanın ne denli büyük bir özgürlük kalkışması gerektirdiği ise bir tarafa bırakılmaktadır. Bununla beraber parlamenter siyaset öne çıktı, toplumcu siyaset ve çalışması, taban çalışması yetersiz yürütüldü. Bürokratik siyasi üslup ve tarz ve orta sınıf duruşu öne çıktı. Oysa Kürt sorunu, Türk devletinin inkârcı, imhacı karakteri gereği radikal bir mücadeleyi, toplumsal başkaldırıyı ve bunun devrimci mücadelesini zorunlu kılar. Bunun için gecesi, gündüzüne katarak emekçi, müteavazı çalışmayı gerektirir. Kürdistan'ın belli başlı kentlerinde yüksek katımlı mitinglerin halkın özgürlük direnişi için yeterli olmayacağı yeterince anlaşılmadı. Tüm kırsal alanlara, her köye, her mahalleye kadar uzanmayan, yerleşmeyen, örgütlenmeyen bir siyasi partilikle barışın gelmeyeceği barışa, çözüme yeterli olmayacağı gerçeği ihmal edildi. Adeta her şey tamam, tek mesele barış siyasetini dillendirmek gibi ele alındı. Halktan kopuk, üstte kalan tarz düşmanın şiddetli yönelim dönemini karşılamaya yetmedi.

Bu suikast, Erdoğan'ın 'görüşmelerle' ne yapmak istediği konusundaki gerçeği sere serpe ortaya koyuyordu. Diğer taraftan 'örgüt içi infaz' kara propagandası ile kafa karıştırmaya çalıştılar. Suikastın yapıldığı biçimini veri olarak gösterdiler. Oysa PKK Hareketinin kendi iç ideolojik mücadelesinde cinayetle ortadan kaldırma pratiği ne içte ne dışarda gelişmiştir. Böyle bir geleneğe sahip değildir. Ama eleştiri-özeleştiri geleneğine sahiptir. Eleştiriyle düzeltme, özeleştiriyle yenileme kültürüne sahiptir. "Çamur at izi kalsın, ya tutarsa" anlamında aslı astarı olmayan ifadeler kullandılar. Suçluluk psikolojisiyle alelacele ileri sürülen hiçbir söylemleri tutmadı. Dolayısıyla bu altı boş karalamalar olayın ilk haftasında boş çıkmış oldu. Zaten AKP hükümet yetkililerinin hemen Hareketimizi adres gösteren yorumlara gitmesi, suçüstü yakalanmanın telaşı içinde olduklarını gösteriyordu. Katliamı planlayan MİT (Millî İstihbarat Teşkilatı), Erdoğan'ın kararıyla uyguladı. MİT Müsteşarı Hakan Fidan, Önderlikle yapılan görüşmelerde hem Oslo hem Türkiye'de dahil olan ve tüm sürecin yürütülmesinde belirleyici rol alan, Erdoğan'ın tüm kirli işlerinin ortağıdır. Tetikçi Ömer Güney, Fransa polisi tarafından ilk üç gün içinde yakalanmasına rağmen Fransa cezaevindeyken ortadan kaldırıldı. Bunun nedenine döneceğiz.

Avrupa dehşet karşısında yalnızca 'endişe' duyuyor

Önderliğimiz, Sara Yoldaşın anısına ve katillerin gerçek yüzlerinin toplum tarafından anlaşılması için görüşmeleri kesmeyerek sürdürdü. Düşman gerçeğine rağmen Kürt siyasi güçleri, demokrasi güçleri umuduna ve inancına güvenmeyi yeğleyerek siyaset yürüttü, mücadele etti. Siyasi çözüm amaçlı geliştirilen her sürece Önderliğimiz oldukça samimi ve tarihsel ciddiyetle yaklaşırken Erdoğan ise iktidara iyice yerleşmenin, devleti ele geçirmenin, Türkiye'de değişmez, aşılmaz bir güç devşirmesine yönelmenin fırsatı olarak değerlendirdi. Küçük hesapları AKP'yle iktidarlarını sürdürmek, büyük hesapları Dersim Katliamı gibi Kürt soy-

kırımını tamamlamaktır. Ve yapabilirlerse Ortadoğu'da egemen güç haline gelmekti. Bu amaçla açıktan MHP'yle birleşerek derin devlet güçlerinin siyasi hükümeti olmaktan hiçbir sakınca görmedi.

Böylesi suikastların uzun bir hazırlık dönemini kapsadığı, hele bir de başka bir ülkenin sınırları dahilinde yapılıyorsa gerekli prosedürlerin titizlikle yürütülmesi gerektiği biliniyor. Fransa devleti, cinayet sonrası görüldüğü gibi bunu bir krize, soruna dönüştürmedi. Yakalanan tetikçi Ömer Güney, Fransa cezaevinde öldürüldü. Ömer Güney'in yargılanmadan ortadan kaldırılmasıyla hem Fransa hem Türk devleti kendilerine göre aklanmış olacaktı. Suçlu ortadan kaldırılınca cinayetin arkasındaki sır perdesi muamma olarak kalacaktı. Ömer Güney'in MİT bağlantısı ve cinayetin planlamasıyla ilgili ayrıntılar fazlasıyla açığa çıktı, kanıtlandı. Fransa devlet istihbaratının da böyle bir plandan haberdar olmaması mümkün değildir. Aksini ispat Fransa devletine düşer. Bunun için Fransa devletinin suçlamayı açıktan Türk devletine yöneltmesi ve aleni bir yargılama sürecinin başlatılması gerekirdi. Başka türlü bu komplonun sorumluluğundan kendisini kurtaramaz. Fakat bu yapılmadığı gibi deliller de karartıldı. Hatta güvenlik kameralarının kayıtları bile Fransa'daki Kürt siyasi çevrelerinin kendi uğraşları sonucu toplandı. Politik amaçlarla işlenmiş cinayetle üç kadın Paris'in ortasında katlediliyor ancak bu Fransa devleti tarafından sessizlikle karşılanıyor, geçiştiriliyor. Bu tutum Avrupa devletlerinin Kürt sorununa yaklaşımla ilgili. Türk devletine silah satan ülkeler arasında yer alan, Kürdistan'da yürütülen savaş dehşetine rağmen Avrupa ülkelerinin en ileri beyanları ve tutumları hep 'endişe' açıklamalarını aşmamıştır. 'Kaygı verici, endişe verici' denilen diplomatik-politik açıklamalarla Kürt soykırımına göz yumdukları gibi bu suçun ortağı olmaktadır. Hareketimizin Avrupa yasalarını gözetken tutumuna rağmen Avrupa'da Hareketimizin 'terörizm' suçlamasıyla yasaklanması doğrudan ve açıktan faşist Türk devletinin soykırım savaşına ortak olduğunu gösterir. Ekonomik çıkarlarını her şeyin üstünde tutan hatta bunun için kendi yasalarını bile çiğneyen bir Avrupa gerçeği vardır. İlkeler olarak benimse-dikleri insan hakları ve hukuk sıra Kürtlere gelince geçerli değildir. Fransa'nın hukuk devleti olarak bu katliamı aydınlatması gerekir. Üzerinden 7 yıl geçmesine rağmen hiçbir ilerleme sağlanmamıştır. Fransa devleti, katliamı kapatmaya çalışarak Türk devletiyle çıkar ilişkilerinin bozulmasını istememektedir. Bu katliam ve ardından izlenen siyasi tutum, uluslararası komplocu güçlerin savaşın derinleşmesindeki ısrarını gösterdi. Fransa'nın bu cinayet karşısındaki tutumu genel olarak Avrupa devletlerinin tutumudur.

Kürt sorununun çözülmediği Ortadoğu ve dünya gerçeğinde hiçbir ülkede istikrar sağlanmayacaktır. Nitekim, Ortadoğu savaşının çözümsüzlüğü Kürt sorununun çözümsüzlüğünden kaynaklıdır. Kürt halkının hem kendi adına hem bölge halkları adına savunduğu ve Rojava'da uygulamaya koyduğu çözüm projesi vardır. Ancak ısrarla inkarcı, sömürgeci siyaset izlendiğinden Kürtlere özerklik statüsü, birlikte yaşadığı halklarla ortak federasyon ya da konfederasyon siyasal sistem projesi kabul edilmemektedir. De-

mokratik Konfederalizm projesinin hayat bulmaması için bir taraftan ABD, bir taraftan da Rusya çeşitli oyun ve kompolarla Kürt halkına karşı savaşı kışkırtmakta sonuna kadar faşist Türk devletine saldırı zemini, fırsatı yaratmaktadır. DAİŞ'in liderliğini yapan AKP çetesi ve çete başı Erdoğan'ın önünü ABD, Rusya, Avrupa alsaydı DAİŞ bu kadar güçlenmezdi. Bölge halkı bu kadar acı, vahşet yaşamazdı. Batılı güçler, Kürt savunma güçlerine dayanarak DAİŞ'e koalisyon gücü olarak müdahale ederken, Erdoğan'a bir şey yapmadılar. Üstelik DAİŞ'le savaşan Rojava Halk Savunma Güçlerinin varlığı gerekçe gösterilerek Rojava'ya saldırısının önünü açtılar.

Çöktürme Planı'nın esas hedefi Önderlik ve fikirleridir

Faşist Türk devleti, açıktan söylemediği soykırım stratejisini Çöktürme Planı olarak isimlendirmiştir. Bu topyekûn savaş demektir. Kuzey Kürdistan'da gerilla sınırlı bir savaş olmayı çoktan aşmış dört parça Kürdistanı hedefleyen bir savaştır. Bunun sağlanması için, önünde engel gördüğü Önderliğimiz, Hareketimiz, kadroları ve tüm Kürt kazanımları hedeftir.

Faşist devleti, hangi dönemde nasıl siyasi, askeri mücadele, savaş yürütecekse bunu İmralı'dan ahlâkbaşlatmak-

etrafında birleşen halk gerçeği varsa onu ezmenin kararıydı. Bu politika İmralı'da yürütülen politikanın devamı olarak gelişti.

İkincisi: Devrim karşıtı güçlerin faşist saldırılarına rağmen Kürt halkı, Kürdistan Özgürlük Hareketi ve Önderliği öncülüğünde büyük kazanma fırsatının, imkânının yakalandığı görülmektedir. Özgürlük Hareketimizin koşulları değerlendirilerek Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni, kadın devrimini gerçekleştirerek bununla birlikte Demokratik Ortadoğu Devrimi'ne öncülük ederek gerçekleşmesini sağlayabilecek bir konumu teşkil ettiğinden bu da kendilerinde ciddi telaş oluşturmaktadır. Bunun başarılması halinde Ortadoğu'da Kürt halkı ve Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi temelinde kendi sistemlerini kuracaklardır. Ortadoğu halklarının 21. yüzyılda özgürlük ve demokrasinin kadın özgürlüğüyle taçlanmasıyla kazanması olacaktır. 21. yüzyıl kadın yüzyılı olmaya adaydır. Tüm gelişmeler bunun böyle olduğunu göstermektedir. Ancak bunu mücadele kapasitemiz belirleyecektir.

Üçüncüsü: Ortadoğu halkları ve Ortadoğu için de tarihi bir dönemin başlangıcı yaşanmaktadır. Kadın mücadelesinin olanca ağırlığıyla öncülük ettiği ve belirleyici bir rol oynadığı Kürt Özgürlük Hareketi günümüzde Ortadoğu halklarının ve Demokratik Ortadoğu Dev-

Ekim Uluslararası Komplo'nun başlama tarihidir. 9 Ekim 1998'de startı verilen Uluslararası Komplo'yu Önderliğimiz, İmralı duruşuyla boşa çıkarmıştır. Hareketimiz, halk bugüne kadar büyük bir mücadele vermiştir. Komplocu güçlerin amaçlarının tersine dünyanın gündemine oturan kadın özgürlük ve halk özgürlük hareketi olduk. Bu, komployla hesaplaşmadır. Ancak komplocu güçler amaçlarında ısrarlı olup Hareketimizin öncülük ettiği tüm gelişmeleri, kazanımları tamamen ortadan kaldırmaya kilitlenmişlerdir.

Özgürlük için başkaldıran kadınlar değişimin gerçek gücüdür

Türk devleti-ABD, ardından Türk devleti-Rusya arasında yapılan anlaşmayla Kürtleri olası katliamdan kurtardıklarını kamuoyuna yansıtmaya çalıştılar. Kuşkusuz bu Kürtlere ve Özgürlük Hareketine karşı zorbalık ve teslimiyet dayatmasıydı. TC'nin sopasıyla Kürtleri tehdit etmekti. Oysa Rêber Apo'nun belirttiği gibi ABD, Rusya isteseydi Türklerin saldırısını bir saatte durdurabilirdi. Bunu yapmalarının nedeni ideolojik ve paradigmasaldır. Amaçları yeni bir dünya sistemi şekillenirken Kürt sorununu kendilerine göre halledip Önderliğimizin paradigmasını alternatif olmaktan çıkarmak ve bunu savunan güçleri tasfiye etmektir.

DAİŞ'e bağlamak arkasındaki siyasi gücü görmemek yanlış olur. Bu vahşeti örgütleyen, her türlü imkanı sunan AKP ve başındaki Erdoğan'dır. AKP bunu DAİŞ eliyle yaptığından böylelikle bu vahşetten resmi sorumlu olmaktan kendisini kurtardığını sanmaktadır. Ömer Güney de tetikçiydi, ahlâkDAİŞ de tetikçidir. İşleri bitince imha etmeleri karakterleri gereğidir. Ömer Güney'in de işi bittikten sonra ortadan kaldırıldı. Erdoğan, DAİŞ'le de işi bittikten sonra ortadan kaldırmaya yönelecektir.

Faşist Türk devleti, özel savaş yöntemleriyle Kürt halkının, kadınların, gençlerin tüm toplumun reflekslerini öldürmeyi amaçlıyor. Kesintisiz tutuklama, cinayet, tecavüz ve fuhuşla manevi, moral değerlerden düşürme, Kürtlük adına ne varsa ortadan kaldırma, ulusal, toplumsal kimlikten düşürme, çürütme, iradi olarak çökertme, yok etme siyasetini sürdürüyor. Sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik politikalarını askeri saldırılarla birlikte yürütüyor. Toplumumuzda yeniden ajallığı, muhbirliği, devlet taraflılığını geliştirip yurtseverlik ölçülerinden düşürmeye çalışıyor. Apocu Hareketle siyasallaşmış, yeni moral değerler kazanmış Kürt toplumuna Şark İslahat Planı'nını güncelleyip uyguluyor. Halkımıza, yaşamasının tek yolunun Kürtlüğünü, tüm değerlerini terketmekten geçtiğini, bunu yapmaları ise ölüm ve imhanın beklediğini

olarak ahlâkyapılmaktadır. Bu anlamda AKP normal bir siyasi parti değildir. AKP, Kürt düşmanlığı üzerinden kendisini var eden, her türlü çirkinliğin, tezgahın döndüğü kirlî savaş, kontracılığı geliştiren özel savaş örgütüdür. AKP'lileşme, AKP'ye çalışma Kürtlüğe ihanettir.

Bu yıl da faşizme karşı büyük savaşlık ve bunun yarattığı değerler oldu. Kadın-Yaşam-Özgürlük üçleminin bütünlüğü ortaya çıktıkça kadın özgürlük düşmanları da daha fazla birleşmektedir. Faşizmin asıl tanımı kadın düşmanlığıdır. Ve kadını yok ettikçe faşizm kurumsallaşmaktadır. Faşist TC gerçeğinden söz ediyorsak bu demektir ki, faşizm kadını hedefleyerek topluma ahlâkhakim olmak istemektedir.

Kadın öncülüğünde direnen toplum kazanacak

Her şeye rağmen kadınların direnişi müthiş oldu. Kadınlar ayakta. Sara, Rojbin, Ronahilerin çizgisini sürdürmekte kararlıdır. Hiçbir katliam kadınlara geri adım attırmayacak, daha büyük bir öfke patlamasına, özgürlük çıkışına yol açacaktır. Kadınların, toplumun cesaret kaynağı özgürlük uğruna yaşamlarını feda eden kahraman şehitlerdir. Şehitler gerçeğini yaşatmanın yolu kadın ve halk düşmanlarından büyük hesap sormadır. Bu bilinçle alanlara çıkan kadınlar bu yılı ve özelde 9 Ocak katliamının 7. yıldönümünü büyük eylemlerle karşıladı. Kadın birliği, örgütlülüğü ve öz savunma sistemi, toplumsal bilinç olarak en etkili bir biçimde kendisini gösterdi. Gençler, halk protestolarında en ön cephede yerlerini aldı. Elbette bunun bedeli büyük oldu. Düşman, partilemiş kadın militanlığının öncülüğünde büyüyen Kürdistan Kadın Hareketinin rol ve etki düzeyini gördüğünden, daha fazla yönelecektir. Toplumu ayaklandıran, değişimi yaratan gerçek asal özne ve güç kadındır.

Bu dönemde de sistem güçleri, başkaldırları polis, zorba güçleriyle bastırmaya çalışsalar da bu krizin öyle dönemsel olmadığını bilmekteler. Bu nedenle Ortadoğu'daki savaşın sonuçları ve kurulacak sistem, kapitalist sistemin geleceği açısından belirleyicidir. Biz de Üçüncü Dünya Savaşı'nda Kürt sorununu merkeze oturtuk. Kadın sorununu öne taşıdık. Ve sadece taşımakla kalmadık aynı zamanda çözümün adresi, direnişin, iradenin, yeniden insanlık değerlerinin kadın özgürlüğüyle korunacağını, yükseleceğini ortaya çıkardık, gösterdik. İnsanlık mücadelesinde ilham kaynağı olduk. En etkili, cezbedici, heyecan veren, umutları diri tutan ve pratiğini geliştiren Hareket oluyoruz. Yeni yükselen değerlerin odağıyız. Kürdistan dışında, dünyada insanlık, kadınlar yeni bir uyanışı derinden yaşamaktadır. Doğrudan kapitalist sistemi hedef alan eylemler gelişmektedir. Sistemle hesaplaşma, yeni bir toplumsal yaşamı kurmanın arayışıdır. Her yerde kadınlar, halk protestolarına, başkaldırlarına öncülük etmekte, damgasını vurmaktadır. Bu yeni bir durumdur. İnsanlık değerleri Kürdistan merkezli olarak Ortadoğu'da yeniden boy vermektedir. Ve bunu Hareketimiz temsil etmektedir. Dünyanın parlayan yıldızı Kadın Özgürlük Hareketi, dünyayı aydınlatacaktır. Bunun için her yerde kadın özgürlük mücadelesini yükseltmek ve küresel çapta örgütlenip direnişi sürekileştirmek bizim için esastır. Devrimci Halk Savaşı'nı geliştirerek gerçekleştireceğiz. Saraların, Çiçeklerin, Rozaların, Hewrîn Xeleflerin ruhu, iradesi ve kararlılığıyla 2020 yılını Önderliğe özgürlük yılı, kadın özgürlük yılı yapacağız. Kadın devrimini başardığımız oranda komploculardan, katillerden hesap sormuş olacağız.

Hiçbir katliam kadınlara geri adım attırmayacak, daha büyük bir öfke patlamasına, özgürlük çıkışına yol açacaktır. Kadınların, toplumun cesaret kaynağı özgürlük uğruna yaşamlarını feda eden kahraman şehitlerdir. Şehitler gerçeğini yaşatmanın yolu kadın ve halk düşmanlarından büyük hesap sormadır. Bu bilinçle alanlara çıkan kadınlar bu yılı ve özelde 9 Ocak katliamının 7. yıldönümünü büyük eylemlerle karşıladı. Kadın birliği, örgütlülüğü ve öz savunma sistemi, toplumsal bilinç olarak en etkili bir biçimde kendisini gösterdi.

tadır. Sonuçlarına bakarak dönem siyasetini belirlemektedir. Bunun böyle olduğunu neredeyse 21 yılı geride kalan İmralı gerçeği ortaya koymaktadır. Peki İmralı'da yürütülen savaş nedir ve nedenleri nelerdir? Buna birkaç madde altında değinirsek şunlar belirtilebilir;

Birincisi: Önderlik, kapitalist modernist sistemi ve ideolojisi liberalizmi reddedip Demokratik Modernite sistemini çözüm olarak geliştirdiği için ağır uygulamalarla karşı karşıyadır. İmralı uygulamalarıyla özgür Kürt'ün, özgür kadın ve toplumun yaratılmasına karşı intikam alınmak istenmektedir. Paradigmasal perspektifle baktığımızda Önderlikle savaş halinde olan, imha-inkari soykırım düzeyinde yürüten NATO'dur. Yani, kapitalist sistemdir. Türk devletine verilen rol ise uygulayıcılıktır. Zaten varlığını Kürt'ün yokluğu üzerinden şekillendiren Faşist Türk devleti bu göreve can atmaktadır. ahlâk

Kapitalist modernist hegemonik güçlerin, Kürdistan ve Ortadoğu'ya yönelik sömürgeci politikalarına Kürdistan Özgürlük Hareketi, Önderlik çizgisi engeldir. Sosyalist kimliğimiz, kadın özgürlüğünü radikal sistemleştirmemiz ve Demokratik Modernite sistemini alternatif olarak geliştirmemiz nedeniyle tüm güçleriyle Hareketimizi ortadan kaldırmak istemektedirler. İnsanlık vicdanı ve dünyaya mal olan Özgürlük Mücadelemizi ısrarla 'terörizm' olarak lanse etmekte. Böylelikle mücadelemizin kazanımları inkâr edilmekte, meşruluğu ortadan kaldırılmak istenmektedir. Faşist Türk devletinin her türlü saldırılarının önü sonuna kadar açık tutulmaktadır. Zaten geçen kış ABD, Hareketimizin kurucu-öncü kadrolarından üç arkadaşımızın ismini bizzat vererek hedef gösterdi, para ödülü koydu. Sara ve iki arkadaşımızın katledilmesi başlayan süreç sadece üç arkadaşını hedefleyen bir karar olmadığı anlaşıldı. Bu karar nerede bir PKK-PAJK kadrosu varsa ve yine bu çizgi

rimi'nin öncüsü haline gelmiştir. Bu önü alınamaz bir gelişmeyi ortaya çıkarmaktadır. Ortadoğu ve kadın devrimi tasfiye edilmek istenmektedir. Günümüzde Arap, Ermeni, Asuri kadın ve halklarının iradi askeri örgütlenmesi, Birleşik Halklar Devrimini ortaya çıkarmıştır. Bunun yaratıcısı Önderliktir. Bundan dolayı Önderliğimize öfke duymaktadırlar.

Dördüncüsü: Özel savaş hükümetinin başı Tayyip Erdoğan, Ortadoğu'da mutlak hegemon güç olma peşindedir. Hedefine ulaşmasının önündeki tek engel Önderlik ve Özgürlük Hareketimizdir. Bunun dışında bir engel veya güç kalmamıştır. Bunun için ne olursa olsun tasfiyeyi gerçekleştirmede nihai sonuç almak istemektedir. Bu nedenle İmralı'da mutlak tecrit uygulamakta, Hareketimize siyasi askeri üst düzey teknoloji kullanarak saldırmaktadır. Bununla iktidarını korumak ve sürdürmek istemektedir. Varlığını, geleceğini buna bağlamıştır. Ama şimdiye kadar hedefine ulaşamamıştır. Erdoğan bunu başarmadığında sonunun hüsrana olacağını bilmektedir. Bu yüzden Cumhuriyet tarihi boyunca isyanlarla bir tutulan Kürt sorununu ebediyen ortadan kaldırmak istemektedir. Kürtsüz cumhuriyeti kurarak tarihe geçmeyi ve böylece 21. yüzyılda güçlenmiş ve kazanmış olmayı hesaplamaktadır. Bunun için bu denli derin düşmanlık yapmaktadır.

Görüldüğü gibi halklara karşı savaş komplocu strateji ve taktiklerle yürütülmektedir. Kapitalist modernist güçlerin ve sahadaki aktif ortağı faşist Türk devletinin Önderlik ve Özgürlük Hareketi karşısındaki duruşu böyledir. Komplocu stratejinin yıl içinde pratikleşme düzeyini ele aldığımızda neler yapılması gerektiği de belirlenmiş olmaktadır. Savaş yıl içinde tüm Kürdistan'a kır-şehir yayılmıştır. Hareketimizin genişliğine mevzilendiği tüm alanlarda savaş sürmüştür. Zaten 9 Ekim'de Rojava'ya yönelik başlatılan saldırılar devam etmektedir. 9

Buna rağmen Kürt sorunu uluslararasılaşmış, Hareketimiz tüm saldırılara rağmen Üçüncü Dünya Savaşında taşıdığı değerler bakımından öncü, etkili, askeri, siyasi olarak bölge halklarıyla beraber güçlü pozisyonundadır. Dünya demokratik kamuoyunun büyük desteği açığa çıkmış ve Başûr, Rojhilat, Bakur, Avrupa, Şengal, Mexmûr, Rusya Kürtlerin bulunduğu her yerde muazzam ulusal birlik ruhu yakalanmıştır. Faşist Türk devletinin tek amacı Rojava Özerk yapısını ortadan kaldırmak değildir. 21. yüzyılda Kürtleri statüsüz bırakmaktır. Bunu adım adım yapmak istemektedir.

Savaş topyekûn yürütülmektedir. PKK Hareketini, Kadın Hareketimizi ortadan kaldırırsa kuşkusuz Başûr'da bu statüde tutmayacaktır. Başûr'da faşist Türk devleti, siyasi, askeri ve istihbari olarak geniş çaplı örgütlenmiştir. Buna rağmen yine de Başûr'da da Kürt oluşumunu kabul etmemektedir. Buna 'büyük bir yanlış' demekteler. Rojava'ya saldırırken 'İkinci bir Güney oluşumuna müsaade etmeyeceğiz' dediler. Mesele bir parçada izlenen siyaset değildir. Sorun Kürt halkı açısından varlık-yokluk sorunudur. Partilerin siyasi, ideolojik program ve hedeflerini aşan düzeyde soykırım dayatılmaktadır. Hareketimiz, bu gerçeği ısrarla tüm Kürt siyasi güçlere kavratmaya çalışmaktadır. Düşmanın değişimine su taşıyan, PKK'nin imhası üzerinden kendisine varlık kazandıran KDP'yi bu pozisyonundan çıkarmak için mücadele halindedir. Aksi halde Başûr'da risk altındadır. Yanlış politikalar günümüzü değil tarihsel olarak Kürtlere kaybettirecektir.

AKP Türkiye'de iktidara getirildikten sonra Ortadoğu'da, İslam coğrafyasında özel savaşı da her anlamda geliştirerek, derinleştirerek sürdürüyor. Suriye'de savaşın başlamasıyla faşist Türk devleti, alanda örgütlenmek için bunu fırsata dönüştürdü. Özel savaşı kurumsallarıyor. Bu anlamda savaştaki vahşeti sadece

her gün propaganda etmektedir. Kadınları, en geri konuma getirmek için çok özel planlarla çalışmaktadır. Mücadeleci, politik kimliği olan kadınlar başta olmak üzere kadınları hem hedeflemekte hem de cinsiyetçi toplum değerlerini derinleştirerek kadın şiddetini geliştirmektedir. Kadınları beden, ruh, zihin olarak tamamen sömürgeleştirmenin yasalarını çıkardığı gibi toplumda şiddeti, cinayeti, kadın kırımını, sonuna kadar geleneksel, erkeksi, tahakkümcü kültürü geliştirmektedir. Düşünsel, sosyal üretim yapan kurumlar, şahsiyetler AKP çitasına vurularak ya kapatılmış, hapsedilmiş ya da işlemez duruma getirilmiştir.

Gençleri yozlaştırmak, mücadeleye yöneliminden vazgeçirmek için sanat, spor, uyuşturucu, cinselliği körükleyerek güdüleştirmeye çalışmaktadır. En iyi niyetlisini ise erken yaşta evliliğe özendirmek bunu sözde aile bağlarını güçlendirme olarak göstermektedir. Oysa gençleri erkenden büyük bir yük altına koyarak, sisteme, devlete bağlamaya, kıpırdırmaz duruma getirmeye çalışmaktadır. Yine sanat yoluyla yozlaşmayı, devrimci, mücadelecilerden uzaklaştırmayı, köksüzlüğü, amaçsızlığı geliştirerek özelde gençliği hedeflemektedir. Bununla katılımların, serhildanların önünü almaya, Kürdistanla bağlarını zayıflatmaya çalışmaktadır.

Kadınların, gençlerin şahsında toplumun eğilimini yönlendirmeye çalışmakta ve kültürsüzlüğü geliştirmektedir. Kendi amaçları doğrultusunda kişilik, ruh, düşünce yapısı kazandırmaktadır. Tabii bunu eğitimle de yoğun yapmaktadır. Sanatsal faaliyetler, medyanın propaganda gücüyle, sosyal etkinliklerle topluma yoğun pompalanmaktadır. Kürdistan'ın nehirlerinde Dersim, Zap gibi alanlarda rafting sporunu geliştirmesi, Kürdistan illerinde kayak merkezleri, çeşitli eğlence merkezlerinin açılması ahlâksoykırım politikalarının bir parçası

Mücadelenin başarısı, doğru ve yeterli örgütlenmiş eylemli hale gelmiş kadro öncülüğü ile mümkündür

Duran Kalkan

Devrimci mücadelede kadro sorunu yakıcı önemini korumaya devam ediyor. Özgürlük Mücadelemizin hemen her alanında öncülük sorunu yaşanıyor. Parti öncülüğünün yetersizliği ve zayıflığı, bütün çalışmalarda istenen ve hedeflenene ulaşamamanın temel nedeni olarak ortaya çıkıyor. Parti öncülüğündeki zayıflık da kuşkusuz kadro yetersizliği ve zayıflığı anlamına geliyor. Parti öncülüğü demek; bilinçli ve örgütlü kadro gücü demektir. O halde öncülükteki yetersizlik ve zayıflık bilinçli ve örgütlü kadro duruşundaki yetersizlik ve zayıflık anlamına gelmektedir. Bu da hem nicelik düzeyinde ve hem de nitelik düzeyinde ortaya çıkmaktadır. Mevcut durumda Özgürlük Hareketimizin başarması gereken görevleri her alanda yürütebilmek için var olanlardan çok daha fazla kadroya ihtiyaç vardır. Aynı zamanda mevcut görevleri daha doğru ve yeterli anlayan, onları gerçekleştirmek için daha hazırlıklı olan eğitimli ve örgütlenmiş kadro gücü de gereklidir. Önder Apo kadroyu, "Örgütlenmiş ve eylemli kılınmış hakikat" olarak tanımladı. Demek ki, mücadelenin başarısı böyle bir kadro öncülüğünün doğru ve yeterli örgütlenmiş ve eylemli hale gelmesiyle mümkündür. O da kuşkusuz Önderlik ve Parti çizgisinde en ileri düzeyde eğitilmişliği gerekli kılar.

Kadrolar sorununu esas olarak büyüyen Hareketin ve ortaya çıkan yeni görevlerin ihtiyacı temelinde ele alıp değerlendirmek gerekmektedir. 'Kadro sorunu neden ve nasıl ortaya çıkıyor?' diye sorulursa buna en başta Hareketin büyüüp genişlemesi ve bu temelde yeni ve daha çok görevin ortaya çıkmasından dolayı ileri geliyor diyebiliriz. Çünkü; Özgürlük Hareketimiz sürekli büyüyen, gelişen, genişleyen, yayılan her alanda kendini temsil eden bir hareket konumundadır.

Geçen 45 yıla yakın tarihsel süreçte baktığımızda yüksek öğrenim gençliği içerisinde ortaya çıkan bir önderliksele doğuş ve ideolojik gruptan Bakurê Kurdistan'a yayılan bir gençlik grubuna, oradan Bakurê Kurdistan'da partileşmeye, ardından gerillalaşmaya, Rojava Kürdistan'a ve Ortadoğu'ya açılıma, oradan Başûr ve Rojhilat Kürdistan'a yayılmaya doğru sürekli gelişen, büyüyen, genişleyen bir parti hareketi gerçeğiyle yüz yüzeyiz. Dikkat edilirse, büyüme ve gelişme iki boyutta olmaktadır. **Birincisi**, zemin genişlemede, alan çoğalmakta, daha geniş sahalara yayılma gerçekleşmektedir. **İkincisi** ise, çalışma alanları görev ve sorumluluk kapsamı çoğalmakta ve büyümektedir. Ankara'da yüksek öğrenim gençliği içinde bir grup olarak doğan Hareket dört parça Kürdistan'a yayılmıştır. Sadece bir araştırma-inceleme, eğitim ve propaganda grubu olarak ortaya çıkan bir Hareket giderek çok değişik kesimlerden toplum içinde yayılan, eğitimi ve örgütlenme görevleri yanında siyasi, askeri, sanat, edebiyat görevlerini de üstlenen ve adım adım gerçekleştirmeye yönelen bir Hareket haline gelmektedir.

“ Nereden başlayacağız? Kendimizden başlayacağız, sistemden düşünce ve davranış olarak, felsefi, ideolojik, örgütsel olarak kopacağız. Nasıl yaşayacağız? İktidar ve devlet sisteminin, erkek egemen zihniyet ve siyasetin üzerimizdeki etkilerine karşı onları kusarcasına bir mücadele yürüteceğiz. Sınıf ve cins mücadelesini, nefis mücadelesini, ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesini bu temelde geliştireceğiz, 24 saat kendimizi böyle mücadelecilikle kılacağız. Bu temelde de sistem içinde sisteme karşı 24 saat mücadele halinde olacağız. Başka türlü özgürlük militanı olmak, özgürlük savaşçısı haline gelmek, başaran Apocu militan düzeyini yakalamak, Hakilerden, Çiçek ve Helmetlere kadar uzanan şehitler çizgisinin başaran militanı haline gelmek mümkün değildir. ”

Özgürlük Hareketi küresel düzeye yayılır hale gelmiş bulunmaktadır

Bugün bu büyüme ulusal sınırları da aşarak küresel düzeye yayılır hale gelmiş bulunmaktadır. Özgürlük Hareketimiz beş kıtaya yayılmış, bütün toplumları etkileyen Önderlik düşüncelerini tüm toplumlara yayma, oralarda bilinç, örgüt ve eylem geliştirme göreviyle sorumlu hale gelmiş durumdadır. Diğer yandan araştırma-inceleme, eğitim ve propaganda grubu olmaktan çıkılarak gerilla temelinde savaş ve siyaset yapan ve tüm toplumsal kesimleri harekete geçirerek mücadeleyi her düzeyde yürüten, demokratik kitle eylemliliğinden Devrimci Halk Savaşı'na kadar her türlü eylem biçimini kullanan, propaganda ve eğitimden demokratik toplum inşasına, Demokratik Konfederalizmin örgütlenmesine kadar çok geniş görevlerle birlikte ve iç içe yürütür hale gelen bir hareket düzeyine ulaşma söz konusudur. Dolayısıyla büyüyen hareket daha çok kadroya ihtiyaç duymaktadır. Yine çoğalan görevler daha nitelikli, görevlerin gereğine göre eğitilmiş kadrolar istemektedir. İşte kadrolar sorunu esas olarak bu temelde ortaya çıkmaktadır. Hareketimiz her gün, her an yeni kadrolara ihtiyaç duymaktadır, yeni katılımlar istemektedir. Sürekli bir katılım çalışmasını gerekli görmektedir. Aynı zamanda gelişen ve ayrılan devrimci görevlerin gereklerine göre kadroların daha derin ve bütünlüklü eğitimine ihtiyaç duymaktadır.

Kadro eğitimi günümüzde çok daha kapsamlı ve derinlikli hale gelmiş bulunmaktadır. Bu da kadro katılımını ve

eğitimini temel bir öncülük görevi olarak ortaya çıkarmaktadır. Parti öncülüğünün her alanda mutlaka yerine getirmesi gereken temel bir görevi, Parti'ye yeni kadrolar katmak ve onları kapsamlılaşan görevlerin gereklerine göre yeterlilik arz edecek düzeyde eğitmek olmaktadır. Nitekim 11. Parti Kongremizin, kadroların görevleri kapsamında aldığı birinci karar, yeni kadro katılımı ve eğitimi kararı olmaktadır. Kongre, her Parti kadrosunun başarı ölçüsü olarak, yeni kadro katılımını ve eğitimini koymuştur. 11. PKK Kongresinin kadroların başarısı açısından belirlediği temel ölçü, birinci kıstas budur. Bunu herkesin mutlaka bilmesi ve her düzeyde kesinlikle yerine getirmesi gereklidir. Yani Parti kadroları nerede, hangi çalışmayı yürütüyor olurlarsa olsunlar kendilerinin başarı ölçütü olarak kesinlikle yeni kadro katılımı ve eğitimini esas alacaklardır. Partiye ne kadar yeni kadro ve sempatizan kazandırmaktadırlar, ne kadar kadro eğitmekte, çoğalan, kapsamlılaşan görevleri başarıyla yerine getirecek kadro düzeyini ne kadar ortaya çıkartmaktadırlar? İşte tüm Parti kadrolarının başarı ölçütü söz konusu bu sorulara verilecek cevap olmaktadır.

Esas itibarıyla buradan ele alıp baktığımızda mevcut kadro, duruşuyla özelleştireci vermeye yüz yüzedir. Çünkü partiye yeni kadrolar katmak, kadro sayısını büyütmek için çalışma yürüten kadro sayısı, var olanın onda biri kadar bile değildir. Birçok kadro bu durumu kendisine görev bile bilmemektedir, bu yönlü bir planlaması, örgütlülüğü ve çalışması söz konusu değildir. Yeni kadro katmayı, kadro eğitmeyi kendisi için bir görev ve sorumluluk olarak bile

görmemektedir. O halde 11. Kongre'nin temel kararına ters, aykırı bir kadro duruşu yaygın bir biçimde yaşanmaktadır. Parti kadroları böyle olursa, kongrenin verdiği görev ve sorumluluklara yeterince sahip çıkmaz, onları başarıyla yürüten olmazsa, o zaman kadrolar sorunu kuşkusuz ortadan kalkmaz. Ne nicel olarak ne de nitel olarak Parti öncülüğünün ihtiyaç duyduğu kadro düzeyi ortaya çıkartılamaz. Çünkü başka kimse Partiye kadro yaratamaz, kadro katamaz, eğitemez. Bunu ancak mevcut Parti kadroları yapar. Her alandaki kadrolar, Parti komiteleri birinci görev olarak önlerine yeni kadrolar katmayı ve onları eğitmeyi koyarlarsa o zaman hem Hareketimiz sürekli büyür hem de kadrolar kendilerini düşünsel ve pratik tecrübe içerisinde eğiterek daha başarılı, çalışan, nitelikli kadrolar haline gelirler. Demek ki, kadrolar sorununda öncelikli husus yeni kadro katılımı ve eğitimi konusudur. O halde çözüm de var olan tüm kadro ve komitelerin kendilerini mevcut imkan ve fırsatları en ileri düzeyde değerlendirme temelinde yeni kadro katılımı ve eğitimi için planlamaları, örgütlenmeleri ve başaran tarzla pratikleştirmeleri olmaktadır. Bu temel bir kadro duruşu olmak, birincil parti görevi konumuna getirilmek durumundadır.

Kadın ve gençlik devrimimizin öncüsü konumundadır

Katılım konusu dikkat edilirse sadece gençliğe bırakılan, gençlik çalışmaları kapsamında ele alınan bir husus olmaktadır. Bu kesinlikle doğru ve yeterli

değildir. Kuşkusuz her alanda olduğu gibi bu alanda da gençlik hareketi birinci derecede katılımla görevli olabilir, en fazla katılım yapabilir, çünkü baştan beri PKK'nin temel kadro kaynağı gençlik olmaktadır. Günümüzde de gençlik ve kadın, devrimimizin öncüsü konumundadır. O halde öncü kadın ve gençlik olduğuna göre Parti öncülüğüne kadro katılımının kitle alanının da kadın ve gençlik olması gereği açıktır. O halde her alandan daha fazla kadın ve gençlik alanı yeni katılımlar yapmak, kadro ve sempatizanlarla Özgürlük Hareketimizi sürekli büyütme durumundadır. Fakat sadece bu görev gençlik ve kadın hareketinin üzerinde de değildir. Her Parti kadrosu, her Parti komitesi nerede olursa olsun, hangi görevi yürütürse yürütsün, Partiye yeni kadro ve sempatizanların katılımını kendisine görev ve sorumluluk bilmek, bunun gereklerine göre de kendisini pratikleştirmek durumundadır. Ideolojik çalışmalarda, askeri çalışmalarda tüm toplumsal çalışmalarda böyle bir görev ve sorumluluğu önüne koyabilir ve rahatlıkla pratik de gerçekleştirebilir. Hiçbir Parti kadrosu, komitesi 'biz bunları yapamayız, bu görevler bizim dışımızdadır, biz farklı çalışmalar içerisindeyiz' dememelidir. Bir kadro birçok görevi bir arada yürütebilir. Önder Apo, "Ben olsam kırk görevi birden yürütür olurdum. Sayısız komite içerisinde görev ve sorumluluk alır onun gereğine göre kendimi pratikleştirirdim" dedi. Demek ki yapılabilir. Bir komite zaten her türlü görevi birlikte yapan bir organizasyon olmak durumundadır. Dolayısıyla hiçbir çalışma alanı katılım ve eğitim yapamaz

değildir. Yeter ki, bunu kendisine görev bilsin, yeter ki çalışma plan ve programını buna göre oluştursun. Elbette yeni kadro katılımı ve eğitimi bir görev olarak bilinmez, günlük yaşam ve çalışma planının içerisine böyle bir görev ve sorumluluk konmazsa o zaman bu çalışma yapılamaz. Ama görev ve sorumluluk bilinir günlük, haftalık, aylık çalışma planlamalarına ve programlarına bu görev de konursa o zaman her kadro, her komite söz konusu katılım ve eğitim çalışmasını yapmaya zaman da, ortam da bulabilir ve başarıyla da yapabilir. Demek ki, bu noktada bir düzeltmeye ihtiyaç vardır. Parti kadrosu olmanın, 11. Kongre'yle de somutlaştırılmış görev ve sorumluluğuna öncelikle sahip çıkma, böyle bir düzeltmeyi gerektirmektedir.

Tüm parti örgütlülüğümüzün yeni katılanlar için bir eğitim okulu gibi rol oynaması gerekmektedir

Eğitim konusu da kuşkusuz büyük önem taşıyor. Bu konuda özellikle yeni katılan genç yoldaşların Önderlik ve Parti çizgisinde eğitimleri, parti tecrübemizin dersleriyle donatılmaları, dolayısıyla güncel devrimci görevleri başarıyla yürütür hale getirilmeleri büyük önem taşıyor. Bu noktada belli bir eğitim sistemimiz de var. Temel Parti eğitimi, gerilla eğitimi var. Herhangi bir görev temelde hazırlık eğitimi biçiminde bir çalışma yürütüyoruz. Fakat dikkat edilirse gelişen devrimci mücadelenin yüksek düzeyi çerçevesinde söz konusu temel eğitim yetersiz kalmaktadır. Çok genel ve düz bir düzeyi ifade etmektedir. Önderlik ve Parti gerçeğinin çok kaba, genel tanınması ve anlaşılması ile sınırlı olmaktadır. Böyle bir düzeyde derinleşmiş devrimci mücadele görevlerini yürütmek açısından yeterli olmamaktadır. Bu bakımdan evet, temel bir eğitimimiz var ama söz konusu bu eğitim yeterli değildir. Değişik düzeylerde kadroyu devrimci görevlerin gereklerine göre bilinç, irade ve yetenek düzeyinde yeterli hale getirecek eğitim sistemlerini uygulamaya ihtiyaç vardır. Bu anlamda yeni katılmış kadro ve kadro adaylarının eğitimi konusu büyük önem arz etmektedir. Eğitim sistemlerimizi her alanda böyle bir önemi dikkate alan temelde geliştirmemize, derinleştirmemize, yeterli kılmamıza ihtiyaç vardır. Başka türlü toplumdan alınan yeni insanları Parti kadrosu, militan haline getirmek Parti görevleriyle sorumlu kılmak, içinde bulunduğumuz dönemin devrimci öncülük görevlerini başarıyla yerine getirir hale gelmesini sağlamak kesinlikle mümkün değildir. Her düzeyde yeterince eğitim temeline görevlendirmedikçe, sıradan yaklaşımlarla yapılan kadro görevlendirmeleri nicelik olarak belki kadro sayısını çoğaltabilir ama nitelik bakımdan dönemin görevlerini başarıyla yerine getiren bir Parti öncülüğünü kesinlikle ortaya çıkarmaz. O halde demek ki sorun sadece sayıyı çoğaltmakla çözülemiyor. Aynı zamanda görevlendirilen kadroların söz konusu görev ve sorumlulukların gereğini başarıyla yerine getirecek bir bilince, iradeye, disipline, örgütlülüğe, tarza, üsluba, tempoya sahip olması; bütün bunlar temeline yetkince eğitilmiş ve görevlere göre hazırlanmış olması da gerekiyor.

Böyle bir düzeyi yakalamak açısından eğitim sistemimizin geliştirilmesine, derinleştirilmesine, zenginleştirilmesine ihtiyaç vardır. Tüm Parti örgütlülüğümüzün, Parti çalışmalarımızın aynı zamanda bir eğitim sistemi, eğitim çalışması, yeni katılanlara bilinç, tecrübe kazandıran bir eğitim okulu gibi rol oynaması, işlev görmesi gerekmektedir.

Kuşkusuz eğitim kendiliğinden gerçekleşmez, sadece bazı okullar kurarak ya da bazı kadroların çaba harcamasıyla kadroların eğitim sorunu çözülmez. Tam tersine tüm Parti çalışmaları günlük yaşam ve komite düzeni, bir eğitim okulu gibi rol oynamak durumundadır. Diğer yandan tüm kadro ve komiteler diğer görevleri yanında, aynı zamanda birer okul olarak kendilerini içlerine katılan kadroları eğitim pozisyonunda olmalıdır. PKK'nın diğer örgütlerden farklılığı buradan ortaya çıkıyordu. Temel bir özgünlüğü baştan itibaren buydu. Apocu tarzın, Önder Apo'nun yaşam ve çalışma düzeninin ayırt edici temel bir özelliği buydu. Her şeyi eğitim ile çözüyordu, günlük yaşamı eğitimle birleştiriyordu. Pratik çalışmanın dersleri temelinde kadroları eğitmeyi esas alıyordu. Eğitimi, örgütlenmeyi, yaşamı ve çalışmayı iç içe bir bütünlük halinde günlük olarak yürütmeyi öngörüyordu. Bunları kesinlikle birbirinden koparmıyor ayrı tutmuyordu. İç içe ve bütünlük halinde yürütüyordu. Kendi tarzı için "Yaparken düşünen, düşünürken yapan tarz" dedi. Fikir-zikir ve eylem birliği içerisinde olmayı öngördü. Dikkat edilirse bunları birbirinden koparmadı. Bu parçalılığı tehlikeli gördü, zararlı gördü ve hep farklı sınıf eğilimleri olarak değerlendirdi. Önderlik çizgisinin, tarzının dışında olma olarak gördü. O halde bizim de Önderliğin bu tarzını esas almamız ve her alanda yetkince uygulamamız gereklidir. Demek ki, kadroyu eğitmenin bir boyutu Parti örgütlülüğümüzün, yaşamımızın çalışma düzenimizin bir okul olarak kadroyu sürekli eğitmesi, her kadronun kendini ve yol-

ve siyasette 24 saat psikolojik savaş ile saldırıyor. Özel savaş dayatıyor. Başta gençler ve kadınlar olmak üzere Kürt toplumu üzerinde ve aynı zamanda bütün toplumlar üzerinde çok boyutlu bir özel savaş saldırısı var. Önder Apo buna, "toplum kırım" dedi. Basın üzerinden, yani medya eliyle kapitalist modernite düzeninin bireyi, toplumu propaganda bombardımanına tabi tutması olarak değerlendirdi. Böyle bir psikolojik savaş saldırısı var, özel savaş sistemi altında bulunuluyor. Bu da ruh olarak, duygu olarak, düşünce olarak, davranış olarak, maddi yaşam ölçüleri olarak kişiliği şekillendiriyor. Özel savaş saldırısını, onun psikolojik savaş boyutunu gerçekten önemsemeliyiz. Ciddi bir kişilik şekillendirmesi vardır. Ortaya özel savaş kişiliği olarak ifade edebileceğimiz bir kişilik gerçeğini ortaya çıkartmaktadır. Bu kişiliğin temel karakteri her bakımdan çok ciddi yanlışlar yaşıyor olmasıdır. Bu yanlışlar nedir? Son derece bireycidir, ama kendisini komünal ya da toplumsal sayar; son derece maddiyatçıdır ama kendisini maneviyatçı olarak görür; ruhu, duygusu, ölçüleri tamamen küçük burjuva bireyciliğini içerir ama o kendisini özgürlükçü sanır, eşitlikçi sanır, devrimci sanır. Bu konularda tamamen kendisini kaybetmiş bir durumu yaşar. Aşırı düzeyde kendini kandırma yaşanmaktadır. Aslında tamamen faşist sömürgeci-soykırımcı erkek egemen zihniyet ve siyasetin etkisi altındadır, onun ölçülerini benimsemiştir, günlük yaşamıyla, çalışmasıyla giyim-kuşamıyla, davranışlarıyla tamamen bu zihniyet ve siyasetin özelliklerine göre, onunla donanmıştır fakat ko-

tedirler ve onu olumlu görmektedirler. Böyle de katılmak istemektedirler. Bu ciddi bir eğitimi gerekli kılıyor. Böyle bir kişiliği değiştirmek ve dönüştürmek oldukça zorlayıcı oluyor. En hafifinden anlama zayıflığı yaşanıyor, en iyisi her şeyi ezberliyor anlayamıyor. Bu sefer de Önderliğe ve partiye ait olan bilgileri ezberliyor ve konuşuyor. Ağızdan çıkan, söz olarak çıkan doğru şeylerdir. Önderliğe ve partiye ait olanlardır. Fakat pratik onun tam tersidir. Sözü özgürlükçü ama pratiği kölecedir, bireycidir, maddiyatçıdır. Söylem ve pratik kopukluğu çok ileri düzeyde yaşanmaktadır. Dahası yanlışlarla doludur. Zaten çoğunlukla partiyi öğrenmeye, anlamaya dönük bir kapalılıkta vardır. Kendisini doğru gören, kapitalist modernitenin etkilerini doğru devrimcilikmiş gibi sanan, her türlü küçük burjuva erkek egemen zihniyet ve siyaset etkilerini sanki devrimci, özgürlükçü bilinçlenmemiş gibi sanıp onlara sonuna kadar sahip çıkan, bu konuda ısrarlı olan, kendini beğenen, değişime ve dönüşüme kendisini kapatan duruşlar da ortaya çıkmaktadır.

Savunmaları ezberlemek için değil çözümsemek için okumak gerekiyor

Demek ki yeni kadro ve kadro adaylarının eğitimi sorunu önemli ve ciddi bir sorundur. Bir defa özel savaş etkilerini kırarak, katılanlara yanlışlarını gösterecek, onları parti ve önderlik doğrularına çekecek, bu doğruları benimsetecek bir yoğun çabaya ihtiyaç var. Bunu, somutu doğru gören ve değiştirmeyi bilen üslup ve tarzla yapı-

Önder Apo ne yazmıştır, ne söylemek istemektedir, hangi düşünceleri nasıl eleştiriyor ya da esas alıyor, ne biçimde değiştiriyor, birleştirip yeni bir sentezi nasıl çıkartıyor. Bunlar bilinemezse o zaman savunmalar anlaşılabilir. Savunmaların ortaya koyduğu doğrular ve yanlışlar görülemez. Doğruya yanlış demek, yanlışla doğru diyerek sahip çıkma durumları yaşandığı gibi daha tehlikeli cümleleri, kelimeleri ezberle söyleyen ama ne anlama geldiğini bilmeyen, dolayısıyla hiçbir biçimde pratiğe geçirmeyen, bazı şeyleri ezberlemiş bir insan duruşu ortaya çıkar. Nitekim patikte görülen çoğunlukla bu oluyor. Bu biçimdeki bir çaba, kendini eğitime anlamına gelmiyor. Bazı bilgiler ezberlenince işin tehlikeli yanı onları anladığı yanlışlığını ortaya çıkartıyor. Kendisini eğitmiş olarak görme aldatması yaşanıyor. Böyle olmazsa o zaman kendisini yanıltmaz ve aldatmaz. Ama 'biliyorum, kendimi eğittim, savunmaları okudum, tekrarlayabiliyorum o halde kendimi eğitmişim, anlamışım, Önderlik doğrularına ulaşmışım' gibi bir kendini kandırma, yanıltma durumu yaşanmaktadır ki, çok büyük tehlike bu oluyor. Bu kendini esas almayı, kendini beğenmeyi, kendini doğru görmeyi ortaya çıkartıyor ki, eleştiri-ezberleştire kendini kapatma bunun sonucunda ortaya çıkabiliyor. Bunlar tehlikeli ve hatalı durumlardır. Aşabilmek kesinlikle gereklidir. Savunmaları sadece ezberleme temeline okumamak gerekiyor. Her kelimesi ve cümlesi yaşamda ne anlama geliyor sorusunu sorarak okumak, incelemek, çözümsemek ve sonuçta benimsemek gereklidir.

“ Özellikle, Önderlik savunmaları karşısındaki genel duruş çok büyük ölçüde ezberi ifade etmektedir. Çünkü Önder Apo'nun savunmaları 10 binlerce, 100 binlerce yıllık insanlık düşüncesinin en üst düzeyde ve en son sentezi olmaktadır. Kendisinden önceki bütün düşünce gelişimini veri olarak almaktadır. Onları yeni bir senteze kavuşturmaktadır. Bu anlamda her kelimesi, her cümlesi böyle bir tarihsel bilincin birikimini taşımaktadır. Onlar bir yeniden yapılandırmayı, sisteme kavuşturmayı, bu temelde yeni bir zihniyet oluşturmaya ifade etmektedir ki, önceki düşünce ve bilgi düzeyini bilemeyenlerin Önder Apo'nun savunmalarını anlamaları, oradan yaşama ve devrimci pratiğe ilişkin sonuçlar çıkartmaları mümkün değildir. ”

daşlarını günlük mücadele görevleri içerisinde eğitmekten de kendini sorumlu görmesini gerektiriyor. Ama bununla birlikte her kadronun kendisini eğitmesi, yani katılmış kadroların kendilerini eğitmeleri için büyük çaba harcamaları da gereklidir. İşte bu noktada da sorunlar vardır. Fazla eğitime açık olmama durumu yaşanmaktadır. Daha doğrusu ciddi bir alt yapı zayıflığı, mevcut gençlik başta olmak üzere toplumda yaşanmaktadır. Bu kadar yoğun bir devrimci mücadele yürütülüyor olmasına rağmen ve katılanlar da çoğunlukla böyle bir mücadele içerisinde gelmelerine rağmen, yine de mevcut insan duruşu gerçekten de çok sığ, dar, ezber, düzen etkilerini çok fazla taşıyan bir niteliktedir. Hayret verici bir biçimde böyle bir kişilik duruşu yaşanmaktadır. Yani ciddi bir altyapı zayıflığı var, tarihsel bilinç azdır, toplumsal bilinç zayıftır, devrimci mücadeleye, Özgürlük Hareketinin tarihi gelişimine dair bilgi birikimi son derece yetersizdir. Bu konuda bilgisiz, ilgisiz, neredeyse tamtakır diyebileceğimiz bir kişilik duruşu söz konusudur. Bunun yanında bir de kapitalist modernite düzeninden, onun liberalizminden, küçük burjuva bireyciliğinden aşırı derecede etkilenme var.

Özel savaş saldırısı, onun psikolojik savaş boyutunu önemsemeliyiz

Çok iyi biliyoruz ki, 24 saat mücadele halinde geçiyor. PKK, Önder Apo öncülüğünde özgürlük ve demokrasi mücadelesini dayatıyor, özgür yaşamı geliştiriyor ve herkes için bunu öngörüyor. Faşist sömürgeci-soykırımcı zihniyet

bilmek gerekmektedir. Çünkü doğru yaklaşılmazsa özel savaşın yetiştirdiği kişilik tepkici kişiliktir, reddedici kişiliktir hemen redderek, tepki duyarak kendini kapatır bir noktaya gelebilmektedir. Diğer yandan ezberciliğin kesinlikle aşılabilmesi şarttır. Bazı şeyleri ezberleyip papağan gibi söylemek, gerekleri pratikte başarıyla yerine getirilmedikçe her hangi bir anlam ifade etmediği gibi büyük yanlışlar yaratarak olumsuzluğa da yol açmaktadır. O halde bu ezberciliği kesinlikle aşmak gerekiyor. Son tartışmalardan, eğitim çalışmalarımızdan, pratik faaliyetlerimizin sonuçlarını değerlendirmelerden şu gerçeği net görüyoruz ki, kendini eğitime anlamında ezberleme durumu çok ileri düzeydedir. Özellikle, Önderlik savunmaları karşısındaki genel duruş çok büyük ölçüde ezberi ifade etmektedir. Çünkü Önder Apo'nun savunmaları 10 binlerce, 100 binlerce yıllık insanlık düşüncesinin en üst düzeyde ve en son sentezi olmaktadır. Kendisinden önceki bütün düşünce gelişimini veri olarak almaktadır. Onları yeni bir senteze kavuşturmaktadır. Bu anlamda her kelimesi, her cümlesi böyle bir tarihsel bilincin birikimini taşımaktadır. Onlar bir yeniden yapılandırmayı, sisteme kavuşturmayı, bu temelde yeni bir zihniyet oluşturmaya ifade etmektedir ki, önceki düşünce ve bilgi düzeyini bilemeyenlerin Önder Apo'nun savunmalarını anlamaları, oradan yaşama ve devrimci pratiğe ilişkin sonuçlar çıkartmaları mümkün değildir. Gerçekten o değerlendirmeleri ve eleştirileri anlayabilmek için yeniden zihniyet yapılandırmalarını ortaya çıkartan bilgi birikimine sahip olmak gerekmektedir.

Derinliğine bir çözümseme anlama durumunu geliştirme temeline Önderlik savunmalarını okuma, inceleme, savunmalar üzerindeki eğitimi bu temelde yapma olmalıdır. Arkadaşlar alıp okuyorlar ya da birisi okuyor, dinliyorlar ve yıldırım hızıyla geçilip gidiliyor. Sadece bir kulak aşinalığı ortaya çıkıyor ya da çok kaba bir bilgilenme oluşuyor. Bununla Önderlik zihniyetini edinmek, anlamak, çözümsemek, dolayısıyla günlük yaşamda ve mücadelede tamamen onun gereklerini uygulay hale gelmek kesinlikle mümkün değildir. O halde böylesi yüzeysel, ezberle olan, kendini eğitime sistemimizi kesinlikle değiştirmemiz gereklidir. Anlayan, çözümseyen ve benimseyen hale kendimizi getirmeliyiz ve Önderlik savunmalarının üzerindeki eğitimimizi bu esas temeline yürütmeliyiz.

Kadroda ciddi bir tutuculuk, kalıplılık, dogmatizm, alışkanlıkların esiri olma durumu yaşanıyor

Diğer yandan yeni kadro ve kadro adaylarının eğitimi konusu böyleyken, var olan belli bir tecrübe sahibi olmuş olan eski kadroların yeni görevlere göre eğitimi, yenilenmeleri de daha ciddi ve daha zorlu bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü belli bir birikim bilinç edinme, tecrübe kazanma, pratik mücadele içerisinde eski kadrolarda kuşkusuz oluşmaktadır. Fakat biz paradigma değişimi yaşamış bir Hareketiz, iktidarcı ve devletçi bir parti olmaktan çıktık, kadın özgürlüğüne ve toplumsal ekolojiye dayalı demokratik

toplumcu bir parti haline geldik. Doğrularımız, yanlışlarımız köklü değişim yaşadı, ret-kabul ölçülerimizde değişiklikler oluştu, önceliklerimiz ve sonralıklarımız ciddi değişime uğradı. O halde bunun gereklerine göre her kadronun kendini köklü yenilemesi, değiştirmesi kesinlikle gerekiyor.

Günlük olarak yoğun devrimci mücadeleye içerisindeyiz. Her yeni durum onu anlamayı ve gereklerine göre yeni taktikler geliştirmeyi, yeni siyasetleri oluşturup uygulamayı istiyor. Farklı dönemler onların gereklerine göre yeni stratejiler bulmayı-tanımlamayı, o stratejinin gereklerine göre kendimizi planlayıp örgütlemeyi istiyor. Paradigma değişimi temelinde, stratejik değişimler temelinde kendini yenileme, değiştirme, değişime-dönüşüme uğratma kesinlikle gerekiyor. Aynı zamanda günlük pratik, kadrodan taktik yaratıcılık istiyor. Yaratıcı politik yaklaşımları gerektiriyor. Bu da kadronun sürekli kendisini yenilemeye, değiştirmeye, dönüştürmeye açık olmasını; sürekli kendisini eğitmesini gerektiriyor. Bu noktada ciddi bir tutuculuk, kalıpcılık, dogmatizm, alışkanlıkların esiri olma diyebileceğimiz bir durum kadro yapımızda yaşanıyor.

eskide kalma, yeniyi anlayamama, yeninin gereklerine göre kendini eğitememe, değişime-dönüşüme uğratamama, yeni görevlerin gereklerini yürütecek bir kadro öncülüğü haline kendini getiremememe durumu yaşanıyor. Bu biçimde ciddi sıkışmalar var, savrulmalar ortaya çıkıyor. Dikkat edilirse geriye düşmeler oluyor. 'Niye geriye düştüm' diye kendini daraltan, sıkıştıran ve bunun sonucunda hak arayan, yetkicilik peşinde koşan, hakkının yendiğini düşünen tutumlar, anlayış ve davranışlar pratikte sıkça ortaya çıkabiliyor.

Kadro kendisini yeterli görmemeli eleştiri-özeleştiriye kapatmamalı alışkanlıklarının esiri olmamalıdır

Gerçekten geriye dönüp parti pratiğimize baktığımızda insan şunları görüyor: Gençken yeni düşüncelerle karşılaştığında bir iddia arayış, yeniye açıklık, dolayısıyla yeni şeyler öğrenme ve onları yapma bilinci, iradesi, iddiası pratikleşmesi ortaya çıkabiliyor. Bir dönem bu temelde çok yoğun, cesur, fedakâr bir mücadeleye insanlar katılıyorlar, ama böyle bir mücadele içeri-

yeni süreçlere girip ilerleyince de bu sefer çeşitli biçimlerde liberalize olma durumu yaşanıyor. Ya kaskatı kesilip kalıpcı dogmatik bir duruşla ortaya çıkan, devrimci görevlerden kopan, geriye düşen, o görevlerin gereğini yerine getiremeyen, dolayısıyla parti öncülüğünün istediği kadro olamayan durum yaşanıyor; dar, tutucu sıkışmış ve süreçten kopmuş bir hale düşülüyor ya da farklı arayışlar ortaya çıkıyor, çok çeşitli biçimlerde liberalize olma oluyor, kendini devrimci çizginin gereklerine göre yenileyip değiştirip-dönüştürüp eğiterek yeni görevleri yürüten olmak yerine kapitalist modernite etkilerine daha fazla açık olma, milliyetçiliğin, cinsiyetçiliğin, dinciliğin, kaderciliğin etkileri altında kalma, daha çok bireycileşme, maddiyatçı olma, teknik hale gelme, dolayısıyla doğru çizgiden sağa-sola kayma, kadro ölçülerinin aşınması, sapma durumları ortaya çıkıp yaşanabiliyor. Böyle bir durum söz konusudur.

PKK'nin 45 yıllık pratiği irdelendiğinde böyle bir süreci görüyoruz. Bu nedenle belli bir bilinç ve tecrübe edindiği yerde bir kadro durmamalı, kendisini yeterli görmemeli, eleştiri-özeleştiriye kapatmamalı, alışkanlıkların

Böyle yapılabilir. Böyle olursa ortaya çıkan yeni görevleri de en iyi anlayan ve onları başarıyla yürüten kadrolar haline gelinebilir, ama böyle yapılmaz da dar, tutucu yaklaşım içerisinde kalınırsa bu tehlikelidir. Sonuçta çeşitli biçimlerde liberalize olmayı ya dar tutucu, dogmatik, kalıpcı bir biçimde içe büzülüp geride kalan, öncülüğün kopan bir duruma düşmeyi ya da çeşitli liberal etkilerle sağa-sola savrulan, dolayısıyla partiyi de sağa-sola savurmaya çalışan yanlış, tehlikeli, parti dışı anlayış ve tutumları fazlasıyla yansıtan bir kişilik duruşu ortaya çıkar ki, bunlar tehlikeli ve yanıltıcı. Böylesi durumlar, içinde bulunduğumuz süreçte ortaya çıkmaktadır.

Toplum öncüsüne göre bilinç, örgüt ve hareket kazanır

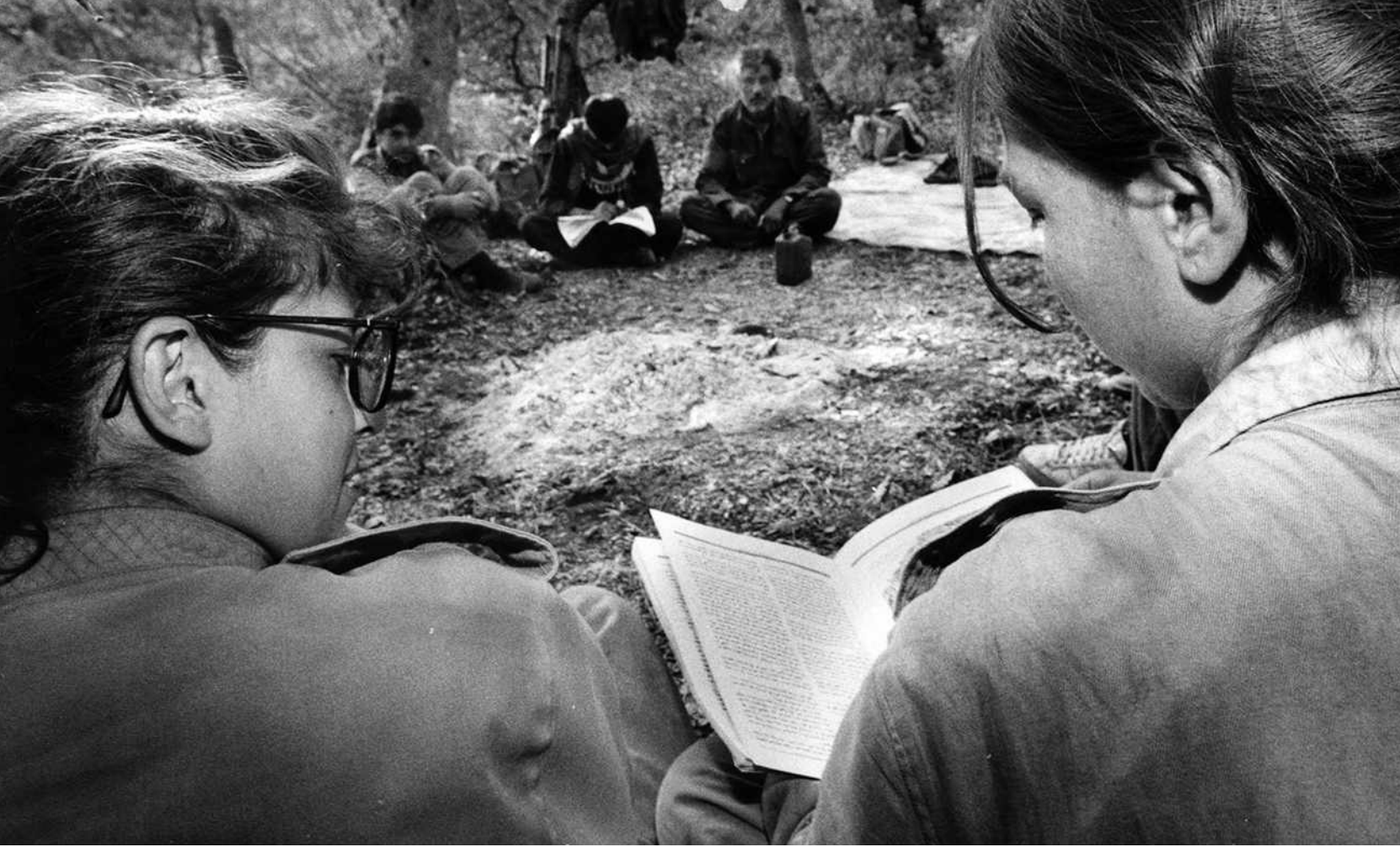
Kadro sorunu bir de bu temelde ortaya çıkan sorunlar olmaktadır. Eski kadroların paradigma değişimi temelinde kendilerini yenileyip köklü değişim-dönüşüme uğratmaları, stratejik değişimin gereklerine göre ve günlük taktik gelişmelerin gereklerine göre sürekli kendilerini yeniler olmaları sorunu

ğenme, her türlü eleştiri karşısında aşırı savunmacılığa girme, kendini ileri düzeyde dayatma durumları fazlasıyla yaşanabilmektedir. Bunlar tehlikeli duruşlardır. Düzeltilemezse; bireyi, Önderlik ve parti çizgisinden saptırdığı gibi parti Hareketimiz açısından da çeşitli sapma belirtileri, eğilimleri ortaya çıkabilir. Bunlar da ciddi bir tehlike ortaya çıkarabilir. Bunun sonucunda mücadelede zayıflayan, liberalize olan, pasifizme uğrayan, radikalizmini kaybeden, sistemi çözümlen, hep dışımızdaki güçlerden çözüm bekleyen, erken çözüm gerçekleşeceğini sanan ve umut eden, çözüm olsun da yaşayalım beklentisi ve arayışına kendini kaptıran, bireyci, maddiyatçı bir küçük burjuva ruh hali, kişiliği, anlayış ve davranışı ortaya çıkabilmektedir. Böyle olunca ciddi bir bilinç ve irade zayıflaması, anlayış savrulması ve sapması yaşanmaktadır. Bu bilinç ve irade zayıflaması da faşist sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasete karşı mücadelemizi ciddi bir biçimde zayıf düşürmektedir.

Devrim öncüye göre yürür, toplum öncüsüne göre bilinç, örgüt ve hareket kazanır. Öncü kendisi ne yapacağını bilmez, bir yenilik içermez, önde yürüyemez, çözüm gücü olamaz, özgürlükçü demokratik ölçü ve ilkeleri kendi kişiliğinde, örgütsel yaşamında hayata geçiremezse toplumu eğitemez, ileri çekemez, yönlendiremez, örnek oluşturamaz, dolayısıyla toplum da devrime yürüyemez. Devrimci ölçüler edinerek kendini değiştirip-dönüştüremez, hep var olanı sürdürür ya da başkasından bekler hale gelir, zayıf bir duruma düşer, iradi gücünü kaybeder. Bu açık bir durumdur.

Sistem içinden sisteme karşı mücadele etmek zorunludur

Çok açık ki, sistem içinde sisteme karşı temelde devrimci mücadele yürüten bir hareketiz. Önder Apo Demokratik Modernite kuramı temelinde, iktidarıcı-devletçi sisteme karşı kapitalist modernite düzenine karşı mücadeleyi, sistem içinde sisteme karşı mücadele olarak tanımladı. Bu oldukça önemli bir tanımlamaydı. Bu anlamda, "Nasıl yaşamalı, nereden başlamalı, ne yapmalı?" sorularını sordu ve bunlara göre cevapta verdi. "Nereden başlamalıya", "Kendimizden başlamalıyız" dedi. "Nasıl yaşamalıya", "Sistemden koparak Demokratik Modernite ölçülerine, ilkelerine göre demokratik sosyalizmin özgürlük, farklılıklara dayalı eşitlik, dayanışma, kardeşlik, komünalizm ilkelerine göre yaşamalıyız" dedi. "Ne yapmalıyız" ise, "Sisteme karşı sistemin içerisinden sürekli mücadele halinde olmalıyız, kapitalist modernitenin tüm dayatmalarını, ölçü ve özelliklerini 24 saat kısırcasına kendimizden atmalı ve bu esas üzerinde sisteme karşı bir mücadele yürütmeliyiz" dedi. Dikkat edilirse, biz böyle bir mücadeleye yürütmekte zorlanıyoruz. Önder Apo savunmalarda yazmıştır, pratik olarak kendisi de yapıyor. Biz bunları okuyoruz. Söz olarak da söylüyoruz, ama pratik olarak dikkat edilirse söylediğimiz ve savunmalarda yazılmış olanın gereklerini yerine getiremiyoruz. Sistem içinden sisteme karşı mücadele yürütmüyoruz. Pratik duruşumuz şu şekilde ortaya çıkıyor: Ya sistem içine girmiyor, sistem dışından sisteme karşı cepheden durmayı ve mücadele etmeyi esas alıyoruz, mücadele etmek denilince bunu yapabiliyoruz ya da "Böyle olmalıyım, sistem içerisine girip sistem içerisinden mücadele edelim" deyince de bu sefer sistem içerisine giriyor ama mücadele edemez hale geliyoruz, sistem içerisinden eriyip gidiyoruz. Sistem içileşme denen savrulmalar bu biçimde

“ Devrim öncüye göre yürür, toplum öncüsüne göre bilinç, örgüt ve hareket kazanır. Öncü kendisi ne yapacağını bilmez, bir yenilik içermez, önde yürüyemez, çözüm gücü olamaz, özgürlükçü demokratik ölçü ve ilkeleri kendi kişiliğinde, örgütsel yaşamında hayata geçiremezse toplumu eğitemez, ileri çekemez, yönlendiremez, örnek oluşturamaz, dolayısıyla toplum da devrime yürüyemez. Devrimci ölçüler edinerek kendini değiştirip-dönüştüremez, hep var olanı sürdürür ya da başkasından bekler hale gelir, zayıf bir duruma düşer, iradi gücünü kaybeder. Bu açık bir durumdur. ”

Gerçekten de ciddi bir tutuculuk var, eleştiri-özeleştiri zayıftır ya da çok yüzeysel ve kendine göredir. Partinin, Önderlik çizgisinin gereklerine göre bir eleştiri-özeleştiri yerine kendisinin istediği düzeyde bir eleştiri-özeleştiriye açıklık var. Eleştiri o düzeyde kabul ediyor, özeleştiri o düzeyde yapıyor. Yani eksen ve merkez kendisi oluyor, böyle bir bireycilik kendi bildiklerinde kemikleşme durumu mevcut kadrolarda yaşanıyor. Belli bir bilinç edinince, tecrübe birikimi ortaya çıkınca aşırı düzeyde kendini doğru görme, bildikleriyle yetinme, kendini beğenme, kendini parti yerine, çizgi yerine koyma durumları ortaya çıkabiliyor, yaşanabiliyor. Kuşkusuz bütün bunlar da değişime, dönüşüme, yenilenmeye kendini kapatıyor. Eleştiri-özeleştiriye zayıf kılıyor, sınırlandırıyor, kendi istediği düzeye düşürüyor ve ciddi bir darlık, tutuculuk,

sinden belli bir donanım edindikten ve belli bir tecrübe, birikim, bilinç ortaya çıkardıktan sonra giderek kendini bireycileştirme, kendini esas alma, kendini doğru görme, ulaştığı düzeyi yeterli görme ve o düzeyde kendini sınırlandıran, savunan bir duruş ortaya çıkıyor. Bunların aşılması için eleştiriler geliştirilince ve özeleştiri istenince, eğitime alınınca ise tepki duyuluyor, kendini kapatma oluyor. Gizli veya açık düzeyde bunlar yaşanabiliyor. Böylece kendini yeterli gören, var olan düzeyin parti tarafından, çizgi tarafından, süreç tarafından her zaman kabul edilmesini isteyen bir tutum, duruş, tutuculuk, kendini dayatma kadro gerçeğinde ortaya çıkıyor. Fakat parti ilerleyince, Önderlik çizgisi kendini yenileyince, yeni görevler ortaya çıkınca, devrimci mücadele gelişince, değişim-dönüşüm yenilenme temelinde Parti ve mücadele

esiri olmamalıdır, dar ve tutucu kalma-malıdır, kendi içerisinde sürekli mücadele etmeli, bildiklerinden kuşku duymalı, kendini öyle doğru gören, esas alan, beğenen konumda olmamalıdır. Kendi içerisinde eleştiri-özeleştiri geliştirmek için çaba harcamalıdır. Sınıf ve cins mücadelesi temelinde ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesini kendi içerisinde sürekli geliştirmelidir. Kendi bilinç düzeyini, pratiğini sürekli kendisi eleştirmeli, dıştan eleştirilere kendisini açık tutmalı ki, böylece değişim-dönüşüm yaşayabilsin, kendini yenileyebilsin, eskiyi aşabilsin, alışkanlıklarını kırabilsin, yeni görev ve sorumlulukların gereğini anlayabilsin, onları başarıyla ulaştıracak yeni tarzı, üslubu, tempoyu edinebilsin, böylece kendini yenileyip yeni görev ve sorumluluklar karşısında da başarıyla öncülük görevlerini yerine getiren bir militan haline gelebilsin.

olarak ortaya çıkmaktadır. Böyle bir durumda kendini değiştiremeyen-dönüştüremeyen dar, tutucu, kalıpcı kalan ve liberalize olan, öncülük görevlerini yerine getiremediği gibi bir de öncülüğü geriye çeken, sağa-sola savuran, yanlışları-yanılgıları ortaya çıkartıp partiye dayatma durumları yaşanmaktadır. Bu ciddi bir durumdur. Böyle bir ortamda bir de sistem saldırılarıyla 24 saat karşı karşıya gelince kapitalist modernite sisteminin basın yoluyla, sanat-kültüredebiyat her yöntemle 24 saat bombardımanıyla karşı karşıya kılınca, milliyetçiliğin, cinsiyetçiliğin, bireyciliğin, maddiyatçılığın, teknikliğin yoğun saldırılarıyla karşılaşılınca o zaman söz konusu dar, tutucu duruş çok daha fazla tehlikeli olmaktadır. Kendini merkezileştirme, parti yerine koyma, her türlü eleştiriye kapatma, kendini tek doğru görme, kendini fazlasıyla be-

ortaya çıkıyor. Peki neden böyledir? Çok açık ki felsefik, ideolojik, örgütsel çizgi duruşundaki zayıflık nedeniyle böyledir.

“Kadro örgütlü ve eylemli kılınmış hakikattir”

Felsefik, ideolojik ve örgütsel bakımdan sistemden tam kopmadığımız, kendimizi alternatif bir sistem haline getiremediğimiz için Demokratik Modernite kuramının gereklerine göre politik, ahlâki toplum ölçülerine göre kendimizi ideolojik bakımdan özgür birey demokratik komün esaslarına göre şekillendiremediğimiz için sistem içine girdik mi, kapitalist modernite sisteminin liberalizmin saldırıları altında duygu, düşünce, davranış olarak savruluyoruz, etkileniyoruz ve onlara benzeşiyoruz. Sistemin etkilerine giriyoruz. Biz sisteme karşı mücadele edip, sistemi değiştirip dönüştürecekken sistem bizi değiştiriyor. Böyle olmayı tehlikeli görüncü de bu sefer de sistemin tümünden dışına çıkmayı sisteme karşı cepheden durmayı esas alıyoruz. Cepheden olursak sistem etkilerinin üzerimizde az olacağını, sistemin karşıtı-alternatifi olarak durabileceğimizi sanıyoruz. Bu da sistem karşıtıymış gibi bir durum olarak gösteriliyor, fakat dikkat edilirse yine bir ideolojik sapma ve savrulma olarak ortaya çıkıyor. Kendimizi ideolojik örgütsel bakımdan koruyalım diye sözde cepheden duruyoruz, fakat öze ve içeriğe baktığımızda o durumda da yine ideolojik savrulmalar yaşıyoruz. İktidarcı ve devletçi zihniyetin etkileri üzerimizde fazla geliyor, milliyetçi etkiler geliyor. İktidar ve devlet anlayışından kopamıyoruz. Cinsiyetçi etkiler geliyor, kadın özgürlük çizgisini anlama, özümseme, cins mücadelesini kendi içimizde, dışımızda etkili bir biçimde verme, bu temelde erkek egemen zihniyet ve siyaseti her türlü biçimiyle aşma durumunu geliştiremiyoruz. Ya egemen erkek yaklaşımları ya kölecî yaklaşımlar şu veya bu biçimde zuhur ediyor. Ortamımızda bireycilik, maddiyatçılık geliyor. Özgür birey ve demokratik komün duruşuna ulaşamıyoruz. Bireyci, maddiyatçı duruş ve tutumlar ortaya çıkıyor ki, bu da küçük burjuvalık demektir. Her türlü bireycilik, küçük burjuvalıktır. İster duyguda düşüncede olsun, ister maddi durumda, yaşamda olsun aynı anlama geliyor. Her küçük burjuvalık da, tabii ki bir iktidar ve devlet düzeni demektir, iktidar zihniyet ve siyaseti demektir. Bu da kapitalizme hizmet eder.

Kapitalist modernite sisteminin en tehlikeli yaşam biçimi küçük burjuvalıktır. Bu durumu anlamamız gereklidir. Sınıf ve cins mücadelesini önemsemeliyiz, ideolojik ve örgütsel çizgi mücadelesini önemsemeliyiz. Felsefik, ideolojik, örgütsel olarak sistemden kopmayı, özgür birey ve demokratik komün sistemini derinden özümsemeyi, onunla bütünleşmeyi sağlamalıyız. Öncü militan, Apocu militan, devrimci militan kesinlikle böyle olmalıdır. Bu bakımdan da erkek egemen zihniyet ve siyasetin bütün etkilerini, iktidarcı-devletçi zihniyet ve siyaseti, kapitalist modernitenin tüm etkilerini kendi içinden Önder Apo'nun deyimiyle her zaman kusarcasına onlara karşı mücadele etmeliyiz. İç mücadele, nefis mücadelesi, ideolojik mücadele, sınıf ve cins mücadelesi 24 saat en güçlü bir biçimde sürekli yürütülen bir mücadele olmalıdır. Bu çok önemlidir. Bunu gerçekleştiren militan sistem içinde nerede olursa olsun sistemden etkilenmez, sistem içinde erimez. Sistem içinde erime korkusu ve kaygısı yaşayarak kendisini sisteme

karşı mevzilendirmez. Cepheden mevzilendirmenin de sonunda sistemle bütünleşmek olacağını bilir, onunda bir zayıflık olduğunu görür, sistem içine girmekten korkmaz. Ama sistem içinde de sistemin saldırılarından etkilenmez. Ruh olarak, duygu olarak, düşünce olarak, davranış ve yaşam özellikleri olarak; felsefi, ideolojik, örgütsel bakımdan sistemden etkilenmez, tam tersine sisteme sürekli bir öfkeyle, tepkiyle yaklaşır, eleştiriyi yaklaşır. Onu yanlış görür, küçük görür, tehlikeli görür. Ruh, duygu, düşünce olarak ondan tümüyle kopar. Davranış olarak onun yaşam kalıplarını reddeder. Böyle olunca da sistem içinde kalabilir, sistem içileşme sistemden etkilenme ve sistem içinde erime durumunu yaşamaz. Tam tersine kendisi olduğu yerde hep sistemi eleştirir ve ona karşı mücadele eder, kendini sistem karşıtı alternatif bir sistem olarak tutar ve çevresine de onu yayar, çevresini bu temelde eğitir, örgütler, eyleme kaldırır, değişime dönüşüme uğratır. Yani devrimci gelişme yaratır ve sistemi değiştirir. Kendisini kapitalist modernite sisteminin etkileriyle liberalize etmez, sistem içileştirmez tam tersine kendi sistemi temelinde kapitalist modernitenin her türlü görüntüsünü, anlayış ve davranışını eleştirerek onları değiştirmeyi dönüştürmeyi, onlara karşı mücadele etmeyi ortaya çıkarır. Bu da toplumu eğitmek demektir, çevresini eğitmek demektir, örgütlemek demektir. Önder Apo bunun için, “Kadro bir lokma bir hırka felsefesiyle yaşar” dedi. Yine “Kadro da ideolojik, felsefik somutlaşma ancak böyle olur” dedi. “Kadro örgütlü ve eylemli kılınmış hakikattir” dedi.

saldırılarına karşı Önderlik ve şehitler çizgisinde kahramanca direnen bir Parti öncülüğümüz, kadro duruşumuz da söz konusudur. Bu açık bir gerçektir. 24 saat faşist sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasetle savaş halindeyiz, şehitler veriyoruz, toplumu bu temelde eğitip örgütlemeye, özgür birey ve demokratik toplumu ortaya çıkartmaya, toplumsal örgütlülüğü ve eylemliliği bu temelde yaratmaya çalışıyoruz. Bütün bunlar birer gerçektir. Bu anlamda hala sistem içileşmemiş, kapitalist modernite saldırıları karşısında yenilmemiş, faşist sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasetin topyekûn saldırılarına karşı Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde topyekûn direniş yürüten bir Parti öncülüğümüz, gerilla öncülüğümüz, kadın ve gençlik öncülüğümüz söz konusudur. Büyük bir halk direnişimiz var ve bu direniş AKP-MHP-DAİŞ faşizmine karşı yürütülen mücadelede bir küresel direniş haline geldi, evrenselleşti, bütün dünyaya yayıldı, bütün toplumlar içerisinde dost ve tafta buldu, bu düzeyde büyük bir gelişme yaşadı ve bu devam ediyor. Büyük savaş ve mücadele sürüyor. Hem de eskisinden kat kat büyük bir iradeyle zafer inancıyla sürüyor. Bu bir gerçektir.

Önder Apo'nun ‘Nereden başlamalı, nasıl yaşamalı, ne yapmalı?’ya verdiği cevabı iyi anlamalıyız

Parti öncülüğümüzün temel duruşu, Önderlik, şehitler ve savaşan militanlar gerçeğinde büyük bir mücadele duruşudur. Ama bir de bunun içerisinde

Diğer yandan sistem ‘içinden mücadele edelim’ diye paradigma değişimi temelinde önemli bir yönelim oldu. Sonuçta burada sistem içileşme, sistem içinde erime, sistemden etkilenme durumu olarak ortaya çıktı. Kapitalist modernite sisteminin, faşist sömürgeci-soykırımcı erkek egemen zihniyet ve siyaseti devrimci mücadele ile değişime dönüşüme uğratacakken kendimizin onların içerisinde değişme belirtileri, tutumları ortaya çıktı. Öncülük muğlaklaştırıldı, zayıf kılındı. Bu felsefik, ideolojik ve örgütsel bakımdan düşünsel olarak sistemden kopmanın bir sonucu olarak ortaya çıkıyor. Kadın özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik toplum paradigmasını özümseyememenin, paradigma ile bütünleşememenin, onun militanı olarak pratikleşememenin sonucunda yaşanıyor. Bu gerçekleri görmemiz gereklidir. Bunun için de Önder Apo'nun, “Nereden başlamalı, nasıl yaşamalı ve ne yapmalı?” sorularına verdiği cevabı hepimiz doğru görmeliyiz, iyi anlamalıyız ve onların gereklerine göre hareket etmeliyiz.

Nereden başlayacağız? Kendimizden başlayacağız, sistemden düşünce ve davranış olarak, felsefi, ideolojik, örgütsel olarak kopacağız. Nasıl yaşayacağız? İktidar ve devlet sisteminin, erkek egemen zihniyet ve siyasetin üzerimizdeki etkilerine karşı onları kusarcasına bir mücadele yürüteceğiz. Sınıf ve cins mücadelesini, nefis mücadelesini, ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesini bu temelde geliştireceğiz, 24 saat kendimizi böyle mücadelecî kılacağız. Bu temelde de sistem içinde

tecavüzü, katliamı temel yaşam biçimi haline getiren gerçeğini görmüyoruz. Bunlara karşı tutum zayıf kalıyor. Oysa dikkat edelim, sömürgeci-soykırımcı saldırılar ağır faşizm biçiminde ortaya çıkıyor. Faşizm demek, ahlâksızlık demektir. Toplumsal ahlâkın bitişi demektir, faşizm demek tecavüz demektir, çürüme demektir. Hitler “Toplum fahişe gibidir, istediğin gibi kullanabilirsin” dedi. Dolayısıyla faşizm bir tecavüz rejimidir, tecavüz saldırısıdır, her türlü toplumsal değer, ahlâkın bitirildiği yerdir. O halde faşizm koşullarında faşist özel savaş ortamında verili olanları olduğu gibi alamayız, onlara karşı mücadelesiz var olamayız. Zayıf mücadeleyle, dar, parçalı mücadeleyle de yetinemeyiz. Böyle topyekûn özel savaş saldırısının özgür birey ve demokratik toplum açısından ne anlama geldiğini iyi bilmek, onları yenilgiye uğratacak bir özgürlük ve demokrasi mücadelesini her alanda kendi şahsımızdan başlamak üzere tüm toplumda geliştirmeyi bilmek zorundayız. Onun için de her şeyi kuşkuyla bakacağız, her şeyi kendi amaçlarımız ve ölçülerimiz temelinde sorgulamadan geçireceğiz, eleştiriyi yaklaşacağız. Bunları da doğru ve yeterli yapabilmek için de kendi ölçülerimizin, amaçlarımızın, ilkelerimizin doğru olması lazım. Önder Apo'nun, kahraman şehitlerimizin ortaya çıkardığı özgür birey, Demokratik Komün yaşamının gereklerine kendimizi ulaştırmalıyız. Özgürlük felsefesini, ideolojisini doğru edinmeliyiz. Bunun için de Önderlik savunmaları temelinde kendimizi sürekli eğitmeliyiz, doğru eğitmeliyiz, onu anlayacak temelde eğitmeliyiz, savun-

“Önderlik savunmaları temelinde kendimizi sürekli eğitmeliyiz. Faşist sömürgeci-soykırımcı saldırılara karşı parti öncülüğü görevleri, kadro militan görevleri ancak bu temelde başarıyla yerine getirilebilir. Önderlik gerçeği, şehitler gerçeğimiz bunun kanıtlanmış somut örnekleridir. O bakımdan da hiç kimse ‘olmaz, yapılamaz, başırlamaz’ dememelidir, bu kanıtlanmış bir devrimci gerçekliktir; geriye kalan bu kanıtlanmış gerçekliği doğru anlamak ona iyi katılmak, derinliğine özümseyip benimseyerek tüm benliğimizle gücümüzü seferber edip, pratikte görevleri başarıyla yerine getirmektir. Böyle yaklaşan ve bu temelde kendini mücadelecî kılan her kadro başarılı olur, buna da inanmak, güvenmek insan erdeminin yenileyici, yeniden yaratıcı ve başaran gerçeğine inanmak gerekir.”

Yani sistem içerisinde erimez, toplumu sürekli eğitip örgütleyerek kapitalist modernite sisteminin erkek egemen iktidar ve devlet sisteminin ruh, duygu, düşünce, davranış kalıplarından kurtarır onları yeniden eğitir, örgütler sistem saldırılarına karşı savaşan, direnen konuma getirir.

Kuşkusuz Parti çizgisi tümünden erimemiştir, kapitalist modernite sistemi hakim hale gelememiştir

Aslında ifade etmeye çalıştığımız bu hususları başta Bakur ve Rojava pratikleri olmak üzere dört parça Kürdistan ve yurtdışındaki devrimci pratiklerimiz içerisinde rahatlıkla görebiliriz. Her türlü öncülük zayıflığı aslında bu biçimde ortaya çıkabilmektedir. Toplantılarda çokça tartıştığımız fazlasıyla raporlara yansıttığımız parti dışlıklar dediğimiz durumlar böyle ortaya çıkmaktadır. Her türlü bireyciliğin, kendine göreliğin, milliyetçiliğin, cinsiyetçiliğin, maddiyatçılığın, kendini beğenmenin, hak arayışçılığının, eleştiri-özeleştiriyi kapalılığının, komünal yaşam ve kolektif çalışma düzenine girememenin altında bu durum yatmaktadır. Dikkat edelim bütün alanlarda mevcut haliyle Parti öncülüğünde söz konusu hususlar yaşanmaktadır. Kuşkusuz Parti tümünden yenilmemiştir, Parti çizgisi tümünden erimemiştir, kapitalist modernite sistemi saldırılarıyla hakim hale gelememiştir.

Dört parça Kürdistan'da yurtdışında da erkek egemen zihniyete karşı, iktidar ve devlet düzenine, kapitalist modernite

bütün parçalarda, yurtdışındaki pratik içerisinde ortaya çıkan bunlarla çelişen buna ulaşamayan kadro duruşları var. Ruh halleri, duygu, düşünce, davranış düzeyinde ortaya çıkan pratikte tarz, üslup, tempo olarak yansıyan parti dışlıklar, çizgi dışlıklar diye ifade ettiğimiz her türlü bireyci, maddiyatçı, egemenlikçi, pasifist, kendini beğenen, komünal yaşam ve kolektif çalışmaya gelemeyen tutum ve duruşlar da ortaya çıkıyor. Bütün bunlar da erkek egemen iktidar ve devlet sisteminin zihniyet ve siyasetinin içimizdeki etkileri, yansımaları oluyor. Dikkat edilirse, bunlar da önemli bir durum ve tehlike yaratıyor. Partimizin büyük başarılarını engelliyor, geriye çekiyor, zayıflatıyor. Hata ve eksikliklerin nedeni oluyor. Doğru çizgide başarı getiren tarzla mücadele edemez kılıyor. Ya sahte biçimde kendisini cepheden tutuyor -bu durum Bakur ve Rojava'da da yaşanıyor- aslında cepheden durmak ona benzemeye götürüyor. Hiç kimse bu noktada kendisini kandırmamalıdır. Onu iyi bir devrimci duruş olarak görmemeliyiz. Sistem içinden sisteme karşı mücadele etmek zorunludur, öyle cepheden mücadele ederek bu iktidar ve devlet sisteminin değişime, dönüşüme uğratmanın mümkün olmadığı ortadadır. İçinde bulunduğumuz dünya koşullarının buna imkan vermediği, böyle bir mücadelenin yeterince yürütülemeyeceği, başarılı olamayacağı açıktır. Bu bakımdan yanlıya düşünmek lazım. Aslında doğru mücadele alanına gidememek, böyle kendini cepheden tutmak bir ideolojik-örgütsel zayıflığı ifade ediyor.

sisteme karşı 24 saat mücadele halinde olacağız. Başka türlü özgürlük militanı olmak, özgürlük savaşçısı haline gelmek, başaran Apocu militan düzeyini yakalamak, Hakilerden, Çiçek ve Helmet'lere kadar uzanan şehitler çizgisinin başaran militanı haline gelmek mümkün değildir. Ancak bütün bunları gerçekleştirmek, bu değerlerle bütünleşmek kesinlikle kapitalist modernitenin her türlü ruhsal, duygusal, düşünsel saldırılarına karşı cıvalı-ayartıcı saldırılarına karşı mücadele etmeyi bilmekten geçiyor. Dolayısıyla da kendini 24 saat sorgulamaktan geçiyor, yani sözümüzü, davranışımızı, giyimimizi, kuşamımızı her şeyimizi değerlendirmeliyiz. Kapitalist modernite sisteminin bize verdiklerine göre mi hareket ediyoruz, keлимeleri onlardan mı alıyoruz, anlayışı onlardan mı alıyoruz, onlar gibi mi yiyoruz, onlar gibi mi giyiniyoruz, onlar gibi mi ilişkilieniyoruz yoksa kendi devrimci, toplumsal, özgürlükçü ölçülerimizi geliştirerek, onları reddedip, onların alternatifini doğru olanı, toplumcu olanı mı geliştiriyoruz. Sorgulamamız lazım. Bizde verili olan olduğu gibi alma çok fazla yaşanıyor. Dıştan gelen saldırılara karşı kendini sorgulama, kendini mücadele halinde tutma, onlar karşısında kuşku duyma, değerlendirme, eleştirme zayıftır. Aklımızı işletmeden gözümüz neyi görüyorsa ona kapılıyoruz, ne veriyorlarsa, neredeyse yiyoruz, giyiyoruz, liberalizmin duyguları hoş gelen şeylerini hep iyiyiymiş gibi görüyoruz ve kapitalist modernitenin politik ve ahlâki toplumu bitiren her türlü ahlâksızlığı, çürümeyi, yozlaşmayı geliştiren, tacizi,

malarda Önder Apo'nun ortaya koyduğu zihniyeti, felsefeyi, ideolojik ölçülerini yani ret ve kabul ölçülerini, beğeni ve reddetme ölçülerini, mücadele tarzını derinliğine tüm yönleriyle özümsemeli ve benimsemeliyiz, bir de doğrular olarak benimsemeliyiz. Kişiliğimizi ruh, duygu, düşünce ve davranış olarak ona göre yeniden şekillendirmeli, sürekli eğitmeli, her zaman kişilik devrimi yapmalı, bu temelde de her türlü dış düşman saldırısına karşı sürekli bir mücadele halinde tutmalıyız. Devrimci militanlık ancak böyle gelişebilir. Hata ve eksikliklerinden kadrolar böyle kurtulabilir. Apocu çizgi bu temelde özümsebilir. Faşist sömürgeci-soykırımcı saldırılara karşı Parti öncülüğü görevleri, kadro militan görevleri ancak bu temelde başarıyla yerine getirilebilir. Eğer bunlar gerçekleştirilirse başarının sağlanabileceği de açıktır. Önderlik gerçeği, şehitler gerçeğimiz bunun kanıtlanmış somut örnekleridir. O bakımdan da hiç kimse ‘olmaz, yapılamaz, başırlamaz’ dememelidir, bu kanıtlanmış bir devrimci gerçekliktir, devrimci çizgidir, geriye kalan bu kanıtlanmış gerçekliği doğru anlamak ona iyi katılmak, derinliğine özümseyip benimseyerek tüm benliğimizle gücümüzü seferber edip, pratikte görevleri başarıyla yerine getirmektir. Böyle yaklaşan ve bu temelde kendini mücadelecî kılan her kadro başarılı olur, buna da inanmak, güvenmek insan erdeminin yenileyici, yeniden yaratıcı ve başaran gerçeğine inanmak gerekir.

Rêber Apo'nun 21 Haziran 1994 tarihli değerlendirmesidir

Gerçeğin dili olarak edebiyat

Genelde sanat, özelde edebiyat üzerine de hayli sorular ortaya atılabilir. Çözüm yolları üzerine epey durulabilir. Ve biz aslında örnek kabilinden bir edebiyat denemesi de yaptık. Çözümlemeler biraz edebiyat denemesidir. İmkan dahilinde olsaydı yoğun bir biçimde tipleri ortaya çıkaracaktım. Biraz çıkardım, daha fazla ortaya çıkarma gereğini de duydum. Kürt insanını konuşturmak demek, adeta kusturmak demektir. Çirkinliği, düşkünüğü, çaresizliği, hiçliği konuşturmak demektir. Bu da güçlenmeyi, doğru yolu-yöntemi, doğru yaşamı göstermek demektir. Biraz yaptım ve etkilenmeyen kalmadı. Ne kadar suçlu olduklarını kavratmaktan tutalım, “Nasıl yaşamalı” sorusunu yavaş yavaş kendisine sormayan yoktur.

Yaşamı büyük bir olaya dönüş-türmek, yaşamı bir ulusa, insanlığa mal etmek insanın kendi elindedir. Bizim bütünüyle başarmak veya yapmak istediğimiz de budur. Yaşamı uluslaştırmak, sosyalleştirmek, kültüre kavuşturmak, çekici ve yaşanır kılmaktır. Çocuklar gibi kendini kandırarak, ağlayarak, sızlayarak, acındırarak, sorun kılarak bir yere varılmaz; çözümleyici olmadıktan, görevlerde belli bir ilerleme olmadıktan sonra hiçbir yere varılmaz. Büyük bir duyarlılıkla, oldukça ilerletici bir yaklaşımla, sorumluluk anlayışımızı gösterdik. Çaba dediğiniz böyle sergilenir. Hâlâ en hayati dersleri ve cesareti verdiklerimizin bile bizi ve kendilerini nasıl çarçur ettiklerini görüyoruz. Sadece kendilerini kolayca düşmana kaptırıyorlar. Verilen cesareten bunu anlıyorlar. Sadece ucuz ahkam kesiyorlar, halbuki bizim yaklaşımlarımızdan hiçbir zaman böyle sonuç çıkarılamaz.

Artık bu bir terbiye meselesidir. “Anama, babama bir mektup yazdım. Siz neden beni büyük bir terbiyesiz gibi yetiştirdiniz” diye bir arkadaş ailesine mektup yazmış. Doğrudur. Bize büyük bir terbiyesiz gibi yetiştirilmenin acısını çektiyorlar. Bütün çabalarımız ancak sınırlı sonuç alabiliyor. Bunlara kocamış bebekler diyoruz. Cüceleşme dediğimiz olay iyi bir yaşam biçimi değildir. Devrimde cücelik bir hastalıktır.

Siyasi mücadelede cücelik hastalığı, özellikle devrimci büyümeyi sağlayamayanın içine düşeceği durumdur ve yaygınca yaşanan da budur. Kişi ne yapıp edip kendini büyütmeyle bilecektir. Devrimci büyüme, askeri büyüme, siyasi büyüme olmadan yaşamak zordur. Gücü varsa herkes kendisini yetiştirsin. Bunu saptırmaya, böyle çok çeşitli subjektif niyetlerle boşa çıkarmaya hiç gerek yok. Bununla hiçbir şey kazanılamaz.

Parti değerleri karşısında layık olmamak; ne kadar tutarsız, ciddiyetten yoksun, gerçeklerin farkında olmayan havai bir tip olduğunu gösterir. Bunlar da böyle bir mücadele sanatında hiç yol alamazlar.

Gerçeklerin dili saptırmayı kabul etmez. Gerçeklerin dili hep ciddidir.

Biz zaten ağırlıklı olarak, Kürt kişiliğini bir yalancının dili olmaktan çıkarmak istedik.

Demagojik bir dil olmaktan, gerçeklerle bağlantısını kaybetmiş bir kişiliğin dili olmaktan çıkarmak istedik. Bunun tam tersine, temel değerlerle bağlantı kurdurmaya, yaşamla, yaşamın özellikle temel sosyal-siyasal ve askeri yanlarıyla ilişki kurdurmaya büyük özen gösterdik. Gerçeğin dilinin en basit ifadesini bulduğu olay, hitabettir.

Bütün önemli alt-üst oluş ve çıkış süreçleri, güçlü bir hitabetle başlar

Hitap bir sanattır.

Devrim de en ciddi sanat olduğuna göre, devrimin hitabeti çok güçlü ve gelişkin olmak durumundadır. Devrimci dönemler aynı zamanda güçlü hitabet dönemleridir. “Devrimin temel sorunu siyasaldır” denilir. Siyaset ise yarı yarıya hitabettir. Bütün güçlü siyasal oluşumlar ve devletler ortaya çıktığında, güçlü hatipler de ortaya çıkar. Hatta böylesi dönemlerde büyük bir hitabet yarışı başlar. Bir Roma çağı, bütünüyle hitaptır, yine klasik Yunan çağı büyük hitabet çağıdır. İslamiyet’in doğuşunda büyük bir Arap hitabeti, belagati vardır. Nereden bakarsanız bakın, bütün önemli altüst oluş dönemleri, çıkış süreçleri, güçlü bir hitabetle başlar. Örneğin, bir Kur’an’ın dili bile, büyük belagat ve hitabet örneğidir. Ayetlerin, ezanların okunması hep hitabettir. Yine Türk parlamentosu kurulduğunda, Mustafa Kemal nasıl hitap ediyor! Kısacası yaşamı yakından ilgilendiren her önemli temel siyasal iddia, güçlü bir hitabetle yürütülüyor.

Kürt insanı, hitap açısından tam bir ahraz, konuşamaz veya en bıkırtıcı, en kaçırıcı tarzı sergiliyor. Konuşamıyor. Ne Kürtçe, ne Türkçe, ne de Arapça’yı. Hitap dili olmak şurada kalsın, normal bir konuşma diline bile sahip değil. Mesela, parti kadrolarının konuşmaları, gerek örgütlemeye gerekse eğitim ve emir-komutada çok yetersizdir. Çok zarar veriyor. Hitabet tarzı parçalayıcıdır, kaçırıcıdır, özü açığa çıkarmaktan uzaktır. Hitap, bir üsluptur, bir dışarıya yansıtış biçimidir. Öz olmazsa, birikim olmazsa, isterseniz kuş dilini kullanın, bülbul olun, yine de etkili olamazsınız.

Güçlü konuşabilmek için muhteva, inanç ve azim gereklidir.

Bunlar olmadıktan sonra nasıl konuşacaksınız? Nasıl hakim bir hitaba sahip olacaksınız? Dağınık, sistemsiz birikimsiz kişilikler konuşamaz, sağlam bir tarzı sergileyemezler. Bu dersi insanımıza uygulamak demek, yarı yarıya dilini tutup dışarıya çekmekle; sağını, solunu, önünü törpülemekle mümkündür. Belki böylece belli bir tavır ve tarza dönüşebilir.

Hitabet en etkili silahlardan biri olduğu halde, o silah sadece saflarda anlayış yetersizliklerini, karmakarışıklığı derinleştirmekte kullanılıyor. Bazılarında ezop dili, bazılarında cümleleri yarım bırakma uzmanlığı var. Bazılarında ise hangi düşünce anlatılmak isteniliyor belli değil. Anlatmak istediğinin onda birini bile bir cümleye sığdıramıyor. İçini dışı vurmuş tarzı gerçekten yürekler acısı. Ben şimdiye kadar güçlü bir parti toplantısında sağlam bir hitaba tanık olmadım. Yani arkadaşların ağızından kelimeleri neredeyse kerpetenle çıkarıyoruz. Açık ki bu büyük bir zayıflıktır.

Askerlik dilinde emir-komuta, hakim bir hitapla işler. Bu, dinlendiren, saygı uyandıran, hatta otoriteyi hissettiren, gerekirse korkutan, gerekirse çok cesaretlendiren bir hitabetle yürütülür.

Ama komutan olacaklara bakın; ölgündür, talimat vermeyi bilemez, terstir, cesaret vermesi gerekirken korkutur, korkutması gerekiyorsa üzer. Her konuda olduğu gibi bu konuda da büyük bir yetmezlik sürüp gider.

Neden böyledir? Kürt kişiliği bu kadar deforme olduktan, bu kadar gerçeklerle bağlantısını kaybettikten, biçimsizlik ve temelde de öz yoksunluğu sonucu bu kadar değiştikten sonra, tabii ki güçlü bir hitaba, onun temel komutasına ulaşılamaz. Gerçekten de bakıyoruz; askerleşmenin, siyasallaşmanın düzeyi ne kadar geriyse, onu dışı vurmuş biçimi de geridir. Savaşçılarımızın fotoğraflarına bakıyoruz, darmadağın... Bir tarafta kaşkol, bir tarafında parkası, bir tarafında yakası bükülmüş, düğmeleri sökülümüş; kısaca sağlam bir duruş yok. Hatta bunu biçim sanıyorlar; ne kadar dağınık ve lümpen durulursa o kadar sağlam bir biçime sahip olduğunu sanıyorlar. Yine rapor yazılıyor, raporların dili aynen işkence gibi. Bir raporda güzel bir düşünce yerine ne kadar karışıklık, yürekler acısı du-

rumlar varsa, onlar sıralanmış. Neden? Çünkü kişilikte hakimiyet yok, sorumluluk yok. Bütün raporlarda hal ve hareketler sıralanmış. Köylü ilkelliğini aşmayan, sıradan bir köylü davranışı hakim. Yani Halk Kurtuluş Ordusu’nun savışçısının kişiliği ve kimliği fazla yoktur. Basit bir köylü tarzının yaşandığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu tipler aydın ukalasındırlar da; biraz ağız çok laf yapıyorsa da içerikten yoksun bir lafazandırlar. Yani böyle ağır biçimsizlik neredeyse egemen bir haldir.

Bütün önemli politikacılar, devlet adamları, askeri kişilikler; hitabeti, biçimi yıllarca öğrenerek, kendilerini etkili kılmayı bizzat kişiliklerinde sağladılar. Çok önemli devletlerin ve önemli devrimlerin, çok önemli hatipleri ve önemli biçimleri vardır. Biz genelde sömürgeciliğin kurbanı olan veya düşürülmüşlüğü en derinini yaşayan bir halkta bunu göremeyiz. Hiçbirisi doğru dürüst konuşmaz

Kendi gerçeği yoktur; çünkü gerçeğini kaybetmiştir. Yüzü konuşmaya utanır. Şimdi, halkımız neden bu kadar utanıyor, niye hepsinin yüzü bu kadar kızarıyor? Çünkü gerçeği elinden alınmıştır. Gerçeği olmayan neye dayanarak söz söyleyebilir? Gücsüzdür.

Askerliğin ve siyasetin dili güçlü olmanın dilidir

Hitap için diyalog olmalı, diyalog için güçlü olunmalıdır. Yani sağlam bir gerçeği temsil etmek gerekir. Gerçeklerle, tarihle, sosyal gerçeklikle ve kültürle yine bilimle ve siyasetin kendisiyle bağını yitirmişsen o zaman bir zavallı gibi ortada kalacaksın demektir.

Oysa askerliğin ve siyasetin dili güçlü olmanın dilidir. Kişiliği, tarzı, havası; otoriter olmayı, hükmetmeyi esas alır. Bütün komuta ve merkez yapısı da çaresizliği ve acizliği konuşuyor. Siyasi ve askeri olmayı henüz becerememişler. Bu konuda güçlü bir askeri kişilik, güçlü bir siyasal-örgütsel kişilik olsa, kesinlikle otoriter, iktidar olma ve bu konuda engel tanımama gelişir. Fakat bu kişilik varolan büyüme, büyütme imkanlarını, yine düzenleme imkanlarını bile kendi yetmezliği içinde boğuyor. İşte bu, gerçeklikten kopuk, ucuz bir demagojik dildir. Bir ezop dili tutturur, ne dediğini kendisi de bilmez, anlamaz. Havası, tarzı, temposu iktidar olmaktan dem

vurmaz; tam tersine “yapamıyorum, edemiyorum, yıkılmışım, çaresizim, dertliyim, her an ölebilirim, fazla yaşama gücüm yoktur” der, durur. Bunlar aşıl-mak zorundadır.

Nasıl sömürgeciğe karşı, her türlü gericiğe karşı savaşım deniliyorsa; bu biçim, dil anlatım, tarz ve tempo geriliğine de bir son deyip, mücadele edilmelidir. Kendini böyle yetkinleştir-meyen bu yaşamı ilerletemez, sağlıklı bir yaşamı olamaz.

“Ben yeterli, yerinde ve gerçekçi davranmak zorundayım. Konuşmak zorundayım, anlaşılır olmak zorunda-yım” denilmelidir. Bir de milyonlara hitap ediliyor. Böylesine bir sanatı be-nimsemiş olanlar, kelime hatası bile yapamazlar, tavır yetersizliğine bile dü-şemezler. “Beni anlayamadı, içimdekini anlatamadım” demek olmaz. Bir militan böyle yönlerini bile doğru dürüst gide-remiyorsa veya ağzına iki cümleyi bile doğru-dürüst sığdıramıyorsa, nerede kaldı devrimcilik?

Ahbab-çavuşluk hâlâ egemen dildir. Ahbab-çavuşluk, dedikodu dili, gayri siyasi ve oldukça ilgisiz konuşmalar yaşamın yüzde doksananı oluşturuyor. Bu, militanın dili olamaz. Militanın ya-şamı böyle süremez. Ben bir veya bin kişinin bile karşısında olsam, dilimi temel siyasi gerçeklik dışında kullan-mam. Siyasi, askeri, bütünüyle örgütsel konuyu egemen kılarım ve onun etra-fında dönerim, herkesi de dönderirim. Görev adamı, militan adam, profesyonel militan böyledir.

Yıllardır Kürt insanı kendini sağlam bir dile kavuşturamadı. Çocuklar bile yedi-sekiz yaşlarından itibaren iyi ko-nuşurlar. Demek ki tembellik, tutarsızlık var. Temel, siyasi bir kadro olmayı görev belleyen bir kişi, onun gereklerini kendinde yerine getirmelidir. Bunun yerine günlük olarak hemen her türlü bireysel zaafılar, yetmezlikler dayatılıp duruyor. Ama politikadan anlaşılan ken-dini çocuk gibi dayatmaktır. Mahalli dili bile değiştirilmemiştir. Partinin, ordunun dev gibi bir siyasi gerçekliğinin karşı-sında yok olunuyor.

Bir militanın sömürgeci etkileri bedeninde ve dilinde yaşamaya hakkı yoktur

Öz-biçim işte böyle ele alınır. Yıllarca da sürse kişi kendini yetiştirmeyi bil-melidir. Türk okullarında bile mükem-meliyet aranır, hele askeri okullarda biçim kususuzdur. Tabii ona da yüz-yıllarca güvenmişler. Bir Türk subayı her şeyini üsluba, hitaba borçludur. Tek bir yersiz, kudret, otorite içermeyen cümle söylemez. Konuşması, temposu, tarzı baştan sona otoritedir. Kürdünki ise, zavallı Keloğlan gibi, ezop'un dili gibidir. Yani yenilmiş, sindirilmiş olan, hükmetmeyen tipin tempo, tarz ve üs-lubudur. Madem iktidar olunmak, siyasi olunmak isteniyor, işte gerçeği böyledir. Ama bütün davranışlar örgüt olayından uzaktır. İlişkiler örgütlülüğü, siyasi de-rinliği esas almıyor. Duygular, tutkular, siyasi içerikten yoksundur. Ne için ya-şadığı bile kestiremiyor. Dolayısıyla irade dağınıklığı vardır. Düzen, nizam haline gelmedikten sonra, intiharvari giriş kaçınılmazdır. Yılların ihmalkarlığı, temel bir görev verildiğinde onun kar-sısında cüceleşerek, gereklerine ulaş-mayarak ve kaybettirerek ödeniyor. Si-yasi eğitim bu yüzden çok önemlidir.

“Siyasi” kelimesi terbiyeyi içeren bir kelime; “seyis” terbiye sanatçısıdır. Halk terbiyesi, daha sonra siyasi insan terbiyesine dönüşmüştür. Ama Kürt gerçeğinde karışıklık had safhada; bü-tün kötü biçimler, bütün yetmez üsluplar var. Bu, üslup giderilmek zorundadır.

Siyasi yaşayacaksınız, siyasi konu-şacaksınız, siyasi seyredeceksiniz, her tarafa siyasi yansiyacaksınız, askeri konuşacaksınız, askeri yansiyacaksınız. Hiçbir zaman askeri gerçeklikle, kural-larla bağlantınızı yitirmeyeceksiniz. Sağ-lam bir fiziki biçim, ruhi biçim ve onun dile getirilişi, mümkünse onu en çarpıcı kılınması canalcı bir görevdir. Görevlerle oynanmaz, görevlere teğet geçilmez, gücü oranında gerekleri yap-ılır. Dil de, beden de var; ama işletil-memiş, biçimlendirilmemiş. Herkes bi-çimi giderek daha az kusurlu yapabilir. Yanlışta ısrar, “Böyle doğmuşum, böyle büyümüşüm, ben adam olamam” de-mek, sömürgeciliğin istediği bir şeydir. Onların taktığı ezop dili, yenilenin, ezi-lenin dilidir. Ki, bu da dolaylı olarak sömürgeciliği yaşamakla izah edilir. Ama bir militanın böyle sömürgeci et-kileri bedeninde ve dilinde yaşamaya hakkı yoktur.

Verdiğimiz, söylediğimiz her şeyi militanlarımız almışlarsa; onu dile ge-tirmeyi, bir tarza dökerek vermeyi, dev-rimin bir kuralı olarak da belleyecek; devrimci sanatın en güzel tarafı olarak, etkileme ve sonuç almanın en özlü başlangıcı şeklinde değerlendireceklerdir.

Devrim her zaman güzel bir biçim, güçlü bir dil, güçlü bir hava ister

Çekici kişilik, sürükleyici kişilik, dil ve onun temel gerçeklerle bağlantısı olmalıdır. Gerçeklerle bağını yitiren, bir demagogdur, ne kadar ince de ko-nuşsa bir gevezedir. Dil ne kadar ger-çekleri dillendiriyorsa, o kadar büyük rol oynayabilir. Ama kendi içinde de, mümkün olduğunca biçim güzelliğini bulacaktır. Etkili olmak isteniliyorsa bu zorunludur. El kol hareketlerinden tut-alım, yürüyüş havasına kadar, bakış tarzından tutalım her türlü ilişkilene-me biçimine kadar, hep güzellik aranacaktır. Hiçbir devrimcinin bir diğerini kendi davranışlarıyla, diliyle üzme, zorla-maya, çirkinleştirmeye, öfkelenmeye, çekiştirmeye hakkı yoktur. Her devrimci, diliyle kolaylık sağlar, ilişkileriyle yüceltir, güzelleştirir, yaşamı anlamlı kılar. Hal hareketleriyle sürekli yoldaşlarını, halkını zorlayan biri; kesinlikle biçimde de, özde de büyük bir zayıflığı yaşıyordur. Bunu sadece biçimde dile getirmiş-tir. Ayrıca özde bir şeyler almamış ve dı-şarıya yansıtmıyorsa, demek ki o eyle-me dökemiyordur. Halka yansıtmı-yorsa (Ki bu da görevde başarısız kal-mak veya kendini başarı yürüyüşünde adeta ayakkabısız, çulsuz yürüme) ,

kesinlikle çevresinde hiçbir etkide bu-lunamaz. Devrim her zaman güzel bir biçim, güçlü bir dil, güçlü bir hava ister. Devrimcinin havası, temposu, gözalı-cılığı vardır ve bütün bunların anlam ifade etmesi için de büyük gerçekle bağlantısı kurulmalıdır.

Bununla bağlantılı olarak devrimde sanatın, edebiyatın rolüne değinilebilir. Biz, devrimle bağlantısı ölçüsünde, bu toplumsal etkinlik alanlarına ilişkin de bazı temel hususları belirtebiliriz.

Edebiyat; şiirden romana, anıdan röportaja kadar birçok türü içerir. Ede-biyatın kendisi bir yazı yazma sanatıdır. Sanat ise daha geniş alanları kapsa-mında bulundurur. Fakat insan eyle-minde, insanın toplumsal gerçekliğinde sanatın yeri büyüktür.

Aslında daha da genelleştirilirse san-at; insan yaratma eylemidir. Çok genel bir tanım olarak insanın yaratma tarzıdır. Sanat, insanın doğa üzerinde, ilk çağ-dan günümüze kadar kendini toplumsal biçimlendirmesi, düşüncesini oluşturu-masıdır. Bunlar için yaptığı her şey sanat kavramına girmektedir. Üretim tekniği de bir sanattır. Düşünme tekniği de bir sanattır. Sanat, insan doğuşuyla oldukça yoğun bağlantılıdır.

İlk insan bilimi; büyü ve dindir. Bunlar da birer sanattır. İlk insan tekniği çok basittir. Belki de bir çubuk kesmedir. Bir avcılık tekniğidir. O da sanattır. Fakat toplum geliştiçe; ekonomi, po-litika, sosyoloji bilim dalları olarak ayrılmaya uğruyor. Sanat alanı da giderek daralıyor. Daha çok resim çizmek, yazı yazmak, heykel yapmak, ses, müzik, vb'leri sanatın alanları olarak bırakılıyor.

Sanat tarihi, toplumları çok iyi işler. Siz sanatla ilgili bir kitapta her şeyi bu-labilirsiniz. Devrim için gerekli olan, sanatın daha da ilerici, devrime ilgili yanısıdır. Yani gelişmeye ne kadar kös-tek, ne kadar yol açandır? Zamanla iyi dinlediğim Kürtçe türk, beni ulusal soruna çekmiştir, etkisi hayli belirgin olmuştur. Demek ki burada iyi bir türk veya türküyü iyi söyleyen biri, beni devrime çekmiştir. Bu kadar bir etki gücü var. Daha sonraları heybetli sanat eserlerini gördüğümüzde; heykeller, sanat abideleri, camiler, çeşmeler, ker-vansaraylar, etkili romanlar okuduğu-muzda, bizi derinden etkiledi ve giderek araştırmaya, güzel duygular yaratmaya, bir amaç peşinden koşmaya itti.

Duygusu gelişmeyenin, anlayışının da fazla gelişemeyeceği açıktır. Yaşamı çok dar, ekonomik sınırlar içinde algı-layan bir çoban gibi, işi gücü birkaç keçi gütmek olan birisinden güçlü sa-natkar olması beklenemez, olamaz da.

Veya gece-gündüz kan-ter içinde çalış-an bir inşaat işçisi, güçlü bir duyguya sahip olamaz. Kendini dar bir üretime mahkum edenlerden sanatkar çıkamaz.

Halk olarak kendimizi düşünelim; kendini bu kadar basit bir şekilde ya-şamını kurtarmaya veren bir halk, güçlü bir sanat edimine sahip olamaz ve devrimci eyleme, siyasi eyleme ulaş-maz. Neden? Çünkü onun için mühim olan, bir çorbayı, bir parça ekmeği kur-tarmaktır. Bunlar yaşam için daha el-zemdir, ama geri kalınır. Ne yapıp yapıp bu zor durumda bile bir sanatçı çıkarılmalıdır. Bu zor yaşamın sanat dili bulunmalıdır. O Kürt'ün acılı ya-şamını dillendirsın, bu acılı yaşamının müziğini, resmini yapsın. Toplum, bunlar sağlanmadan kaba, maddi ve oldukça da altta seyreden acılı durumdan başka türlü kurtulamaz. Sanat, burada kabul edilemez bir yaşam koşulundan veya onun darlıklarından sıyrılmak, kurtulmak edimi olarak başlıyor. Sanat dağılmış-lığa, boşulmuşluğa çare olmak, nefes olmaktır.

Sanat “Kendi kimliğini bul gerçeklerle bağlantını kur” çağrısıdır

Çok iyi biliyoruz ki, toplumsal ger-çeğimizde geri bir toplumsal ekonomik düzeyin üstüne, çok geri bir sanatsal düzey eşlik eder. Sömürgeci tahribat o kadar kapsamlıdır ki, yaşamın altya-pısını o kadar daraltmıştır ki, bu an-lamda üstyapı olan sanatı da neredeyse tüketmiştir.

Bizde çok cılız bir ses vardır. Kürtlük biraz türkde yaşar. Biraz geri insanların ağıtlarında, ezgilerinde yaşar. Diğer bütün alanlar da yok edilmiştir. Demek ki, sanat düzeyi aynı zamanda top-lumsal düzeyin bir ifadesidir. Ama yine de bir çağrıdır, bir kimliktir, bir yaşam belirtisidir. Ot gibi yaşanabilir, ama bu pek de iyi bir yaşam belirtisi değildir. Avrupa'da da ekonomik olarak iyi ya-şandığı söylenebilir veya başkaları adı-na müthiş bir sanatçı gibi de olunabilir. Ama bunlar Kürt insanının ulusal ger-çeği için yaşadığı anlamına gelmez. Mühim olan kendi temel tarihi, doğal, toplumsal gerçeğinin ifadesi midir, değil midir ve onunla bağlantısı var mı, yok mu? Böyle ise yaşadığını iddia edebilir. Bir maaşı var, ama kimden alıyor? İyi rahatlamış, “İyi sanatkarım” diyor, ama kim için? Hangi tarihle hangi temel toplumsal gerçeklikle bağlantısı var? Ot gibi yaşıyor, ama “Ben de Kürdüm” veya “Ben de Türküm” diyor. Bunun

hiçbir anlamı yoktur. Eşek gibi çalışıyor, o kadar. Kimlik böyle gösterilmez. Bu-nun her türlü demagojisi, şovenizmi, bir kimlik ispatı yerine konulamaz. Kimlikli olmak gerçeğin temel değerlerine bağlı kalmayı bilmek demektir. Ancak ideolojik gerçeklik, siyasi gerçeklik, sosyal gerçeklik, devrimsel gerçeklik, bir kimlik olabilir. Bütün bunlar için de-mek ki sanat, “Kendi kimliğini bul, ger-çeklerle bağlantını kur” çağrısıdır.

Aksi halde olan sanat değil, dema-gojidir; bir yaranmadır, sanat adına ger-ciciliktir, saptırmadır. Sanatın toplumda, daha çok da bireyin yaşamında can-landırma, ruh verme özelliği vardır. Ekonomi olmaksızın belki kıt kanaat yaşanabilir, ama ruh ve topraktan yok-sun yaşanmaz.

Hatta ideolojik olarak bile sanatın işlevini koyarsak; bir insan kendini ne kadar sanata verirse, o kadar ömrünü uzatır ve kendini biraz tatmin eder. Yine bir büyücü, bir sihirbaz, bir bilim adamı, bir din adamı kendini ne kadar sanata verirse, o kadar kendini tatmin eder ve başarır. Siyasetin, hatta bilimin bile sanatla ilgisi vardır. Ve onlar için de bu geçerlidir. Kişi bunlara ne kadar kendini verirse, o kadar etkili ve başarılı olur. Sanat, yaratıcı ruh demektir. Es-pridir!

Toplumlari sanattan kopardın mı, ruhtan ve kimlikten kopardın demektir. Geriye kalan ise bir moloz yığındır.

Şimdi daha çok üzerinde durmamız gereken, sanat ve onun bir kolu olan, bağlantısını kurmaya çalıştığımız ede-biyattır. Askerlik bile bir sanattır. Hiç şüphesiz, bilimle bağlantıları oldukça yoğundur. Siyaset de hakeza öyledir, ama sanatsal yanları daha ağırlıklıdır.

Edebiyat alanında da sömürgeciliğin büyük bir katliam gerçekleştirdiği bilin-mektedir. Yani edebiyat alanında sö-mürgeci etkiler çok yoğundur. Edebi alanda da değerler sömürülmektedir. Hatta Kürdistan'daki edebiyat için kul-lanılabilir her türlü malzeme, sömür-geci süzgeçten geçirilerek, bir karşı silah şeklinde kullanılmaktadır. Yine bir Türk edebiyatı araştırılacak olursa, onun oluşumunda da yoğun bir malzeme ola-rak kullanıma durumumuz vardır. Bu durum müzikte de öyledir. Özellikle ede-biyatın temel taşları olan şiir ve romanda kullanılanların kesinlikle hepsi Kürt mal-zemesidir. Fakat Türk biçimlidir; üzerine Türk damgası vurulmuştur.

Aslında Kürt gerçeği, devrim ede-biyatına yatkın bir gerçekliktir. Eğer devrimin edebiyatı olursa; bu, sö-mürgeciğe karşı büyük bir kuvvet ha-line gelecektir. Sömürgecilik bunu ön-

Sanat tarihi, toplumları çok iyi işler. Siz sanatla ilgili bir kitapta her şeyi bulabilirsiniz. Devrim için gerekli olan, sanatın daha da ilerici, devrime ilgili yanısıdır. Yani gelişmeye ne kadar kös-tek, ne kadar yol açandır? Zamanla iyi dinlediğim Kürtçe türk, beni ulusal soruna çekmiştir, etkisi hayli belirgin olmuştur. Demek ki burada iyi bir türk veya türküyü iyi söyleyen biri, beni devrime çekmiştir. Bu kadar bir etki gücü var. Daha sonraları heybetli sanat eserlerini gördüğümüzde bizi derinden etkiledi ve giderek araştırmaya, güzel duygular yaratmaya, bir amaç peşinden koşmaya itti.

lemek için Kürt değerlerini -ki bunlar kesin devrime ihtiyaç gösteren bir toplumsal gerçekliktir- alıyor, aşındırıyor. Bunun için bazılarını teşvik ediyor, bazılarını korkutup zindana atıyor, bazılarını olanak sunuyor ve sonuçta kendine bağlıyor. Bu ise, Kürt değerlerine karşı hor bakmayı getiriyor. Teşvik vererek daha da kokuşturuyor.

Düşman bir yandan ordusuyla savaşırken, bir yandan da edebiyat kontralarıyla Kürdistan'ı bombalamaktadır.

Sonuç; böyle asimile edilmiş kocaman bir edebiyat kitlesi, sömürgeci ordu gibi kendi ulusal değerlerine karşı savaştırılıyor. Dikkat edin, neredeyse ağırlıklı olarak bütün türküler Kürt gerçeğine dayanır. Ama şu anda Kürt olayına karşı tam bir kontra gibi savaştırılıyor. Belli başlı türkücüler göz önüne getirdiğimizde, durum daha iyi anlaşılır. Bu Amerika'da da böyledir. Birçok ülkede asimile edenler, sömürülenler içinde azınlıktadırlar. Asimile olanlar kendi halklarının derlerini, sorunlarını işleyeceklerine, ezilenlerin gerçeklerine karşı kullanılan bir saldırı silahı haline getirilirler. Bu Kürdistan gerçeğinde de çok somut olarak yaratılmıştır. Düşman bir yandan askeri, ordusu, polisi, jandarmasıyla savaşırken, bir yandan da edebiyat kontralarıyla Kürdistan'ı bu alan aracılığıyla bombalamaktadır. Bu, gerçekten acıdır.

Acıdır. Kendi halkının içinden çıkarmalarına, hatta halkçı geçinmelerine rağmen, çok ağır bir kimlik bozuşmasına yol açmak, cinayetten daha tehlikelidir. Ve halkımızı yaralamaya, manevi ölüme götürmeleri hiç de küçümsenecek bir tehlike değildir.

Burada söz konusu olan; Kürtçe konuşmama, edebiyat yapmaktan da öteye, özden bir yitirilmişliktir. Kürt gerçekliğinden kopuş, bilgi düzeyinde değil, daha çok özde bir inkarı yaşamak veya çok ayıksı bazı kelimeler kullanmakla bir imhayı, bir asimilasyonunu esas alan, bunun içinde sonsuz erimeyi, sonsuz bozulmayı normal gören zihniyetle donanmış bir kişiliğe bürünmek en tehlikelidir. Yine bir vicdan azabı duymamak veya haksızlığın olduğunu görmemek, görülse bile hiçbir şey yapmamak en tehlikelidir. Bu belki de polisinden, jandarmasından, hatta kontrasından daha sakıncalı sonuçlara yol açmaktadır. Çünkü insanın ruhunu köleleştirdi mi, insanın kimliğini buruşturdu mu, aslında ona en büyük darbeyi indirmişsin demektir. Bizde de bu durum var ve bazı şiir, sinema, resim, roman, müzik vb. yönlerle aşılma isteniyor. Ancak o da bizim devrimimizin dayatmasıyla oluyor. Yoksa asıl kaybettiricilerin ulusal alanda, kimlik alanında olduğunu biliyoruz.

Olumsuzlukları anlatma bir nevi edebiyatın, sanatın işidir. Sanat silahıyla vurulan bir halkın, ülke, tarih gerçekliğinin katlini sanat yoluyla ortaya çıkarması çok önemlidir. Bir toplumun ruhunun, dilinin kesilmesinin sonuçlarını ortaya çıkarmak, çok önemli bir edebiyat görevidir. Bunu ortaya koymak için bir devrimci bile olmaya gerek yoktur. "İle ben bir örgüte bağlı olmadan edebiyat yapmak istiyorum" diyenlere söylüyorum; eğer bu anlamda gerçekten partisz, örgütsüz bir edebiyatçı olarak kalmak istiyorlarsa; onların öncelikle ruh, duygu, kimlik, toprak vs. tarih katliamını ortaya koymaları gerekir. Böyle büyük bir gerçekliği bir-iki kelimeye sığdırıp örtbas etmek değil, bütün yönleriyle ortaya koymak, kişiyi dürüst bir edebiyatçı olmaya götürebilir.

Maalesef bu konuda özlü edebiyatçı yok. Gerçek bir katliamı irdelleyen ve halklar üzerinde yaratılan tahribatı gösteren ne bir Türkiyeli, ne de bir Kürdistanlı edebiyatçı vardır. Zaten kendine "Kürdistan edebiyatçısı" diyen bir kişiyi de bulamazsınız.

Türk edebiyatçıların da büyük bir kısmı şuradan buradan derlemedir. Ve işi gücü resmi ideolojiyi sanat biçimleriyle yutturmaktan ibarettir. Şiirle de devleti veya kemalist yaşamı yüceltmeye çalışırlar. Bütünyle romana hakim olan cumhuriyetin resmi yaşam tarzıdır. Tabii bu da halkların katliamı üzerine, emeğin tam sömürüsü üzerine kurulmuştur. Dolayısıyla böyle resmi sınırları aşmayan bir edebiyat ve sanat, aslında halklara en büyük darbeyi vurur. Türkiye'de bu çok yaygındır.

Bir Kürdistanlı edebiyatçıdan bahsetmek de mümkün değildir. Halihazırda böyle edebiyatçılar yok. Belki ilgi duyarak, anlamak isteyenler vardır. Ama bırakın bunlara edebiyatçı, sanatkar demeyi, bunları kazanmak için bile büyük bir sanat özverisine ihtiyaç vardır. Bunlar büyük sanat ve edebiyat edersizdirler. İyi bir edebiyatçı kılmak için, önce bunları edebli kılmak gerekiyor. Onlara tarih gerçekliği çok iyi gösterilecek bir halkın yaşam gerçekliği, kimlik gerçekliği, giderek savaşım gerçeği kabul ettirilecek ki, biraz terbiyileşsinler. Terbiye ancak böyle olabilir. Ancak beyin bu değerlerle yoğunlaşırsa, ruh biraz canlanırsa kişi terbiyesini bulur. Ondan sonra belki bazı gerçekler üzerine yönelebilir, bazı edebiyatçı özellikleri ortaya çıkarmasından söz edilebilir.

Büyük bir cahil kesinlikle edebiyatçı olamaz. Temel gerçeklerini kaybetmiş biri, ne söylerse söylesin ciddiye alınamaz, iyi bir ulus edebiyatçısı, iyi bir sınıf edebiyatçısı, sosyal edebiyatçı olamaz.

Devrimimizin büyük bir edebiyat ortamı yarattığı tartışma götürmez bir gerçektir

Sanat, sosyal ve ulusal kimliği, onun tarihi dayanağını şart kılar. Yine ulusal biçimleniş göz önüne getirmeyi ister. Bunlar da hiç olmadığına göre, o zaman ulusal sanatçı, sosyal sanatçı nerede, diye bir soru sorulmalıdır. Kürdistan somutu söz konusu olduğunda daha da bir içleşme vardır. Bunun aşılabilmesinin çözüm dili devrimdir dedik. İyi bir devrimci gelişmeye yol açmadan kimliksizliği, sinmişliği, ruhsuzluğu devrimle kırmadan, edepi insan yetiştirmek yine edepsizlerden edebiyatçı yetiştirmek mümkün değildir. Dolayısıyla edebiyatın gelişmesinin temel bir çaresi olarak, bizim bütünyle devrimci yöntemi esas almamız doğrudur. Bazıları "Edebiyatla, sanatla devrime gedelim" diyordu. Belki çok az etkisi olabilirdi, ama Kürdistan'ın katledilmiş gerçeğinde edebiyat o kadar bitik, o kadar etkisizdir ki, ulusal sorunu edebiyatla, sanatla canlandırmayı sağlamak bile mümkün değildir. Hatta tersi sonuçlar bile almak olasıdır. Gerçi Sovyetler'de bazı akımlar ve böyle bir zihniyet oluştu. Yine sözümona "Kürt sorunu bir kültür sorunudur" biçiminde görüş belirten birçok örgüt, parti, grup vardı, ama onlar da kültürel bir grup olmaktan ve onun çarpık bir ifadesi olmaktan kurtulamadılar. Sözümona sanat ve edebiyatın dilini kullanarak meseleyi çözmek istediler. Ancak bunun mümkün olmadığını çok iyi görüyoruz. Pratiğimiz de bunu çok çarpıcı bir biçimde kanıtlamıştır. Ancak bir çağrı olabilir. Bunun dışında edebiyat kendi başına fazla etkili olamaz. Kaldı ki edebiyatın da gelişmeye, hatta kurtarılmaya ihtiyacı

vardır. Ve onu da devrim yapar. Devrim, öncelikle boğulmuş insanı, kimliği elinden alınmış insanı, dili elinden alınmış insanı, ruhu çıkmış insanı, neredeyse canı da elinden alınmış insanı kazanmayı amaçlar.

Savaşan insan kazanılmış insandır. Savaşan insanda çaba da vardır. "Yaşamak istiyorum" der.

O zaman işte yaşamın nasılı, anlamlısı, kabul edilebilirli aklı gelir. O da insanı edebiyata götürür. Yoksa kolunu kanadını kıpırdatmayan, ağzını çalıştırmayan nasıl edebiyatçı olabilir? Tabii bu konuda düşmanın teşviklerle ödüllendirdiği edebiyatçıları kastetmiyorum. Onlar düşmanın bülbülleridirler. Onun resmi ideolojisinin savunucularıdır. Onlar karşı bir edebiyatçı olabilirler, hatta edebiyatçı bile olamazlar. Çünkü, edebiyatçı gerçekleri savmaz veya esas itibarıyla toplumsaldır. Olsa olsa o türler bir demagog, bir kontradılar ve saldırlar; faşistler, şovendirler. Böylelerine edebiyatçı diyemeyiz. Dolayısıyla önce devrimle insanı kazanmak, onun canlanışını sağlamak ve giderek daha güçlü bir edebiyat zemini yaratmak doğrudur.

Bizim devrimimizin bu konuda büyük bir edebiyat ortamı yarattığı, tartışma

Edebiyat alanında sömürgeci etkiler çok yükündür. Edebi alanda da değerler sömürülmektedir. Hatta Kürdistan'daki edebiyat için kullanılabilecek her türlü malzeme, sömürgeci süzgeçten geçirilerek, bir karşı silah şeklinde kullanılmaktadır. Yine bir Türk edebiyatı araştırılacak olursa, onun oluşumunda da yoğun bir malzeme olarak kullanılma durumumuz vardır. Bu durum müzikte de öyledir. Özellikle edebiyatın temel taşları olan şiir ve romanda kullanılanların kesinlikle hepsi Kürt malzemesidir. Fakat Türk biçimlidir; üzerine Türk damgası vurulmuştur.

götürmez bir gerçektir. Gören insan, görevli insan, yaşayan insan bizdedir. Bu kadar zindanı yaşayan, bu kadar dağı yaşayan kişilik, kesinlikle edebiyatın zemini. Bu kadar teori ile uğraşan, bu kadar güç olayı ile uğraşan kişilik, müthiş bir edebiyat imkanını ortaya çıkarmıştır. Edebiyat yaşamın güzelleştirilmesidir, yaşamın espirisidir, ruhudur, zenginliğidir. Onun da ancak devrimle elde edildiğini çok iyi görüyoruz. Bu tanım düzeyinde böyleyken, şüphesiz daha yakıcı sorular da vardır: Bazı edebiyat biçimleriyle daha neler yapılabilir? Hatta sanatın büyük biçimleri devrimimiz için şimdi ne rol oynayabilir?

Biz müziği biraz canlandırdık. Hatta resmi inkar duvarını yıktık. Kürtçe müzik biraz alan buldu. Bu ilk adımdır. Yine Kürtçe yazılar yasağı delindi. Müzik, resim, heykel için ilgi alanları yaratılmış, zemin sunulmuştur. Fakat alan kendi terbiyecilerinden o kadar yoksun ki, bu konuda o kadar inkarcılık var ki, ilgi duyan çok az veya hiç yok. Duyulsa da beceren yok. Neden? Çünkü terbiyesi yok. Bu iş tarihi bilinç ister, yürek ister, yüreğin olması için de toplumsal boyutlanışı görmesi lazım. Toplumun acısını, toplumun kırımını, imhasını görmesi, dirilişini görmesi lazım. Bu konuda adeta halk deyimile kazkafalık vardır. Donanımsız, terbiyesiz konu-

şulursa, resmi dil, resmi söylem konuşulursa böyle yazılır, böyle çizilir. Çünkü Türk okullarında bunlar öğrenilmiştir. Halkların gerçeğinden fazla haberleri yoktur. Doğrusu, dayatılan devrim gerçeğindedir. Fakat kişilik ona hazır değildir. En temel, en önde gelen devrimciler bile, devrime hazırlıksızsa, edebiyatçı nasıl hazırlık yapacak? Hazırlık yapabilmek için bir devrimci kadar yüreğinin olması ve beyninin çalışması gerekiyor. Bunlar edebiyat alanındaki bazı sorunlardır. Biz edebiyatla devrime katkıyı geliştirebiliriz.

Yaptığımız kişilik çözümlemeleri roman yanı ağır basan değerlendirmelerdir

Bu arada Kürt tipi üzerine yoğunlaştık. Yoğunlaşmamızın oldukça siyasi nedenlerden kaynaklandığı, Kürt tipinin aslında bir kördüğüm olduğu; askeri görevlere doğru yol aldığımızda, siyasal ve örgütsel olmaya çalıştığımızda ortaya çıktı. Baktık ki, elimizdeki kişilikler bela... Bu insanlar neden böyle diye sorduk ve biraz çözümlemeyi geliştirelim dedik. Siyasi sınırları aşarak sosyoloji alanına, psikoloji alanına, edebiyat alanına girdik. Çünkü varolan problem bir kördüğüm. Çünkü çaresiz, dilsiz, yüreksiz, duygusuz insanlar var. Bir sigara için, bir çorba için yanındakileri imhaya yatırıyor, buna "Komutanlık yaptım" diyor. Bir ahab çavuşluk için kendini imha ettiriyor, "Kendimi kanıtladım" diyor. Bastırıyor, bütün parti değerlerini harcıyor, "Kişiliğimi kanıtladım" veya "İntikamımı aldım" diyor. Tam hedefi vurmuyor, sağı solu dağıtıyor, "En büyük eylemi yaptım" diyor.

Bütün bunlar kişilik sapmalarıdır. Büyük bir kişilik bozulması ile karşı karşıyayız. Bu kişiliğin bir kördüğüm, bir suç yumağı olduğu ortaya çıkıyor. Nasıl böyle bir suç yumağı haline gelinmiş? Çözümlemelerde bunun üzerinde yoğunca durduk. Bu kadar suç teşkil ettiğini ben bile farketmiyordum. Ama en son ortaya koyduk ki, gerçekten deli toplumdur. Parti içinde de önemli bir kesim suç yumağıdır. Zaten suçlar ortaya çıktı. En ağır suçlar, örgüt suçları, askeri suçlar, siyasi suçlar görüldü. Ve dehşetle karşıladım bunları.

Bu durum neyle aşılabılır? Bu tipteki insanları aşsak, zaten düşman bin defa bölmüş, parçalamış ve bir de bizim elimizle bölmek ve parçalamak istiyor. Eski hikayenin tekrarı oluyor. Bu suçluluk durumunu kabul etmek, o zaman devrimi bitirir, tasfiye ederiz. Doğru yolu bulmaya çalışırsak, bu da güç, yetenek, sabır ve çözüm gücü istiyor. İşte, edebiyat burada kendi temel işlevini ortaya koyuyor. Dikkat edilirse yaptığımız çözümlemeler, siyasi bir tahlilden ziyade, önemli oranda romana yaklaşıyor. Roman yanı ağır basan değerlendirmelerdir. Neredeyse ulusal tip çözümlendi. Çözümlemeler, temel tipleri az çok ortaya çıkardı. Romanın da en temel işlevi tipleri yaratma, ortaya çıkarmaktır. Toplumsal tipleri yaratmaya çalışır veya toplumdaki tipleri analiz eder, ayırıştırır, soyutlar. Bizim yaptığımız da önemli oranda bu. Ama biz bunu edebiyat yapmak için yapmadık, devrimci tikanıklığı, kişilik bunalımını, hastalıklarını aşmak için bir görev bildik. Mevcut çözümlemeler veya edebiyatın işlevi böyle ortaya çıktı.

Eğer çok güçlü bir edebiyat faaliyeti geliyecekse, bu çözümlemelere bağlı olarak gelişir. Temelini orada attık. Gerçekten tarihle bağlantısı, temel toplumsal gerçeklikle bağlantısı, yine gerçek amaçla bağlantısı, öncelikle, kurtuluşla bağlantısı tam anlamıyla kurulmuştur.

Sağlam tip, çürük tip, çirkin tip, güzel tip, hain tip, kurtuluşçu tip, hasta ve bunalımlı tip, çözüm olabilen tip, bunların hepsi az çok konuldu.

Yani bu tiplerin bazı temel özellikleri; yurtseverlik özellikleri, siyasileşme ve örgüt olma özellikleri, güç sahibi olma özellikleri gösterildi. Düşmanın hizmetindeki özellikleri gösterildi. Birçok temel gerçeklikle bağını kopardığı için nasıl lümpenleşmiş, serserileşmiş olduğunu gösterdik. Yani bir yerde serseri tipin, kaçan tipin, deli tipin izahını yaptık. Hatta delirmiş bir topluluk dedik; çilginler topluluğu, düşkünler topluluğu, hastalar topluluğu. Bunları ortaya koyduk. Ve maalesef ne kadar zor da gelse, bunlar birer gerçektir.

Bütün bunlar edebiyatın yapıldığını gösteriyor. Kürt edebiyatı dediğiniz olay biraz da böyle gelişir anlamına geliyor. Yani daha önce yapılan edebiyat mıdır? Ağır Katliam'ı'nı, Dersim Katliam'ı'nı konu alan bazı romanlar TC ideolojisine göre yazılmıştır. Özünde katliamın övgüsüdür. Her gün televizyonda, sinemada Kürt tipini en aşağılık bir biçimde ve hem de dalga geçerek yansıtırıyorlar. Bu, sömürgeciliğin hortlamasıdır.

Ve Kürt dedin mi, bozuk Türkçe konuşan, çaresiz, dalga geçilecek, alay edilecek, kullanılacak kişi aklı gelir. Edebiyat da, sinemada da bu böyle olmuştur. Özellikle televizyonda böyle işlenmiştir.

En çarpıcı edebiyat, neyin ölmesi, neyin dirilmesi ve yaşatılması gerektiğini göstermektedir

Edebiyatla muazzam bir kendinden utanma, toplumsal gerçeğinden vazgeçme işlevi yüklenmiştir. Devrimci edebiyatı yapan bütün bunları göğüsler. Doğrusunu ortaya koyma savaşımını verir.

Biz bunların temellerini atıyoruz. Nedir temellendirme? Kürt insanına kimliğini gösterme, "Sen busun, bunu da çok gerçekçi yapmazsan serserisin, lümpensin, hastasın, cücesin, düşkünsün, soytarısın, hainsin, işbirlikçisin, teslimiyetçisin, ruhsuzsun! Gerçekçi yaparsan da militansın, bilinçlisin, olumlusun, güzelsin!" diye bunları sıralıyoruz. Bir ulusal edebiyat böyle kavramlarla çalışır. Bu kavramlarla canlanır, kavramlarla ruhlanır ve işlevini toplum içinde çok güçlü bir biçimde yapar. Bir de işin bu yönünü ortaya koyuyoruz.

Devrimci edebiyat sorunundan bahsedebiliriz. Bu yöntemi uygulamak gerekebilir. Hem tarihe, hem geleceğe bu temelde bakılabilir. Bu temelde tarihi romanlar yazılabilir. Geleceğe ilişkin umut romanları, hikaye, şiir de geliştirilebilir. Resim ve müzik yapılabilir. Yeni baştan eski kalıplar, ulusal kalıplar dile getirilebilir. Güncellik yoğun işlenebilir. Çünkü muazzam bir altüst oluş yaşanıyor.

Aslında en can alıcı edebiyat, bu altüst oluşu dile getirmektir. Ölü ruhlarla canlanan ruhları veya ruhun bizzat dirilişini yaratmak ve işlemek gerekir. Çünkü bizde ayakları üzerinde dolaşanların büyük bir kısmının ölü canlar olduğu açıkça söylenebilir. Bu konuda bizim en iyi bir gözlemimiz, kendi yaşamımızda mahkum etmek istediğimiz bir ölüüktür. Bu toplumun veya onun büyük bir kısmının ölü tarzını yenmek, onu ayakta gezen ölümler olmaktan çıkarmak istiyoruz. Birçok özellik ölümü temsil ediyor. İlgisiz, soğuk, itici, çürütücü yanlar ölü yanlardır ve yaygındır. Dirilen yanlar çok sınırlıdır. Zaten hayranlık, yaşam tutkusu, dirilen yanlarda var. Bu altüst oluşta yaşanılarak gösterilenler bunlar oluyor.

Şehadetlerde canlanmayı görmek, ağır işkencelerde direnmeyi görmek,

yaşadığını sanarken ne kadar ölü olduğunu görmek, kısaca yaşamda birçok farklılığın geliştiğini görmek çok yaygındır. Yine toplumu bu çözümlemelerden sonra izleyen birinin, eski toplumdan ve eski yaşamından utandığını söylemiştik. Doğrudur, şu anda “Biz nasıl böyle yaşadık” diye toplumu büyük bir utanç kaplıyor. İyi bir ilerlemedir bu. İnsan, ölüsünün ne kadar çürüdüğünün farkına varmıştır. Onda, şu anda yaşam heyecanı gelişiyor. Bütün bunlar edebiyatla müthiş dile getirilebilir. En çarpıcı edebiyat, bu altüst oluş dönemlerinde neyin ölmesi gerektiğini, neyin dirilmesi ve yaşatılması gerektiğini göstermektedir. Edebiyatın baş görevi budur. Diğer bütün sanat dalları da bu ölmesi gerekene ölüm fermanını yazdırmak, dirilmesi gerekene de aynı şekilde yaşam övgüsü dizmekle işlevini yerine getirebilir.

Tabii biz sadece bir başlangıç yapıyoruz. Bu konularda zemin sunuyoruz. Vakti olan, biraz dinlenmiş olan, fazla yoğun ve başka uğraşlar içinde olmayan, edebiyatla iş yapmak isteyen için mükemmel bir zemin sunulmuştur. Hem tarihi edebiyat örnekleri, hem geleceğe ilişkin ve hem de güncel dönüşümü içeren örnekler verilebilir. Ve bunlar bizzat dönüştürür de. Sömürgeci katliamdan geçirilen, asimile edilmiş aydın gerçekliğimiz, bırakalım böyle bir edebiyatçı olmayı, onun bol bol engeli olma işlevini sürdürüyor. Ama alan artık bu tip edebiyatçılara fırsat vermiyor. Zeminimiz son derece devrimcidir. Devrimci tahlil, devrimci çağrı, devrimci ruh zeminidir.

Eski sömürgeci yaklaşımlar artık bitti. Hatta nefes bile alamaz. O eski dönemin şairi de, müzikçisi de, romancısı da Kürt gerçekliği karşısında ne kadar suçlu olduğunun samimi bir itirafını yapabilir. “Nasıl bir haindim, nasıl oyuna geldim, nasıl kullanıldım?” şeklinde biraz anlatarak, itiraf ederek ıslah olmaya yol alabilir. “Nasıl bir haindim, nasıl bir teslimiyetçiydim, nasıl bir ucuz malzemeydim, kendi halkıma karşı nasıl kullandım?” diye, tıpkı diğer itirafçılar gibi bir de böyle bir itirafçılık sınırim gelişir. Ardından da gücün varsa ortaya koy, konuş; diri konuş, cenneti-cehennemi, direnişi, işkenceyi, yücelmeyi konuş, çirkinliği dile getir, güzelliği ara, düşmanlığı, sevgiyi, dostluğu yaz.

Sevgi bu konuda güçlü bir malzemedir. Devrim herkese başarı için imkân sunduğu kadar, edebiyatçıya da, edebiyatla çıkış yapmak isteyen de çok önemli imkânlar vermiştir. Ama bu konuda edebiyatçı tembelse, hazırlanmazsa, doğru dürüst kendini bile işleyemiyorsa, ondan hiçbir şey çıkmaz. Benim bile geçerken dokunduğum bir sürü hususu yıllarca tespit edemiyorsa, güçlü bir edebiyatçı olamaz. Kaldı ki kendisi bir ruhsuzsa, bir yaşam sapırtıcısıysa, o bir halkı devrimle, edebiyatla terbiye edemez. Edebiyatın, edebî bu sanatını layıkıyla işleyemez. Sorunlara dar yaklaşırlar. Edebiyatçının kendisi de görsün sorunları, çözüm gücü olsun! Doğru dürüst sorunları görmeyen, kendisini bile yorumlayamayan “Ben iyi bir edebiyatçıyım” derse, bu bir aldatmacadır.

Birçok ulusun özellikle devrim süreçlerinde güçlü edebiyatçıları kuşağı ortaya çıkmıştır

Edebiyat için zemin böyleyken, umutsuz olmamak gerekir. Şimdiden bazı çabalar başlamıştır. Bunu devrim daha da hızlandıracaktır. Öyle anlaşılıyor ki, olumlulaşan, kendi sorunlarını iyi gündemleştiren, çözümünü yakınlaştıran devrim, devrimci edebiyatın da mükemmel bir imkanını ortaya çıkarmıştır. Şu anda bu kargaşa ortamında edebiyata bu

kadar yer veriyorsak, demek ki bu etkinlik giderek devreye girecektir. Bu sanat kolu rolünü oynamaya başlayacaktır. Çünkü birçok ulusun tarihinde, özellikle devrim süreçlerinde güçlü edebiyatçıları kuşağı ortaya çıkmıştır. Örneğin, Fransız Devrimi döneminde büyük edebiyatçıları söz konusudur. Feodal toplum dönemini karalayan, kötüleyen veya onu isteyen -ki bunlar gerici-ilerici ayrımını temsil edenlerdi- yine onun felsefesinden tutalım ahlakına kadar ayrışmasını yapanlar yoğun. Filozofları, müzisyenleri, büyük edebiyatçıları vardı. Hâlâ da o klasikler okunuyor.

Yine Sovyet Devrimi'nin öncesi ve sonrasındaki edebiyatçıları kuşağı vardır. Bugün bizim uğraştığımız aynı sorunlarla uğraştıkları için daha iyi görüyoruz. “Nasıl Yapmalı”, “Ne Yapmalı”dan tutalım, “Savaş ve Barış” gibi devrim yıllarındaki muazzam çabaları dile getiren müthiş klasikler vardır. Hemen her ulusun devrimsel altüst oluş döneminde büyük edebiyat eserlerinin ortaya çıktığını biliyoruz. Madem bizim için de böyle ciddi devrim sürecine girme sözkonusu, o zaman kaçınılmaz olan edebiyatçı kuşak da peşisıra gelecektir.

Ama bizde neden devrim öncesi güçlü edebiyat kuşağı oluşmadı?

Sömürgeci katliamın ve asimilasyonun büyüklüğüne bağlıyoruz bunu. Kesin çok sert bir sömürgecilik olduğu için, beyinler daha beşikteyken asimilasyonla kapatılıyor, yürekler ve ruhlar donduruluyor. Kendi gerçeğine bakamazsın, iki kelimeyle “Ben Kürdüm” diyemezsin, uzun süre böyle olunca da hangi tarih, hangi toplumsal-ulusal gerçeklikten, hangi edebiyatçıdan bahsedilebilir? Nedeni budur.

Devrim biraz vurdukça, özellikle şiddet bu sömürgeci duvarları yıktıkça, ardısıra edebiyat doğar. Ve bu oldukça doğru bir değerlendirmedir. Bu dönemde böyle bir olay gelişebilir. Zaten bizim hareket aynı zamanda büyük bir edebiyat hareketi gibidir. Bizim çözümlemeler askeri, siyasi, örgütsel, sosyal konuların hepsini içeriyor. Bakıyorsun sosyal yönü ağır basıyor, psikolojik yönü ağır basıyor, ama aynı zamanda askeridir de. Aslında olay yumak yumak olmuş. Kürt tipi öyle bastırılmış bir tiptir ki, askeri, siyasi, sosyal, ulusal, kültürel olarak, yine edebî olarak bastırılmıştır. Dolayısıyla bu tipin aşılması, bu tipin biraz işlenmesi, altüst edilmesi için askeri gelişme, siyasi çözümleme, edebî çözümleme ve sosyal çözümleme gerekiyor. Böylece çok çürümüş yönler varsa, onlar ölüyor. Bazen fiziksel olarak, biraz diri yönler varsa onlar açılım kaydediyor. Ardından toptan psikolojik, sosyal, ruhsal, askeri olarak bir gelişmeye uğrayabiliyor. Sömürgeci baskının karakterinden dolayı Kürdistan'da bu böyledir.

Bizde toptan kaybedilenler toptan kazanılacaktır

Kültür üzerinde baskı olmasa, edebiyat daha farklı gelişirdi. Sosyal gelişme açık bırakılsaydı, -örneğin bir Amerikan sömürgesi olsaydı- sosyal yan, kültürel yan serbest bırakılırdı, gelişmeye uğratılırdı, kültürel ve edebî gelişme daha farklı yaşanırdı. TC sömürgeciliğinin sosyal gelişmeyi serbest bırakması mümkün değil. Hatta dil ve kültür katliamı sözkonusudur. Dolayısıyla sanata, sosyal geleneğin ayakta kalmasına, müziğe imkan yoktur. Bugün İsrail'de, Güney Afrika ırkçılığında bile bu tür baskılar yoktur. Oralarda Araplar, siyahlar güçlü bir müziğe, güçlü bir edebiyata sahiptir. Çünkü yasaklama yoktur. Kendi sosyal gerçekliklerini yaşarlar. Çünkü üzerindeki baskının sınırı, onların

birçok alandaki gelişmelerine karışmaz, tersine fırsat sağlayabilir. Bizde ise bunların hiçbirisi yok. Dolayısıyla gelişme bizde toptan olacaktır. Bizde her gelişen kişi siyasi olacak, askeri olacak, edebiyatçı olacak, hukukçu olacak, yani komple bir insan olacaktır. Toptan kaybedilenler, toptan kazanılacaktır. Kazanımlar toptan olmak zorundadır. Sömürgeci gerçeklik bunu zorlamaktadır. Bu açıdan kişinin kalkıp, “Ben askerim, siyasetten anlamam” ya da “Siyasimim, sosyal yaşamdan anlamam” demesi, kendini aldatmasıdır, sömürgeci gerçekliği görmemesidir.

Kaybedilme toptandır, kazanılma da toptan olur. Elbette bu, ayrışma olmayacağı anlamına gelmez. Bilakis askeri alan, cephe bölümü, sosyal faaliyetler ayrı kollar halinde gelişir. Ama bağlar çok sıkıdır. Birbirini etkileme, birbirini büyütme olacaktır. Her alan için parti örgütü konulamaz, ancak özgünlük temelinde birbirlerini güçlendirmekten bahsediyoruz.

Edebiyat askerliğe, askerlik edebiyata aykırı değildir. Tam tersine birbirinin

PKK en yüksek terbiye, en yüksek sorumluluk, en yüksek ölçü, en yüksek ıslah ve yeniden düzenlenme hareketidir. Hem de amansız, nefes nefese, insanlık tarihinde görülmedik biçimde ve en zor koşullar altında savaşan bir harekettir. Gerçek bu! Bu hareket korkunç acıyla, işkenceyle, şehit kanıyla yoğrulmuş bir harekettir. Herkesin ruhudur, canıdır, güneşidir. Eğer bu hareketin tanımı anlaşılmışsa; çok büyük bir saygıyla, özveriyle tüm yetenekleri bunun içinde canlandırmak gerekir. Birey ancak bu temelde kendini bulabilir, güç kuvvet sahibi olabilir.

önünü açar. Devrim iyi bir edebiyatçı olmanın önünde engel değildir, bilakis iyi bir edebiyatçı olmanın yolunu açar. Bunlar karşıtlık temelinde değil, muazzam birbirini geliştirme temelinde görülmelidir.

Bu gelişme, sömürgeci etkilere de karşıdır. Sömürgeciliğin edebiyat alanındaki katliamına büyük bir cevaptır. Bundan rahatsız oluyorsanız, o zaman siz sömürgeci etki altındasınız. Tıpkı iyi bir örgütçü, siyasi, askeri olamayanın köle bir kişilikle, ağa bir kişilikle ilişkisi gibi, edebiyatçı için de bunlar geçerlidir.

Genelde sanat, özelden edebiyat üzerine de hayli sorular ortaya atılabilir. Çözüm yolları üzerine epey durulabilir. Ve biz aslında örnek kabilinden bir edebiyat denemesi de yaptık. Çözümlemeler biraz edebiyat denemesidir. İmkân dahilinde olsaydı yoğun bir biçimde tipleri ortaya çıkaracaktım. Biraz çıkardım, daha fazla ortaya çıkarma gereğini de duydum. Kürt insanını konuşturmak demek, adeta kusturmak demektir. Çirkinliği, düşkünlüğü, çaresizliği, hiçliği konuşturmak demektir. Bu da güçlenmeyi, doğru yolu-yöntemi, doğru yaşamı göstermek demektir. Biraz yaptım ve etkilenenmeyen kalmadı. Ne kadar suçlu olduklarını kavratmaktan tutalım, “Nasıl yaşamalı” sorusunu yavaş yavaş kendisine sormayan yoktur. Bu anlamıyla sorunların olmadığını belirtmek gerçeği ifade etmeyecektir. Hâlâ hareketler, ruhlar, canlar ortadadır.

İyi bir devrimcinin iyi bir psikolog olması, iyi bir edebî gözle görmesi gerekiyor

Yaşamaya yön vermelisin. Yaşamak için savaşmak, savaşmak için yaşamak ne anlama gelir? Biz her gün bunun kavgasını veriyoruz. Kürt tipi kendini orta yere atmış, ölmekten, karıştırmaktan, çirkinleştirmekten başka elinden bir şey gelmiyor. Edebiyat da, aslında kokuşmuş, çaresiz insan taslaklarını, doğru dürüst bir yol yürümeyen, bir konuşma yapamayan, merhaba bilmeyen, bir sevgisi saygısı olmayan, yol belirleyemeyen, bastıran, kaptıran, karrantan, oldu bittiye getiren insan taslaklarını görme ve bunların sömürgecilikle bağlantısını kurma, doğru olanı bulma çalışmasıdır.

Doğru olan nedir? Yaşanılacak olan nedir? Niye bu kadar hastalık, niye bu kadar kaçış ve nereye? Var mı yeryüzünde bu Kürt'ü kabul edecek olan? Var mı onu başka ulusların koynunda sevecek olan? Var mı “Geldiler bizim evlatlarımız” diye bağırına basacak olan? Yok!

Hepsi Kürt'ü hor görüyor ve nefret ediyorlar. Hatta öldürmeye çalışıyorlar. “Cahildim, düşünmek istemem, konuşmaya gelmem, ben sertim” diyene “Kendini kat” denir. Dalga geçilecek halimiz mi kalmış, niye gerçekliği görmeyelim? İşte, aynı zamanda bunların hepsi edebiyat gerçekleridir. Aslında daha da işleyebiliriz. Maalesef Kürt insanı o kadar zayıf ki, onu devrimci çalışmanın içine almaya çekiniyor. Çünkü “Nasıl bir yaşam” sorusuna cevap bulmaya gelemiyor, sapıtıyor. Burada artık düşman bastırılmış, onun biçimlendirdiği kişilik kendisini gizlemiş, suç yumağı haline getirmiş, yaşamı bütünüyle kapatmıştır ve ağır basan bu türden kişilik özellikleri sözkonusudur. Ağlamalıdır. Çünkü, en basitinden hemen insan kaybetmek, kurtuluş sorunlarını örgütlememek, bir askeri göreve anlam verememek, bir takımı örgütleyememek, eğitememek, birkaç halk topluluğuyla doğru dürüst bir diyalog içinde olmamak, bitmiş bir kişiliğin pratiğidir. Edebi anlamda da söylesek; doğru bir yaşam tarzıyla alay eden, onun sorunlarını çözmekten kaçanlar, bütün yetmezlikleriyle, çirkinlikleriyle saflarda duramazlar. Aslında bu tip beladur, yenilgi noktasıdır, can-umut olmaktan çok uzaktır. “Beni de böyle kabul edin” diyemez. “Ben deliyim, ben başa belayım”, “Ben ağlarım, sızlarım, olmazsa bunalım çıkarırım”, “Ben zarar veririm, olmazsa sapırtırım, komplocu olurum. Bazı ne olduğu belli olmayan taleplerim var. İçimdekini okuyup vermezseniz ben de bozgunculuk yaparım vb.”, bütün bunlar kişilik hastalıklarıdır ve yaygındır. Sonuçta iyi bir devrimcinin iyi bir psikolog olması, iyi bir edebî gözle görmesi gerekiyor. Çünkü bu tip tam bir bela!

Bırakın orduya almayı, bunu sosyal yaşama bile almak demek, bir yıkımdır. Çünkü sürekli dağıtıyor ve bozuyor. Zaten bizim toplumumuz kendi özüne karşı çıkartılma, düşmandan daha fazla özünü kemirme durumunu yaşıyor.

Çok önceden bu tespiti yapmıştık: Dili konuşuyor, ama kendisini, özünü vuruyor. Sözümona askerdir, ama partiyi vuruyor. Nitekim hepsinin örnekleri de var. Yoldaşını vuruyor, örgütlenmeyi dağıtıyor, düşmanını büyütüyor. Komutanlarımızın, önderlerimizin büyük bir kısmının böyle olduğunu çok iyi biliyoruz. Halkın başına önemli oranda bela kesilmişler. Bütün bunlar büyük bir düzeltmeye ihtiyaç olduğunu gösterir. Sevgi-saygı adına, bitirme ve kemirmeye uğraşılıyor.

Tutkulara, güdülere baktık; hepsi ihanete koşturuyor. Tabii bunları göremezsek, değerlendiremezsek nasıl düzelteceğiz? Yakıcı olan sorunlarımıza nasıl çözüm bulacağız? Bütün bu sorunları göremezseniz, militanlıktan bahsedemezsiniz.

PKK bir terbiye hareketidir

Mesele, eğer askeri sanatı, siyasi sanatı, örgüt sanatını size göstererek çözüm gücü olmaksızın, onu gösteririz. Mesele, eğer nasıl sosyal yaşam, nasıl ruh, nasıl ekonomik yaşam, nasıl bir moral-ahlak yaşamı, nasıl bir felsefeye sahip olmaksızın, onu da gösteriyoruz. Mesele biçim, vuruş tarzı, üslup-hitabet diliyse, onu da gösteriyoruz. “Benim şuramda noksanlığım var, şurada yetersizliğim var, şu konuda yeniliği ihtiyacım var” soruları kendisine soran, ciddi cevabını veren kim? Bizimki sunmak, sorunları ortaya koymaktır. Genellemelerle herkese ne buyrulur, ne duyurulur, onu göstermektedir. Geriye bireyin kendi ihtiyacına, görevine göre lazım olanı bellemesi, alması kalıyor. Eğer bu da yapılamazsa gelişme olmaz. Nitekim halk olarak da hiç gelişmemişiz. Birkaç kelime öğreniyor, buna göre birkaç davranış belirliyor, onunla en büyük komutan kesiliyor. Aylarca, yıllarca eğitim ihmal ediliyor. “Herkes bana tabi olsun” deniliyor. Bu en geri Kürt aşasında bile görülmeyen bir geriliktir. Bizim bu tarzımızın-tempomuzun ne kadar gerekli, dönüştürücü olduğu çok iyi belellenmelidir. Başka türlü devrimci olunabileceğine, militanın görevlerine başarıyla karşılık vereceğine inanmak mümkün değildir. Gerçekleri bu kadar çarpıcı olarak aktardıktan sonra anlamazlıktan gelinemez. Bir devrimci bu kadar kendini aldatamaz.

Yaşamı kırtarmak, yaşamı anlamlı kılmak, yaşamı güzelleştirmek; yenilemek, su kadar gereklidir. Bu kadar sorun, bu kadar yıkım geliştiren, bu kadar kaybetme nedeni olan bir kişi, saygıdan, sevgiden, yaşamdan bahsetse de inandırıcı olamaz. İnsan gerçekten biraz kendisini tanımlayabilmesi. Doğruyu görmeli. Hakareti kolay kabul etmiyorsanız, haksız olanı kabul etmiyorsanız, biraz saygı-sevgi istiyorsanız, o zaman işin gerçeğine gelinmelidir! Dürüst olunmalıdır! Köylü kurnazlığını, sahtekârlığını, aldatılmışlığını bırakmak zorundayız! Bu demagoji aşılmalıdır! Gerçeğe ulaşılmalıdır! Gelişmenin yönü tayin edilmelidir. Bu temelde kabul edilebilir sınırlar, arayışlar olmalıdır. Aranır durumda olunmalıdır, sevilir durumda olunmalıdır. Başkalarının ilgisi çekilmelidir. Başkasının çaresi, güçlendirici, yoldaşı olunmalıdır. Giderek yeni toplum olunmalı, onu şahsında temsil etmelidir. Ve bütün bunlarda hırsızlık yapılmamalı, kurnazlık yapılmamalıdır. Onu düşmana yapmalıdır.

PKK bir terbiye hareketidir. PKK en yüksek terbiye, en yüksek sorumluluk, en yüksek ölçü, en yüksek ıslah ve yeniden düzenlenme hareketidir. Hem de amansız, nefes nefese, insanlık tarihinde görülmedik biçimde ve en zor koşullar altında savaşan bir harekettir. Gerçek bu!

Bu hareket korkunç acıyla, işkenceyle, şehit kanıyla yoğrulmuş bir harekettir. Herkesin ruhudur, canıdır, güneşidir. Eğer bu hareketin tanımı anlaşılmışsa; çok büyük bir saygıyla, özveriyle tüm yetenekleri bunun içinde canlandırmak gerekir. Birey ancak bu temelde kendini bulabilir, güç kuvvet sahibi olabilir.

Kürt halkının kendini yönetmesi, düşmanın en fazla korktuğu şeydir. Ve bundan dolayı yapılan öyle sıradan bir saldırı değildir. Hendek söylemi, sonra ortaya atılan, direnişin kapsamını, toplumsal tarihsel anlamını daraltmak için kullanılan bir kavram olmuştur. Çünkü, düşman Kürt halkının kurumlaşmasını engellemek için toplanmış, kararlar almış ve büyük hazırlık yapmıştır. Sonrasında açığa çıktığı gibi Çöktürme Belgesi adıyla bunu devlet nezdinde resmileştirmiştir. 24 Temmuz 2015'te Medya Savunma alanlarına yapılan saldırılar bu sürecin başlangıcı olarak değerlendirilmektedir.

Bu savaşın kazananı Özyönetim Direniş şehitleridir

Dilzar Dîlok

Bakurê Kurdistan Özyönetim Direnişleri, yok olması için yapılmayan düşmanlığın, saldırının, hakaretin kalmadığı bir halkın, Kürt halkının dirilişini tamamlarak kendi toplumsallığını inşa edişe yürümesidir. Bundan dolayı, büyük acıları da olsa, büyük şehitleri de olsa çok büyük anlamı vardır. Bugün, bu direnişe katılan ve zindanda olan yüzlerce genç vardır. Başta bu direnişte şehit düşen militanları, anaları, gençleri, çocukları ve tüm halkımızı saygıyla selamlıyor, anılarına bağlı kalma sözü veriyorum. Sêvê, Fatma ve Pakizeler şahsında, tüm Kürt kadınlarının direnişini selamlıyor ve saygılarımı sunuyorum. Bizde şehitler tarihi, bizim soymuzu oluşturuyor, soy ağacımız oluyorlar. Bundan dolayı çoğu zaman Sêvêler diyoruz. Halkımız bilmeli ki, Sêvêler dediğimizde anlattığımız Sêvê'dir, Pakize'dir, Fatma'dır, Nucan'dır, Jiyan Şer'dir, Zîlan'dır, Sarya'dır, Arjîn'dir ve tabii ki komutan Zeryan'dır. Ve onlar şahsında tüm Özyönetim Direniş şehitleridir. Bu vesileyle tüm Özyönetim Direnişlerini saygıyla selamlıyorum. Bununla birlikte, bu direnişe katıldığı için tutsak alınan, zindanlara konulan, faşist Türk sömürgeciliğinin ölçsüz saldırganlığına maruz kalan tüm gençleri selamlıyorum. Onların yaşadığı acılar, verdikleri bedeller kesinlikle özgür Kürdistan olacaktır. Kendisini yöneten bir Kürdistan halkı olacaktır. Yine Ortadoğu halklarıyla Demokratik Ulus temelinde yaşamını örgütleyen bir Kürdistan halkı olacaktır.

Şunu da belirtmek gerekir. Önder Apo kutsal özgürlük yoluna çıkışındaki duygusunu şöyle anlatır; "Kürdistan'ın düşürüldüğü durumdan duyduğumuz utanç duygusu görevlerimizi başarmada gerçek güç kaynağımız olacaktır. Bu utanç duygusu her şeyi başarmamızı sağlayacak, bizim enerji gücümüz olacak."

Biz bu utançtan halk olarak kurtulmanın ilk adımını zaten Partimizin kuruluşuyla attık. Yine devam eden adımlarında mücadeleyi yükseltmek attık ve epey ilerledik. Bugün yaşadığımız hiçbir şey, yaşayacağımız hiçbir durum bizi o utanca geri döndüremeyecektir. Ve

Kürt halkına bu acıları çektirenlerin utanacağı bir zamanı yaratmanın sözü, tüm direnenlerin ortak kararlığıdır.

Kürt kadını, PKK ile kendi ulusallığıyla buluştu

Parti tarihimizde düşmanın saldırıları kadar geri, ajan, işbirlikçi kesimlerin mücadelemize karşı saldırıları bilinmektedir. Yine PKK'yi, Kürdistan'a koymama yeminleri edenlerin nasıl direniş tarihinden silindikleri, kiminin marjinalleşerek, kiminin de nihayetinde PKK mücadelesinde zaferi görerek Özgürlük Hareketiyle bütünleştikleri ortadadır. PKK, baştan başa Kürdistan'ın Özgürlük Hareketi olmuştur. Botan halkının, PKK'yle buluşması öyle bir iki kişiyle değil, on binlerle olmuştur. Öyle ki, düşman bunu engellemek için halkı katletmiş, bitmez işkenceler uygulamış, köyleri yakmış, halkımızın bireylerini ayak kabısını dahi giymesine bile fırsat vermeden evinden kaçırarak tek tek evleri yakmış, insanları sokak ortasında katletmiş, insan aklını almayacağı hakaretleri Botan'ın köylerinde uygulamış, insanlık onuruna sığmayacak saldırılarla halkımızı cezalandırmak istemiştir. Botan halkı hiçbir zaman karşılaştığı baskıları kabul etmemiş, meşru görmemiştir. PKK'yi ve Önder Apo'yu sahiplenmenin cezası olmaz ancak bedeli olabilir. Bu inançla Botan halkı büyük komutan Mahsum Korkmaz'ın yanında yer almış ve ilk kurşundan bugüne kadar asla geri adım atmayan bir yurtseverliğin, vatanseverliğin ve toprakla bütünleşmenin kararlılığını sergilemiştir.

90'lı yıllar Partimizin halklaştığı yıllardır. Bu tanımın tarihimize girmesi Botan sayesinde. Botan halkı panzerlerin karşısında can siperane direnerek bu tanıma PKK tarihine yazdırmıştır. Kürt kadını, Botan'da, ülkesinin her karışında kendi canını ortaya koyarak tarihsel, toplumsal bir anlayışla, derin sezgisel bir bilinçle PKK özgürlük davasını sahiplenmiş ve bunun yaşamsallaşması için verilecek bedelleri göze almıştır. Bu farkındalık Kürt kadınında yaşanan ulusallaşmanın, ulusal bütünlüğün derinleştiğinin de önemli bir adımıdır. Partinin ilk kuruluş yıllarından Sara Arkadaş öncülüğünde,

yine Kesire'nin katılımıyla Dersim Kürt Alevilerinin katıldığı bir zemin vardır. Yine Kuzeybatı hattında Mereş-Dîlok-Meletî yöresinden kadınlar mücadeleye katılarak Partinin kadın eksenli bir dokuya kavuşmasını sağlamışlardır. Botan'da halklaşmanın yaşandığı yıllarda Botan kadınının katılımı, bilinçlenme düzeyi, bununla birlikte gelişen farkındalık Kürdistan'ın farklı yörelerindeki kadınların aynı zeminde buluşmasının önemli bir zemini olmuştur. Bir yandan sınıf farklılıkları, bir yandan inançsal farklılıklar, yine yöresel kültürel farklılıklar olsa da, Kürt kadınının Parti safalarında bir araya gelmesi, büyük zorlukları, mücadeleleri barındırmış ve nihayetinde büyük bir kadın ulusallaşmasını sağlamıştır. PKK'nin ilerleyen yıllarında tüm Kürdistan parçalarına yayılmasıyla birlikte de Rojava'lı, Başûrlu, Rojhilatlı Kürt kadınlarının katılımıyla da Kürdistanlaşmada zirve yaşanmıştır. Tabii bu dönemler Kürt kadınının evrenselleşmesinin de başladığı yıllardır.

Botan'da ortaya çıkan bu farkındalık kendisiyle birlikte bir kültür yaratmıştır. Hep söylenir, "Kürt kadını kapının önüne çıkamazdı" falan denir. Öyle değildir. Evet, bazı yörelerimizde feodalitenin baskısı vardır, din baskısı vardır ancak Kürt kadını kapı önüne çıkmayacak düzeyde de değildir. Bu tanımlar kısmen doğru olsa da aslında bir anlamda Kürt kadınının PKK ile yaşadığı gelişmeyi de daraltmakta, dar bir tanıma mahkum etmektedir. Kürt kadını, PKK ile kapının önüne çıkmaya başlamadı. Kürt kadını PKK ile kendi ulusallığıyla buluştu. Soykırımcı faşist baskıların yarattığı parçalanmayı aşarak kadındaki ulusal bilinçlenmeyi ana vatan bilinciyle bütünleştirdi. Bir dünya görüşünde, bir yaşam anlayışında derinliğe ulaştı. Tüm bunlar PKK'nin Kürt kadınında yarattığı gelişmelerdir. Ve aslında Botan'da kültüre dönüşen bir farkındalıktır. Düşman, özyönetim sürecinde Sêvêlere saldırarak bu direniş kültürünü, bu farkındalık kültürünü ve özgürlük kültürünü hedeflemiştir. Taybet anayı vururken düşman bunu hedeflemiştir. Ve Taybet ananın günlerce yerde bırakılan cenazesinde Kürt'ün yenilgisini görmesi istenmiştir. Oysa Kürt kadınları Taybet

ananın cansız bedeninde yenilgi değil, düşman bilincini büyümüşlerdir.

Düşmanın, Sêvêleri hedef alması tesadüf değildir

İşte Sêvê Arkadaş, bu farkındalık kültürüyle büyüyen bir Kürt kadınıdır. O henüz çocukluk yıllarında bu kültürle büyümüş, o kültürle genç kızlık dönemini yaşamış ve yaşam anlayışı, mücadeleye anlayışı, düşman bilinci, direniş bilinci bu kültürle yoğrulmuştur. Özcesi, mayası sağlamdır.

Şirnex, düşmanın en fazla saldırılarına maruz kalmış bir yer olmakla birlikte, en fazla direnişlerin, Partide katılımların da olduğu bir merkezdir. Şirnex ilçelerinden Silopiye ve Cizir başta olmak üzere büyük direnişler gelişmiştir.

Özyönetim Direnişlerinin yurtseverlik kültürünün en fazla yaşandığı yerlerde gelişmesi de tesadüf değildir. Amed'te böyledir. Yine Wan böyledir. Botan en fazla bu direnişin geliştiği bir alan olması itibarıyla tam böyledir. Gerçek yurtseverliğin kendini yöneten bir irade oluşturmakla, kurumlaşmakla mümkün olduğu bilinci Botan'da zirveleşmiştir. Düşmanın 90'lı yıllarla başlattığı saldırılara rağmen ayakta kalmayı başarmış, hem de başı dik bir duruşun sahibi olmuş olan Botan halkı, beşikten mezara herkesin bilinçlendiği, düşmanı tanıdığı ve kabullenmediği bir sosyalete yaşamaktadır. Öyle ki, Özyönetim Direnişleri sürecinde korucuların yakınları dahi direniş saflarına katılmıştır.

Özyönetim direnişlerinde düşmanın Sêvêleri hedef alması tesadüf değildir. Kadınların, direniş süresince en aktif katılan kesim olmalarından dolayı en fazla hedef alındıkları bir gerçektir.

Ancak şunu belirtmek gerekir: Bu saldırıların tamamı egemen erkek karakterli olduğundan, direnen sosyal kategorileri, cinsiyetleri, yaşları, sosyal konumları ne olursa olsun, tüm saldırılan kesimlerin kadın olarak görüldüğünü söylemek lazım. Cenazelere cinsiyetçi, sapkın erkek diliyle küfürler edildiğini, şehitlerimize bu tarz küfürler edildiğini basın da yazmıştı. Faşist Türk soykırımcılığının saldırıları, erkek egemenlikli, cinsiyetçi, faşist milliyetçi

ve dinci bir karakterdedir. Bir yandan kendine dini isimler verirken, DAİŞ ile aynı sloganları atarken, bir yandan özyönetim alanlarında evler talan edilirken evlerde kadınların giysileri, özellikle pedler ve iç çamaşırları teşhir edilmişti. Ancak bunlardan öte, toplumdaki tüm değerlere saldırılmıştır ve tüm değerler saldıranların gözünde kadınlaştırılmıştır. O saldırılara katılan askerlerin hepsinin gözünde Kürtlere dair tüm değerler, tüm toplumsal, maddi manevi değerler kadınlaştırılmış, tecavüz edilecek bir nesne olarak görülmüştür. Bu, öylesine gelişen bir durum değildir. Bu, Çöktürme Planı çerçevesinde alınan bir karardır ve erkek egemenliğinin sapıklığının faşist ordu elinde günlük bir kullanım aracına dönüşmesidir.

Hiç öyle Kürt halkının namus yaklaşımı tahrik edilmeye çalışılmış değildir. Özyönetim Direnişlerinde Çöktürme Planı çerçevesinde ordu ve polis gücünün, özel eğitilmiş güçlerin aldığı eğitim bu çerçevededir. Cenazeleri sokak ortasına bırakıp, "Tecavüz ettik, gelin alın" demek dünyanın hiçbir yerinde yoktur. ancak Türk faşist saldırganlığında, soykırımcılığında vardır. Saldırının karakteri erkek egemenlikli olduğundan, saldırılan kesim, yani direnen kesim zaten baştan kadınlaştırılmış oluyor. Yani saldırılan her şey bir kadınca değerdir. Düşman bunu karıştırarak yapmaktadır. Ancak bizler Önder Apo'nun tarih anlayışından ve Parti tarihimizden de biliyoruz ki, tüm özgürlükçü direnişler kadın eksensidir. Çünkü tüm soykırımcı saldırılar erkek karakterlidir.

Bunların yanı sıra Sêvêlerin katledilmesi de planlı geliştirilen bir saldırı sonucu gerçekleşmiştir. Onların çıkabileceği, bu temelde bilgiler verildiği yazıldı, anlatıldı. Ancak düşmanın burada Sêvê Arkadaş şahsında kadın öncülüğüne karşı bir öfkesi vardır ve toplumsallaşan PKK'nin kadında bedenleşmesine olan öfkesini bu arkadaşları katlederek göstermiştir.

Kadın, yaşam kurucudur, inşa edicidir, analık özelliğinden dolayı kurucu-birleştirici gücü en önde olan toplum kesimidir. Düşman saldırıları, kapitalist modernitenin akıl almaz politikaları olsa da, bunlar toplumu belli ölçüde tahrip

etse de, kadında bu özellik korunmaktadır. Kadın olmanın kök hücresi gibidir bu özellik. Özyönetim Direnişleri sürecinde direniş salt toplumun bir kesimi tarafından değil, tüm toplum tarafından sürdürülmüştür. Özyönetim direnişlerinin sosyal bilim açısından önemi budur. Düşmanın saldırdığı da bir anlamda budur. Toplumun içinden çıkan bir grup direnmiyor, tüm toplum her şeyiyle direnmiyor. Bu faşist iktidarı, soykırımcı

diye adlandırmak, gençlik ve kadın öncülüğünün özgür yaşam mücadelesine ve emeğine haksızlık olur. Düşman saldırılarından sonraki dönemde Botan'da uyuşturucu kullanımının ve satımının yaygınlaştırılması, düşmanın kendi eliyle geliştirdiği saldırılardır. Düşmanın saldırdığı Kürt'ün toplumsallığıdır. Kadın ve gençlik öncülüğünde kendini örgütleyen bir toplum olmak, soykırımcı sisteme terstir ve saldırılan tam da budur.

gütünün ülkemizin bütünlüğünü, milletimizin birliğini ve huzurunu bozmaya yönelik her türlü faaliyetine karşı..." Kürtlerin toplum olmaya dair her adımı 'ülkenin birliğini ve huzurunu bozma' olarak algılanmaktadır.

Belgenin Islahat Fermanı'na benzetilmesi tüm yerleşimlerin yıkıldıktan sonra yatılı okulların kurulması, çocukların saldırıların hemen ardından özel okullara alınması şeklindeki ka-

çıkan eksiklikler ve bu eksikliklerin yerterince doğru bilince çıkarılıp, giderilmemiş olmasıdır. Öncelikle direniş çizgisinde tereddüt, direnişi büyütme, legal mücadelenin tek başına sonuç alacağını sanma, direniş salt bazı alanlarla sınırlı görme, halkı örgütleyerek direnişin öznesi haline getirmek kadar öncülüğü yeterli ve doğru bir şekilde yapmama konuları temel eleştiri-özeleştirici konu başlıklarıdır.

Ulaşılan bilinç tarihseldir

Bugün Botan'da, sistem OHAL'in anı anına uygulanması temelinde kendi varlığını sürdürmektedir. Çünkü Botan halkının öfkesini bilmektedir. Botan halkının, Botan kadının yurtseverliğini ve Botan halkının Türk sömürgeci sisteminden ciddi bir zihniyet kopuşu yaşadığını bilmektedir. Bir an boşluk bıraksa yıkılacağını bilmektedir. Bugün bu kadar ağır baskı koşullarının olması ve her an toplumumuzun saldırılarla yüzyüze olması, Türk devletinin Botan halkından korkmasından kaynağını almaktadır.

Özyönetim Direnişleri, zindanlardaki özyönetim tutsakları tarafından anlatılmıştır. Onların yaptığı savunmalar, Özyönetim Direnişi'nin Manifestosu olarak ele alınmalıdır. Direnenler konuşmuş ve neyi neden yaptıklarını en güzel şekilde anlatmışlardır. Türk faşizminin tüm baskılarına rağmen bu gençlerin yaptığı açıklamalar, bu direnişin haklılığını ortaya koymaktadır. Ulaşılan bilinç tarihseldir. Kürt halkının karşı karşıya olduğu topyekûn imha saldırıları karşısında neden direnmek gerektiğini ve nasıl durulması gerektiğini ortaya koymuşlardır.

Özyönetim Direnişleri, zindanlardaki özyönetim tutsakları tarafından anlatılmıştır. Onların yaptığı savunmalar, Özyönetim Direnişi'nin Manifestosu olarak ele alınmalıdır. Direnenler konuşmuş ve neyi neden yaptıklarını en güzel şekilde anlatmışlardır. Türk faşizminin tüm baskılarına rağmen bu gençlerin yaptığı açıklamalar, bu direnişin haklılığını ortaya koymaktadır. Ulaşılan bilinç tarihseldir. Kürt halkının karşı karşıya olduğu topyekûn imha saldırıları karşısında neden direnmek gerektiğini ve nasıl durulması gerektiğini ortaya koymuşlardır.

Türk devletini en fazla darbeleyen silah olmuştur. Yoksa mesele orada silah kullanılmış, molotof kullanılmış meselesi değildir. Toplumun tüm kesimleri direniş içinde yer aldığından ve toplumun tüm özellikleri bir direniş aracına dönüştürüldüğünden en aktif olan kesim de toplum kurucu özelliğinden dolayı kadınlar olmuştur. Direnen gençlerin kadın kılığına girdiğini soykırımcı basın organları birkaç defa gündem yapmaya çalıştılar. Bunda yanlış bir durum da yoktur, utanacak bir durum da yoktur. Çünkü devrimciler, kazanmak için yaşadıkları duruma göre taktik belirleyerek bunları pratikleştirirler ve bunu yapmışlardır. Düşman bunları işleyerek gençlik üzerinde psikolojik savaş uygulamaya çalışmıştır. Oysa bizler görünümlerden gördük ki analar, gençler, çocuklar herkes tüm giysileriyle direnişteydi. Ve düşmanın korktuğu başına gelmişti: Halk savaşı!

Özyönetim Direnişlerine karşı düşmanın saldırısı büyük oldu

Özyönetim Direnişleri sadece ateşli silahlarla yürütülen bir savaş olmamıştır. Devrimcilerin ilk silahı özgürlük bilinçleridir. Halkın tüm kesimlerinin tüm imkanlarıyla direnişe geçmesiydi. Siyasetin, güvenliğin, ekonominin tüm toplumsal alanların örgütlü bir şekilde kendi sistemini kurmasıydı. Bunu en güzel Mehmet Tunç Arkadaşın anlatımları özetlemektedir. Kendi sistemlerini inşa etmektedir Botan halkı. Kooperatif kurmakta, işsiz olanlara iş bulmaktadır. Yine gençliğin bu dönem aktivitesi çok yüksektir. Toplumun en dinamik kesimidir. Toplum dışı olan her şeyle mücadele etmektedir gençlik. Örneğin uyuşturucu satıcıları artık gençlikten korkmaktadır. Yine fuhuş bulaşanlar gençlikten korkmaktadır. Yoksa böyle Özyönetim Direnişlerini sadece hendek

Kürt halkının kendini yönetmesi düşüncesi, düşmanın en fazla korktuğu şeydir. Ve bundan dolayı yapılan öyle sıradan bir saldırı değildir. Hendek söylemi, sonra ortaya atılan, direnişin kapsamını, toplumsal tarihsel anlamını daraltmak için kullanılan bir kavram olmuştur. Çünkü, düşman Kürt halkının kurumlaşmasını engellemek için toplanmış, kararlar almış ve büyük hazırlık yapmıştır. Sonrasında açığa çıktığı gibi Çöktürme Belgesi adıyla bunu devlet nezdinde resmileştirmiştir. 24 Temmuz 2015'te Medya Savunma alanlarına yapılan saldırılar bu sürecin başlangıcı olarak değerlendirilmektedir. Çünkü Çöktürme Belgesinin Eylül 2014 tarihinde hazırlandığı ve pratik hazırlıklara başladığı bilgisi basına sızmıştır.

Bu belgede ölçsüz silah kullanımı kararlaştırılmış, bu konuda tereddüt yaşanmaması gerektiği belirtilmiş ve birlik komutanlarına sınırsız yetki verilmiştir. Bu konu belgede şöyle yer bulmuştur; "Savcının karşısına çıkma korkusu ile silahını kullanmaktan çekinen personelin yapmış olduğu davranışın sonuçlarının çok ağır olabileceği, bu sebeple şehit verebileceğimiz, silahını kullanmayarak devletin, milletin bekasını tehlikeye düşüreceği, vatan hainlerinin, teröristlerin ve devlet düşmanlarının kendilerinden daha fazla güç bulacaklarını tüm personeller akıllarından bir an bile çıkarmayacaktır. Hain bir saldırı sonucu tabuta girmek yerine savcının karşısına çıkmanın tercih edileceği tüm personel tarafından benimsenecektir. Silah kullanımı konusunda yasal prosedürler düşünülmemeli, bir seferberlik ve olağanüstü durum yaşandığı unutulmamalı ve askeri mahkemelerde gereken her türlü düzenlemenin yapılacağı bilinmelidir."

Şark Islahat Fermanı'nın güncelleştirilmesi anlamına gelen bu belgenin ilk cümlesi şöyledir. "Bölücü terör ör-

gütünden kaynağını almaktadır. Öyle ki, Fırat'ın Batısı'nı asimile ettiğini düşünen Türk faşizmi, Fırat'ın Doğusu'na da böyle yönelmiştir. Bu konudaki bölüm şöyledir; "Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Bölgesinde terör örgütünün bertaraf edilmesi, yerleşkelerin geri dönülemez şekilde tahrip edilmesi, yerleşim birimlerinin boşaltılması, kamu görevlilerinin bölgeyi boşaltmalarının

güzel şekilde anlatılmışlardır. Türk faşizminin tüm baskılarına rağmen bu gençlerin yaptığı açıklamalar, bu direnişin haklılığını ortaya koymaktadır. Ulaşılan bilinç tarihseldir. Kürt halkının karşı karşıya olduğu topyekûn imha saldırıları karşısında neden direnmek gerektiğini ve nasıl durulması gerektiğini ortaya koymuşlardır. Bakurê Kurdistan'da yürütülen faşist baskı, en

hızlandırılması, özellikle okul çağındaki çocukların hareketin bitimine mukabelelen yatılı okullara, Anadolu Liselerine ve Özel okullara yerleştirilmesi..."

"Öldürülen direnişçilerin sayısının artırılması ve sivil ölümlerinin basına da verilmemesi" konusunda psikolojik savaş talimatları da belgeye eklenmiştir.

Bu belgeye dayanarak Özyönetim Direnişlerine karşı düşmanın saldırısı büyük oldu. Ancak daha önemlisi bu dönemde gerçekleşen bu devrim mücadelesinde, devrimci cepheye ortaya

üst aşamasını yaşamaktadır. Sadece görünen baskılar değil, özel savaş eksenli baskılar da yürürlükte. Halkımızın evleri yıkılmış ve düşman bunu halka karşı kullanmaya çalışmıştır. Yine toplumsal değerlere karşı büyük bir saldırı vardır ve bunun karşısında legal demokratik mücadeleler dahi baskıyla, zindanla karşılık bulmaktadır. Bugün Bakurê Kurdistan'da kazanılan belediyeler birer birer gaspedilmiş ve OHAL uygulamaları yürürlüğe konmuştur.

Tüm bu saldırılar, Kürt halkının varlık savaşı karşısında, Kürt halkının parçalanmışlığı aşarak tüm parçaları birleştiren ulusal ruhu karşısında, bir topyekûn saldırdır. Bakur halkının Rojava direnişine katılımı ve o direnişi büyütmesi, zaferde büyük bir emeğinin olması, Türk faşizminde büyük bir öfke yaratmıştır. Bakur halkı, AKP-MHP faşist hükümetine her fırsatta büyük bir darbe vurmayı başarmıştır. En son seçim süreçleri de bunu doğrulamıştır. Tüm bunlar karşısında halkımız faşizm karşısında onurlu yurtsever duruşunu sürdürmektedir. Bunu "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım, Kürdistan'ı Özgürleştirilim!" Hamlesi sürecinde gelişen eylemlerden biliyoruz. Yine belediyelere kayyumlar atıldığında gösterilen büyük direnişten biliyoruz.

Direnış koşulları zordur ama mümkündür. Zaten direniş, zor zamanlarda yapılması gereken bir eylemdir. Faşizmin ağır baskı koşulları ve OHAL uygulamaları karşısında halkımızın direniş derin yurtseverlik bilinci, toplumsal kültürünü sürdürme kararlılığı vardır. Yine düşmanın özel savaş uygulamaları çok fazladır ve buna karşı duyarlılık artmaktadır. Özellikle MİT üzerinden halkımıza, gerilla ailelerine, şehit ailelerine yönelik bir yoğun psikolojik baskı vardır ve MİT bu aileleri kimi yöntemlerle kendine yakın tutmaya ve başarabilirse kullanmaya çalışmaktadır. Ancak gördüğümüz kadarıyla halkımız onurlu direnişini sürdürmektedir. Büyük acıları yaşayan ve büyük bedeller veren bir halkın, bu özel savaş politikalarına direnmesi en doğal olandır ve halkımız direnmektedir. Bu anlamda düşmanın her an boşa çıktığını görmekteyiz. Önemli olan bu direniş toplumsal ahlakın, toplumsal bütünlüğün korunarak derinleştirilmesi, varolan kurumlaşmaların sahiplenilmesi kadar kültürel direniş değerlerinin korunmasıdır. Kendi içinde düşman özel savaş saldırılarına karşı duyarlı ve örgütlü olması en büyük direniş biçimidir. Bu kararlılık AKP-MHP faşist soykırımcı sisteminin yıkılmasıyla zirveye ulaşacak ve halkımız kendini yönetmenin olanaklarını yaratacaktır.

Ancak böyle yaparak Sêvêlere layık olunabilir, ancak böyle direnerek Taybet

Demokratik Türkiye ve Özgür Kürdistan Ortadoğu Devrimi'nin en büyük hamlesidir

Bu çözümsüzlükten bölgeyi kurtarma, sorunların çözümünü geliştirme yeri Türkiye olabilir, AKP-MHP faşizminin yıkılışı böyle bir ön açmayı ortaya çıkartabilir. Demokratikleşme, demokratik çözüm Türkiye üzerinden gelişebilir. Çünkü gerçekten de TC yönetimi bütün Kürtlerin baş düşmanı oldu. AKP-MHP faşizmi dışta da, içte de en zayıf halka durumunda, tam bir tecridi ve çöküşü yaşıyor. Böyle bir faşist iktidarın yıkılışı Türkiye'de demokratikleşmenin, Kuzey Kürdistan üzerinden Kürdistan'da özgürleşmenin yolunu açabilir. Demokratik Türkiye, Özgür Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu Devrimi'nin en büyük hamlesi olur.

Biz aslında bir yılbaşı değerlendirmesi yapıyorduk; İran'la, ABD'nin insanlığı, Ortadoğu halklarını kötü bir gerginlik içinde tuttuklarını, hep savaşır göründüklerini ama bir türlü de savaşmadıklarını, artık bu duruma son vermeleri gerektiğini Bağdat'taki elçilik olayı üzerinden değerlendirmiştik. Ardından gerginliğe, çatışmaya yol açan sorunları çözme gücünü gösteremeyince, nihayetinde daha üst düzeyde bir savaş başlatmak zorunda kaldılar. Mevcut durumu biraz da bu temelde ele alıp değerlendirmek gerekiyor.

Aslında insanlık, 2020 yılına daha büyük özgürlük, demokrasi umutlarıyla girmeye çalışıyordu, dilek ve temenni bu yönlüydü. Fakat 2019'da yaşananlara bakıldığında bu dilek ve temenni çok fazla gerçekçi görünmüyordu. Nihayetinde 2020 yılını belirleyen olaylar 2019 yılında yaşanan, gerçekleşen olaylar oluyor. Oradan bakıldığında 2019 yılı bölgede, dünyada hem kapitalist modernitenin sistem içi çelişki ve çatışmaları, hem Üçüncü Dünya Savaşı denen süreç, hem de iktidarcı-devletçi sistemin baskı, sömür, zulmüne karşı halkların direnişleri bakımından son derece yoğun çelişki ve çatışmalarla geçen bir yıl olmuştu. 2020 yılına, 2019 yılı daha derinleşmiş bir çelişki ve çatışma

durumunu, kriz-kaos ortamını, daha fazla derinleşen ve yaygınlaşan bir Üçüncü Dünya Savaşı gerçeğini devrediyordu. O bakımdan 2020 yılı için her ne kadar özgürlük, demokrasi, barış temennilerinde bulunulsa da aslında biraz somut ve gerçekçi bakıldığında 2020 yılının daha yaygın ve şiddetli bir savaş yılı olacağı değerlendiriliyor, görülebiliyordu. 2020'nin gelişimi 2019'dan belliydi. Bu nedenle 2020 yılı için de genel değerlendirmeler çelişki, çatışma, şiddet ağırlıklıydı. Temenniler farklı olsa da gerçekleşebilir olanlar bu çerçevedeydi. Fakat yaşanan gibi olacağını da pek kimse değeriendirmiyor, düşünmüyor, ihtimal vermiyordu. Ancak Ortadoğu'da, dünyada çok daha fazla derinleşen, yaygınlaşan bir savaş durumunun gelişebileceği dillendiriliyordu. Bu ihtimal dahilindeydi, ama bu biçimde olacağı pek tahmin edilmiyordu. Biraz tahmin edileni aşan bir olaylar zinciri ortaya çıktı, bir çok çevre açısından, hatta genel planda yaşananlar biraz şok edici oldu.

2019 yılının son günlerinde İran yanlıları tarafından ABD'nin Bağdat Büyükelçiliği basıldı. ABD karşıtı yürüyüşler yapıldı. O zamana kadar Bağdat'ta, Irak'ta 1 Ekim'den bu yana yapılan yürüyüşler daha çok İran karşıtı pozisyondaydı. Bu sefer ABD'ye karşı bir çıkış, hamle gibi bir durum ortaya

çıktı. Yılın sonunu böyle bir olayın gerginliği belirledi. Herkes 'Ne olur, bu gerginlik nereye gider, nasıl önlenir?' biçiminde değerlendirir, tartışırken 2-3 Ocak gecesi, saat birde ABD havadan silahlı keşif uçaklarıyla İran'ın Kudüs Gücü Komutanı Kasım Süleymani'yle, Heşdi-Şabi'nin Genel Başkan Yardımcısı Ebu-Mehdi El Mühendisi suikastla vurdu.

İran ve ABD 40 yıldır bir tür savaş pozisyonundadır

Kuşkusuz yılın ilk günlerinden itibaren bölge ve dünyada genel gündem bu oluyor. Tabii 2020 yılının başında yıl için öngörülen değerlendirmeleri böyle bir saldırı çok daha şiddetli kıldı. Yeni bir gündem yarattı. Besbelli ki çok cüretli bir saldırı gerçekleşti. ABD açısından sonuç alıcı bir saldırı oldu. İran da alabileceği en ağır darbelerden birini bu biçimde almış oldu. Aslında son sürecin İran ve Irak adına Ortadoğu'da en hareketli olan iki kişisi böyle bir saldırıyla öldürülmüş oldu. Uzun bir süredir gerginlik-çatışma biçiminde yaşanan ABD-İran ilişkileri de böyle bir saldırıyla zirve yapmış oldu. Bu açık bir gerçektir. Bundan daha şiddetli, sert, keskin bir savaş durumu söz konusu olamaz. Kim ne dersin desin, nasıl ifade etmeye çalışırsa çalışsın ortaya çıkan en üst düzeyde

bir savaş durumudur. Aslında bu olay askeri şiddet bakımından doksanların başında gündeme gelen, Üçüncü Dünya Savaşı olarak tanımlanan sürecin çok önemli bir aşaması, zirveleşen bir dönemi olarak ele alınabilir.

İnsan şunu ifade edebilir: 1979 İran İslam Devrimi'nden bu yana İran ve ABD aslında 40 yıldır bir tür savaş pozisyonundadırlar. Buna 'gerginlik ve çatışma pozisyonu' da deniyor. Taraflar esasta bölge düzeyinde, genelde küresel düzeyde de birbiriyle ciddi bir çelişme-çatışma yaşıyordu. Özellikle 1990'da Sovyetler Birliği'nin çözülüşü ardından ABD için yeni karşıtlar, hedefler gerekince dünya genelinde böyle rakip olarak belirlediği birkaç devletten birisi de İran olmuştu. Bunun yanında Suriye, Kuzey Kore de ABD yöneticileri tarafından 'Şer eksen' olarak tanımlanıyordu. Tabii bunun merkezinde Irak vardı.

ABD öyle yapsa da Suriye-Esat yönetimi böyle bir karşıtlaşmaya çok fazla girmede. Fakat İran yönetimi tam da ABD'nin istediği gibi karşıtlık temelinde politik bir pozisyona girdi ve bunu sürdürdü. Herhalde onların da Ortadoğu genelinde, bölgesel düzeydeki politik stratejileri açısından böyle bir durum hesaplarına geldi. Onlar da aynı şeyi sürdürdüler. Sovyetler Birliği çözüldü, ABD-Sovyet bloklaşması ortadan kalktı, ama bu sefer de en azından bölge düzeyinde ABD-İran kutuplaşması, çelişki-çatışması, gerginliği gündeme geldi ve Ortadoğu'da her şey giderek bu gerginlik ve çatışmaya bağlanıyordu. Bu çelişki-çatışma da bir şeyi çözemedi, ortaya herhangi bir gelişmeyi çıkartmadı.

Düşük yoğunluklu savaş şiddetli bir pozisyona evrilmiş durumdadır

Başlangıçta İran İslam Devrimi'nin bölgesel hale gelme hedefleri vardı. Humeyni'nin düşünceleri, politikaları, pratik-örgütsel yaklaşımları öyleydi. Öncelikle İran'daki devrim rüzgârını Ortadoğu'ya yaymak, yeni bir İslam Devrimi'ni Ortadoğu düzeyinde geliştirmek istediler, böyle hedef güttüler. Fakat hem Ortadoğu'da karşılaştıkları direnç hem dünya çapında yaşadıkları karşıtlık sonucunda bu hedefleri gittikçe azalıp, daraldı. Onun yerini İran-ABD çekişme ve çatışması aldı. Ortadoğu devrimini geliştirmek yerine; 'Büyük düşman ABD'dir, herkes ABD'ye karşı mücadele etmelidir' denilerek İran'da bir ABD karşıtlığı geliştirdiler.

ABD, Sovyetler Birliği'ni rakip olarak kaybedince düşman ve rakibi olmazsa, çatışmaya girmezse ayakta kalamayan bir sistem olduğunu bildiğinden, bu temelde rakipler aradığında en öne çıkan güç İran devleti oldu ve böylece İran-ABD karşıtlığı ciddi bir gerginlik ve çatışma düzeyinde günümüze kadar geldi. Bu temelde 40 yıllık bir gerginlik ve çatışma durumu var.

Bu süreç içerisinde taraflar doğrudan çatışmadılar. İki taraf da kendi ülkele-

rinde çatışmaya girmediler. Hem başka alanları çatışma alanı yaptılar, hem de bu çatışmada başka güçleri örgütleyip kullanmak istediler. Şimdi ilk defa her iki güç doğrudan çatışıyor, vuruşuyorlar. Böylece 40 yıllık düşük yoğunluklu savaş, gerginlik ve çatışma durumu resmen ve fiilen şiddetli bir pozisyona evrilmiş durumdadır. Şimdiye kadar vesayet savaşı olarak görülen bu durum, şuan itibarıyla doğrudan bir çatışmaya dönüşüyor. Artık vesayet savaşının sonuna gelmiş durumdadır. Başka güçleri örgütleyip kendi çıkarları doğrultusunda çatıştırmaya durumu büyük ölçüde aşıldı. Bu yaşadığımız durum onun üzerine gelişen bir durum olmaktadır.

Ortadoğu krizi, ABD-İran gerginliği temelinde hem uzuyor hem derinleşiyor

Buradan şu sonuçlar çıkartılabilir: Bir, demek ki bu vesayet savaşları bir sonuç üretmedi, iki tarafta başarısızdır. Diğer yandan düşük yoğunluklu çelişki, çatışma ve gerginlik durumu her iki güç asından da bir tıkanmayı ortaya çıkarttı. Bölgedeki politikalarını uygulayamaz, başarıya götüremez oldular. Dahası bölgenin tüm sorunlarını da kendilerine bağlayarak, Ortadoğu'da temel bir tıkanma etkeni haline geldiler. Yani son yıllarda özellikle siyasi değerlendirmelerin merkezinde her zaman ABD-İran çelişkisi, gerginliği, çatışması oluyordu ve her olay buraya bağlanıyordu, ona göre bir biçim alıyordu. Çünkü her iki taraf da bölge üzerinde tam bir tahakküm kurmaya, her şeyi kendilerine bağlamaya, kendileri dışında hiçbir siyasi iradenin bölgede var olmasına izin vermemeye çalışıyorlardı. Doğrudan bir çatışmaya girmeyip aradaki çelişki ve çatışmayla da bir değişiklik, ilerleme, farklılık ortaya çıkartamayınca tıkanan, kangrenleşen sorunlarla karşı karşıya kalınıyordu. Ortadoğu'nun kriz ve kaosu denilen bu olay, ABD-İran karşıtlığı, gerginliği temelinde hem uzuyor hem de daha çok derinleşiyor ve ağırlaşıyordu.

Bu bakımdan mevcut çatışma düzeyi eğer bu tıkanmayı çözerse yeni gelişmelere vesile olabilir. Öyle olaya çok felaket tellallığı temelinde yaklaşmamamız lazım. Kuşkusuz ağır bir olay, tasvip edilen bir yöntem de değil, fakat bundan öncesi de öyle çok benimsenen, çözüm üreten, gelişme yaratan bir durum değildi. Çürüme ve tıkanma yaratıyordu. Belki bu adımlarla söz konusu durum aşılabılır, yeni gelişmelerin önü açılabilir. Bu bir ihtimaldir. Ne yönlü olur, neler gelişir bilemeyiz. Özgürlük-çü-demokratik gelişmeler mutlaka ortaya çıkar dememek lazım, gelişmeler tersinden de olabilir. Özgürlükçü-demokratik gelişmeler de olabilir, ama en azından mevcut tıkanma ve çürüme durumu, ağırlaşmış kriz ve kaos durumunda çıkış arayışları gündeme gelebilir. Öyle bir özellik taşıyor. Ama bu nasıl olabilir? Bu olayın ardından ne tür gelişmeler ortaya çıkabilir? Ortadoğu'daki ilişkiler, çelişki ve çatışmalar

nasıl gelişecek, kim, ne yapacak? Bunlar tam belli değildir. ABD etkili bir darbe vurdu, buna dayanarak baskı oluşturup, İran yönetimi ve yanlıları üzerinde korku salmaya, etkinlik sağlamaya, o biçimde kendine yönelik intikam saldırılarının gelişmesini engellemeye çalışıyor. Bir yönüyle şu anki durum böyledir.

Diğer yandan müzakere çağrıları yapıyor, "Savaşı önlemek için yaptık" diyor. İran ise durumu savaş olarak değerlendirmedir. Resmen ve açıktan savaş ilan edip savaş pozisyonuna girmedir. Tüm güçlerin, orduların seferber edildiği bir savaş yerine, teknik güce dayalı vuruşmayı öngören bir savaş tarzı İran tarafından da benimseniyor gibi gözüküyor. En azından şu anki durum böyledir.

Bu duruma karşı tepkiler zayıftır. Irak büyük bir telaş içerisinde. Irak devletinin bir siyasi iradesinin olmadığı da ortaya çıktı. Irak parçalanabilir ya da daha fazla çatışma alanına dönüşebilir. Irak içinde ve dışındaki birçok çevre bir iç savaşa gidilebileceği kaygısını taşıyorlar, bunu ifade ediyorlar. Sükûnet çağrısı yapılıyor, bu çatışma düzeyinin herkes için tehlikeli olacağı söyleniyor. Taraflara itidal çağrısında bulunuluyor. Onun ötesine geçen bir tutum çok fazla yoktur. Bölgeden de, dünyadan da kimse ABD'ye ya da İran'a açıktan bir şey söylemek istemiyor. Öyle bir şey söyleyerek taraf olmaktan çekiniyor. Kendini taraf yapmamaya çalışıyor. Rusya ve Çin en fazla açıklama yapan oldular. Onlar da tehlikeye dikkat çektiler, ama ABD için zayıf bir uyarı oldu. Örneğin söz konusu saldırıyı açıktan kınayan, mevcut çatışmalı duruma karşı açık tutum alan, tavrı alan neredeyse olmadı. Bazıları İran'ın kendini savunma hakkı

olduğunu söylüyor, bazıları da ABD'nin kendini savunma hakkı olduğunu söylüyor. "ABD kendini savunmak için bunu yaptı" diyorlar. Bu bakımdan aslında dünya tedirgin ve iradesizdir. İşin gerçeği budur.

ABD öncülüğündeki küresel kapitalist sistemin, bütünlüklü bir yapısının kalmadığı görülebiliyor

ABD öncülüğündeki küresel kapitalist sistemin, bütünlüklü bir yapısının, iradesinin, etkinliğinin kalmadığı net bir biçimde görülüyor. Halklar da kendilerini örgütleyip siyasi irade haline gelebilmiş değiller. Öyle bir demokratik irade de yoktur. Dolayısıyla ilerisinin nasıl olacağı fazla belirgin değildir. Birçok olasılık var, ama net bir şey gözüküyor. Herkes temkinli, biraz geleceği okumaya çalışıyor. Daha çok mevcut gerginlik durumunu geçiştirmeye, atlarmaya çalışıyor. Böyle olmasını umut eden bir durum, tutum, yaklaşım var. Olay karışındaki duruşlar da bu çerçevededir.

ABD, 2 Ağustos 1990'dan bu yana bölgeye çok daha ileri düzeyde müdahale ediyor. Öncesinde İran-Irak savaşı sürecinde böyle açıktan müdahale edemiyordu. Ama artık bu müdahaleyi çok ileri düzeye ulaştırmış durumdadır. Bölgede herhangi bir siyasi irade tanımıyor. Bölgeyi tamamen kendi hâkimiyetine almak, çıkarları doğrultusunda şekillendirmek, bölge kaynaklarına el koymak istiyor. Bazıları, 'ABD, Suriye'den, Ortadoğu'dan çekiliyor, gücünü azaltıyor' diyorlardı. Bundan dolayı üzülenler, sevinenler vardı. Ama bu tür düşüncelerin doğruluk payının olmadığı yaşanan olaylarla açık bir biçimde netleşti. Öyle bir

durum yoktur. Tam tersine 1990 başında oluşturduğu 'Yeni Dünya Düzeni Stratejisi' temelinde Ortadoğu'ya daha fazla saldırıyor. Bu saldırı küresel sermaye sisteminin saldırısı oluyor. 'Büyük Ortadoğu Projesi' biçiminde yeni bir şekillenme yaratmayı zaman zaman dillendirdiler. Bu çerçevede de saldırılarını sürdürüyorlar.

'Yeni Dünya Düzeni Stratejisi'nde Ortadoğu'nun merkezi bir rolü var. Öyle kenar alanlar, çevreler değildir, merkez Ortadoğu'dur. Dolayısıyla Ortadoğu'dan ABD'nin çekileceği düşüncesi anormal bir düşüncedir. Mevcut dünyadan, kapitalist modernite sisteminden bir şey anlamamayı ifade ediyordu. Gerçekte zaten bu biçimdedir. 30 yıl geçti, Ortadoğu'da neler yaptı, nereye geldi, ne yapmak istiyor, hangi adımları atacak? Bu çok kestirilemiyor. Özellikle Ortadoğulu güçler tarafından bu fazla anlaşılıyor, önceden görülemiyor. Dolayısıyla ABD saldırıları hep şok edici saldırılar olmaktadır. Dönem dönem böyle saldırıları Irak, Afganistan üzerinde geliştirdi. 2010'dan bu yana da, Arap Baharı' denilen süreçte bunu bütün Arap Sahası'na yaydı, 2014'te DAİŞ saldırısıyla geliştirdi. DAİŞ'e karşı mücadele adıyla bazı şeyler yapmaya çalıştı.

Şimdi ise yeni, planlı, örgütlü bir saldırı söz konusudur. Yani ABD'nin yaptığı, kafası kızdığı için bir adım atmak, saldırı yapmak değildir; çok planlı ve örgütlü yürütülüyor. İcra edilişi biraz 'Trumpvari'dir. Çünkü Trump kendini öne çıkarmaya çok meraklı bir kişiliktir. Herhalde bununla seçim kazanmak istiyor. Başkanlıktan azil süreci vardı, onu önlemek istiyor. Belki bu saldırıyla azil sürecini önleyecektir. Bunun için adını öne çıkarıyor, ama ABD adına yapılanları Trump kararlaştırmıyor, yap-

mıyor. Öyle sananlar büyük yanılgı yaşıyorlar. İcra ediliş tarzı, üslubu biraz ona ait olabilir, ama o kadardır. Öyle yanlış değerlendirmemek gereklidir.

Üçüncü Dünya Savaşı iktidar-devlet güçleriyle halklar arasındaki bir savaş değildir

Üçüncü Dünya Savaşı, iktidar-devlet güçleriyle, halklar arasındaki bir savaş değildir. Onu yanlış tanımlamak gereklidir. Önceki savaşlar, dünya savaşları da böyle değildi. Dünya savaşları iktidar ve devlet sistemlerinin, kapitalist modernite düzeninin kendi içinde gerçekleşen bir çatışma, savaş, kendi iç çelişkilerinden kaynaklanıyor. Esas olarak da iktidar ve devlet tekelleri arasında dünyanın yeniden paylaşılmasını, ele geçirilmesini, kapitalist sistemin küresel-hegemonik bir güç haline gelmesi çabasını ifade ediyor. Bu yönlü Avrupa'da zafer kazanan kapitalist modernite sisteminin 19. yüzyıldan itibaren Ortadoğu'ya dönük saldırılarını yoğunlaştırdığını biliyoruz. Bu tekeli uygarlığın Sümer'den başlayıp Ortadoğu'da şekillenen bir sistem olduğunu, Avrupa'ya ve Asya'ya Ortadoğu'dan yayıldığını biliyoruz. Ama tekeli uygarlığın kapitalist modernite çağı, Avrupa'da zafer kazanmış, gelişmiştir. Avrupa'da egemen hale geldikten ve kendisini küresel-hegemonik bir güç haline gelmeye aday gördükten itibaren dünyanın birçok alanını ele geçirmiştir. Keşiflerle, ticaretle, askeri operasyonlarla, icatlarla yeni yerleri, dünyanın uygarlık gelişimi bakımından zayıf alanlarını kolaylıkla ele geçirmiş ama toplumsallaşmanın ve devletleşmenin merkezi olan Ortadoğu'yu ele geçirmek öyle kolay olmamıştır.

Bütün diğer alanları ele geçirip kendisini güçlü hale getirdikten sonra küresel hegemonik bir güç olabilmesi için de Ortadoğu'yu ele geçirebilmesi gerekli olmuştur. Ortadoğu'nun kültürel ve uygarlıksal gücü karşısında zorlandığı için son derece planlı, programlı; ideolojik, siyasi, askeri, ekonomik ve sürece yayılmış bir saldırıyı bölgeye yöneltmiştir. Ortadoğu'yu da egemenliği altına aldıktan sonra ancak bir küresel-hegemonik güç haline gelebilecektir. Öncesi ve sonrasıyla kendisini bütün uygarlığın temsilcisi haline getirebilecektir. Bu doğrultuda da 19. yüzyılda saldırılarını askeri, ekonomik, ideolojik olarak Ortadoğu'ya yönelttiğini biliyoruz. İşte ideolojik olarak liberalizmi, ulus devlet milliyetçiliğini alanda geliştirmeye, yaymaya, şoven milliyetçi bir gelişmeyi sağlatmaya çalışmıştır. Askeri, ekonomik saldırılarla bölgedeki egemen devlet sistemlerini zayıflatmayı, küçültmeyi öngörmüştür. Bu süreç içerisinde kapitalist modernite Birinci Dünya Savaşı'yla bölgedeki bütün direnci kırıp Ortadoğu'yu egemenliği altına almayı hedeflemiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın esası buydu. Almanya ve İngiltere arasında kapitalist öncü, modernite öncüsü olma yarışımı vardı. Birinci dereceden dünya hegemonu olma mücadelesi vardı. Bu mücadele Ortadoğu'yu ele geçirme mücadelesi olarak sürdü. Birinci Dünya Savaşı buydu. Sonuçta Osmanlı İmparatorluğu yıkıldı, toprakları parçalandı, İngiltere ve Fransa arasında bölündü. Rusya, Bolşevikler öncülüğündeki Ekim 1917 Devrimi'yle bu bölüşmeden çekilince, İngiltere ve Fransa Ortadoğu'yu paylaşan iki güç olarak kaldılar. Mevcut Osmanlı topraklarını birçok ulus-devlete bölerek, 25 devlet yaratarak küçültüp, zayıflatıp, iradesiz kılıp denetim, egemenlik altına almaya çalıştılar. Bu şekilde yönetilebileceğini öngördüler.

İkinci Dünya Savaşı'nda İran şahı, benzer bir durumu yaşadı, çöküş pozisyonu içindeydi. İran'ın da benzer bir biçimde bölünme ihtimali vardı, fakat sistem ona izin vermedi. Baktılar ki Ortadoğu'daki dengeler değişecek, özellikle Türkiye karşısında bölgesel denge sağlayacak herhangi bir güç kalmayacak, o yüzden savaştan sonra İran topraklarında farklı devletler kurma eğilimlerine karşı çıktılar. Merkez şahı desteklediler, bugünkü İran'ı olduğu gibi ayakta tuttular. Bir denge unsuru olarak Arap milliyetçiliğinin temsilcisi biçiminde Mısır'ı geliştirdiler. Mısır'ın tarihsel bir geçmişi, Arap sahası üzerinde belli bir egemenliği de vardı. Yine nüfus gücü vardı. Nasırcılık adı altında geliştirilen Arap milliyetçiliğiyle Mısır'ı güçlendirdiler. Arap milliyetçiliği Irak'ta, Suriye'de, Filistin'de farklı farklı düzeylerde gelişme gösterdi. Merkez Mısır olsa, Nasırcılık damga vursa da Baasçılık, Arafatçılık biçiminde farklı eğilimler gelişti. Böylece Ortadoğu parçalanıp paylaşıldı, zayıf düşürülüp denetim altına alındı.

Üçüncü Dünya Savaşı, Ortadoğu üzerinde yeniden hâkimiyet kurma savaşıdır

1990 başındaki Üçüncü Dünya Savaşı tıpkı Birinci Dünya Savaşı gibi yine Ortadoğu'da oluyor. Ortadoğu'daki durum, gelişmeler sistemi zorladı. Parçaladı, zayıflatı ama tümünden yutamadı, kendine dönüştüremedi, benzeştiremedi, kültürleri, toplumları tümünden dağıtamadı. Parçalanmış olsa bile gerçekten kuvvetli bir temeli var, hızlı gelişmeler oluyor. Örneğin denetim altında bölgeyi tutmanın bir aracı olsun diye oluşturulan Irak kısa bir sürede bütün sisteme kafa tutacak düzeyde ekonomik, mali, askeri gelişme sağlayan bir alan haline geldi ve Saddam'ı yarattı. Türkiye, İran hakeza öyle oldu. Bu nedenle Üçüncü Dünya Savaşı altında Ortadoğu'yu yeniden ele geçirme, Ortadoğu üzerinde yeniden hâkimiyet kurma savaşıdır.

O halde kapitalist modernite sistemi o zamana kadar sağladığı gelişmeleri yeterli görmedi, sermayenin azami kâr yasasının bölgede işlemesi önünde engeller gördü. Sermaye sistemini Ortadoğu'dan tehdit edilir buldu. Hem tehditleri ortadan kaldırmak hem de sermayenin serbest dolaşımıyla azami kârı daha çok artırmak için Ortadoğu sisteminde değişiklikler yapmayı öngördüler. Kesinlikle amaçsız değil, 30 yıldır bunun için saldırıyorlar, fakat planlarını açıkça ortaya koymuyorlar. "Büyük Ortadoğu Projesi" dediler, ama bu projenin içerisinde nelerin olduğunu söylemiyorlar. Dıştan bakınca ne yapmak istedikleri belli olmayan, amaçsız, muğlak, deli saçması saldırılar olarak görülüyor, ama gerçekler öyle değildir. Biz söz konusu saldırıyı böyle değerlendirip bakarsak doğru olmaz. Kesinlikle Üçüncü Dünya Savaşı'nın ideolojik, stratejik, siyasi, askeri, ekonomik boyutları bütünlüklü olarak var. Savaşı başlatan, saldıran gücün bir hedefi var.

Ulus-devlet statükoculuğu direniyor, eskiyi korumaya çalışıyor, tutucudur. Öne çıkanlar Arabistan'ın-Saddam gibi- bireysel diktatörlükleriydi. Önce onları hedefleyip aştılar, ama esas olarak bölgede ulus-devlet statükosunu ayakta tutan güçler, Türkiye ve İran devletleridir. Bunları değişime uğratmadan Ortadoğu'da değişiklik yapamayacakları kesindir. Fakat nasıl bir değişiklik yapmak istedikleri önemlidir. Bunu bilmek, anlamak, kestirmek gereklidir. Bu konuda kesinlikle Ortadoğu'yu birleştirmek, hiçbir şekilde demokrasiyi getirmek istemiyorlar. Za-

İkinci Dünya Savaşı'ndan Ekim Devrimi'nin daha fazla yayılması, Çin ve Asya devrimleri sonucu çıkılabildi. Kriz ve kaoslarını hiçbir zaman kendi iç yapılarıyla, güçleriyle aşamadılar, çünkü kapitalizm demek; kriz ve kaos demektir, oradan çıkış olmaz. Çıkış alternatif sistem arayışları gündeme getirdi. Şimdi de eğer Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı'ndan çıkış olarsa bu ancak Demokratik Ortadoğu Devrimi'yle olabilir; halkların özgürlük ve demokrasi arayışları, örgütlenmeleri, eylemleri, bölgesel bir demokratik devrimin gelişimi ancak bu krizi ve kaosu aştırtabilir.

ten kendileri demokratik değiller ki demokrasiyi getirsinler. Kapitalist modernite sisteminin, liberalizmin demokratlığı ve özgürlükçülüğü en fazla olan yalancılığı ve sahtekarlığıdır. Bunları çok iyi biliyoruz. O nedenle öyle başkalarına demokrasi ihraç edecek halleri olamaz, çünkü kendileri demokratik değiller. Onların demokrasisi kendi çıkarlarıdır. Kendi çıkarlarına hizmet ettin mi iyidir, her türlü imkânı sunarlar, ama biraz çıkarlarına aykırı düştün mü dünyanın en kötü-süsün, şer odağısın, haydutsun, teröristsin, katlin vaciptir.

ABD'nin savaşı derinleştiren müdahaleciliği kabul edilebilir bir şey değildir

5 bin yıllık iktidar ve devlet sisteminin bu kadar çatışmayla ortaya çıkardığı hukuki kurallara bile uymuyorlar. Savaşın bir hukuku vardı. 20. yüzyılda bunu biraz şekillendirmeye çalışıyorlardı. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren artık buna da uymuyorlar. Birisine terörist dedin mi onun hemen boğazını sıkıp, canını alma hakkı kazanmış oluyorsun. Kapitalist modernite sistemi, onun iktidar ve devlet güçleri eskiye göre daha çok vahşilemiştir, demokratikleşmemiştir, hümanistleşmemiştir. Yanlış anlamamak lazım. İlk çağ tanrı krallarının bir hukuku vardı. Şimdi kapitalist modernite krallarının bağlı kaldıkları hiçbir hukuk yoktur. Saddam Hüseyin'i tutup idam ettiler. Kendileri gibi bir devlet başkanıydı? Nasıl davranmaları gerekiyordu? Savaş esiri muamelesi yapmaları gerekiyor muydu? Savaş esirine nasıl davranılırdı? Dikkat edin öyle bir davranış gösterdiler mi? Hayır, göstermediler. İşin kolayını bulmuşlar, "teröristsin" dedin mi, her türlü işlemi yapmaya hak kazanıyorsun. Ondan sonra da herkes beğenmediğine terörist diyor, saldırıyor. ABD, İsrail, İngiltere yönetiminde sistem baştan bu hale geldi. Dolayısıyla artık gücü yeten yetene, herkes bunu uyguluyor. Amerika böyle yaparsa Türkiye ve İran da yapıyor, Rusya da yapıyor, öteki devletler de bunu yapıyor. Yani herkes için bunun önü açılmış oluyor.

Bu bakımdan bilmem demokratikleşmenin önünü açacak, demokrasiyi getirecek, birlik yaratacak söylemleri yalan oluyor, öyle bir şey yoktur. Parçalamak istiyorlar. Birinci Dünya Savaşı'nda gerçekleştirdikleri parçalanma Ortadoğu'yu yutmaları, tamamen egemenlik altına almaları, istedikleri gibi sömürmeleri, tam hâkim olmaları için yetmedi, şimdi daha çok parçalamak, daha küçük parçalara ayırmak, daha fazla zayıf düşürmek ve böylece hem tam hâkimiyet altına almak hem istedikleri gibi sömürmek istiyorlar. Aynı zamanda kendileri için oradan gelebilecek herhangi bir tehlikeyi önlemek, bu temelde kendilerini Ortadoğu tarihsel gerçekliği, kültürel yapısı karşısında güvenceye almak istiyorlar. Ortadoğu'yu Birinci Dünya Savaşı 25 parçaya mı böldü, şimdi ise 25 parçayı az buldular ve Üçüncü Dünya Savaşı ile 250 parçaya bölmek istiyorlar. 25 parçaya bölünmüş devlet parçası olan Ortadoğu'yu kendileri için daha fazla tehdit eder buldular. Şimdi bunu açıktan söylemiyorlar. Bunu öyle bir anda da yapamıyorlar. Dikkat edilirse zamana yayılmış bir süreç içerisinde böyle bir hedefe ulaşmak istiyorlar. Başaramazlarsa zaten mevcut egemenlik sistemlerini düşük yoğunluklu savaş içerisinde yürütmek, yönetim hâkimiyetlerini bu temelde sağlamak istiyorlar. Yani kriz ve kaostan çıkış değil, kriz ve kaosu düşük yoğunluklu çatışmayla, savaşla sürdür-

mek, yönetmek, toplumları, yer küreyi bu temelde daha derinden sömürmek istiyorlar. İşin gerçeği biraz böyledir. Bu bakımdan mevcut çatışma, Üçüncü Dünya Savaşı denilen savaş çok kötü ve çok tehlikeli bir çatışmadır. İlk iki savaş dünyaya, insanlığa, toplumlara, doğaya her bakımdan ne kadar zarar veriyse, Üçüncü Dünya Savaşı onları kat kat aşacak, belki de yer küreyi ağır bir tahribata uğratacaktır.

O nedenle ABD'nin bu tarz bir müdahaleciliği kabul edilebilir bir şey değildir. Hiçbir irade tanımıyor. Trump'ın açıklamaları korkunçtur. Sanki bu dünyada sadece Amerikalılar var, kimse kıllarına dokunamaz, onlar yaşarlar, onların yaşaması için herkes ölebilir. Ortaya net olarak böyle bir şey çıkıyor. Bunu alenen söylüyor. Böyle olur mu, 'orman kanunu' dedikleri kanun bile böyle değildi. Onun bile bir hukuku vardı. 'Benim için böyle olsun' deniliyor, öyle olamaz.

Kapitalizm demek; kriz ve kaos demektir, oradan çıkış olmaz

Şimdi Türkiye, İran, diğer Arap devletlerinin yaşadığı ulus-devlet diktatörlük sistemleri de çok tehlikelidir. Halkların taleplerini, istemlerini göz ardı ediyor, demokrasiye tümünden kapalı, halk iradesini yok ediyor, ağır baskı ve sömürü uyguluyor, faşizan yanı hep ön planda, bireyci, tekçi diktatörlük yanları ön plandadır. Böylece yarattıkları sorunları çözemiyorlar. Dahası yeni sorunlar yaratıyorlar. Bu temelde de Ortadoğu'yu dış müdahalelere açık hale getiriyorlar. Yani mevcut ulus-devlet statükoculuğunun çözümsüzlüğü, tutuculuğu, diktatörlüğü dış müdahaleye zemin sunuyor. ABD ve Avrupa, Ortadoğu'ya bu kadar müdahalede bulunuyorlarsa buna dayanıyorlar. Gerekece yapıyorlar; Saddam diktatörlüğü gerekece oluyor, bilmem İran baskıncılığı gerekece oluyor, TC'nin soykırımcılığı gerekece oluyor.

Savaşla sorunları çözebilirler mi? Sorunları çözemedikleri, tam tersine ağırlaştırdıkları, kaosu, krizi artırdıkları, yeni sorunlar yarattıkları için savaşa başvurdular, çözemezler, çözemiyorlar. İşte Üçüncü Dünya Savaşı denilen süreç üzerinden 30 yıl geçti, ama herhangi bir sonuç ortada yoktur. Önder Apo, "Sonuna doğru geliniyor gibi, bazı olaylar 1917-18'e benziyor" dedi. ABD'nin bu son hamlesi öyle bir şey yaratmayacağı öngörülebilir mi? İran'ı en üstten tehdit ediyor, tabii bu tehdit tüm Ortadoğu'yadır, TC'ye, diğer devletleredir. Nasıl ki 1918'de Osmanlı'yı teslim aldılarsa, benzer bir biçimde teslim ol çağırısı yapar gibidir. Bağdat saldırısı ve arkasından İran'a dönük ABD açıklamaları İran şahsında ulus-devlet statükoculuğuna dönük teslim olun çağırısıdır. Bunu anlamak zor değildir. Gerçekten o aşamaya gelindi mi? Bu güçler teslim olacaklar mı? Savaş, ABD'nin ve müttefiklerinin zaferiyle sonuçlanacak mı? Krizden, kaostan ABD bu biçimde çıkacak mı, çıkamayacak mı? Bunlar belirsizdir, insan tam bir şey diyemiyor. Öyle şeyler yapıyorlar, ama bunun ne kadar gerçekleşip, gerçekleşmeyeceği tam belli değildir. Savaş, gerginlik, çatışmalar artıkça baskı, sömürü, kan artıyor. Halklar, kadınlar, gençler baskı ve sömürü altındalar; zulüm, işkence görüyorlar, kayıp veriyorlar. Dolayısıyla savaşın da çok fazla ABD-İran tikanıklığını aşması mümkün görünmüyor. Aslında çatışmalı durumu daha çok ağırlaştıracaktır.

Bölgenin farklı alanlarında savaş karşı çıkma temeline kadınların, gençlerin, halkların özgürlük istemleri, ara-

'Yeni Dünya Düzeni Stratejisi'nde Ortadoğu'nun merkezi bir rolü var. Öyle kenar alanlar, çevreler değildir, merkez Ortadoğu'dur. Dolayısıyla Ortadoğu'dan ABD'nin çekileceği düşüncesi anormal bir düşünceydi. Mevcut dünyadan, kapitalist modernite sisteminden bir şey anlamamayı ifade ediyordu. Gerçekte zaten bu biçimdedir. 30 yıl geçti, Ortadoğu'da neler yaptı, nereye geldi, ne yapmak istiyor, hangi adımları atacak? Bu çok kestirilemiyor. Özellikle Ortadoğulu güçler tarafından bu fazla anlaşılamıyor, önceden görülemiyor. Dolayısıyla ABD saldırıları hep şok edici saldırılar olmaktadır.

yışlarının daha güçlü, cesur, örgütlü gelişmesine zemin sunabilir mi? Bunun için imkân-fırsat oluşturabilir mi? Bu bir ihtimaldir. Tabii böyle bir savaş karşısında alınması gereken tutum kesinlikle böyledir. Kapitalist modernite sisteminin kendi iç çelişki ve çatışmalarına halklar, kadınlar, ezilenler, gençler, devrimci-demokratik güçler taraf olamazlar. Ne ABD müdahalesi olumlanıp arkasında taraf olunabilir ne İran'ın, TC'nin, benzeri devlet sistemlerinin ABD'yle bu tarz savaşları Ortadoğu halklarının çıkarıdır. Onlar kendi iç çıkar kavgalarını Ortadoğu'yu bölüşme ve paylaşma kavgalarını yürütüyorlar. Öyle görmemiz lazım. Ortadoğu'nun yeniden paylaşılması, kavgası küresel-hegemonik güçlerle, bölgesel hegemonik güçler arasında yaşanmaktadır. Ortadoğu'nun imkânlarını yeniden paylaşmak istiyorlar ki bu savaş halklara baskı, sömürü, kan olarak yansıyor.

Üçüncü Dünya Savaşı'ndan çıkış ancak Demokratik Ortadoğu Devrimi'yle olabilir

Kesinlikle savaşa karşı çıkmak gereklidir. Böyle bir savaştan, çatışmadan çözüm çıkmaz. Çözüm ancak savaşın tarafların aşılmasıyla olabilir. Geçen yüz yıllık pratik de bunu bize gösterdi. Birinci Dünya Savaşı'nda Ekim Devrimiyle çıktılar. Ekim Devrimi o çıkışı sağladı, bir alternatif sistemin başlangıcı, aslında öyle bir sistem arayışı kapitalist modernite sisteminin iç çelişki ve çatışmalarının aşılmasını getirdi.

Kapitalist modernite güçleri İkinci Dünya Savaşı'ndan ise Ekim Devrimi'nin daha fazla yayılması, Çin ve Asya devrimleri sonucu savaştan çıkabildi. Kriz ve kaoslardan hiçbir zaman kendi iç yapılarıyla, güçleriyle aşamadılar, çünkü kapitalizm demek; kriz ve kaos demektir, oradan çıkış olmaz. Çı-

kış alternatif sistem arayışları gündeme getirdi. Belki başaramadı, sonuca götüremedi, tam gerçekleştiremedi, ama öyle bir süreci başlattı ve çıkış öyle oldu. Şimdi de eğer Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı'ndan çıkış olarsa bu ancak Demokratik Ortadoğu Devrimi'yle olabilir; halkların özgürlük ve demokrasi arayışları, örgütlenmeleri, eylemleri, bölgesel bir demokratik devrimin gelişimi ancak bu krizi ve kaosu aşırtabilir. Kadın özgürlük devrimine dayalı demokratik devrimler, kapitalist modernite sisteminin ortaya çıkardığı bütün sorunları aşma, dolayısıyla kriz ve kaostan çıkma gücünü gösterebilir. O nedenle devrimci-demokratik, özgürlükçü güçlerin tutumu bu çatışmalı duruma karşı Demokratik Ortadoğu Devrimi için mücadele etmek olmalıdır. Asla farklı biçimlerde dış müdahaleye karşı çıkıyorum adı altında ya da bölgedeki ulus-devlet diktatörlüğüne karşı çıkıyorum adı altında kapitalist modernite sisteminin iç çelişkilerinden doğan çatışmaya taraf olunmamalıdır.

Üçüncü Dünya Savaşı Körfez Savaşı'yla başladı

O halde halklar, kadınlar, ezilenler, gençler için yapılması gerekenler ne? Kendi özgürlük ve demokrasi mücadelelerini geliştirmek olmalıdır. Her alanda bölgesel, hatta küresel devrim perspektifi teminde özgürlük ve demokrasi devrimini örgütleyip gerçekleştirmeye çalışmak, bunun mücadelesini vermek olmalıdır. Bunu Önder Apo teorik olarak analiz etti, programladı, Demokratik Özerliğe dayalı Demokratik Konfederalizm projesinin Ortadoğu'da sorunları çözecek tek proje olduğunu çok net, çok açık bir şekilde ortaya koydu. Bu bölgesel halk devrimlerinin gelişmesi, Demokratik Ortadoğu Birliği'nin, Demokratik Özerlik ve Demokratik Konfederalizme dayalı ola-

rak gerçekleştirilmesi öngörülen çözüm oluyor. İşte Uluslararası Komplo da bu çıkış, çözüm yolunu, kurtuluşu gösteren düşünceye karşı bu temelde geliştirildi. İmralı işkence ve tecrit sistemi bunun için oluşturuldu. İmralı'da ağırlaştırılmış tecrit bundan dolayı uygulanıyor. Öyle ki, böyle bir alternatif çözümün önü daha baştan böyle bir dünya savaşına girilirken tıkatılmış bulunuyor. Çözüm gücü, çözüm Önderliği bütün dünyadan yalıtılıyor, yok edilmek isteniyor, olmanın tecride alınıyor, bir tek sözünün bile halklara, kadınlara, ezilenlere ulaşmaması için en ağır baskı ve tecrid uygulanıyor. İmralı sistemi niye ortaya çıktı? Uluslararası Komplo neden ve kimler tarafından örgütlendi? Ağırlaştırılmış tecrit niçin yürütülüyor? Dikkat edilirse böyle baktığımız zaman bu soruların cevabını çok net bir biçimde görüyoruz. Kimlerin yaptığı, niçin yaptıkları ortadadır. Böylece çözümün önünü almak, kapatmak istiyorlar. Ödleri patlıyor, korkuyorlar. Sistemi aşan bir bölgesel demokratik devrim hareketi gelecek, bölgeyi paylaşmak için çatışma yürütürken her şeyi kaybedecekler. Onun korkusuyla el birliğince kaos ve krizden çıkışı sağlayacak, sorunların demokratik çözümünü gerçekleştirecek düşünceyi, politikayı, iradeyi ağır işkence ve tecrit sistemi içinde tutuyorlar. Böylece tepişmeleri, çatışmaları için her türlü çıkar kavgasını yürütmeleri, insanları aldatıp buna alet etmeleri, yapmaları için uygun zemin bulmuş oluyorlar. Bu da gayet açık ve anlaşılır bir durumdur. Bu temelde Ortadoğu'ya dönük böyle bir müdahalenin çok planlı geliştirildiğini bilmemiz lazım.

Üçüncü Dünya Savaşı Körfez Savaşı'yla başladı. Körfez Savaşı'yla Irak denetim altına alındı. Oradan iki sonuç çıkardılar. Bir; Filistin Devrimini denetim altına aldılar. İki; Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni denetim altına aldılar. Filistin'i Saddam'ın yanına itip arkasından sözde yalancı barış projesini kabul ettirecek

denetim altına aldılar. Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni, Çekiş Güç Operasyonu'yla PKK'nin Başûrê Kurdistan'a girişini kapatarak, Bakurê Kurdistan ile sınırlandırmayı öngören bir planlamayla bunu yapmak istediler. Aslında Ortadoğu'da bir tür denetim sağlayıp diğer alanlarda; Asya'da, Afrika'da, Balkanlar'da, Kafkaslar'da Amerika etkinlik savaşı yürüttü. Arkasından ikinci aşama olarak gündeme ne geldi? 90'da başından kuşatıp sınırlandırdığı Kürdistan Özgürlük Devrimi'ne karşı Uluslararası Kompo saldırısını başlatarak Önderliği imha temelinde tasfiye etmek, Saddam yönetimini yok etmek, Irak'ı tümünden ele geçirmek, böylece hâkimiyet sağlamak istediler.

Şimdi bunlar temelinde bazı adımlar atıldılar. Amaçları doğrultusunda gelişmeler yaratıldılar, ama tam istedikleri gibi olmadı. Ne PKK'yi öyle daraltıp, sınırlandırıp kuşatabildiler, ne de Uluslararası Komployla Önderliği imha ve PKK'yi tasfiye hedefini tam başarabildiler. Ama 15 Şubat komplosunu gerçekleştirdiler, İmralı işkence ve tecrit sistemini ortaya çıkarttılar.

Ardından 2010'dan itibaren Arap Baharı denen süreçle birlikte Arap toplumundaki rahatsızlıklara dayanarak Mısır'dan, Sudan'a, Suriye'ye kadar Arap sahasını daha fazla denetimlerine alacak hamleler yaptılar. Çatışmalı durum biraz sınırlı kalınca yeni çatışma etkenleri yaratıldılar; DAİŞ, El-Kaide bunlar oluyorlar. Öyle hiç de bu sistemin dışında değiller. Sistemin tortusu oluyorlar. Bunlar sistemin kendi iç çelişki ve çatışmalarını geliştirmek için yarattığı güçlerdir. Onlarla çatışma zemini daha da geliştirdiler. Çelişki ve çatışma düzeyini daha çok artırdılar. Hem onları örgütleyip saldırtarak hem de onlara karşı bir mücadele örgütleyerek eski sistemi böyle bir çatışma ortamında parçalamak, dağıtmak istediler. Sonuç; ABD'nin Kasım Süleymani ve El Mühendisi'yi suikastla öldürme olayı tesadüfen ortaya çıkmış, bir anda kararı verilmiş bir olay değildir. Tarihsel geçmişi böyle bir gelişmeye dayanıyor. Son derece planlı, bilinçli, örgütlü bir saldırı oluyor. Bir süreden beri ABD'nin planlı saldırılarının zirve yapmasını ifade ediyor.

Ekim başından itibaren ABD yeni bir hamle başlattı

Bu planlı saldırılar ortaya nasıl çıktı? Kısaca onu da ifade edebiliriz: Tarihsel geçmişe kısmen değindik, güncel olanı da 2017 Ekim'inden başlatmak lazım. Ekim 2017'de ne oldu? DAİŞ, Rakka'da yenildi. 'Başkentim' dediği yerde yok oldu. Böylece artık DAİŞ'e karşı mücadeleyle ABD müttefiklerinin elde edebileceği bir şey kalmadı. Derhal yeni bir plan dahilinde yeni bir süreç başlatıldılar. Irak'ta, Başûrê Kurdistan'da Kerkük saldırısıyla başlayan ve ondan sonra yaşanan olayların hepsi bu plan dâhilinde oldu. Kuzey Doğu Suriye'de Efrin işgaliyle başlayan süreç ve bugüne kadar ki gelişmelerin hepsi bu temelde oldu. Planlama neydi? Artık DAİŞ bitti, DAİŞ'e karşı mücadele içerisinde ortaya yeni güçler çıktılar, yeni etkinlik alanları oluştu. ABD, DAİŞ'e karşı mücadelede ortaya çıkan gelişmelerin hepsini kendi tekeline almak istedi. Mücadele içinde ortaya çıkan güçleri yok etmeyi planladı. Efrin'den başlayan, 9 Ekim 2019'da Serêkaniyê ve Girê Spî'nin TC tarafından işgaline kadar gelen süreç böyle başladı, bu planın bir parçası oldu. Bu YPG-YPJ'yi ortadan kaldırma, tasfiye etme saldırısıdır. 16 Ekim 2017'de Kerkük

saldırısıyla başlayan süreç aslında Heşdi-Şabi'nin tasfiye edilme süreciydi, Irak'ta, Şengal'de birçok alanda saldırılar yaptılar, diğer yerlerde oldu.

Amerika bu son saldırıyla Heşdi-Şabi'yi, aslında İran'ın kendi sınırları dışındaki varlığını, etkinliğini yok etmeyi hedefliyor. ABD'nin hedefi kesinlikle budur. Bu bakımdan Irak ve Suriye'de yaşanan olayların ABD planlamaları doğrultusunda olduğunu bilmemiz lazım. Biz başka güçleri çok daha fazla görüyoruz, ABD gerçeğini iyi tanıyamadık. Özellikle Rojava'da böyle bir bilinç, gelişim yeterince olmadı. Bunu kesinlikle aşmak lazım. Tüm bu saldırıların arkasındaki esas güç ABD ve müttefikleridir. Bütün olaylar ABD planlaması temelinde gerçekleşti.

Yakın dönemde de Ekim başından itibaren bu plan doğrultusunda ABD yeni bir hamle başlattı. Lübnan'da, Kuzey Doğu Suriye'de, Irak'ta, İran'da yaşanan olayların hepsi ABD'nin bu planının, hamlesinin parçalarıydı. Tabii kitleler harekete geçtiler, özgürlük istediler, hak istediler, çelişkiler vardı, onlar anlamlıydı. Fakat örgütlü bir halk yoktu. Bu tür talepler için ayağa kalkış olmadı. Hepsinin arkasında Amerika planı vardı. Amerika Lübnan'da hükümeti düşürerek Hizbullahsız bir yönetimi hedefledi. Lübnan olayları öyle gelişti. 9 Ekim 2019 Girê Spî, Serêkaniyê saldırısı kesinlikle ABD plan-

mak istiyordu diyorlar. Reuters'in son geçtiği haberlere göre onun planlarını yapıyordu. Aslında ABD'nin Bağdat elçiliği olayını bu amaçla başlatmışlardı, fakat onlar harekete geçmeden bu sefer ABD karşı saldırıda bulundu, darbesini vurdu. Mevcut durumda Bağdat olayında zirve yapan savaş durumu böyle bir planlı durum olarak geliyor.

Bu konularda gerçekten de bazı duyumlar vardı. Mesela 2014 Mayıs'ında bir gücün ortaya çıkacağı, her tarafa saldıracağı, Irak'ı, Suriye'yi üçe böleceği söyleniyordu. Kürtlere saldırırsa Kürtlerin tutumunun, PKK'nin tutumunun ne olacağı bazı çevrelerce soruluyordu. Bu bize kadar geldi. Kim bunu yapacak diye biz de şaşırmiştık. Bu da ne demek! Böyle şeyler mi olur! derken daha bir ay geçmeden DAİŞ ortaya çıktı, Musul'a saldırdı, bir günde ele geçirdi. DAİŞ öyle birden bire açığa çıkmadı. DAİŞ'i önceden hazırlayanlar kesinlikle vardı.

Türkiye, ABD-İran gerginliğinin bu düzeyde bir çatışma haline geleceğini çok beklemiyordu

Peki bu saldırılarla gerçekten ABD ne yapmak istiyor? Çünkü bu hamleleri ABD yaptı. 1 Ekim'den itibaren Lübnan, Suriye ve Irak'taki saldırıları ABD baş-

girişte Ortadoğu'daki bütün siyaset yine ABD-İran çatışmasına bağlanmak mı isteniyor? O çatışma kör bir çatışmadır. Hiçbir güce hizmet etmez. Gerçekten iyi anlamamız lazım. Tam olarak ne yapmak istiyorlar, buna karşı doğru politikalar, tutumlar geliştirmek gerektir. Yoksa hata yaparız. İmkânları ve fırsatları görüp değerlendiremeyiz.

Genel planda insan şunu görüyor: Bu bir hegemonya savaşı ve çıkar çatışmasıdır. Oradan bir şey çıkmaz, dolayısıyla oradan uzak durmak lazım, dikkatli de olmak gerekli, ama Demokratik Ortadoğu'yu ortaya çıkartmak için özgürlük ve demokrasi mücadelesini hem dış müdahaleye karşı hem de ulus-devlet statükoculuğuna karşı halk devrimlerini geliştirme temelinde örgütleyip yürütmeliyiz. İnsan bunu görebiliyor. Doğru ideolojik ve stratejik duruş kesinlikle budur. Fakat bunu günlük olarak nasıl bir taktikle, politikalarla yürütebiliriz? Hangi politik adımları, ne zaman, nerede atmak gerekir? Bunları mevcut güçlerin ne yapmak istediklerini, nasıl yapacaklarını az çok anlayarak bulabiliriz. Çatışan ve savaşan tarafların amaçlarını, yöntemlerini çözümleyebildiğimiz oranda onlar karşısında özgürlük ve demokrasi hareketini geliştirmek için günlük olarak neler yapmamız gerektiğini daha fazla tespit edebiliriz. Bu nedenle bu güçlerin neler yapmak istedikleri önemlidir.

6 bin yıllık iktidar ve devlet sisteminin bu kadar çatışmayla ortaya çıkardığı hukuki kurallara bile uymuyorlar. Savaşın bir hukuku vardı. 20. yüzyılda bunu biraz şekillendirmeye çalışıyorlardı. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren artık buna da uymuyorlar. Birisine terörist dedin mi onun hemen boğazını sıkıp, canını alma hakkı kazanmış oluyorsun. Kapitalist modernite sistemi, onun iktidar ve devlet güçleri eskiye göre daha çok vahşileşmiştir, demokratikleşmemiştir, hümanistleşmemiştir. Yanlış anlamamak lazım. İlk çağ tanrı krallarının bir hukuku vardı. Şimdi kapitalist modernite krallarının bağlı kaldıkları hiçbir hukuk yoktur.

laması doğrultusunda, Kürtleri Kürdistan'dan çıkarıp Irak-Suriye arasına Şii Hilal'i denilen hilali koparmak, Şiilere karşı savaştırmak, yerleştirmek istediler. Trump ve bu operasyonu yürüten ABD'liler de açıkça söylediler. Irak'ta da hükümeti düşürdüler. 1 Ekim'den itibaren bu kadar yürüyüş, olay gelişti. Irak'ı tekrardan sert çatışmaya açık bir alan haline getirdiler, bu görülyordu. Yıl sonunda ve yeni yılın başında söz konusu saldırı adımlarıyla aslında yeniden Irak'ı bir çatışma alanı haline getirdiler.

ABD, İran'ı tahrik etti, İran saldırdı o da darbesini vurdu. Aslında aynı taktiği Kasım Süleymani, ABD'ye yap-

lattı, planlı olarak İran'a karşı yürüttü. İran'ın dış alanlardaki gücünü, varlığını etkisiz hale getirmeyi hedefleyen bir planlı saldırıydı. Şimdilik görülen hedefi buydu, ama bununla gerçekten ne yapmak istiyor? Ortadoğu'nun diğer alanlarında İran'ı zayıflatıp, kuşatarak anlaşmak mı istiyor? Yoksa dış hatlarını kesip, kuşatıp Arap sahasında yaptığı gibi yeni bir ameliyatı İran sahasında da gerçekleştirmek mi istiyor?

ABD-İran gerginliği, çatışması gerçekten de 40 yıldır, özellikle son 30 ve 20 yıldır Ortadoğu'daki bütün askeri-siyasi değerlendirmelerin merkezi oldu. Bütün siyasi-askeri güçler her şeylerini buna göre hazırladılar. Şimdi 2020 yılına

Son bir konu da gelişmelerle TC'nin bağı ne? Onu görmek önemlidir. Dikkat edilirse Kuzey Doğu Suriye'de TC hareketlerinin hepsi ABD planları çerçevesindedir. Yani öyle Tayyip Erdoğan'la, Devlet Bahçeli'nin iradesiyle olmuyor. Tam tersine küresel sistem kullanıyor. Yine Başûrê Kurdistan, Irak'taki politikaları da benzerdir. Son Libya'ya asker gönderme arayışı da aslında biraz bu çerçevedeydi. Yeni bir gündem oluşturup tartışmaları kendi etrafında oluşturmak istemişti, fakat ikinci planda kaldı, geriye düştü. Diğer yandan Libya'daki güçler de asker göndermeye tavır koyunca iyice zayıf bir konuma geldi. Türkiye, ABD-İran gerginliğinin

bu düzeyde bir çatışma haline geleceğini çok beklemiyordu. Libya gündemiyle aslında siyasi süreci yönlendirmek istiyordu. Böyle bir çatışmayla karşılansınca en çok şoke olanların başında AKP-MHP faşist yönetimi geldi. Uzun süre açıklama yapamadılar. Sonrasındaysa kaygıdan öteye hiçbir şey belirtmediler.

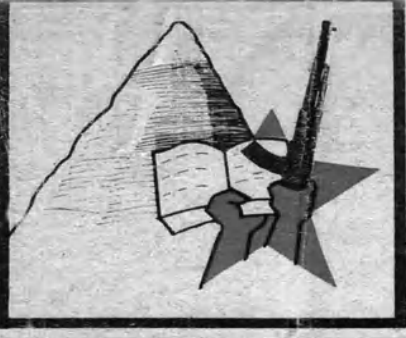
Mevcut gelişmeler AKP-MHP faşizmini zorluyor, çıkmaza sokuyor

Şunu söyleyebiliriz: Aslında mevcut çatışma ve gerginliğin bu düzeye gelmesinin en fazla zayıflatıldığı güçlerden birisi, belki de başta geleni AKP-MHP faşizmidir. Mevcut haliyle bu çatışmadan faydalanamıyor. Tam tersine zor duruma düşmüştür, tavır koyamadı, açıklama yapamadı. Kendi inisiyatifleriyle bir şeyler yürütmek istiyordu. İnisiyatifi bitti. Daha fazla daraldı, zorlandı. Tabii AKP-MHP faşizmini yıkmak için zemin daha da uygun hale geldi, imkânları daha çok arttı.

ABD-İran kendilerini merkez yapmak, bölgedeki her şeyi kendilerine bağlamak istiyorlar, ama o çözümsüzlük alanıdır. Bu çözümsüzlükten bölgeyi kurtarma, sorunların çözümünü geliştirme yeri Türkiye olabilir, AKP-MHP faşizminin yıkılışı böyle bir ön açmayı ortaya çıkartabilir. Demokratikleşme, demokratik çözüm Türkiye üzerinden gelişebilir. Çünkü gerçekten de TC yönetimi bütün Kürtlerin baş düşmanı oldu. AKP-MHP faşizmi dışta da, içte de en zayıf halka durumunda, tam bir tecridi ve çöküşü yaşıyor. Böyle bir faşist iktidarın yıkılışı Türkiye'de demokratikleşmenin, Kuzey Kürdistan üzerinden Kürdistan'da özgüleşmenin yolunu açabilir. Demokratik Türkiye, Özgür Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu Devrimi'nin en büyük hamlesi olur. İran sahasında da, Arap sahasında da demokratik gelişmeyi, yeni siyasi gelişme sürecini de en güçlü bu yönlendirebilir. Bu bakımdan devrimci-demokratik gelişmenin, sorunları çözmenin zemini olarak Türkiye zeminini görmek, şimdiye kadar yürüttüğümüz mücadelenin birikimine dayanmak, mücadeleyi AKP-MHP faşizmine karşı bu biçimde odaklandırmış olmanın önemini görmek, bundan asla vazgeçmemek gereklidir. Aslında İran-Irak savaşının bölgeyi daha fazla kaosa, çözümsüzlüğe iten gerçeğini bertaraf edecek devrimci-demokratik çıkışı Türkiye ve Kürdistan üzerinden aramak ve gerçekleştirmek hem en doğrusudur hem de en mümkün olanıdır.

Bu nedenle mevcut gelişmeler AKP-MHP faşizmini zorluyor, çıkmaza sokuyor. Ona karşı devrimci-demokratik mücadeleyi başarıya götürmek için daha büyük imkân ve fırsat sunuyor. Şimdi işte bu imkân ve fırsatları görmenin ve bunları doğru tarz, üslup ve tempoyla değerlendirerek özgürlükçü ve demokratik çıkışı, Türkiye ve Kürdistan üzerinden gerçekleştirmenin zamanıdır. Bizim için bunu görmek, böyle bir mücadele üzerinde sonuç alıcı bir düzeyde yoğunlaşmak kesinlikle gerekiyor. Ama yine böyle bir mücadeleyi geliştirmek için nereden, hangi ideolojik, politik, askeri adımlar atılabilir? ABD-İran çatışmasında yakın zamanda ne tür gelişmeler yaşanabilir? Bu durumda Türkiye'de neler olabilir? Zayıf yanları neler? Dolayısıyla o zayıf yanlara nasıl vurabiliriz? Vurmak için neler yapmak gerekir? Bunlar düşünme, tartışma konusu, çözüm arayışı konusu olmaktadır.

SERXWEBÛN

HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR

Sayı: 1 / Ocak 1982 / 1,50 DM

PKK I. Konferansı Yapıldı

Kürdistan işçi partisi I. Konferansı, 15-26 Temmuz 1981 tarihleri arasında yapıldı. PKK'nin, Kürdistan Devrimi'nin çeşitli iç ve dış sorunlarını tartışıp karara bağladığı Parti I. Konferansı, gerek yeterli katılımın sağlanması, gerek düşmanın baskı ve komplolarına karşı gerekli gizlilik tedbirleri, ve gerekse gündemine aldığı sorunları çözme yönünden başarı ile gerçekleştirdiği bildirilmektedir.

Sömürgeci-faşist cuntanın baskı ve

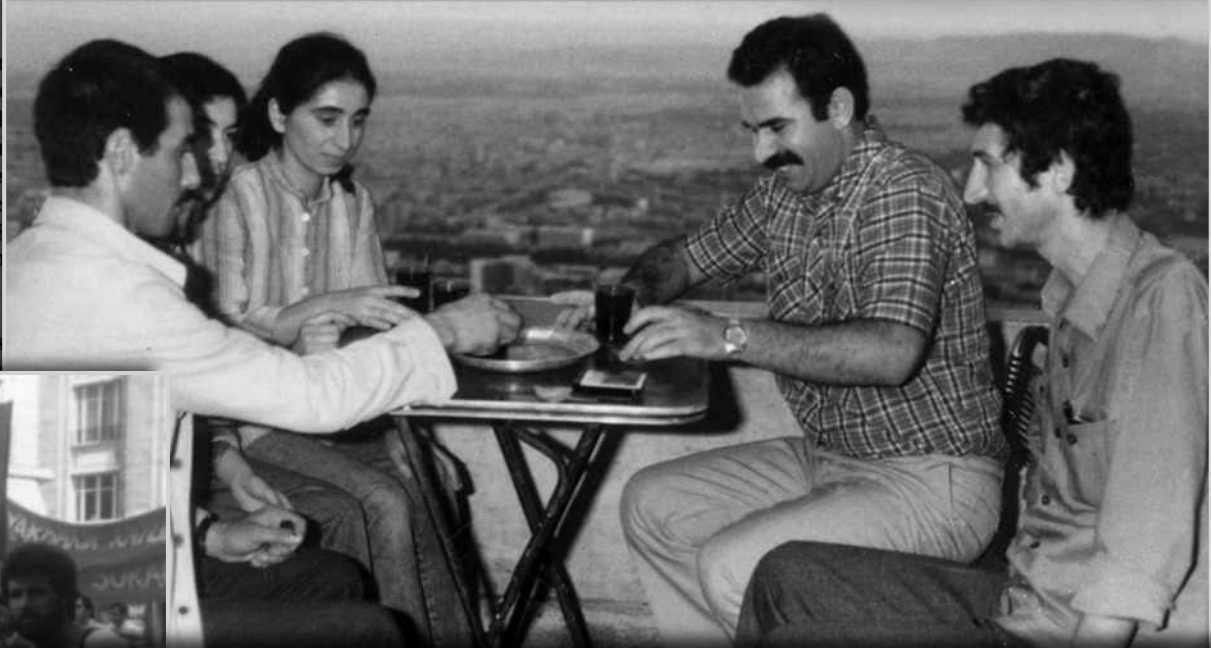
PKK'ye kitle desteğinin yoğun olduğu bölgelerde halka ve larına uyguladığı baskı alabildiğine tırmandırmış geci faşist cuntanın öz gelerde düzenlediği açılışlarında, Kenan Evren PKK'yi açıkça hedefe yürüttüğü karşı-devrimler da cuntanın PKI üzerindeki etkisinden tutğunu göstermektedir.

Sömürgeci basın, özellikle

PKK I. Konferans Duyurusu

ulus Mücadelesi-işlevi tarihi ve masasına karşın, büyük kayıplar varolan hata ve idi. Konferansta, zemininde ilkel tarzının yattığı

in, sarsılmaz gibi erel baskı otoritesinin yanısıra yeterince yeri ve zamanı mlerin ise dava-onferans tarafın-rica, hakim ulus yerel reformist inin kışkırttığı latformunu yok-sında, yeterince asi sonucu ide-

SERXWEBÛN: Önderliğin bize verdiği özgürlük anahtarı

Kürdistan halkının özgürlük mücadelesinin yolunu aydınlatan, ona özgürlük yolunda kılavuz olan, sönmeyen yol gösterici feneri Serxwebûn 39'uncu yayın yılına giriyor. Otuz sekiz yıldır bu mücadelenin rotasını çizen, onun yolunu aydınlatan Serxwebûn aynı zamanda bu yılların bütün gelişmelerini kayıt altına alan, onların tarihe silinmezcesine işlenmesini sağlayan bir bellek, bir hafıza kaydı rolü oynadı. Bu mücadelenin tarihini, onun öyküsünü, yaratıcılarını öğrenmek isteyenler her dönemde temel bir kaynak olarak Serxwebûn'a başvurmak durumundadırlar. Çünkü bu mücadeleye 1982 Ocak ayından beri aylık periyotlar halinde kesintisiz bir şekilde tanıklık eden tek ve en önemli kaynaktır Serxwebûn.

Kürdistan Özgürlük Hareketinin henüz bir grup olarak şekillendiği yıllarda ilki Kürdistan Devriminin Yolu-Manifesto olmak üzere düzenli olmayan aralıklarla broşürler halinde yayınlanmaya başlayan, 1982 yılı Ocak ayından itibaren de aylık bir gazete olarak çıkmakta olan Serxwebûn, Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin yayın organı olarak bu mücadelenin resmi sesi olmuştur. Serxwebûn gazetesinin yayınlanması kararı PKK Birinci Konferansı'nda alınmıştır. Serxwebûn, 1979'da başlayan ve 12 Eylül 1980'de askeri-faşist cuntanın darbeyle yönetimi gasp etmesi ile hızlanan yurtdışına çıkış sürecinde örgütü toparlayıp gelecekteki mücadeleye güçlü hazırlama çabasının en önemli araçlarından biri olmuştur. 15-26 Temmuz 1981'de gerçekleştirilen PKK Birinci Konferansı, devrimci hareketler üzerinden bir buldozer gibi geçen ve devrimci mücadeleye büyük darbeler vuran faşist cuntaya karşı, devrimci mücadeleyi yeniden canlandırma arayışında

önemli bir dönemeç olmuştur. Mücadeleyi yükseltmenin yol ve yöntemlerine dair önemli tespitler yapan ve tarihsel kararlar alan Birinci Konferans'ın en önemli kararlarından biri de, aylık bir parti yayın organının çıkarılması kararıydı. Partinin mücadele perspektiflerini, ideolojisini, içeride ve dışarıda verilen mücadeleyi kadrolara ve kitlelere duyurmayı ve onları eğitip mücadelede seferber etmeyi amaçlayan bu yayın organı için elverişli koşullar o dönemde ancak Avrupa'da yaratılabilirdi. Nitekim, Fatma-Kesire Yıldırım, Fuat-Ali Haydar Kaytan, Davut-Resul Altınok gibi merkezi kadroların görevlendirilmesi ile Serxwebûn'un ilk sayısı İsveç'te hazırlanıp Ocak 1982'de yayınlandı. Hazırlık çalışmalarının tamamlanması ile ondan sonra da Almanya'nın Köln şehrinde Ebertplatz'daki bürosunda çıkarılmaya devam etti. Bugüne kadar çeşitli baskılar ve saldırılar altında yayın yeri zaman zaman değişikliğe uğrasa da, her şeye rağmen yayın hayatını kesintisiz sürdürmeyi başardı.

"Çok önemli bir adım attık, artık aylık bir yayın organımız var!"

Serxwebûn gazetesi, Uluslararası Komployla esir alınıp İmralı zindanına kapatılınca kadar Parti Önderliği'ne direkt bağlı olarak ve onun belirleyici çabalarıyla çıkarılan bir yayın organı oldu. O açıdan da Önderlik bir çalışmayı ifade etmektedir. Her sayıda Parti Önderliği'nin perspektifleri, çözümlemeleri esas yazıları oluşturdu; gazete planlaması onun bilgisi dahilinde yapıldı. Bugün de Serxwebûn geçmiş tecrübelerin ışığında Önderlik paradigmasını rehber edinerek yayın hayatını sürdürmektedir.

Serxwebûn gazetesinin ilk sayısı Önderliğin eline ulaştığında yaşadığı sevinç ve coşkuya tanık oldum. Suriye'nin başkenti Şam'da odasından dinamik bir şekilde ve güler yüze, elinde Serxwebûn gazetesiyle çıkıp bizlere uzattı: "Alın, inceleyin. Olmuş mu? Düşüncelerinizi belirtirsiniz sonra. Çok önemli bir adım attık. Artık aylık bir yayın organımız var!" Yemek masasında o günün temel konusu Serxwebûn gazetesi idi. Önderlik çok önemli bir adım daha atıldığının bilincindeydi, bu önemli adımın mimarı olarak çalışmaların perspektifini verirken örgütün faşist cuntaya karşı mücadelede ve Kürdistan devrimini geliştirmede çok önemli bir silaha kavuştuğunun farkındaydı. Serxwebûn örgütlenme faaliyetlerinin etrafında geliştiği, onun önünü açan bir araç olacaktı; partinin ideolojisinin kadrolar ve kitlelerce tanınıp kavranmasını sağlayacaktı; partiyi ve mücadeleyi dost ve düşmana tanıtmada, dostlara güven verip düşmana korku salmada önemli rol oynayacaktı; birçok kapıyı açarak mücadelemizi güçlendirecekti...

Rusya'da Bolşevik Devrim'in örgütlenmesi ve gerçekleştirilmesinde Bolşevik Parti yayın organı "İskra" çok önemli bir rol oynamış, örgütlenmenin temel aracı olmuştu. Serxwebûn da Kürdistan Devrimi'nin ideolojik ve örgütsel gelişiminde önemli bir rol oynayacaktı. Sonraki gelişmeler bu öngörüye doğrular nitelikte oldu. Serxwebûn Avrupa'da, Ortadoğu'da, ülkede elden ele dolaşarak insanları örgütledi; Kürdistan devriminin ideolojisini yaygın, öğreten bir okul rolü oynadı; faşist cuntanın vahşetini deşifre edip onun suçlarını belgeleyen, buna karşılık başta zindanlar olmak üzere direnenlerin sesini insanlığa duyurarak içte ve dışta devrime inancı büyüten bir çığlığa

dönüştü. Özgürlük mücadelesi kahramanlarının direniş destanlarını dilden dile taşıyarak özgürlük ateşini harladı. Otuz sekiz yıl boyunca bu mücadelenin nefesi, sesi ve aynası oldu; olmaya devam ediyor.

Serxwebûn'u daha geniş çevrelere ulaştırma ve okuyup, okutma görevimiz var

Otuz sekiz yıl önce Parti Önderliği coşkuyla gülerken elindeki Serxwebûn'u bize uzatırken elindekinin sadece bir gazete değil, devrimin anahtarı olduğunu biliyordu. Bu anahtar onu kullanmayı bilenlerin elinde devrime giden kapıları açacaktı, nitekim bugüne kadar birçok kapıyı da açtı. Bugün de Serxwebûn, Önderliği İmralı cehenneminden çekip çıkarmanın; Kürdistan, Türkiye ve tüm Ortadoğu halklarını özgürlüğe taşımanın anahtarı olarak duruyor karşımızda. Peki biz bu anahtarı gereğince kavrayabiliyor, ona gereken özeni gösteriyor muyuz? Onu Önderliğin elimize verdiği bir özgürlük silahı olarak gereğince işlevsel kılıyor muyuz? Şüphesiz ki bu konuda daha fazla özene ihtiyaç var. Serxwebûn'un yeri ve önemini daha fazla kavrayıp onu daha geniş çevrelere ulaştırma, başta kendimiz olmak üzere daha fazla okuyup, okutma görevimiz var. Serxwebûn dön özgürlük mücadelemizde nasıl ön açıcı bir rol oynadıysa bugün de aynı şekilde ön açıcı bir rol oynamaya devam ediyor. Bizlere düşense, Serxwebûn pınarından daha fazla özgürlük ıksırı içmeyi bilmek, daha fazla aydınlanmaktır.

Serxwebûn'un 39'uncu mücadele yılını selamlıyoruz!

Ronahî Serxwebûn

ÇIKARKE

Yüzlerce yıllık sömürgeci egemenliğin altında tuttuğu, bağında, tarihin en ilkel öğelerini içiçe taşıyan Kürdistan'daki topraklara gelindiğinde dünya çapında tarihsel sorunların, Ekim sosyalist devrim devrimlerine bağlanması, 1960'lardan itibaren kapitalizmle birlikte, nihai kurtuluş temellerinin de oluşmaya başlaması; 1970'lerde kendi adına örgütlenebilecek duruma proletaryasının, mücadelenin başına geçmesi sürecini başlatmasının etkileri ile bir sel gibi, bu gidişe ayak uyduramayan çabalar da dahil olmak üzere mücadele çelişen ilkel ve gerici ne varsa önüne kağızla dünya proletarya hareketinin enginlenmeye başladı.

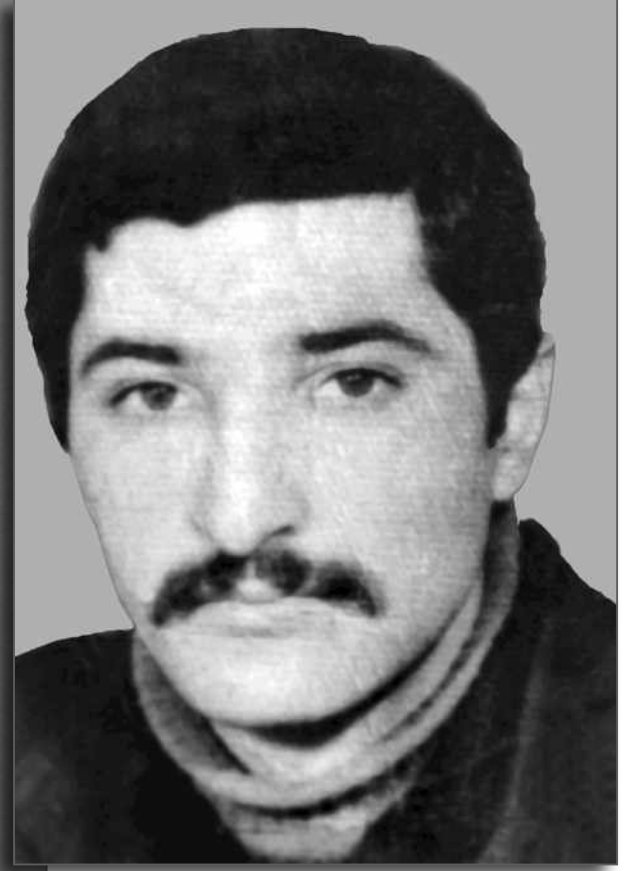
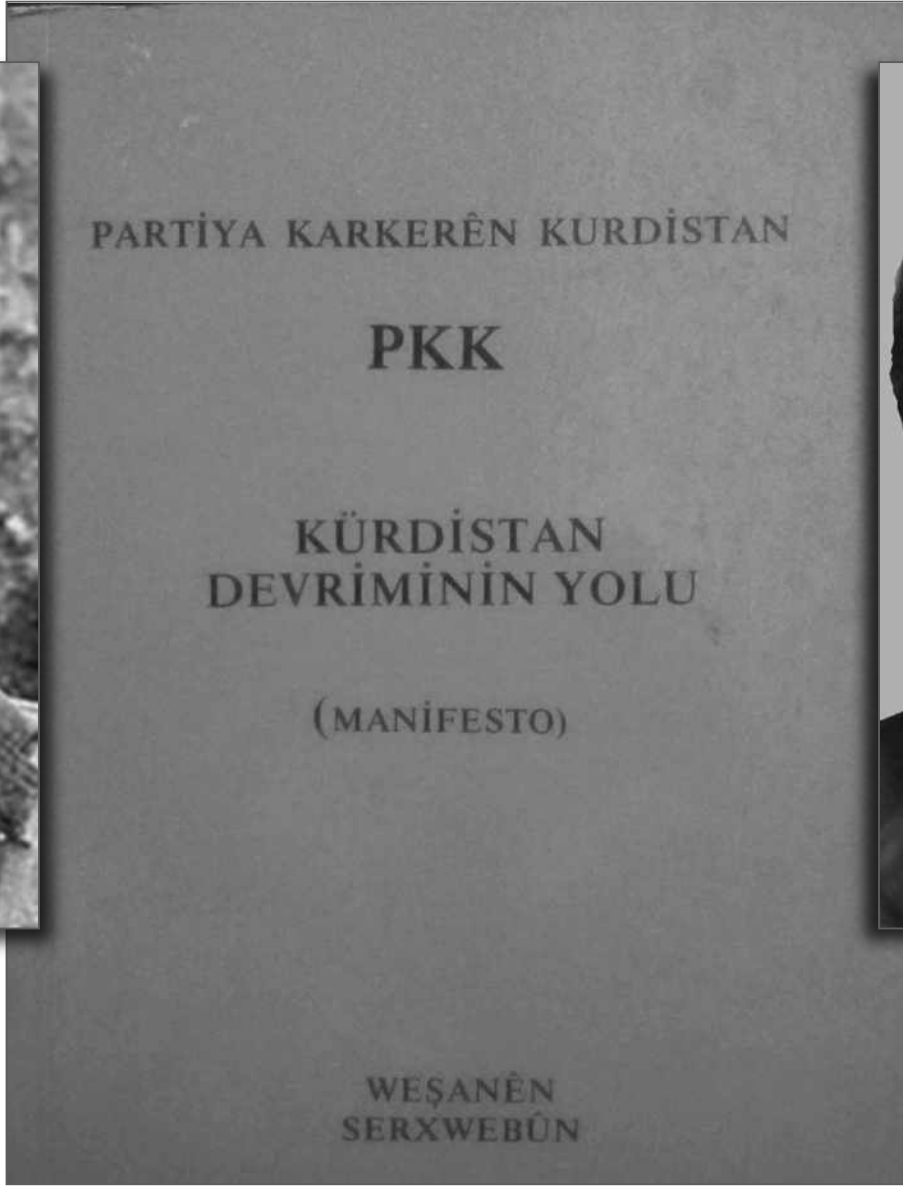
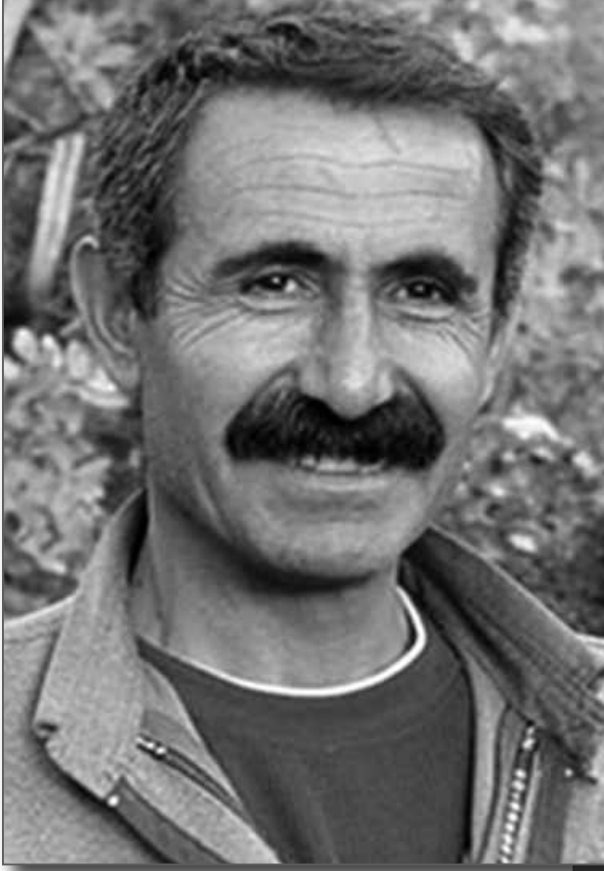
Ne varki böylesine zengin bir içeriğe sahip Devriminin, dayandığı, tarihi, sosyal çökel bugüne kadar PKK programı ve devrimin yolu adlı Manifesto'da yapılan gelişmeler dışında ciddi bilimsel incelemelere konu olmamıştır. Yüzeysel yansıması onu kendi sınıf çıkarlarına uydurma yorumlar, ya Kürdistan'ın tarihi ve toplumu ni çarpıtma ve onu zengin içeriğinden sonuçlanmış, veya toplumsal mücadele iz bırakmadan, silik çabalar olarak kalmı, özellikle 1975'lerden sonra burjuva misli sığmayacak, sosyal-şovenizmin iğreti kalmayacak, kısaca sömürgecilikten kaçış düşüncelerin dar kalıplarını çatlatarak bulunan Kürdistan Devriminin doğası sosyal-şovenler ve yerel burjuva milliyetçilere kapıldıkları bu devrimin engin gelişmelerine koşmak için, onun dayandığı sınıf çıkarlarına göre yorumlayan ciltler, meler ve tezler yazmışlardır. Ama çok daha sonra bu çizgiler tarafından yayımlanan şüpheler incelendiğinde dahi görülecektir, yaşanan pratiğin, gerçekleri karşısında bulunan sözde görüşlerin önemli bir kesimin yazanları bile şaşkırtacak kadar açık saçıkna düşmüştür. Daha dün bu akımların Devamı

Kürdistan'da İlk Serxwebûn

Kadri Çelik (Apê His)

Hüseyin Durmuş (Kamil Hoca)

Faruk Sakik

1978 yılının sonbahar aylarıydı. Ben Mûş'ta Yatılı Bölge Okulunda okuyordum. Okulda örgütlenmiş-tik ve hepimiz Kawa örgütünün sempatzaniydık.

Hafta sonları şehir merkezine girdik. O dönem TÖBDER'in bir yeri vardı. TÖBDER binası bize ait olan otelin arkasında olduğu için her hafta sonu oraya uğrardım. Orada siyasi tartışmalar yapılırdı. Her hareket ve örgütten devrimciler gelirdi. Biz de orada oturup o tartışmaları dinlerdik. Sert ideolojik ve siyasi tartışmalar olurdu. Mûş, MHP'nin kalelerinden biriydi. Onlar şehirde etkiliydiler. Zaman zaman Mûş'taki bu faşist guruplara yönelik değerlendirmeler yapılıyordu.

Böylesi bir dönemde bir pazar günü TÖBDER'de oturmuş tartışmaları dinliyordum. O gün orada olanların arasında biri dikkatimi çekti. Onu burda ilk defa görmüştüm. Tartışmalara dahil olmak istiyordu fakat oradakiler şans vermiyorlardı. Güleçyüzlü biriydi. Dikkatimi çektiği için onunla tanıştım. İsmi Kadri Çelik (Apê His) olduğunu öğrendim. Ankara'dan yeni geldiğini söyledi. Orada Siyasal Bilgiler'de okurken okulu yarıda bırakıp geldiğini söyledi. Benim, "Hangi hareketensiniz?" soruma "Biz Kürdistan Devrimcileriyiz" cevabını verdi. Ankara'da bir grup olarak örgütlediklerini ve şu anda Kürdistan'a dağıldıklarını ve gurubun fikirlerini Kürdistan'a yaymak için geldiklerini söyledi. Grubun fikirlerini anlatırken Kürdistan'da silahlı mücadeleyi başlatma hedeflerinin olduğunu da söyledi. Konuşmada daha çok dikkatimi bu 'silahlı mücadele' cümlesi çekti. İşte tam burada araya girip, bizim de okulda örgütlendiğimizi ve Kurdistan Devrimcilerine katılabileceğimizi söyledim.

Okula döndüğümde bütün arkadaşları toplayıp, Kadri Çelik ile olan tanışmamı aktardım. O gün belkide hiç tartışmadan topluca Kawa örgütüne veda ettik. Artık Mûş Yatılı Bölge Okulu'ndaki tüm devrimciler 'Kürdistan Devrimcileri' olmuştu.

Birkaç gün sonra Kadri Çelik okula geldiğinde yanında Zeki Palabıyık da vardı. Uzun bir sohbetten sonra ayrıl-

dılar. Ben o görüşmede onları bizim köye davet ettim. Köyümüz Zengok, dağlık ve stratejik bir yerdeydi. Orada benden yaşça büyük siyasete ilgili akrabalarım vardı, onlarla konuşuldu ve onlar da ikna edildi. O ziyaretten itibaren Zengok gençleri Kurdistan Devrimcileri etrafında toplanmaya başladılar.

Kurye uzun süredir beklediğimiz dergiyi getirmişti

Köy yavaş yavaş Kürdistan Devrimcilerinin merkezi oluyordu. Tanımadığımız ve yıllar sonra isimlerini öğrendiğimiz kişiler gelip gitmeye başladılar. Bir kısmı dağlık kesimde kalıyor ama bazıları köyün içine geliyordu. Özellikle de Çewlîg'e sınır olduğu için buradaki arkadaşlar gelip gidiyordu. Mustafa Ayçiçek, Haydar Karasungur, Hüseyin Durmuş, Delil Doğan ve daha birçok kişi köye uğruyordu. Hüseyin Durmuş bölgede

Kamil Hoca olarak biliniyordu. Özellikle o Mûş bölgesinde faaliyet yürütüyordu. Gim-gim'da idi ama zaman zaman bizim köye de uğruyordu. Ondan bir dergi

Biz de büyük bir heyecanla hemen işe koyulmak istedik fakat köyde boş bir defter yoktu. Acilen bir arkadaşı Mûş şehir merkezine gönderdik ve aynı gün bir kareli defter ile geri döndü. Biz iki kişi, bize teslim edilen Serxwebû'nun ilk sayısını, bu kareli deftere yazmaya başladık. Bu yazma işi 3 gün sürdü. Benim ve o arkadaşın el yazısı güzel olduğundan bu iş için tercih edilmiştik.

çalışması olduğunu, yakında çıkacağını duymuştuk. Bizler de sabırsızlıkla bekliyorduk. Çok merak ediyorduk. Bir parti manifestosunun olacağı ve Rêber Apo tarafından yazıldığını biliyorduk. Fakat nerede hazırlanıyor, ne zaman gelecek, kongre olmuş mu, olmamış mı bu bilgiler bizde yoktu.

Böylesi bir süreçte 1979'un sanırım Şubat ayında bir kurye geldi. Beraberinde uzun süredir beklediğimiz dergiyi getirmişti. Serxwebûn ismini ilk o gün öğrendim. Bu Serxwebûn'un ilk sayısı olan Kürdistan Devriminin Yolu başlıklı

daş bizden getirmiş olduğu bir adet Serxwebûn'u, el yazısıyla bir deftere geçirip, kısa zamanda bir kurye ile Gim-gim'a göndermemizi istedi. Gim-gim da Kop ilçesine ve Erzirom'un ilçelerinden Hinûs ve Tatos'a verecekti. Böylece bir dağıtım ağı oluşuyordu.

"Ya ev pirtûka çibû, heval çiqas kêyfxweş bûn"

Biz de büyük bir heyecanla hemen işe koyulmak istedik fakat köyde boş bir defter yoktu. Acilen bir arkadaşı Mûş şehir merkezine gönderdik ve aynı gün bir kareli defter ile geri döndü. Biz iki kişi bize teslim edilen Serxwebû'nun ilk sayısını, bu kareli deftere yazmaya başladık. Bu yazma işi 3 gün sürdü. Benim ve o arkadaşın el yazısı güzel olduğundan bu iş için tercih edilmiştik.

Yazma işlemi bittikten sonra Senan Sakçı (Şehid Baran) bunu aldı ve Gim-gim'daki birimlere götürdü. Dönüşte sohbet ettik bana dediki, "Ya ev pirtûka çibû, heval çiqas kêyfxweş bûn. Digotin, em bi rojane li bendê mane." (Ya o kitap neydi, arkadaşlar ne kadar da sevindi. Günlerdir bunu beklediklerini söylediler) Senan'ın okuma yazması yoktu (Yıllar sonra Elazığ Askerî Cezaevinde okuma-yazmayı öğrendi) ve biz dergiyi deftere geçirirken, arkadaşlar bizi tembihlemişlerdi, "fazla yaymayın, kimsenin haberi olmasın şimdi," diye. Biz de herkesten olduğu gibi Senan'dan da saklamıştık.

Fakat bir dönem sonra Serxwebûn artık bir ders kitabı oldu. Her ne kadar önceleri kadro düzeyinde PKK'liler ta-

rafında okunsa da, zamanla Serxwebûn dergisi örgütlenmede bir kaynak oldu. Önder Apo'nun fikirleri toplumda çok merak ediliyordu. Her ne kadar arkadaşları Kürdistan'a yayılıp onun düşüncelerini topluma anlatsalar da ilk defa onun kaleminden öğreniyorduk. Akşamları bir evde toplanırdık okumaya başladık. Politik olarak biraz daha tecrübe sahibi arkadaşlar yorumlarıyla eğitime dahil olurlardı. O dönem Türkçe'den Kürtçe'ye çevirmede zorlanıyorduk. İdeolojik ve siyasi kavramların tercümesi bir yana Kürtçe'ye çevrilmesi başlı başına bir zorluktu.

Bu defter, Mûş'ta örgütlendiğimiz birçok köy ve merkezde dolaştı. Orada da harekete katılan bütün arkadaşlar bununla eğitim görüyorlardı. Daha sonra aldığımız bilgilere göre o bizim yazdığımız defterden manifestoyu, başka alandaki arkadaşlar da başka defterlere geçirip dağıtmışlardı. Serxwebûn'un ilk sayısı böylece arda kalan basılı halinin yanısıra el yazılarıyla bir çok alana, yeni kadro ve kitlelere ulaşmıştı.

İlkbaharda Hüseyin Durmuş ve Mustafa Ayçiçek geldiler. Partinin kurulduğunu sonbaharda kongrenin olduğunu ve Partinin isminin PKK-Partiya Karkerên Kurdistan olduğunu söylediler. İlk defa partinin ismini onlardan duyduk. O güne kadar Apocular olarak adlandırılıyorduk.

Bu haberdan sonra köydeki Newala Meranın dağında, beyaz taşlarla büyükçe yazdığımız 'Kawa' yazısının yerine 'PKK' yazdık. Bu yazı 12 Eylül darbesine kadar durdu. Köye yapılan bir askeri operasyonda o yazı silindi.

O gün Kamil Hoca bize daha sonra bir derginin daha çıkacağını söyleyip, gitti. Ve biz, o ikinci sayıyı çok bekledik. Bu Serxwebûn dergisi ilk ve son oldu bizim için. İkinci defa Serxwebûn dergisini görmemiz 1983'te gerillanın ülkeye dönüş yaptığı döneme denk geldi. Bu Serxwebûn dergisinde mizanpaj ve baskı farkını gördük. O zaman ilk Serxwebûn olan Kürdistan Devriminin Yolu dergisinin hangi koşullarda ve dönemin imkansızlıklarında hazırlanmış olduğunu daha iyi anlamış olduk.

İnsan zihni kuantum düzeninde işlemektedir

Orhan Kendal

Doğanın hakikatinde kölelik, zorunluluk, mahkumiyet yoktur. Tam aksine doğanın hakikatinde özgürlük vardır. Özgürlüğe düşkünlük vardır. Bir elektron bile daha dar bir alana hapsedildiğinde buna tepki vermektedir. Tahammülsüzlüğünü hızını artırarak ve hapsedildiği çeperlere çarparak göstermektedir. İnsan evrenin özetidir, mikro kozmostur. Evrenin tüm hakikati insanda işlemektedir. Evrenin hakikati güçlü olduğumuzu, aciz bir varlık olmadığımızı, muazzam bir potansiyele sahip olduğumuzu haykırmaktadır.

İnsan zihniyeti muazzam bir potansiyele sahip olmakla birlikte hem olumlu, iyi, doğru ve güzel şeylere hem de yanlış şeylere göre de şekillenmeye açıktır. İktidarcı güçler bundan yararlanarak insanı köleliğe alıştırmıştır. Zihni ikna yöntemleriyle, en çok da inandırma, hile ve kurnazlıklarla insan zihniyetini şekillendirmeye çalışmıştır. Özgür insanı teslim almak için önce düşünce dünyasını işgal etmiştir. Devletçi sistem bugün bunu çok ileri düzeyde gerçekleştirme gücüne kavuşmuştur.

Heval Atakan Mahir "Bir PKK kadrosu bu yolda birkaç sefer düşüp kalkmamışsa, bunalımlara girmemişse kendisine karşı güçlü bir mücadele verdiğini söyleyemez." demiştir. Heval Atakan bunu kendi yaşadığı tecrübeden yola çıkarak belirtmiştir. Belirlenmişliklerimizle yüzleşmekten korkuyoruz. Onları aşacağımıza dair güven ve inancımız zayıftır. Bu zorlu bunalımların içinden çıkamayacağımızı düşünüyoruz. Bu nedenle iç mücadelemizi donduruyoruz, erteliyoruz.

Klasik fiziğe göre içinde yaşadığımız evren belirlenmiş bir evrendir ve Newton'un fizik yasalarına göre hareket etmektedir. Bu dünyada tüm hareket neden sonuç ilişkileri temelinde gelişmektedir. Hareketin kaynağı da dıştan bir güçtür. Maddenin kendi iç deviminden kaynaklanan bir harekete yer verilmemektedir. Evren bir makine gibi düşünülmektedir. Makine önceden nasıl kurgulanmışsa öyle hareket edecektir. Bu mekanistik anlayışa göre doğa ölüdür, hiçbir canlılığı veya zihni yoktur. Kendisine nasıl bir kader ön görülmüşse öyle hareket edecektir. Belirlenen bu kaderin fizik yasalarını da Newton keşfetmiştir. Bu bakış açısı, determinist dünya görüşünü açığa çıkarmıştır. Evrende hareket düz, ilerlemeci bir çizgide gelişmekte, olagelen her şey olması gerektiği gibi gerçekleşmektedir. Neden sonuç ilişkisine dayanan ve zorunluluk temelinde işleyen bir hareket söz konusudur. Tarih olması gerektiği gibi ilerlemiştir,

Kuantum dünyasında klasik fiziğin hareket yasaları işlememektedir. Bu dünyada varlıklar hem parça hem de dalga biçiminde hareket etmektedirler. Ne zaman dalga ne zaman parçacık şeklinde hareket edeceklerine kendileri karar vermektedirler. Hareket tarzlarında zorunluluk yoktur. Olasılıklar denizinde bol tercihli seçim yapma imkan ve kabiliyetine sahiptirler.

Devletçi paradigma ve zihniyet klasik fiziğe dayanmaktadır. Önderliğin geliştirdiği ekolojik, demokratik, kadın özgürlükçü toplumcu paradigma ise kuantum fiziği ve felsefesini esas almaktadır. Egemenler, bu evren nasıl dış bir güç tarafından belirlenmişse toplum ve insanı da kendi iktidar çıkarları doğrultusunda belirlemeye çalışmışlardır. Kendilerini özne kılarak toplumu ise nesneleştirmek istemişlerdir. Evde erkek kadını, köyde ağa köylüyü, genelde de devlet toplumu belirleyerek hizmetine almıştır. Bu konuda epey mesafe alındığı da ortadadır. Beş bin yıllık devletçi sistemin egemenlik tarzı bu esaslar üzerinden gelişmiştir.

Nefs savaşı en büyük savaştır

Duygu ve düşünce dünyamız bu amaçla belirlenmektedir. Duygu ve düşüncelerimizde duvarlar örülmüş, kalıplar oluşturulmuştur. Yaşamımıza yön verecek doğma ve alışkanlıklarla kişiliğimiz şekillendirilmiştir. Bu doğma, kalıp ve duvarların içine hapsedilmiş durumdayız. Bunu görüp aşamayanlar, bu hapisnede belirlenmiş bu yaşamı ömür boyu yaşamaya mahkum durumdadırlar.

Kendini bunun dışında tanımlama ve yeniden oluşturma kapasitesine sahip olsak da bunu gerçekleştirmek sanılanın ötesinde zor bir çabayı gerektirmektedir. Buna kendini yeniden yaratmak demek yerinde olacaktır. Sıradan insanlar böyle bir çabayı, kendine karşı böyle büyük bir mücadele ve savaşı göze alamazlar. Bu mücadele zorlu, acılı, krizli bir yolculuktur. Yola çıkıp yarıda bırakanlar az değildir. Bu yolculuğu, ancak büyük hedef ve amaçları olanlar, keskin bir karar ve irade sahibi olanlar tamamlayabilir.

belirtmiştir. Kendi belirlenmişliklerimizle yüzleşmekten korkuyoruz. Onları aşacağımıza dair güven ve inancımız zayıftır. Bu zorlu bunalımların içinden çıkamayacağımızı düşünüyoruz. Bu nedenle iç mücadelemizi donduruyoruz, erteliyoruz. Ama bunalımlarımız bundan dolayı değildir. Bunalımlarımız büyük oranda düzenlememiz istediğimiz gibi olmamıştır, yönetim veya arkadaşlarımızla anlaşamıyoruz vb. nedenlerle çıkmaktadır.

Bizde 'kara deliklerin' olduğunu itiraf edip onunla mücadele etmekten kaçıyoruz. Onun için enerjimizi Partiye kanalize edemiyoruz. Bu konuda kendimize karşı da samimi değiliz. Kendimizi kandırıyoruz. En büyük savaş olan nefis savaşını vermekten korkuyoruz. Enerjimizi tanımlıyoruz, potansiyelimizin farkında değiliz ya da ona inanmıyoruz. Hep bir şeylere takılıyoruz. Büyük hayallerimiz yok, amaç ve hedeflerimize inancımız zayıf olduğundan bu hedeflere kilitlenemiyoruz.

Devletçi paradigma yönetim karşısında iflas etmiştir

İnsanlık tarihi Sümer rahiplerinden beri dinler ve tanrılar tarafından belirlenmeye çalışılıyor. Bunun yeryüzündeki temsilciliğini devletçi, iktidarcı güçler yapıyor. Kendine yabancılaşma ve kölelik sistemi bunun üzerinden gerçekleşti. Sistem beş bin yıldır bunu sürdürmektedir. Oysa zihnimiz kuantum düzeninde çalışmaktadır. Canlı, dinamik, özgür bir yapıya sahiptir. Egemenler kuantum düzeninde çalışan özgür zihnimizi bir kalıba sokarak dondurmaya çalışırlar. Buna zihinsel şekillendirme veya düşüncenin işgal edilmesi diyebiliriz. Önderlik Kürdistan'da geliştirilen sömürgeciliği tanımlarken "Düşünsel işgal" ve "Zihniyet kırımı" belirlenimlerinde bulunmuştur.

Kürdistan sömürgecilik statüsünde tutulan bir ülke, Kürt halkı da sömürgecilik altında yaşayan bir halktır. Bedeni de, zihni de parçalanmıştır. Onun yerine düşman kendi zihnini ikame etmiştir. Yani toplum ve birey olarak Kürtlerin yaşamı dışarıdan, başkaları tarafından belirlenmiştir. Bunun sonucunda ajan, işbirlikçi, hain bir yapılanma geliştirilmiştir. Geri kalanı da gafil ve cahil bırakılmıştır. Kendi özünden uzaklaşma ve yabancılaşma diz boyu gelişmiştir. Kaderi kendi düşmanları tarafından çizilmiştir.

Kendi özyönetiminden mahrum bırakılan böyle bir toplum tüm potansiyellerinden koparılmıştır. Maddi ve manevi hiçbir potansiyelini kullanamaz duruma getirilmiştir. Kendini tanımlayamayan, kimliğini ortaya koyamayan bir toplum ölüme kendini yatırmış demektir. Adını ifade etmekten bile korkar hale gelmiştir. Bu toplumun bireyleri geleceğe dair hiçbir özgürlük umudu taşıyamaz. Önderliğin mücadeleye çekmeye çalıştığı köylüsü "Şu kurumuş ağaç görüyor musun? İşte o ağaç ne kadar yeşerebilirse biz de o kadar tekrar dirilebiliriz." demiştir. Umutsuzluk ve çaresizlik bu düzeydedir. Yaratılan insan tipolojisi ölümü, teslimiyeti ve çürümeyi kabullenmiştir.

Kürdistan özgürlük mücadelesi başladığında halkın büyük bir bölümü inançsızdı, bu mücadelenin zafere ulaşacağına inanmıyordu. O güç, güven ve cesareti kendisinde görmüyordu. Köleci yaşam tarzına o kadar alıştırmıştı ki, tekrar dirilebileceğine, özgür-

başka türlü gelişmesi mümkün değildir. Klasik fizikte buna belirlilik ilkesi denilmektedir.

Kuantum fiziğinde ise belirsizlik ilkesi esastır. Bir parçacığın yerini tespit edersen hızını, hızını tespit edersen konumunu aynı anda tespit edemezsin. Yine bir parçacık birçok konumda bulunabilir. Yerini bilmek ancak olasılık dahilinde olabilir. Kuantum dünyasında nesnelerin yerini tespit etmek, belirlemek mümkün değildir. Ele avuca gelmeyen, canlı, zihin sahibi varlıklar söz konusudur. Bu varlıklar dışardan belirlenemez. Dışardan uygulanan bir harekete bağımlı değildirler. Özgür bir iradeye sahip oldukları için nasıl hareket edecekleri her zaman öngörülemez.

İnsan zihniyeti muazzam bir potansiyele sahip olmakla birlikte hem olumlu, iyi, doğru ve güzel şeylere hem de yanlış şeylere göre de şekillenmeye açıktır. İktidarcı güçler bundan yararlanarak insanı köleliğe alıştırmıştır. Zihni ikna yöntemleriyle, en çok da inandırma, hile ve kurnazlıklarla insan zihniyetini şekillendirmeye çalışmıştır. Özgür insanı teslim almak için önce düşünce dünyasını işgal etmiştir. Devletçi sistem bugün bunu çok ileri düzeyde gerçekleştirme gücüne kavuşmuştur. Özellikle teknikte yaşanan gelişmeler, iletişimin sınırsız olanakları ona bu imkanı sunmaktadır. Bio iktidar denilen bir egemenlik biçimini geliştirerek insanları adeta robotlar haline getirmektedir.

Bilge ve peygamberler iç mücadeleyi, nefis savaşını boşuna en büyük savaş olarak tanımlamamışlardır. "Kendini tanıma bütün tanımların temelidir." Kendini yenen tüm düşmanlarını yenilebilir. Parti içinde kadrolaşma yolunda verilen bu iç mücadele esaslı bir yer tutmaktadır. Düşman tarafından belirlenmiş zihniyet ve kişiliğimizi değiştirip dönüştürmenin başka bir yolu yoktur. Bu mücadeleyi başarıyla verenler kendini aşabilir ve yeniden yapabilir.

Heval Atakan Mahir "Bir PKK kadrosu bu yolda birkaç sefer düşüp kalkmamışsa, bunalımlara girmemişse kendisine karşı güçlü bir mücadele verdiğini söyleyemez." demiştir. Heval Atakan bunu kendi yaşadığı tecrübeden yola çıkarak

lûge kavuşabileceğine ihtimal bile vermiyordu. Bunu hayal bile edemiyordu. Umutsuzluk, karanlık diz boyuydu. Ölüm sessizliği her alana hakimdi.

Kürt halkı kendi potansiyeli, özü, cevheri ile buluşmak, yeniden dirilip kaderini eline almak için bu süreci tersine çevirecek bir mücadeleye başlaması gerekirdi. Kendi çıkarları doğrultusunda politikaların sahibi olmak ve özyönetim sistemini kurmak için düşmana karşı başarılı bir savaş vermek durumundaydı. Başka türlü özgür olma, kendine ait olma mümkün değildi. Önderliğin başlatıp geliştirdiği mücadele bunu amaçlıyordu.

Önder Apo'nun gerçek takipçileri olan Haki, Kemal, Mazlum, Hayri yoldaşların büyüklüğü, içinde bulundukları koşullara rağmen nasıl bir irade, cesaret ve öngörüye sahip oldukları ve özgürlüğe-hakikate duydukları aşk ve bağlılığın büyüklüğünden gelmektedir. Çünkü iliklerine kadar özgürlüğü yaşadılar ve hala yaşıyorlar. Özgür ruhları Kürdistan ve Ortadoğu'yu bugün de aydınlatmaya devam ediyor. Aramızdaki fark budur. Onlar aşkla, tutkuyla, özgür tercihleriyle bunu anı anına yaşıyorlar ve eylemleriyle gerçekleştirdiler.

Kürdistan ve Kürt halkının bu durumunu bir Kürt insanına indirgediğimizde benzer bir durumda olduğumuzu görürüz. Halkımızın mevcut gerçekliği olduğu gibi zihnimizde ve kişiliğimizde yansımaları bulmaktadır. Zihni kıyım uğratılmış, düşüncesi işgal edilmiş ve düşman tarafından belirlenmiş kişilikler olarak özümüzle, potansiyelimizle, hakikatimizle buluşmak için benzer bir mücadeleyi zihnimizde vermemiz gerekmektedir. Özgür iradeli bireyler haline gelmenin yolu Mazlum, Hayri Kemallerin hem iç, hem de dış düşmana karşı verdikleri mücadeleden geçmektedir. Bu savaşı en başta düşmanın zihniyetimizde oluşturduğu algı, kalıp, alışkanlıklarımıza, kısacası hakikatimize ait olmayan duygu ve düşüncelere karşı vermek durumundayız. Ya Mazlum gibi savaşıp ihanet ve işbirlikçiliğin her bir biçimini yerle bir ederek özgürleşme yolunda zafere yürüyeceğiz ya da geleceğinden umudunu kesmiş köylünün durumuna düşeceğiz.

Özgürlük önce zihniyette kazanılır

Egemen sistem tarafından belirlenen kişiliklerin programlanmış robotlar gibi hareket ettiğini günlük yaşamda gözlemlemekteyiz. Gün geçmiyor ki, birden çok kadın erkekler tarafından alçakça öldürülsün. Kendi sonlarını da getirme pahasına, namusu, malı gibi gördükleri kadınları, "Ya benimsin, ya top-rağın" misali erkekler tarafından katledilmektedir. Öğretilmiş ve şekillendirilmiş duygu ve düşüncelerin esiri gibi hareket edilmektedir. Her erkeğin kadın üzerinde mutlak bir iktidar kurma istemi vardır. Köleleştiremediği kadını öldürmek ister. Bir erkek en başta bu iktidar hastalığıyla malul kişiliği ile yüzleşmesi gerekmektedir. Kadın ve doğayla buluşmanın, dost olmanın yolu buradan geçmektedir. Bu sayede özüne dönebilir, yaşamdan zevk alabilir ve özgür tercihlerin sahibi olabilir.

Zihin şartlanmaya, algı ve alışkanlıklarla çarpıtılmaya yatkındır. Zihinde bir algı, şekillenme oluştuktan sonra kendi kendine işlemeye ve insana yön vermeye başlar. Onun farkına varmak, hele değiştirmek kolay olmamaktadır. Buna çarpıcı bir örnek verebiliriz: Bir yavru fili zincirle bir kazığa bağlamışlar. Yavru fil doğal olarak kurtulmak için çırpınıp durmuş. Zincirden kurtulmak için günlerce, belki haftalarca uğraşmış. Ama kazığı sökmeye gücü yetmemiş. Kazığı sökeceğine ve böylece kurtula-

bileceğine dönük umudunu yitirmiş. Mevcut durumu kabullenmiş. Artık zincirini koparma çabasıyla vaz geçmiş. Aradan yıllar geçmiş. Fil büyümüş ve çok güçlenmiş. Artık o kazığı rahatlıkla sökebilecek duruma gelmiş. Fakat zihninde halen o ilk zamanlarda yerleşen "yapamam" düşüncesi hakim olduğundan kazığı sökmeye kalkmamış. Bu örnek de zihinsel algıların yaşamımız üzerinde ne kadar etkili olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu dıştan belirlenmişlikten kurtulma, ancak kurtuluş ve özgürlüğünü eline almayla mümkündür. Başkasına göre oluşmuş, oluşturulmuş zihniyetimizi, kendimize, özgürlük ve hakikatimize göre yeniden ele alıp oluşturma bir kuantum tarzı olduğu gibi Apocu tarzıdır da. Başka türlü kuantum düzeninde işleyen zihnimizin potansiyeli ile buluşamaz ve özgür bir kişilik haline gele-meyiz. Doğanın esas dili olan kuantum fiziği ve felsefesi bu güç ve potansiyelin her insanda olduğunu bize göstermektedir. Yeter ki, bunu açığa çıkarmasını bilelim.

Reber Apo "Madde anlamlaştırmak, anlam da maddeyi aşmak ister" demektedir. Madde bedenimiz, fiziksel gerçekliğimizdir. Anlam da zihinsel gücümüze ve maneviyatımıza tekabül etmektedir. Madde anlamı, zihinsel gücü hapsedmek ve kendine bağlamak, ken-

dine mahkum etmek ister. Zihinsel gücümüz de bedenimizin yarattığı mahkumiyeti aşmak ve özgürleşmek ister. Doğru geleneğinde var olan aşkınlık arayışı bu diyalektiğe göre işlemektedir. Güdüşel, duygusal ve bedeni esareti aşmak için oruç tutulur, nefes savaşı verilir, nefes terbiyesi yapılır. Zihin ve irade güçlüyse beden zihni takip eder ve kendini ona uydurur. Zihin zayıfsa bedene mahkum olur ve onun peşinden gider. Özgürlük önce zihniyette kazanılır. Bedeni aşan zihniyet enerji akışkanlığında olur.

Bakirelik zihin ve kişiliği temiz tutmaktır

Madde ışık hızına ulaşırsa enerjide dönüşür. Mevcut koşullarda maddi olarak ışık hızına ulaşamayız. Ama zihnimiz kuantum düzeninde çalışmaktadır. Zihinde ışık hızına ulaşabiliriz. Buna büyük düşünce veya fikirlerle ulaşabiliriz. Bizi güçlü kılacak olan budur. Bu biraz da hızla ilgilidir. Hızlı düşünmek, hızlı yapmak ve hızlı yaşamak özgürlüğe yakındır. Ağır, hantal, sıradan yaşamak madde gibi yaşamak, yani esir yaşama yakın yaşamak demektir. Zihnin esnek, canlı ve üretken olması özgürlük arayışını çağırıştır. Bu da fikirsiz, düşünsel yoğunlukla ilgilidir. "Kendini yaratmak" ile ilgilidir.

◆◆
Dışardan belirlenmeye karşı daha çocuk yaşlarda direnen az insan vardır. Önder Apo böyle bir insandır.

Önderliğin daha küçük yaşlarda anne ve babasına karşı verdiği mücadele bu belirlenmeye karşı bir direniştir. Anne ve babası Önderliğin kişilik ve zihniyetini kendi düşünce yapılarına göre oluşturmaya ve şekillendirmeye çalışıyorlar. Önderlik bu dayatmalara gelmiyor, kabul etmiyor. Müthiş bir kuşkuculuk ve sorgulayıcılıkla hakikatin ne olduğunu anlamaya çalışıyor. Kendini, anne ve babası da olsa başkasının şekillendirmesine bırakmıyor. Her şeyi kendi süzgecinden geçiriyor, sezgilerini dinliyor

Bu amaç doğrultusunda ne kadar hız ve hareket varsa o kadar özgürlük ve ölümsüzlük istemi ve eylemi var demektir. Ne kadar ağırlık ve hantallık varsa o kadar kölelik ve ölüme yakınlık, onu aşamama durumu vardır demektir.

Bizde nasıldır? Parçalılık var, süreksizlik var, yavaşlık ve ağırlık vardır. Önderlikle aramızdaki tarz ve tempo farkı buradan gelmektedir. Ağır iş yapıyoruz. Bir saatlik işi bir güne, bir günlük işi bir haftaya, bir aya yayabiliyoruz.

Bilmemiz, bilgimiz oluşumumuzdan kopuktur. Bilmemek cehalettir. Farkına varmak aydınlanmaktır. Bildiğimize göre kendimizi, kişiliğimizi oluşturmak ise marifettir. Cehaleti aşmak için kendimizi eğitmemiz gerekiyor, ancak bunu çok ihmal ediyoruz. Farkına vardığımız, bilincine ulaştığımız az şeyle yetiniyoruz. Bilincine vardığımız oranda kendimizle mücadele ederek, o doğrulara göre yaşama, kişiliğimizi oluşturma çabasına girmemiz zayıftır. Bu yüzden bilmemiz, bilgimiz oluşumumuzdan kopuktur.

Dışardan belirlenmeye karşı daha çocuk yaşlarda direnen az insan vardır. Önder Apo böyle bir insandır. Önderliğin daha küçük yaşlarda anne ve babasına karşı verdiği mücadele bu belirlenmeye karşı bir direniştir. Anne ve babası Önderliği kendilerine göre belirlemeye çalışıyorlar. Önderliğin kişilik ve zihniyetini

ternatif toplumsallığını da oluşturmaktan geri durmuyor. Aileye, geleneksel topluma ve modernizme karşı bu mücadeleyi büyük bir irade ile yürüterek özgürlüğe, zafere götüreceği yolun taşlarını adım adım örerek bugüne getirmeyi başarıyor. Önderlik tarzı bu iken kendimize indirgediğimizde bundan ne kadar uzak kaldığımızı, hatta ters düştüğümüzü rahatlıkla görebiliriz. Ailemizin bizi oluşturmaya hiç sorgulamadan, en iyisi budur diyerek kendimizi sonuna kadar açık tutmuşuz. Çevre toplumun, sistemin dayatmalarına benzer şekilde karşılık vermişiz. Zayıflık ve güçsüzlüğümüzün kaynağını buradan aldığımızı şimdi daha iyi anlıyoruz.

Doğanın hakikatinde özgürlük vardır

Sistemden koparak devrim saflarına gelmekle her şey hal olmuş olmuyor. Belirlenmiş kişilik ve oluşturulmuş duygu ve düşünce kalıplarımızla birlikte geliyoruz. Sistemde edinmiş olduğumuz alışkanlıklarımızla yeni yaşama dahil oluyoruz. Beden, fizik olarak sistemden kopmak elbette önemlidir. Çünkü bedenlerimiz sistem içinde olduğu sürece belirleme ve belirlenme süreci kendini üretirek sürdürecektir. Bu halkayı kırmak özgürlük yolunda atılmış güçlü bir adımdır. Ancak bunu zihinsel kopuşla tamamlamak gerekmektedir. Buna ideolojik katılım diyoruz. En çok zorlandığımız bu ikinci adımı atıp başarıyla sonuçlandırmaktır. Bunun için kişilik ve zihniyet devrimini gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu da devrim düzeyinde bir emek, yoğunlaşma, iç mücadele ve savaş gerektirmektedir. Zihnimizi kuantum düzeyinde özgür kılmak, ruhumuzu bir rüzgar veya ırmak gibi özgürce akıtmak tümünden bu öz çabalarımızın eseri olacaktır. Başkaları değil, dışardan değil, tümünden öz gücümüzle, öz emek ve çabalarımızla bunu başaracağız.

Bunun için korkularımızı aşmak, irade ve kararlılık sahibi olmak gerekir. En önemlisi de inanmaktır. İnanmak, istemek başarı için şarttır. Kuantum felsefesi niyet ve düşüncelerimizin bile bu dünya üzerinde değiştirici etki gösterdiğini söylemektedir. Hayal etmek, hedeflemek bile zihnimizi, dolayısıyla geleceğimizi etkilemektedir. Her şey hayalle başlar. Düşünmek aynı zamanda oluşturmaktır. Önderlik, "İnanıyor ve biliyorum ki, düşünürken oluşuyorsun" diyerek bu gerçeğe vurgu yapmaktadır.

Doğanın hakikatinde kölelik, zorunluluk, mahkumiyet yoktur. Tam aksine doğanın hakikatinde özgürlük vardır. Özgürlüğe düşkünlük vardır. Bir elektron bile daha dar bir alana hapsedildiğinde buna tepki vermektedir. Tahammülsüzlüğünü hızını artırarak ve hapsedildiği çeperlere çarparak göstermektedir. İnsan evrenin özetidir, mikro kozmostur. Evrenin tüm hakikati insanda işlemektedir. Evrenin hakikati güçlü olduğumuzu, aciz bir varlık olmadığımızı, muazzam bir potansiyele sahip olduğumuzu haykırmaktadır.

Düz bir çizgide ilerleme, zorunluluk, determinizm egemen güçlerin zihniyet ve paradigmasıdır. Bunu toplu ve insana dayatarak bir kader gibi belletmeye çalışırlar. Ancak özgür insanın bu kader levhalarını parçalamaya, yazılan فرمانları yırtıp atmaya gücü vardır. İnsan kendini yaratabilen bir varlıktır. Kendini küllerinden yaratacak kapasiteye sahiptir. Kaderini eline alan insan özgürlük yoluna girmiştir. Karanlığın Ehrimen'ine karşı, aydınlığın Ahura Mazda'sının yanında yer alabilir ve zihinde, ruhta verilecek bu savaşı kazanabilir.

kendi düşünce yapılarına göre oluşturmaya ve şekillendirmeye çalışıyorlar. Örneğin düşman belledikleri ailelerden uzak durmasını istiyorlar. Sahip oldukları namus anlayışına göre yaşamasını dayatıyorlar. İtaatkar, bir dediklerini iki etmeyen bir kişilik olmasını istiyorlar. Önderlik bu dayatmalara gelmiyor, kabul etmiyor. Müthiş bir kuşkuculuk ve sorgulayıcılıkla hakikatin ne olduğunu anlamaya çalışıyor. Kendini, anne ve babası da olsa başkasının şekillendirmesine bırakmıyor. Her şeyi kendi süzgecinden geçiriyor, sezgilerini dinliyor ve doğru bildiğini yapmaya çalışıyor. Kendi özgürlüğünü, zihninin bakireliğini korumayı esas alıyor. Önderlik daha sonra bakirelik kavramını bu çerçevede tanımlıyor. Zihin ve kişiliğini temiz tutma ve başka ellerin şekillendirmesine müsaade etmeme şeklinde anlamlandırıyor.

Üveyş ana iradeli ve mücadelecisi bir kadındır. Önderliği kendisi gibi yapmak için her yola başvuruyor. Hatta boğmaya bile kalkıyor. Korkutarak yola getirmek istiyor. Ama sonuç alamıyor. Ödüllendirerek, yumuşak yöntemlere başvurarak dize getirmek istiyor, olmuyor. Önderlik, ruhunun özgürlüğünden taviz vermiyor. Ana en sonunda "Seninle baş edilemez" diyerek bunu kabullenmek zorunda kalıyor.

Önderlik şekillenmeye, dışardan belirlenmeye gelmediği gibi kendi al-

Sen özgür dağların melodisi

Kod adı: **Zerdeşt Munzur**
Adı soyadı: **Erdoğan Kaya**
Doğum yeri ve tarihi: **Erzingan/1968**
Şehadet yeri ve tarihi: **4 Ocak 2010**
Qendil

mayı esas aldı. Tüm bunları devrimci yaşantısında bir ilke haline getirdi.

“Bir gün gelir Dêrsim’e, o güzelim dağlara giderim umarım” diyordu. Geçmişte Dêrsim’in birçok alanını dolaşmasına rağmen, “Bu sefer bir gerilla olarak dolaşmam çok daha farklı, anlamlı olur. Ne olursa olsun bir gün gelir giderim” diyordu. Dêrsim’den söz ederken ne denli öfkelenildiğini hissediyordum; çünkü o 38 Dêrsim Katliamı’nın sarılmamış yarasıydı, süngülere hedef olmuş günahsız bebeklerin acısıydı, kan ağlayan ve kızıla boyanan akarsuların, Munzurların çığlığıydı. Onun için Dêrsim’e bir gerilla olarak gitmek, belki de yaşanmış acıları dindirmek içindi.

Yazılması gereken öyle çok şey var ki, hangisine öncelik vereceğimi bilmiyorum. Sanki tüm anılar birbiriyle yarışıyorcasına önceliği bir diğerine vermemi istiyorlar. Kelimelerin tükendiği an bu olsa gerek; ama yok diyorum. Hayat hep akmalı, onu anlamlı hale getirme ve o akıntıyı yeni yaşamı yaratmanın lehine döndürme olmalı. Yeni kelimeler bulunmalı. Hayatta hiçbir olgu çözümsüz olamaz. Herşeyin bir çaresi var elbet. Nasıl ki, özgürlük için bedel veriyorsak, bir şeyi var etmek de bedel gerektirir. İşte sen de tüm bu emeklerin doruğunda özgürlüğünü yarattın. Seni yazmanın, yarınlara anlatmanın kolay olmadığını biliyorum Heval Zerdeşt. Ama kolaya kaçıp seni anlatmamak da, sana layık olamamamın gerçeğini ifade edeck. Ben hiçbir zaman bu gerçeği kendime layık görmedim ve görmeyeceğim de; çünkü biz seninle yoldaşlık yaparken hiçbir tereddüte açık kapı bırakmadık. Belki hatırlarsın en son ayrıldığımızda, “Hatalarımızdan dersler çıkarıp, yeni başlangıçlar yapalım” diyordun. Bu sözlerin karşılığını bulup ve ona göre cevap yazmanın ne denli zor olduğunu biliyorum; ama bir devrimcinin zorlukları nasıl başarıya çevirdiğini de biliyorum; çünkü sen ve senin gibi nice yoldaşlarımız, bu gerçekleri bizlere bir miras olarak bıraktı.

Dağda gerilla ortamının zorlu koşullarında, kar ve tipilerin en amansız gecelerinde sahneleyeceğin tiyatro oyunlarının, dekor ve kostümlerini sırtında taşıyıp, tabur tabur dolaşarak arkadaş yapısına sunacağın oyununun heyecanı hala gözlerimin önünde. Halkın acılarını, sevinçlerini ve yiğit evlatlarının gerçek yaşamlarını sahnede tiyatroyla canlandırmak, senin için inanılmaz bir duyguydu. Gerilla savaşında yaratılan değerleri sanatsal ürüne dönüştürmenin ne denli anlamlı olduğunu, pratik çalışmalarınla ispatlıyordun. Her zaman bizlere ölümü layık gören, “tarihten sildik” dediği Kürt halkının dilini, sanatını, kültürünü asimile edip, soykırıma uğratan düşmana rağmen; Kürt halkının yiğit bir evladı olarak buna karşı en büyük cevabı gerilla ortamında, özgürlük dağlarında sanatın canlanacağını göstermekle verdin. Dağların diliyle sanat yapmak ve seslerini milyonlara duyurmak elbetteki kolay değildi. Belki hatırlarsın, “Oremar” klibini yaptığımız süreci. Sabahın erken saatleriydi, uykunun en tatlı anı olsa gerek. Kış aylarının dondurucu soğukları olsa da, yüreğinin sıcaklığı bizleri motive ediyordu. Yıkılmış bir manganın sol köşesinde Oremar klibinin ses kaydı yapıyordu. İmkânlarımız yok denebilecek kadar

azdı. Diğer sanat ortamlarındaki gibi imkânlarımız ve lüksümüz yoktu. Bir-iki enstrüman ve eski teknik aletler dışında bir şeyimiz yoktu. Awazê Çiya müzik grubundaki 12 arkadaş kayıtlara başlama heyecanını yaşıyordu. Birkaç arkadaş dışında bir çoğumuzun stüdyo tecrübesi yoktu. O’nun için heyecanımızın doruğunu yaşıyorduk. Sen mikser’in başında aranje görevini yapıyordun. Tam son kontrolleri yapıyorduk. Bir arkadaş dışında herkesin kulağında müzik sesi vardı. O’nun için dünya yıkılsa bile o kalabalıkta bir şey duymak mümkün değildi. Tam bu ara ellerinle “Bir şey var” diye işaret ettin. Kulaklıkları çıkarmamız ve patlama sesini duymamız aynı anda olmuştu. Dışarı fırladığımızda gökyüzü uçaklarla doluydu. Her taraf toz-duman içerisindeydi. Sayısız bombalar sağımıza, solumuza düşüyordu. Elindeki sazla yerde sırt üstü sıfır uzanmak ve atılan bombaların dehşetinin tanığı olup, bizzat içinde yaşamanın ne denli zor olduğu nasıl anlatılabilir ki? Her şey an meselesiydi; bırakalım saniye ve bir ömür değerindeki dakikaları...

Zerdeşt arkadaş, tüm bunlara rağmen özgürlük türkülerimizden, dağlarımızın melodisinden, onurlu bir yaşamın sanatından taviz vermedik. Ölüm dediğin nedir ki? Hangi ölümler bizleri amacımızdan koparabilir ki? Hangi bombalar ses tonumuzu değiştirebilir ki? Hangi uçak sesleri, solfej ve şan seslerimizi detone edebilir ki? Tüm bu adaletsiz dünyaya karşı, sayısız uçakların bombalarına karşı Oremar ve Destana Zapê klipleri, bu zorlu koşullarda ürüne dönüştü. Eğer bu ürünlerimiz halkımıza ulaşmışsa, bunun mimarı sensin Heval Zerdeşt.

Gerilla ortamında sanat yapmanın zorlukları, ne gibi koşullarda bu çalışmaların yapıldığını hangi sanatçılara anlatabiliriz ki? Ya da anlatsak ne denli anlam verilir ki? Şehit Serhat’ın Botan yolculuğundaki kahramanlığını, göğsünde patlayan bombaların, onlarca kurşunun deldiği sazının kandan kızıla boyandığını hangi sanatçıya anlatabiliriz ki? Şehit Delila’nın mevziden mevziye çığlığını, pusularda sırtından yediği sayısız mermilerin acısını hangi sanatçı hissedebilir ki? Şehit Xelil Dağ’ın Cudî yolculuğunda kamerasından çekilen kesitlerin, Besta suyuna dökülüşünü hangi sinemacıya kavratabiliriz ki? Senin Oremar klibinin kaydını yaparken tiz ve bas sesine karışan bomba seslerinin ekosunu hangi aranjeye anlatabiliriz ki? Ya da anlatsak ne denli duygularımızı anlayabilir ki? Oysaki sanatçılar, halkın dili ve kültürüdürler. Haksızlığa karşı olup, mazlumlardan yana olan sanatçılar, toplumların en önde gelen insanıdır. Bir sanatçının görevi toplumun ihtiyaçlarını ve özlemlerini sanat diliyle tarihselleştirmektir. Bir sanatçı halkın acılarını, sevinçlerini en derinlemesine hissetmelidir. Sanatçılar; toplumun yaşamından, özgürlüğünden sorumlu insanlardır. Eğer sanatçılar, toplumun ihtiyaçlarına cevap olmazlarsa, o sanatçılar tarihe mal olmazlar. Tüm bu zorlu koşullar altında gerillanın yaşamını, halkımızın acılarını, sevinçlerini; en zor ortamda, bombalar altında canın pahasına da olsa yapmaya çalıştın. Sen Awazê Çiya’nın manevi gücü, Oremar klibinin melodisi, Destana Zapê’nin notası; sen Şekîf Dağı’nın asi bakışları, Xinerê vadisinin bahar kokulu doğası ve sen Lolan suyunun kıyısında olup, gönlümüzde her zaman bahar olarak kalacak olansın Heval Zerdeşt!

Senin şahsında tüm şehitlerin önünde saygıyla eğiliyorum.

Mücadele arkadaşları

1999 yılının ilkbahar ayıydı. Her yeni bahar, yeni başlangıçların umudu ve gerçeği olsa da, bu umutlar ve gerçekler ters yüz edilmeye çalışılmıştı. Başkan Apo’nun esaret altına alınmasının ilk birkaç ayıydı. Herkes patlamaya hazır bir bomba gibiydi. Kimisine göre 29. isyanın son çırpınışıydı; ama içinde olduğumuz gerçeklik, Özgürlük Mücadelemizin alevlendiği baharlardan birisiydi ve Zerdeşt Yoldaş özgürlük dağlarında gerillaya gelmişti. Gabardin elbiselerini yeni giymiş, elindeki silah ve sırtındaki çantayla her cepheye hazır olmanın baharındaydı. Artık o bir gerillaydı.

Bir gerillanın zorlu sabahlarından birinde olup, halkına layık olma çabası içerisindeydi. Birçok yeteneğe sahipti. İnanılmaz bir görev ve sorumluluk aşkıyla çalışıyordu. Adeta tüm yeteneklerin adresi onu gösteriyordu. Tüm bu yetenek ve fedakârlılıklarını, halkı ve yoldaşlarının hizmetine sunuyordu. Bu yaşam ve çalışma aşkı, onda bir yaşam felsefesi haline gelmişti. Dağa gelişinden 2 yıl sonra gerilla ortamında oluşan kültür-sanat okuluna geçti. Gerilla ortamında sanat çalışmalarını yürütmek elbeteki kolay değildi; ama bir gerillanın zorlukları nasıl başarıya dönüştürdüğünün bilincindeydi. Onun için tüm zorluklara göğüs geriyor, nasıl olması gerekir konusunda kendini her gün yeniden yaratıyordu. Dağ ortamı dediğimizde ilk akla gelen şey, savaş oluyordu. Savaşın anlamı da ölüm, yıkım ve gözyaşı; ama hiç kimse bu savaşın neden yapıldığını, bizleri buna mecbur eden olguyu ya da gerçekten bu savaşın Kürt halkı için neyi yaratacağını sorgulamıyordu.

Bizler ne yaptığımızı, savaşın içinde ne tür imkânlar yaratığımızı biliyorduk.

O halde dağ sadece savaş anlamını taşımıyordu. Elbeteki dağlar ve sarp uçurumlar, nice savaşa gebe oldu. Tarifli kelimelerle yapılamayacak kahramanlıklar boy verdi. Tüm bu çaba ve verilen bedeller, farklı çalışmaların kapılarını da açtı. Eğer gerilla ortamında bu çalışmalar hayat buluyorsa, verilen bunca bedellerin ürünüdür. Hiçbir şey yoktan var olmadı. Önder Apo’nun çıkışı ve hiç yoktan var edilişinin somut ifadesidir. Bu gerçekler felsefesi

doğrultusunda sanat çalışmalarına da başlandı. Sanatsal çalışmalarının ilk başladığı dönemlerde nice zorluklar yaşandı. Bazı tasfiyeciler anlaşılar, “Dağ ve gerilla ortamında sanat olmaz” teorileri geliştirmeyordu. Ezilmiş, sanatı yok edilmiş, dili, kültürü soykırıma uğramış bir halkın var oluş mücadelesinin her alanda büyütmesi değil, kendi küçük beyinleri ile sahte bireysel dünyalarının derindeydiler. Sanatı bir türkü okumakla, tiyatro sahnesinde keyif çatmaktan ibaret görüyorlardı. Sanatı halkın ihtiyaçlarına göre geliştirmenin değil, kendi dar dünyalarının hizmetinde kullanmanın arayışındaydılar. Tüm bunlar bu kesimin bir halkın gerçeğinden ne kadar koştuklarının göstergesiydi. İşte Zerdeşt Yoldaş, bu ortamda, bu yanlış sanat teorilerine karşı çıkıyor, sanatın halkın temel değeri olduğunu savunuyor, onun doğru mücadelesini veriyordu. Asıl sanatın dağda, gerilla ortamında olabileceğini savunup, kendi emek ve ürünleriyle halkın yüreğinde taht kurmuştu. O tiyatronun sahnede ezbere repliklerden ibaret olmadığını, bir halkın gerçek yaşamı olduğunu sahnelerde sergiledi. Müziğin sadece türkü okumak olmadığını, bir halkın kendisini özgür ifade etmesinin gerçeği olduğunu, özgürlük dağlarının yaşam dili olduğunu ‘Oremar’ melodisiyle milyonlara duyurdu. Gerilla yaşamının güzelliklerini, acılarını, sevinçlerini, zorluklarını, başarılarını, tüm yaşamın ayrıntılı zenginliklerini sanatsal bir dil ile halkımızın hizmetine sundu. Bir gerilla gününün zorlu sabahında olup, bu zorluklar önünde hiçbir şeyin engel olmadığını, doğru yaşam ve sanat felsefesiyle yarınlara umut olup, gerçek bir gerilla yaşamını yaşadı.

Gerilla yaşamı onun için bir aşktı. Sistem gerçekliği kendi aşklarını iki insan arasındaki duygusal bağda, sahte bakışların gözlerindeki yalanlarda arasa da, o, inandığı aşkı gerilla yaşamının yüceliğinde aradı. O, halkın acılarını hisseden, özgürlüğe susamışlığını anlayan ve bunlara cevap olmak için neler yapması gerektiğini bilen yüce bir aşkın gücüne inanıp, doğru aşkı halkına layık olmaktan aradı. İnanıkça da pratik yaşam durumuyla milyonlara örnek oldu. Gerilla yaşantısında değişik birçok farklı çalışmalarda yer aldı. Girdiği her çalışmada en güzelini yapmayı, başarılı sonuç al-